

liber s^ci ludgeri in wertena

DIVINA FVL

GENS DOCTRINA

SCEPTRA PRAE

CELLIT REGNI

ORIGORE REGVM

FELIX SEMPER

GENITVRA BEA

MOLEMPER SPICIMVS

LEGIS·GRATIAM·LAUDIS·HABERE·
IUSTO·GIGNITUS·REGIE·ECCLESIAE·
ALME·DEFENSOR·NUMQUAM·
ENIM·VINCI·POTEST·DISCI-
PLINA·CAELESTIS·OLIM·EAM·
SUMENS·PATERNIS·TRIUMPHANS·
EXEMPLUM·QUO·DEUOTA·FIDES·
VICTORIA·GAUDET·XPO·IUVANTE·
BEATO·CLAUIGERO·PETRO·CUNCTAS·
ADVERSAS·GENTES·REGALIBUS·
SUBDIT·PLANTIS·EN·RADIX·BEATA·
INSTAR·CONTULIT·PROLE·LAETA·
DM·CULERE·LEGEM·SEMPER·
AMARE·DIVINAM·LAUDABILE·
SERVARE·FIDEM·SCAM·QUE·
DEFENDERE·VITAM·FACTOREM·
PRORSUS·HABENS·IANITOREM·
TRIUMPHIS·CAELI·IPSIS·FRETA·
VIRTUTE·VICTRICEM·PERSISTIT·
SEMPER·LUMEN·SEQUENS·DOCTRINAE·
EIDEM·APOSTOLIS·EDIS·IN·HANC·
SCAM·SEDEM·MAGNUS·REX·CAROLUS·
SPLENDIT·OMNIBUS·PER·EAM·

2.
DITATA·BONIS·TRIUMPHATA·UBIQ;
CAELESTEM·SEMPER·IN·HIS·
HABERE·MERUIT·REGNUM·ARMA·
SUMENS·DIVINA·GENTES·CALCAUIT·
SUPERBAS·REDDIDIT·PRISCA·
DONA·ECCLESIAE·MATRIS·SUAE·
URBES·MAGNAS·QUE·FINES·SIMUL·
ET·CASTRA·DIUERSA·LANGOBARDAE·
RULA·UIRTE·DIVINA·PROSTRATA·UIRGENTE·
OUANS·AMPLECTIT·FIDEM·QUAM·
SUSCEPIT·AB·ORIS·MAGNA·PROSA·
PIA·HAEC·INTOTO·RUTILAT·ORBEM·
ALTUS·NOBILIS·NITENS·REGIT·
DIUERSA·REGNA·GAUDENS·CELER·
AD·LIMINA·UENIT·APTORUM·SOS·PES·
NIMIS·LAUDIBUS·YMNIS·QUE·POPULO·
CELEBRATUR·AB·OMNIO·OBNIXE·
PRO·SUMMUM·ORARE·ANTESTITEM·
POSEIT·REDIMIS·IBI·NOXA·AIUENIT·
TUTE·COMMISSA·EXUTUS·SUPFRAS·
GIIS·ALMISS·PONOEBAT·LINGUA·
MAGISTRO·GENIUM·SERUARE·
SCAE·ECCLESIAE·IN·AETIO·ROMANAE·

IUSTITIAS. A LONIPETRI. SUI. PRO
TECTORITUTERI. HABILEM. UT SUP.
DONASINEIUS. CONFESIONE. LIUABIT;
AD. HAEC. HADRIANUS. PRESUL. XPI.
PREDIXIT. TRIUMPHIS. DEXTERA.
PROTEGI. DIUINA. PETRO. COMITANTE.
PAULO. QUEROMPHIAM. VICTORIAE.
DONANTES. ATQUE. PROTE. DIONICANTES.
IN LESUS. CUM. TUIS. VICTOR. MANEBIS:
NEMPE. PER. IPSOS. ADITUM. PATUNT
URBIS. PAPIAE. TE. INGRE. QUI. VICTOREM.
NEFA. PER. FID. REGIS. CALCABIS.
DESIDERICO. LLAUIRES. E. IUS. PRO
STERNENS. MERGIS. BARATROM. PROFUNDI.
SEPTUS. LANGOBARDORUM. REGNUM.
MINUS. REDDITUM. POLLICITA. SACRI.
DONA. CLAU. REGI. DONA. AULAE. PETRI.
AMPLIUS. DONANSTIBI. VICTORIAM.
SIMUL. QUE. HONOREM. PER. SE. CLA.
REGNARICUM. TUIS. HIC. IN. FUTURO.
QUE. SUB. ULIS. A. LEGE. UM. QUAM. DISCEDI.
HAEC. OBSERUANS. STATUTA.

INCIPIUNT CANONES

APOSTOLORVM

- I DE ORDINATIONE EPISCOPI.
- II DE ORDINATIONE PRBIS, DIACONIS, ET CETERORUM.
- III Nihil aliud in sacrificio, praeter quod dominus statuit, offerendum.
- IIII Quae species ad altare, non ad sacrificium, sed ad benedictionem simplicem, debeant exhiberi.
- V Quod ea, quae in ecclesiis offerri non possunt, ad domos sacerdotum a fidelibus deferantur.
- VI Vt episcopi, aut prebes, uxorem suam, quam debet caste regere, non relinquunt.
- VII Vt sacerdos, & ministri altaris, secularibus curis abstineant.
- VIII Quo tempore pascha celebretur.
- IIIIII Quod ministri altaris, oblationem celebrata, debeant communicare.
- X Quod fideles laici ingredienter ecclesiam, communicare debeant.
- XI Quod cum excommunicatis, non sit orandum.
- XII Quod cum damnatis clericis, non sit orandum.
- XIII Vt nullus fidelium, praeter commendatarias suscipiat episcopos.
- XIIII Vt ab episcopis aliena parroecia minime per uadatur.

Ut clerici proprias ecclesias non relinquunt.

Ut episcopus, qui clericos alterius suscepit, communionem priuetur.

Quod bigami non admittantur ad clericum.

Quod is, qui uicium / uel electam / aut meretricem acceperit,
non admittantur ad clericum.

Qui duas sorores habuerit, non admittantur ad clericum.

Clericum / fidem iurissorem esse non posse. *Ad clericum.*

Quod hi, qui non sponte eunichizati sunt, suscipiantur.

Ut is, qui se eunichizauit, clericus non fiat.

Ut clericus, qui se eunichizauit, abiciatur a clero.

Ut laicus, qui se eunichizauit, tribus annis communionem priuetur.

Quod episcopus aut presbiter aut diaconus si pro criminibus
damnati fuerint minime communionem priuentur.

Similiter & reliqui ministri ecclesiae.

Qui clerici debeant coniugibus copulari. *non debeant*

Quod episcopus presbiter & diaconus fideles peccanter uerberare.

Quod officium pristinum damnati pro criminibus
usurpare non debeant.

Quod non debeant officia ecclesiastica pecuniis obtineri.

Ut ecclesia saeculari potentia minime per uadatur.

De presbitero qui contemptu episcopi seorsum conuentus
congregare temptauerit.

Quod clerici damnati non debeant ab aliis recipi.

4
XXXIII Ut nullus ep̄s. pr̄b̄t. aut diāc sine commendatiōe
suscipiatur ep̄istolis.

XXXV De primatu episcoporum. ordinare

XXXVI Quod non liceat ep̄ism̄ in aliena prouincia clericos.

XXXVII De ordinatis ep̄ise nec receptis.

XXXVIII Ut bis in anno concilia celebentur.

XXXIX Ut tantum curam rerum ecclesiasticarum ep̄s habeat.

XL De dignitate pontificis & quod rerum suarum
habeat potestatem.

XLI Quod ep̄s ecclesiasticarum rerum pro dispensatione
pauperum habeat potestatem.

XLII Quod ep̄s. pr̄b̄t. & diāc aleator ebriosus esse non debeat.

XLIII Similiter clerici & laici si per manserint in alea
communione priuentur.

XLIII Quod ep̄s. pr̄b̄t. & diāc non debeant usuras accipere.

XLV Quod non debeat ep̄s. pr̄b̄t. aut diāc cum hereticis orare.

XLVI Quod non debeant hereticorum baptismata conprobare.

XLVII Quod ecclesiae baptismate baptizatus denuo baptizari
non debeat & non ita baptizatus debeat baptizari.

XLVIII Laicum pellentem suam coniugem cōmunionē priuandum.

XLVIII Quod in nomine trinitatis debeat baptizari.

L Quod non debeat una mersio in baptismate quasi
in morte dñi prouenire.

INCIPIUNT TITULI CANONUM
NICENI CONCILII NUMERO XX

- I** De eunichis & qui se ipsos abscederunt.
- II** De his qui ex gentilibus post baptismum ad clericatum ordinem promouentur.
- III** De subintroductis mulieribus.
- IIII** De his qui ad episcopatum in prouinciis prouentur.
- V** De excommunicatis.
- VI** De priuilegiis quae quibusdam ciuitatibus competunt.
- VII** De episcopo heliae id est hierosolymorum.
- VIII** De his qui dicuntur catharoe id est mundi.
- IIIIII** De his qui ad honorem presbiterii sine examine prouecti.
- X** De his qui in persecutionibus negauerunt & postmodum in clero promoti sunt.
- II** De laicis qui negauerunt. *¶ regressi.*
- III** De his qui abrenunciauerunt & iterum ad saeculum sunt.
- IIII** De his qui communionem tempore mortis exposcunt.
- IIIIII** De cathecuminis lapsis.
- XV** Quod non oportet de migrari. *¶ durauerunt.*
- XVI** De his qui in ecclesiis in quibus prouecti sunt minime per-
- XVII** De deneris usuras accipientibus.
- XVIII** De priuilegiis praesbiterorum.
- XX** De his qui a paulo amos atheno ad ecclesiam ueniunt.

XX Deflectendo genua.

INCIPIT TITULICANONUM ANCYRANI
CONC. NUM. I. XXIII

I DE prbys qui immolauerunt tempore persecutionis.

II De diaconis qui immolauerunt.

III De his qui ex fuga comprehensunt & per uim pagani ritus aliquid pertulerunt.

IIII De his qui diuersis causis gentilitatis ritus aliquid pegerunt.

V De his qui timore ritus gentium per egerunt.

VI De his qui in locis idolorum manducauerunt.

VII De his qui frequenter idolis immolauerunt.

VIII De his qui & aliis sacrificandi causis adtulerunt.

IX De diaconis qui tempore ordinationis denuptis adtestati sunt.

X De disponsatis puellis & ab aliis corruptis.

XI De his qui cum essent cathecumini idolis immolauerunt.

XII Quod non oporteat cor episcopos ordinare clericum nisi in agris & in uillulis.

XIII De his qui esum carniū in clero constituti diffugunt.

XIIII De rebus ecclesie asticis eo tempore distractis quo ipse ecclesie uiduantur episcopis.

XV De his qui fornicantur inrationabiliter id est qui miscentur pecoribus aut cum masculis polluuntur.

- VI De his qui in pecudes uel in masculos aut olim polluti sunt
aut ac tenus hoc uitio tabescunt.
- VII De his qui ad episcopatum promoti sunt nec recepti.
- VIII De his qui uirginitatem professi sunt. & de his quae sub
sororis habitu cum aliquibus commorantur.
- VIII De his qui ad alteras habent uxores uel ipsi adulteri
conprobentur.
- X De his qui paruos suos ex fornicatione diuersis modis inter:
XI De homicidiis. imunt
- XII De his qui non sponte homicidium commiserunt.
- XIII De his qui diuinationes expetunt.
- XIII De his qui uirginum corruptionibus consciuntur.

TITULUM CANONUM NEOCLERICALIUM
CONSTENTIS CONCILII NUMER. XIII

De prbys qui uxores acceperunt uel fornicati sunt.

- I De his quae duobus fratribus nupserint uel quid uas
sorores uxores acceperint.
- II De muta nubis.
- II De his qui proponentes fornicari uetantur.
- III De cathe cum inis peccantibus.
- III De cathe cum in a praegnanate.
- III Quod non oporteat in bigami nuptiis orare prbis.
- III De his qui mulieris adulteris iunctarunt.

6.
VIII De his qui ad praesbyterium promouentur & ante
ordinationem peccatorum sibi sunt consci.

X De diaconis similiter.

XI Quo tempore praesbyterum conueniat ordinari.

XII De his qui in egritudine baptismum consequuntur.

XIII De praesbyteris agrorum.

XIII De numero certo diaconorum.

**TITULICANONUM GRENSIS
CONCILIUM NUMER. XX**

I De his qui nuptias execrantur.

II De his qui ab hominibus eos qui carnibus uescuntur.

III De seruis qui iugum famulatus abiciunt christi unitatis obtentu.

IIII De praesbyteris qui habuere coniugia.

V De his qui ecclesiae conuentus spernendos estimant.

VI De his qui ecclesiae sacra mysteria praeter ecclesiam faciunt.

VII De fructuum oblationibus quae ministris ecclesiae conferuntur.

VIII De his quae in usus pauperum conferuntur.

VIII De his qui uirginitate continentiaque persistunt.

X De his qui uirginitate super uiuunt.

XI De his qui agapas id est pastiones pauperum risu deputant.

XII De his qui pallis utuntur & idcirco super uiuunt.

XIII De mulieribus quae utuntur uirilibus indumentis.

XIII De his quae uel ut peccatum copulam deserunt nuptiarum.

XV De his qui xpianitatis obtentu dispiciunt filios.
XVI De his qui parenter xpianitatis occasione contemnunt.
XVII De mulieribus quae se ad tuncunt xpianitatis obtentu.
XVIII De his qui dominica die ieiunant tamquam nihil praeter
ceteris differentem.

XVIII De his qui ecclesiastica ieiunia absque necessitate dissolunt.

XX De his qui collectas quaesunt in martyrum commemorationibus execrantur.

TITULO CANONUM ANTIOCENI
CONC. NUMER. XXV.

I De his qui contraria gerunt hisque regulariter de pascha statuta sunt in niceno concilio.

II De his quae se a perceptione scae communionis auertunt & qui excommunicatis per domos communicant.

III De his qui ab alia parroecia praeter conscientiam episcoporum suorum in aliis immorantur.

III De damnatis & ministrare temptantibus.

V De his qui se a ministerio ecclesiastico subtrahunt & seorsum colligunt.

VI De clericis excommunicatis & laicis.

VII De peregrinorum susceptione.

VIII De pacificis peregrinorum id est commendatitius litteris.

VIII De metro pollutatis singularum prouinciarum.

- X De his qui uocantur chor episcopi.
- XI De episcopis & clericis ad euntibus imperatorum.
- XII De damnatis episcopis aut clericis & ad euntibus imperatorem.
- XIII De his quicum sint ex alia prouincia in alia audent ordinationes efficere.
- XIII De diffione quae super episcoporum de iudicatione contigit appellantium prouinciales antestiter exclusis.
- XV De episcopis ab eiusdem prouinciae sacerdotibus consonanter
- XVI De uocantibus episcopis.
- XVII De his quicum ad episcopatum conuocantur euitant.
- XXIII De his qui promouentur ad episcopatum nec recipiuntur.
- XXIII De episcopalibus in prouinciis ordinationibus.
- XX De synodis quae debent ab episcopis suis temporibus in prouincia celebrari. *transcat*
- XXI Ut nullomodo de parroecia ad aliam parroeciam episcopos.
- XXII Ut in altera parroecia clericos alterius parroeciae episcopi nullatenus ordinent.
- XXIII Ut nullus ad episcopatum profectus constitutus promouendum.
- XXIII De rebibus ad ecclesiam pertinentibus & de his qui propria episcopi esse noscuntur.
- XXV Ut episcopos dispensandi res ecclesiasticas habeat potestatem.

TITULICANONUM APUD LAO DIOMIAE PHRIQIAE CONGREGATIONUM NUMERORUM XVIII

- I DE TIQAOMIS.** *exigerunt*
- II De his qui pro diuersis erratis paenitentiam feruentur.
- III Quod non oporteat ad clericum statim post baptismum promoueri.
- IIII De tempore ordinationum.
- V Ut hi qui sacrario seruiunt usuras non exigant.

- VI De hereticis intrantibus in ecclesias uel bñlicas martyrum.
 VII De his qui ad ecclesias ab hereticis ueniunt.
 VIII De his qui ueniunt ab heresi cathapigiarum.
 IX De his qui ad hereticorum speluncas causationes accedunt.
 X De his qui cum hereticis nuptiarum copulam iungunt.
 XI Non congruere praeter byteras in mulieribus ordinari.
 XII De episcopalibus ordinationibus.
 XIII Iudicio multitudinis ordinationes fieri non debere.
 XIV Ad alias parrochias eulogias quae ablate sunt minime distanter.
 XV De his qui debeant in ambone id est in pulpito psallere.
 XVI De lectionibus quae debeant sabbatis recitari.
 XVII Quod inter factum psalmorum debeat in congregationibus fieri.
 XVIII De precibus nona & uespera celebrandis.
 XIX De precibus post omelias id est post sermones habitos ad populum proferendis & de his quos intra sacrarium communicare conueniat.
 XX De honore quem presbyteris diaconi & diaconis
hui qui sub ipsis sunt debeant exhiberi.
 XXI Quod subdiaconi ad diaconico id est a secretario sint remoti.
 XXII Subdiaconos cum orariis adfiteri non debere.
 XXIII Lectores & cantores quae cum orariis agere suum officium non debere.
 XXIV Quod nullus ecclesiarum in tabernis comedere debeat.
 XXV Quod subdiaconi non debeant benedicere uel benedictionem tribuere.
 XXVI De exorcistis qui non sunt ab episcopis ordinati.
 XXVII Quod de conuiuio quae ex agape sunt escarum parcer

accipi non debeant.

- XXVIII In ecclesiis prandia fieri non debere.
- XXVIII De xpianis qui sabbatizare uel iuxta quendam modum iudicari noscuntur.
- XXX De uiris cum mulieribus laudatim celebrantibus.
- XXXI De his qui hereticis iungunt foedera nuptiarum.
- XXXII Ab hereticis eulogias accipere non debere.
- XXXIII De schismatibus.
- XXXIII De martiribus hereticorum.
- XXXV De his qui angelos colunt.
- XXXVI De his qui cantationibus & philacteris.
- XXXVII De his qui ab hereticis uel iudeis festiuitatis eorum dona suscipiunt.
- XXXVIII De xpianis qui iudeorum anima comedunt.
- XXXVIII De xpianis celebrantibus festa gentium.
- XL De episcopis qui eas que fiunt euocationes ad synodum petant.
- XL I Quod sine litteris sacro ministerio seruientes proficisci non debeant.
- XL II Quod preter episcopus clericus proficisci debeant.
- XL III Ut subdiaconi ad hostia perseuerent.
- XL IIII Ut ad sacrarium mulieres non introeant.
- XL V De his qui circa mediam septimanam ad baptismum ueniunt.
- XL VI De redditione baptizandorum.
- XL VII De his qui in egritudine baptizantur.
- XL VIII Ut post baptismum xpismadetur.
- XL VIII Oblationes offerri in quadragesima non oportere.
- L Non debere ieiunium solui in quinta feria maioris septimane.
- L I Non debere in diebus ieiuniorum commemorationes martyrum fieri.
- L II Ut natalicia uel nuptiae in quadragesima non fiant.

- LIII. Ut xpianorum non pralle tur nuptus.
- LIII. Non licere clericis ludichris peccatulis inter esse.
- LV. Non congruere penitus xpianis commistationibus inter esse.
- LVI. Non licere praesbyteris introire ad altare priusquam ingrediat ep̄s.
- LVII. Quin agris uel possessionibus debeant ordinari.
- LVIII. Oblationes offerri in domibus non oportere.
- LXIII. Quae prallere uel legere in ecclesiis conuenit.

**INCIPIT CAN CONCILIO APUD
APUD CONSTANTINO POLI
CONGREGATI NUMER III.**

- I. Ut ea quae apud nicheam statuta sunt immota permaneant & de anathemate arianorum eunomianorum machedonianorum sabellianorum fotinianorum marcellianorum & apollinarianorum.
- II. De ordine singularum dioeceseon & de priuilegiis quae aegyptis antiochenis constantinopolitanis quae debentur.

- II. De maximi illicita ordinatione.

**TITUL CAN CALCEDONENSIS
CONCL NUM XXVII.**

- I. De canonibus uniuscuiusque concilii. T: ordinari
- II. Quod non oporteat ep̄s aut quemlibet ex clero per pecunias.
- III. Quod non oporteat ep̄o clericos & monachos praedia aliena condu.
- IIII. De honore monachis competente & ut nullus eorum. L: cere
temptet ecclesiasticam aut saecularia inquietare negotia nec alienum seruum praeter conscientiam dominicius suscipere.
- V. Non trans migrandum de ciuitate in ciuitatem.
- VI. Quod non oporteat absolute quoslibet ordinari.
- VII. De clericis & monachis non manentibus.
- VIII. De clericis qui sunt in totis monasteriis atque martyris.

quae subpotestate episcoporum unius cuius que ciuitatis existant.

VIII Quod non oporteat clericos habentes aduersus inuicem negotia
proprium ep̄m relinquere. & ad secularia iudicia conuolare.

X Quod non liceat clerico induarum ciuitantium ecclesiis ministrare.

XI Quod oporteat egenis epistoli attribui honestiores autem nullius
commendaticis litteris adprobari.

XII Ut nequaquam induos metropolitanos prouinciae diuidantur.

XIII Quod non oporteat peregrinos clericos sine comendatis ministrare.

XIII Quod non liceat clerico uxorem secte alterius accipere.

XV De diaconis si mulieribus.

XVI De uirginibus.

XVII De parrociis.

XVIII De coniuratione uel conspiratione.

XVIII Quod oporteat per prouincias bis in anno concilia celebrari.

XX Quod minime clericos trans migrari conueniat.

XXI De episcoporum aut clericorum accusatoribus.

XXII Quod non liceat clericis possessionem sui ep̄i res ad eum uel ad
per tenentes diripere.

XXIII De clericis & monachis qui praeter uoluntatem sui ep̄i
ad urbem regiam constantinopolim ueniunt.

XXIII Quod non liceat monasteria quae consecrata sunt diuersoria
saecularia fieri.

XXV Quod non oporteat ordinationes episcoporum diu differre.

XXVI De dispensatoribus singularum ecclesiarum.

XXVII De his qui rapiunt puellas
TITULUS CXXVIII
DE CENSIS CONCLINUM XXI

I De episcopis et a laica communione priuandis
qui ciuitatem mutauerint.

II Item de hisdem episcopis ut si per ambitionem sedem mutauerint.

nec in exitum communionem laicam consequantur.

- III** Ut inter discordes episcopus conprovincialis antefater
audiant. Quod si damnatur appellauerat romanum ponti
ficem id obseruandum quod ipse consuerit.
- III** Ut nullus accusata sedem usurp& epi.
- V** Quando quis debeat a vicinis prouinciae episcopo ordinari.
- VI** De non ordinandis episcopis per uicos & modicas ciuitates.
- VII** De prouinciali synodo retractanda per uicarios epi urbis rome
si ipse decreuit.
- VIII** Quando & in quibus causis epi ad comitatum ire debeant.
- VIII** De diaconis ad comitatum dirigendis.
- X** Quod ad comitatum pro pupillis & uiduis ac necessitate
patientibus sit eundem.
- XI** Ut qui in canalis sunt epi eunter ad comitatum solliciti discutiant.
- XII** De his qui ignorant quid sit in synodo constitutum.
- XIII** De laicis non temere faciendis episcopis.
- XIII** Quam diu epi in aliena ciuitate remoretur.
- XV** Non liceat episcopo a sua ecclesia plus tribus ebdomadibus abesse.
- XVI** De clericis a communi mone summois ab aliis non recipiendis.
- XVII** De non sollicitandis clericis alienis.
- XVIII** De non ordinandis clericis alienis sine sui consensu epi.
- XVIII** De presbyteris & diaconis quae salonica ueniunt quantum
temporis ibi resideant.
- XX** De suscipiendis his qui per sequutionem faciunt.

**THU LOANN CONGREGATI
NUMER APUD CARTHAGINEN
MERM. XXXIII.**

- V** t quae in niceno concilio statuta sunt omnimodo
conferuentur.

- 10.
- II De trinitate praedicanda.
 - III De continentia.
 - IIII De diuersis ordinibus ab uxoribus abstinentis.
 - V De auaritia.
 - VI Ut xristma a praeterbyteris non fiat.
 - VII De his qui in periculo positi reconciliantur.
 - VIII De his qui in accusationem maioris natu ueniunt & ut ep̄m nulli criminoso liceat accusare. / pelluntur.
 - IIII De his qui merito facinorum suorum ab ecclesiae congregatione.
 - X De praeterbyteris qui a propriis corripuntur episcopis.
 - XI Siquis praeterbyter contra ep̄m suum inflatur schisma fecerit anathema sit.
 - XII Siquis ep̄s absque tempore synodi in crimine detentus fuerit a duodecim episcopis audiatur.
 - XIII Ut non liceat episcopum nisi a plurimis ordinari. sed si necessitas fuerit uel a tribus ordinetur episcopis.
 - XIIII Ut de tripoli unus ep̄s in legationem ueniat. & ut pr̄b̄e ibidem a quinque episcopis audiatur.
 - XV De diuersis ordinibus ecclesiae seruientibus ut si quis in causa criminis incurrerit & abnuerit iudicium ecclesiasticum debeat periclitari & ut filii sacerdotum spectacula saecularia non adeant.
 - XVI Ut nullus ep̄s pr̄b̄e & diaconus conductor. & ut lectorer uxores accipiant. & clerici abstineant ab usuris. & quo tempore uel ipsi uel uirgines consecrentur.
 - XVII Ut unaqueque prouincia propter longinquitatem primatē habeat propriū.
 - XVIII Siquis clericus ordinatus in heridelic constituta seruare & ut cor poribus defunctorum eucharistia non detur.

nec baptisma. & ut per singulos annos per omnes
prouincias ad concilium metropolitani conueniatur.

VIII Ut si quis ep̄i accusator ad primatem ipsius prouinciae
causae deferatur.

IX De praeterbiteris uel clericis accusatis.

XI Ut filii clericorum in matrimonio non iungantur hereticis.

XII Ut ep̄i uel clerici meos qui catholici non sunt nihil conferant.

XIII Ut ep̄i transmare non proficiantur.

XIII Ut praeter scripturas catholicas nihil in ecclesia legatur.

XV De episcopis uel sequentibus ordinibus qui sacro sc̄a mysteria
contrectant placuit ab uxoribus contineri.

XVI Ut res ecclesiae nemo distrahatur.

XVII Praeter byteri & diaconi in grauiore culpa conuicti manus
impositionem tamquam laici nequaquam suscipiant.

XVIII Praeter byteri diaconi uel clerici qui causa sua ad transmarina
putauerint appellandum in communionem minime
suscipiantur.

XVIII Si quis excommunicatus ante audientiam communicare
praesumpserit ipse in se damnationem protulit.

XX De accusatio uel accusatore.

XXI Si qui clerici ab episcopis suis promoti contempserint
nec illic maneant unde recidere noluerunt.

XXII Si quis clericorum pauper promotus in ordine postea
habuerit aliquid ecclesiae potestati subiciat.

XXIII Ut pr̄b̄i rem ecclesiae in qua sunt constituti non uendant
& nulli ep̄o liceat rem tituli matricis ecclesie usurpare.

**TITULUS CANONUM DIVERSORUM
CONCILIORUM AFRICANAE
PROUINCIAE NUM. C. V**

- I. Quod nihil de ypponiensis concilio sit emendandum.
- II. Ut ep̄i uel clerici non facile filios suos emancipent. ¶ xp̄ianor
- III. Ut pr̄bi uel clerici non ordinentur nisi omnes suos fecerint.
- IIII. Quod praeter panem & merum mixtum aqua nihil
in sacramentis offerri debeat.
- V. Ut clerici uel continenter ad uirgines uiduas que non accedant.
- VI. Ut princeps sacerdotum non appelletur episcopus.
- VII. Ut clerici tauerne nisi in peregrinatione non ingrediantur.
- VIII. Ut ieiunia dō sacrificia per agantur.
- IIII. Ut in ecclesiis conbibia minime celebrentur.
- X. De penitentibus.
- XI. De uirginibus.
- XII. De egrotantibus qui pro se respondere non possunt.
- XIII. De passionibus martyrum.
- XIIII. De paruulis qui apud donatistas baptizati sunt.
- XV. De rebaptizationibus reordinationibus uel translationibus
episcoporum.
- XVI. Quot ep̄i ordinare ep̄m debeant.
- XVII. Quod addi debeant ep̄i numero ordinatorum si de ordi
nando ep̄o fuerit contradictum.
- XVIII. Ut de ecclesia cartanis die pasche nuncietur.
- XVIII. De uisitandis prouinciis.
- XX. Ut dioecesis nisi ex consensu ep̄i proprii ep̄m non accipiant.
- XXI. Ut alienus clericus minime suscipiatur.
- XXII. Ut carthaginensi ep̄o unde uoluerint clericum liceat
ordinare ab alio.
- XXIII. Ut ep̄i qui in dioecesi fuerint ordinati in alia dioecesi
sibi nullam uindictam ¶ ordinentur.
- XXIIII. Ut paruuli apud donatistas baptizati in catholica clerici

- XXV Dereliquit idolorum uel templis ad imperatoribus adolendis.
 XXVI Uideri de iudicio sui cognitione non cogantur in publico
 dicere testimonium.
 XXVII De epaganorum conuiuio auferendis.
 XXVIII De spectaculis ut dies dominico uel ceteris sanctorum
 feruitatibus minime celebrentur.
 XXVIII De clericis damnatis.
 XX De frionibus christianis factis.
 XXI De manumissionibus ut in ecclesia celebrentur ab
 imperatore postcendum.
 XXII De aequitate damnato episcopo.
 XXIII Ut cum donatistas lenius agatur.
 XXIII De litteris mittendis iudicibus ut ea quae inter donatistas
 & maximanistas facta sunt innotescant. *¶* in dero
 XXV Uideri donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur.
 XXVI Ut legatio ad donatistas componende pacis
 gratia dirigatur.
 XXVII Quideri ab uxoribus debeant abstinere.
 XXVIII De his qui plebes proprias derelinquunt. *¶* baptizati
 XXVIII De infantibus baptizandis quos dubitatur utrum fuerint.
 XL Diem paschae diem concilii nunciandum.
 XLI Ne inter uentor episcopos cathedram ubi inter uentor est sedeat.
 XLII De defensoribus ecclesiarum ab imperatore postcendis.
 XLIII De episcopis qui ad concilia non occurrunt.
 XLIII De cres cenio.
 XLV De ecclesia ypponiensium diaconorum. *¶* rarint
 XLVI De clericis qui intra annum causam suam agere non procu:
 XLVII Ut de alieno monasterio receptos nec propositos monasterii
 nec clericos liceat ordinari.

- XLVIII** De episcopis qui hereticos uel paganos heredes insatiunt.
- XLVIII** De manu missionibus.
- L** De falsis memoriis martyrum.
- LI** De idololatriis reliquiis extirpandis.
- LII** Ut ab episcopo cartaginensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomina dicentur & suscribantur epistolae.
- LIII** De episcoporum ordine ut qui posteriori ordinati sunt prioribus se non audeant anteferre.
- LIII** De maximo episcopo.
- LV** Ut episcopi qui ordinantur ab ordinatoribus suis epistolam accipiant quidem & consulem praeferant.
- LVI** De his qui uel semel in ecclesia legentur ab aliis non posse promoueri.
- LVI** De conueniendis donatistarum.
- LVIII** Forma conuentiones donatarum.
- LVIII** Quale commonitorium acceperunt legati contra donatistas.
- LX** Breuis causarum.
- LXI** Concilium uniuersale non nisi necessitate faciendum.
- LXII** Ut ab electis iudicibus prouocare non liceat.
- LXIII** Ut ab imperatoribus postuletur ad uocatorum defensio pro causis ecclesiae.
- LXIII** De plebibus quae nunquam episcopi habuerunt.
- LXV** De plebibus uel diocesis ex donatarum prauitate conuersis.
- LXVI** De suggestionem aurea episcopi.
- LXVII** De pacificandis ecclesiis roma & alexandrina.
- LXVIII** De his qui uxores atque uiros dimittunt ut sic maneat.
- LXVIII** De precibus ad altare dicendis.
- LXX** De his qui publicorum iudicium cognitionem ab imperatore.
- LXXI** De his qui cum in africa non communicant uoluerint.

uoluerint transmare subripere.

- XXIII** Ut per gentes ad comitatum causam suam uel cartaginiensi uel romano pontifici insinuare procurent.
- XXIII** Concilium Decognitione ep̄i.
- XXV** Concilium contraheretim. pelagi & caelestii.
- XXVI** Quod adam non sit factus ad mortalem.
- XXVII** Quod paruuli in remissione peccatorum baptizentur.
- XXVIII** Quod gratia di non solum remissionem tribuit peccatorum sed & iam prestat adiutorium ne peccetur.
- XXVIII** Quod gratia xpi non solum scientiam tribuit quid agamus sed & iam dilectionem nobis inspirat ut quod scimus implere ualeamus.
- XXX** Quod sine di gratia nihil boni possimus implere.
- XXXI** Quod non solum humilis sed & uerax sc̄orum uox ista est si dixerimus quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus. Si debita nostra
- XXXII** Quod in oratione dominica sc̄i pro se dicant dimitte nobis:
- XXXIII** Quod ueraciter a sc̄is dicatur dimitte nobis debita nostra.
- XXXIII** De plebibus conuersis addonatusas.
- XXXV** De dioecesebus qualiter eas diuidant inter se ep̄i tam catholici quam qui ex donati parte conuersi sunt.
- XXXVI** Ut siquam dioecesim ep̄s ab heresim liberans trimennium possiderit nullus eam repetat.
- XXXVII** De his quinque plebes quas ad se putant pertinere inconuenienter his a quibus tenentur intruerint.
- XXXVIII** De his quinque plebes ad se per anentes negligunt.
- XXXVIII** Quod electorum iudicium sententiam sperni non debeat.
- C** Ut si episcopus negligat suam dioecesim communi priuetur.
- C** De episcopis quid donatusas communicasse sibi mentati fuerint.

- XCII De praerbyteris & clericis uinon appellent nisi ad africana concilia.
- XCIII De uirginibus & iam minoribus uelandis.
- XCIII Nediutus episcopi teneantur in concilio ter no sex se singularum prouinciarum iudices eligunt.
- XCIV Quod excommunicati ad accusationem admitti non debeant.
- XCVI Quod serui & liberi omnesque infames persone non debeant accusare. : non debeant.
- XCVII Ut qui unum crimen non probauerit ad alterum ammitta :.
- XCVIII Qui ad testimonium ammittendi sint.
- XCVIII De episcopo qui excommunicat eum qui sibi solus crimen dicit esse confessum. : episcopus.

- C Ut non temere quemquam communionem priuet :
- CI Epistola totius concilii africani ad bonifacium urbis romae episcopum. : africane prouinciae.
- CII Epistola cyrilli alexandrini epi ad concilium :
- CIII Epistola attici episcopi constantinopolitani ad memoratum concilium.

- CIII Symbolum fidei niceni concilii. : urbis romae epi
- CV Epistola totius concilii africani ad papam caelestinum.

INCIPIT TITULI DECRETORUM
PAPAE SYRICI IN URBEM XV

- I De artianis non rebaptizandis. : brentur.
- II Ut praeter pascha & pentecosten bapasma non celest.
- III De apostatis. : iura sortari.
- III Quod non liceat alterius sponsam ad matrimonium i
- V De his qui penitentiam minime seruauerunt.

- VI De monachis & uirginibus propositam non seruantibus.
- VII De clericis incontinentibus.
- VIII Quales debeant ad clericatum officium peruenire.
- VIII De clericorum conuersatione.
- X De egritudine.
- XI De clericis qui secundam uxorem duxerit deponatur.
- XII Quae feminae cum clericis habitare debeant.
- XIII De monachorum promotione.
- XIII Quod paenitentia non fiat clericis.
- XV Ut si per ignorantiam uel paenitentem uel digamum aut uiduae maritus clerici facti fuerint non promoueantur.

TITULO DECRETORUM PAPAE
INNOCENTII NOM. LVII.

- I De pacis osculo dando post confecta mysteria.
- II De nominibus ante pacem sacerdotis non recitandis.
- III Quod non debeant baptizari nisi ab episcopo consignari.
- III Quod rite omni sabbato ieiunetur.
- V De fermento quod ciuitatis tantum praes byzeris dirigatur.
- VI De energumensibus baptizatis.
- VII De penitentibus: praecipitur.
- VIII De epistola sancti iacobi apostoli in qua pro infirmis orare.
- VIII Quod extra consuetudinem metropolitani non ordinetur episcopus.
- X Qui ad clerum suscipi non possunt ut & clericorum causae a propriis terminentur episcopis.
- XI Ut uiduam clericus non ducat uxorem.
- XII Ut si laicus uiduam duxerit clericus non fiat.
- XIII Ut qui secundum uxorem habuerit clericus non sit.

- XIII Ut alterius clericum nullus usurp& episcopu ordinare de.
- XV Ut non rebaptizentur qui ad ecclesiam Anouationis curtop
uel montensibus ueniunt.
- XVI Quod sacer dotes & leute cum mulieribus coire non debeant.
- XVII Quod monachus si clericus factus fuerit propositum suum
de ser uare debeat.
- XVIII Ut excurt alibus clericus non fiat propter uoluptates
quas ad diabulo inuentas exhibere cognoscitur.
- XVIII De uirginibus uelatis si de uia uerint.
- XX De uirginibus non uelatis si de uia uerint.
- XXI De incontinentia sacer dotum uelleutarum.
- XXII De ultima penitentia.
- XXIII De ad ministratoribus.
- XXIII Quod uiri cum ad ulteris uxoribus non conueniant.
- XXV Quod qui praeces uel criminales dicunt habeantur immunes.
- XXVI Quod hi qui inter cedente repadio diuortium perculer
sise nuptis alius uinxerint adulteri esse monstrantur.
- XXVII Qui libri in canone recipiant.
- XXVIII Siquis uolens patem sibi corporis amputarit clericus
esse non potest nolens autem potens.
- XXVIII Qui digamio ad clerum admitti non possint.
- XXX Qui de laicis ad clerum admitti non debeant. & prohibetur.
- XXXI Qui de laicis possunt clerici fieri hic aperte concubinae.
- XXXI De temporibus in cleri ordinibus immorandi.
- XXXII Quod hi qui in praeter by terio filios genuerint remoueri
ab officio debeant.
- XXXIII Quod post penitentiam nullus ad clerum possit admitti.

- xxxv De bubalio & ariano damnatis prouincialibus episcopis
quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit.
- xxxvi De terminis minime transferendis.
- xxxvii Si cuius uxor in captiuitatem fuerit abducta & alteram
maritus accipere reuertente prima secunda mulier
debet excludi. ¶ episcopos scripta.
- xxxviii Ad aurelium cartaginensem & augustinum ypponiensem ¶
- xxxviiii Scripta ad iulianum nobilem exortatoriam
item ad aurelium episcopum de pascha inquare fallitur.
- xl De antiochia ecclesia.
- xli Alexandrum antiochenum episcopum de pace.
- xliv De azuco constantinopolitano episcopo.
- xlvi Item ad alexandrum episcopum de pace.
- xlv Item alexandro episcopo quod prima sedis beati petri
apud antiochiam esse memoretur.
- xlvi Quod non oporteat secundum constituta imperatorum
duos esse metropolitanos.
- xlvi Quod arrianorum clerici non sint suscipiendi in suis
officiis quamuis baptisma quod eos datur con-
firmet ecclesia. nopolitano pontifice.
- xlvi Ne ratio uero eae episcopo de sancto iohanne constanti.
- xlvi De bono facis quod iudaei sunt conperandi.
- L De suscipiendis clericis quod bonosus antequam damnaret
ordinasse cognoscitur.
- L I Ut si sacerdos uel quilibet ex clero uiduam uxorem
duxerit uel abiectam suam perdat officium.
- L II Si quis cathedram inuit habuerit uxorem & defuncta eam

postbaptismum sortitus fuerit alteram clericus esse non possit

LIII Quod non suscipiantur in clero ab hereticis ordinari

LIII Quod in ordinationibus crimina non bene credantur auferri

LV Quod hi qui ordinati sunt a bono sacerdote propterea sint recepti nescandalum remanere ecclesiae

LVI Quod in ecclesia peccatum populi multum soleat praeteriri

LVII Quod sub reptum fuerit apostolice sedi & suam melius sententiam commutauerit

TITULUS DECRETORUM PAPAE ROSINI NUM. III.

I Quod monachi uellatici nisi per gradus ecclesiasticos non debeant ad summum sacerdotium peruenire

II Quod si quis interdicta despexerit gradus sui periculo subicebit

III Quae in singulis clericis gradibus temporaliter praefixa

DE PRAESBYTEROS RAUENNANCIUM. TITULUS DECRETORUM PAPAE BONEFACII NUM. III.

I Supplicatio eiusdem papae ut consuetudine a principe quatenus in urbe roma per ambitum numquam pontifex ordinetur

II Re scriptum honori augusti quo statuit ut si duo romae epi fuerint ordinati ambo decurritate pellantur

III Epistula eiusdem papae de maximo epo diuersis criminibus accusato

UT IN UNA QUAEQUE Prouincia nemo contempto metropolitano epo ordinetur. TITULUS DECRETORUM PAPAE CAELASTINI NUM. XXII.

I De prospero & hilario qui quordam galie praesbyteros accusant pelagi sectatores

- II** De scō epō augustino miralaudin assertio.
- III** Praetertorum sedis apostolicae episcoporum auctoritates de gratiadi. si gratia posse saluari.
- IIII** Quod adam omnes homines lesit necquemquam nisi xpi.
- V** Quod nemo sit bonus suis uiribus nisi participatione eius qui solus est bonus.
- VI** Quod nisi gratiadi continua iuuemur insidias diaboli deuitare non possumus.
- VII** Quod per xpm libero bene uitamur arbitrio.
- VIII** Quod omnia scōrum merita dona sint dī.
- IIIIII** Quod omnis scā cogitatio & motus pia uoluntatis ex dō fit.
- X** Quod gratiadi non solum peccata dimittat sed & iam adiuuare ne committantur & praestat ut lex impleatur non sicut agit pelagius facile quasi sine di gratia difficilius possit impleri.
- XI** Quod praeter facta sedis apostolice omnis orationis ecclesiae xpi gratia resonant quod genus reparatur humani.
- XII** Quod gratiadi & iam baptizandorum testatur instituta purgatio cum exorcismis & exsufflationibus spiritus ab eis expelluntur immundi. Exserendi.
- XIII** Quod profundiores quaestiones peccata contemnasint.
- XIIII** Quod non debeant sacerdotes aut clerici amictu palleis & praecincta lumbis in ecclesiis ministrare.
- XV** Quod nulli sit ultima paenitentia deneganda.
- XVI** Quod per gradus ecclesiasticos ad episcopatus debeat officium perueniri esse contenta.
- XVII** Quod unaquaque prouincia suometro politano debeat.

debeat esse contentia.

XVII Quod nolentibus nemo debeat episcopi ordinari.

XVIII Quod illicitis ordinationibus abstinendum.

XX Quod nulli sacerdotum non liceat ignorare.

XXI Quod non oporteat contemptis clericis ecclesiarum delictis episcopis ordinari.

XXII Quod docendus sit populus non sequendus.

**TITULUS DECRETORUM PAPAE
LEONIS NUM. XLVIII**

I. Nullus episcopus seruum alterius ad officium clericatus.

II. Ut quicumque ad sacerdotium uel uduarum mariti uel habentes numeros a coniuga promoti fuerint ab ecclesiasticis officiis arceantur.

III. Quod usuram non solum clerici exigere non debeant sed nec

III. Ut clericus nec suo nec alieno nomine foenus exerceat.

V. Ut si quis sacerdotum contra interdicta fecerit a suo summo ueat officio.

VI. Quod plurimi manichei uigilantia papae leonis in urbe.

VII. Quod indie epiphaniarum prohibeatur baptismum celebrari.

VIII. Quod omnianobis rerum ordine per incarnationem domini salutis sacramenta digesta sunt.

VIII. Quod in baptismo mors proueniat interfectione peccati & sepulturam imitetur trinadimer sio. & ab aquis eleuatio fit uel ut re surrectio de sepulchro.

X. Quod beatus petrus indie pentecosten uirorum tria milia baptizari.

XI. Quod duo tantum tempora id est pascha & pentecosten ad baptizandum a romanis pontificibus sint prefixa.

- XII** Quod omnitemp̄r hi qui necessitate moras urgentur
debeant baptizari.
- XIII** Ut deficiat ternis annis singulis ep̄i romam sociandi
sinodo indissimulante occurunt.
- XIIII** Quod omnis cuiuslibet ordinis clericus qui se heretice
communione miscuerit regressus ad ecclesiam in eogradu
quo erat sine promotione permaneat.
- XV** Quod non habeantur ep̄i quos nec clerus elegit nec populus
nec populus exquisiuit. si quis tamen clerici ab his pseudo
episcopis ordinantur rata potest ordinatio talis existere.
- XVI** Quod pr̄bi aut diaconi si in aliquo crimine detecti fuerint
non possint per manus impositionem penitentiam agere.
- XVII** Quod diaconi sicut ep̄i aut pr̄bi cessare debeant ab opere
coniugali nec repudiare coniugia.
- XVIII** Quod aliud sit uxor alia concubina nec erret quisquis
filiam suam in matris monium tradiderit ei qui habuit concubinam.
- XVIII** Quod non sit coniugii duplicatio quando ancilla reiecta
uxor adsumitur.
- XX** De his qui communione priuantur & ita non moriuntur.
- XXI** De his qui penitentiam agere differunt. : alicuius absanere.
- XXII** Quod oportet eum qui pro illicita ueniam postulat & iam :.
- XXIII** Quod paenitentia nulla negotiationis lucta exercere conuenit.
- XXIII** Quod admilitiam secularem post penitentiam reddi non debet.
- XXV** Quod adulescenti si urgente periculo paenitentia
possit uxoris remedio susaneri.
- XXVI** Quod si quis propositum monachi deseruerit publica
sit factio purganda.

XXVII Quod puellae quaenon coaete uirginitatis propositum
susceperunt peccant si uisuerint licet non nondum
fuerint consecrate

XXVIII De his quid dubitant utrum baptisint eos necesse est baptizari

XXVIII Quod eos qui se baptizatos agnoscunt sed in qua professione
nesciunt per manus inpositionem suscipi conueniat

XXX De his qui conuiuio genitalium & esar immolatiis usi sunt

XXXI Quod semper thesalonicensis antefates uices apostolice
sedis impleuerit

XXXII Ut metro politanis sua iura seruentur

XXXIII Ut a metro politanis non laici sed bigami & uiduaram
marita sed in re p sibilis ordinentur

XXXIII Quod subdiaconis carnale conubium denegetur

XXXV Ut nullus in uicinis ordinetur episcopus

XXXV Ut metro politanus ep yride electo quae est ordinaturus
epi ad the salonicensem pontificem referat

XXXVII Ut bina per annos singulos episcoporum concilia
celebrentur & si res difficilis emer serit quaenon possit
thessalonicensis epi terminari ad romanum referat
antistitem

XXXVII Ut si quis epi suam de re n d i u l t i t e m maiorem ambitur
causa petierit non solum ea obtinere non potuerit
sed & sua carere debebit

XXXVIII Ut nullus alienum clericum ordinare audeat suo epo
non pre bente consensum

CL Ut in euo candis prouincialibus episcopis ad thesalonicem
cense pontifice moderatio conser uetur

- XL I** Ut non amplius ab statuto concilii tempore quam dies
xv. remouentur epi & inter eos fuerit aborta contenta
cuncta romano pontifici subgetorum insinuatione pandant
- XL II** Quod debeant feminae quae capti uirum suis alius nupserant
regressis prioribus copulari ut suum unusquisque recipiat
- XL III** Quod non uideatur esse culpabilis qui uxorem capti sortatus est.
- XL IIII** Ut si uiri de captiuitate regressi uxorum incontinentia
offensio non fuerint & uoluerint eas recipere habeant
liberam facultatem.
- XL V** Ut simulieres a priores maritos redire noluerint uelut
iniquae communionis sc̄a priuanda sint.
- XL VI** Captiuis terrore uel fame compulsi cibos immolatos
edere paenitentiae concedenda.
- XL VII** Quod hi qui ad iterationem baptismi uelut uel metu
coacti sunt paenitentiae sint subleuandi remedio
ita ut senilis aetatis ceterarum que necesse sitatum habeatur
solicita consideratione respectus.
- XL VIII** Ut hi qui adhaerentur baptizati sunt sola sc̄i sp̄s inuocatione
- XL VIII** Leo episcopus pisauris de conseruatione & disciplina
canonum ne indebite & inordinate ad clericatum aliquis
praesumat accedere.

TITULUS DECIMUS PAPAE HILARI

- I** Synodum habitum in basilicam beate mariae
Ad locutio pape hilari in eodem conuentu
- II** Episcopa prima ascani uel uniuersorum episcoporum
ad hilarem papam
- III** Episcopa secunda ascani tarra conensis prouincia

v. S uscriptio episcoporum qui fuerint in synodo.

vi. Praeceptum hilari epi ad ascanium de eadem causam.

TITULUS DECRETORUM PAPAE SIMPLICII.

I. N elicet illicitas fieri ordinationes. : ordinationibus.

II. S implia ad aequitatem & severum de non presumendis illicitis.

TITULUS DECRETORUM PAPAE FELICIS.

I. C onstitutio papae felici africanae provinciae de non rebaptizandis. **TITULUS DECRETORUM PAPAE**

GELASII NUMERUS XXVIII.

I. D e constitutis ecclesiasticis pro temporis qualitate moderandis.

II. U t ubi nulla perurgens necessitas constituta patrum : eligantur inuolata seruentur uel cum defuerint clerici de monachis.

III. U t si quis de laicis eliguntur ad clericum multo sollicitius in his aequae de monachis dicta sunt inquirantur.

III. U t ab episcopis praeeptione papae nouae basilicae dedicerentur.

v. U t nulla praesidia de baptizandis consignandis quae fidelibus exigantur quod si quis hoc perpetraverint honoris supericulo subiacent.

vi. U t presbyteri modum debitum seruent. N on christiana conficiant. N on signent nec praesente quolibet episcopo nisi iubeantur ab ipso uel orare uel sedere presumant nec acolothum uel subdiaconum faciunt.

vii. S imiliter ut diaconi mensuram propriam iuxta patrum decreta custodiant.

viii. Q uod diaconi in presbyterio residere non possint nec sacri corporis pro rogationem presentibus debent usurpare presbyteris.

iiii. Q uod apostolica sedes paternos canones pio studio deuotiq; custodiat.

- X Ut praeter paschale tempus & pentecostes nemo
baptizare praesumat. nisi eo tantum quod egritudo
extrema compulerit. celebrare posse temporibus.
- XI Presbyterorum & diaconorum ordinationes certas.
celebrari posse temporibus.
- XII Ut prefixis diebus uirgines consecrentur.
- XIII Ut uiduae non uelentur.
- XIII Ut nullus presul uel ecclesiae uel monasterii seruum
aut originarium nolentibus dominis sub nomine religioso
defendat honoris & communionis periculum subtrahatur
quisquis hoc perpetrare temptauerit.
- XV Ut clerici nulla^{me} gona inhonesta ne turpia lucra sectentur.
- XVI Ut nemo litteras nesciens uel aliqua parte corporis
imminutus prouideatur ad clerum.
- XVII De his qui se ipsos absidunt.
- XVIII Quod ad clerum criminosi ne queant promoueri & in
clero positi si a aliquibus fuerint inuenta flagitia
a suis officis arceantur. sacra tractare non liceat.
- XVIII Quod demonis aliisque passionibus in rebus ministeria.
- XX Quod hi qui se sacris uirginibus sociant & foedera
incesta committunt communicare non possint nisi forte
publica paenitentia gesserint.
- XXI Quod uiduae ut supradictum est non uelentur & si pro
fessam continentiam proposito mutato calcauerint
ipse pro se rationem sint dno reddere.
- XXII Quod secunda coniugia secularibus non negentur
quibus tamen ad clerum minime uenire conceditur.

190
XXIII. Ut si quis suscipere ecclesiae propriae desertorem
& in aliqua prouexerit dignitatem utriusque sententiae
subiaceant quam canones adfixerunt.

XXIII. Quod si quis ex monachis aut laicis eliguntur ad clerum
cum nulla cogit necessitas antiqua in eis debent instituta
seruari quod si prouentur sacra mergati esse p̄tio
praedio dignitatem ab officio deponantur. Nam dantem
& accipientem symonis magici crimen inuoluit.

XXV. De sacris locis nouiter institutis quamuis superius dictum
sit huc nunc tamen adicitur ut nulla basilica sub defultorū
constructa nomine deducatur.

XXVI. Quod nefassit feminas sacris altaribus ministrare uel aliquid
ex his quae uirorum sunt officis deputata presumere.

XXVII. Quod in unaquaque ecclesia cui ep̄s p̄ est tam de reditu
quam de fidelium oblationibus quattuor debeant fieri
portiones ut una sit ep̄i. alia clericorum tertia pauperū
quarta ecclesiae fabricis applicetur.

XXVIII. Quod ep̄s p̄b̄t & diaconus a quo cumque clerico ueraciter
fuerit accusatus quod aduersus haec constituta fecerit
potest sine dubitatione per clericum sui & iam honoris periculum
ep̄isco subiturus si haec omnia ecclesiae noscenda taceat.

TITULUS DECRETORUM PAPAE

I. Quod pro xp̄o fungatur ANASTASIUS NUEN. VIII
legatione dum pro pace praecatur ecclesiae.

II. Quod non sit temere iudicandum de his qui iam ad dnm migrauerunt.

III. Ut specialiter in ecclesia nomen taceatur acacii.

III. Quod magnopere contentio sit cauenda.

- V Ut alexandrinor imperator admoneat ad fidem sinceram & pacem redire catholicam . . . obtemperet.
- VI Admonetur imperator ut confitatur apostolice sedis . . .
- VII Quod eos quos post damnationem suam uel baptizauit uel ordinauit acatius nulla portio lesionis attingat.
- VIII Quod malibona ministrando sibi tantummodo noceant nec ecclesie sacramenta commaculent.

TITULUS DECRETORUM PAPAE SYMMACHI . V

- I Suggestio fulgenti archidiaconi ecclesie romane de congregata synodo ex precepto papae symmachi . . .
 - II Interlocutio papae symmachi ut episcopalis ambitus radicatus amputetur . . .
 - III Sententia synodi ut si quis papa super sede proromano pontificatu . . . cuiquam quolibet modo fauorem praestare conuincatur locis sui ordine uel communionis priuetur . . .
 - IIII Ut si papa morte praeventus non potuerit ante defuncti successoris electione decernere . . . ut ordinetur antistes quem cunctus clerus aut certe pars maior . . . elegerit . . .
 - V Ut si quis ambientes uel fautores ambientium coniuratores quae prodiderit non solum purgatos uideatur esse si fuerit particeps uerum & iam remuneratione dignus simus aestimetur.
- ### ITEM TITULUS EIVSDEM CONCILII
- I De praelocatione papae symmachi qui synodi qui statuta conlaudans clericorum suorum culpa excessus quod inter alia & iam propter constantiam in lucris memoriae . . .

basili asua communione desauerint.

II Exemplar ipsius confutata synodo recensetur.
III Sententia ipsius synodi quae pre fatum confutatum nullius esse momenti decernitur.

III Ut nulli apostolice sedis praesuli possessionem ecclesiae magnam uel par uam in perpetuum liceat alienare uel communicationis obtentu ad cuiuslibet iura transuerrere.

De domibus ecclesiasticis quales sunt in orbibus commutandis.

VI Ut non liceat praesbyteris urbis romae titulorum suorum pedia seu quicquid iuriseorum fuerit quolibet alienare commento qui uero hoc agere temptauerit ordinis sui ammissione plectatur.

VII Ut qui petierit praedium ecclesiae & acciperit aut si quis praesbyterorum aut diaconorum nec non defensorum danti subscripserit anathemate feriatur.

VIII Ut si quis anathematis poenam paruiderit & iam documento quo se putat ecclesiae pedium possidere frustetur liceat que cuiuslibet ecclesiasticae personae uocem contradictionis adferre & cum fructibus praeterita temporis eadem praedia alienata reposcere.

TITUL. DECRETOR PAP HORMISDAE

I Epistolam iustini augu. ad hormisda.

II Exemplar praecum.

III Epistolam hormisdae ad iustinum augustum.

III Item ormisdae ad archi mandriter.

TITULUM. DECRETOR PAPAE GREGORII JUNIORIS

- I Ut nullus audeat praerbyteram ducere in coniugio.
- II Item de diacona.
- III Item de monacha quam diu ancilla appellant.
- IIII Item de comatre spiritali.
- V Item de fratre uxorem.
- VI Item de nepote.
- VII Item de oberca aut nuru.
- VIII Item de con. sabrina.
- IX Item de probria cognatione uel quam cognatur habuit.
- X Ut uiduam nemo furc & in uxorem.
- XI Item ut uirginem nemo furc & in uxorem.
- XII De aruspibus uel incantatoribus seu philacteria.
- XIII De preceptis ecclesiae obseruandum.
- XIIII De adriano filio exhilarati.
- XV De ephiphania diacona.
- XVI Ut nullus audeat eis assensu tribuere.
- XVII De coma clericis non relaxandum.

TITULI
 EXPLICIT ~~CAP~~ CAN sequenti volumis

INCIPIVNT
 ECCLESIASTICAE REGULE
 SCORUM APOSTOLORUM,
 PROLATAE PER CLEMENTEM
 ECCLESIAE ROMANAE
 PONTIFICEM. QUAE EX GRECIS
 EXEMPLARIBUS IN ORDINE

PRIMO PONUNTUR. QUIBUS
QUAM PLURIMUM QUIDEM
CONSENSUM NON PREBUERE
FACILE. ET TAMEN POSTEA
QUEDAM CONSTITUTA PONTI-
FICUM EX IPRISIS CANONIBUS
ADSUMPTAE SSE UIDENTUR ✓

INCIPIUNT CANONES APOSTOLICI ✓
DE ORDINATIONE EPISCOPI ✓

I EPISCOPUS ADUOBUS
AUT TRIBUS EPISCOPIB. ORDINETUR ✓

DE ORDINATIONE PRAEBITERORUM, & DIACONORUM,
UEL CETERORUM.

II PRB. ab uno epō ordinetur, & diaconus,
& reliqui clerici; ^{+ tituly} Nihil aliud in sacrificio,
praeter quod dñr statuit offerendum ✓

III Siquis ep̄ aut prb̄, praeter ordinationem dñi,
alia quaedam in sacrificio offerat super altare,
Id. est, aut mel, aut lac, aut proquino ficera
& confecta quaedam, aut uolatilia ~~aut uolatilia~~
aliqua, aut legumina, contra constitutionem
dñi faciens; congruo tempore deponatur; ^{+ tituly} Quae
species ad altare, non ad sacrificium, sed ad bene-
dictionem simplicem debeant exhiberi.

III Offerri non liceat aliquid ad altare, praeter nouas spicas,
& uuas, & oleum ad luminaria, & thimiama id est
incensum, tempore quo sc̄a celebratur oblatio ✓

QUOD EX QUAE IN ECCLESIIIS OFFERRI
NON POSSUNT AD DOMOS SACER
DOTOUM A FIDELIBUS DEFERANTUR.

V **R**eliqua poma omnia ad domum. primitiae ep̄o & praesbiteris
dirigantur nec offerantur in altari; Certum ē autē
quod episcopus & praesbiteri diuidant. & diaconis &
reliquis clericis. **UT EP̄S AUT PR̄BT UXOREM
SUAM QUAE DE BEITCAS IE RECERE:**

+ VI **E**p̄s aut pr̄bt uxorem. : **NON RELINQUAT**
propriam nequaquam suboptentu relegionis abiciat;
si uero reierit. excommunicatur sed si per se uoluerit
deiciatur. **UT SACERDOTES ET MINISTRI
ALTARIS SAECULARIBUS CURIS ABSTINANT**

VII **E**p̄s aut pr̄bt aut diaconus nequaquam seculares curas
adsumat. sin aliter deiciatur. **QUO TEMPORE
PASCHA CAELEBRETUR.**

VIII **S**iquis ep̄s aut pr̄bt aut diaconus sc̄mpasche diem ante uer
nale aequinoctium cum iudaeis celebrauerit. abiciatur;
**QUOD MINISTRI ALTARIS OBLATIONE
CAELEBRATA DEBEANT COMMUNICARE**

VIII **S**iquis ep̄s aut pr̄bt aut diaconus uel quilibet ex sacerdotali
cathalogo facta oblatione. si communicauerit aut causam
dicat. ut si rationabilis fuerit ueniam consequatur. aut
sinondixerit communionem priuetur. Tamquam qui populo
causa lesionis extiterit. Dant suspicionem de eo qui sacri
cauit quod recte non obtulerit. **QUOD FIDELIS
EXCI IN GREDIENTES ECCLESIAM**

COMMUNICARE DEBENT

X Omnes fideles qui ingrediuntur ecclesiam & scripturas
audiunt. si autem perseverant in oratione. nec sciam com-
munionem percipiunt uelut inquietudines ecclesiae
commouentes. conuenit communionem priuari.

QUOD CUM EXCOMMUNICATIS NON SIT ORANDUM

XI Siquis cum excommunicato salum in domo simul orauerit.
iste communionem priuetur. QUOD CUM DAMNATIS
CLERICIS NON SIT ORANDUM

XII Siquis cum damnato clerico ueluti cum clerico simul
orauerit. iste damnetur. UT NULLUS
FIDELIUM PRÆTER COMMENDA-
TIAS SUSCIPIATUR EPISTOLAS.

XIII Siquis clericus aut laicus a communionem suspensus. seu
communicans ad aliam properet & ciuitatem. & suscipiatur
preter commendaticias litteras. & qui susciperunt
& qui suscipiuntur est communionem priuentur. Excom-
municato uero proteletur ipsa correptio. tamquam qui
mentitus sit ecclesiam seduxerit. UT AB EPISCOPIS
ALIENA PARROECIA MINIME PUAUATUR

XIII. Episcopo non licere alienam parroeciam propria relicta
per uadere. licet cogatur a plurimis. nisi forte quis eum
rationabilis causa compellat. Tamquam qui possit ibidem
constitutus plus lucri conferre. & in causa re legionis aliquid
profecto prospicere; & hoc non a se & ipso per temerum
sed multorum episcoporum iudicio & maxima supplicatione
perficat. UT CLERICI PROPRIAS
ECCLESIAS NON RELINQUANT

XV Siquis p̄b̄t̄ aut diaconus aut quilibet de numero clericorū
relinquens propriam parroeciā pergat ad alienam.
& omnino demigrans p̄ter ep̄i sui conscientiam in aliena
parroecia commoretur. Hunc ulterius ministrare non
patimur. precipue si uocatus ab ep̄o redire contempserit.
In sua inquietudine per seuerans; uerumtamen tamquam
laicus ibi communicet; **UT EP̄S QUI CLERICOS
ALIERIUS SUSCEPERIT COM
MUNIONE PRIUETUR.**

XVI Ep̄s uero apud quem memoratus esse confiterit. si contra
eos decretam cessationem pronihilo rep̄tant tamqua
clericos forte suscipere. uelut magister inquietudinis
communione priuetur. **QUOD BICAMINON
ADMITTANTUR AD CLERUM.**

XVII Siquis post baptismā secundi^s fuerit nuptiis copulatur.
aut concubinam habuerit. non potest esse ep̄s. aut
p̄b̄t̄. aut diaconus. aut pror^sus ex numero eorum qui
ministerio sacro deseruiunt. **QUOD IS QUI
UIDUAM UEL EIECTAM AUT MERE
TRICEM ACCEPERIT N̄ ADMITTATUR.**

XVIII Siquis uiduam & eiectam acceperit aut meretricem
aut ancillam uel aliquam de his que publicis spectaculis
mancipantur. non potest esse ep̄s. aut p̄b̄t̄. aut diaconus.
aut ex eo numero qui ministerio sacro deseruiunt.
**QUI DUAS SORORES HABUERIT
NON ADMITTATUR AD CLERUM.**

XVIII Quidam in coniugium sorores acceperit uel filiam

patri clericus esse non poterit. CLERICUM

FIDEIUSOREM ESSE NON POSSE

XX. Clericus fide iurionibus interuent abiciatur.
quod hi qui non sponte eunuchi
zati sunt suscipiantur ad clerum

XXI. Eunuchus si per insidias hominum factus est uel si imper
secutione eius sunt amputata uirilia uel si ita natus est.
& est dignus. efficiatur episcopus. UT IS QUI SE EUNU
CHIZATI CLERICUS NON FIAT

XXII. Siquis abscedit semetipsum. id est si quis amputauit sibi uirilia
non fiat clericus. quia si uis homicida est & de conditione
inimicus. UT CLERICUS QUI SE EUNUCHI
ZATI ABICITUR A CLERO

XXIII. Siquis cum clericus fuerit abscederit semetipsum omnino
damnetur quia si uis homicida. UT LAICUS QUI SE
EUNUCHI ZATI TRIBUS ANNIS
COMMUNIONE PRIUETUR

XXIII. Laicus semetipsum abscedens annis tribus communione priuetur.
quia si ueritate insidiator exstat. quod episcopus aut
presbiter aut diaconus si pro criminibus
DAMNATI FUERINT MINIME COMMUNIONE PRIUENTUR

XXV. Episcopus aut presbiter aut diaconus qui in fornicatione aut per iurio
aut furto captus est. deponatur. Non tamen communione
priuetur; Dicit enim scriptura. non uindicabit dominus bis in idipsum.
SIMILITER ET RELIQUI MINISTRI ECCLESIAE.

XXVI. Similiter & reliqui ministri ecclesiae huic conditioni
sub iaceant. QUI CLERI DEBEANT CONIUGIBUS SCOPOLARI.

XXVII

In nuptiis autem qui ad clerum prouecti sunt praecipimus ut si uoluerint uxores accipiant. sed lectores cantores que tantummodo.

quod episcopi aut presbiteri et diaconi peccantes fideles uerberare non debeant.

XXVIII

Episcopus aut presbyterum aut diaconum percutientem fideles delinquentes aut infideles inique agentes & per huiusmodi uolentem timere dei a officio suo praecipimus quia nusquam nos hoc dominus docuit; Et contrario uero ipse cum percuteretur non repercutiebat. Cum malediceretur non maledicebat.

Cum pateretur non comminabatur. **quod officium pristinum ad aliam proceri inibus usurpare non debeant.**

XXIX

Siquis episcopus aut presbiterus aut diaconus depositus iuste super ceteris criminibus aut suffuerit ad rectare ministerium dudum sibi commissum.

hic ab ecclesia poenitus abscidatur. **quod non debeant officia ecclesiastica pecuniis obtinere.**

XXX

Siquis episcopus aut presbiterus aut diaconus per pecunias hanc obtinuerit dignitatem. deiciatur & ipse & ordinator eius & a communione modis omnibus abscidatur sicut simon magus a petro. **ut ecclesiae seculari potentia minime perquidatur.**

XXXI

Siquis episcopus saecularium potestatibus usus ecclesiam per ipsos obtineat. deponatur. & segregentur omnes quique illi communicant. **de presbitero qui contemtu episcopi seorsum conuentus congregare temerari.**

XXXII

Siquis presbiterus contemnit episcopum suum. seorsum collegit

& altare aliud erexerit nihil habens quod reprehendat
 ep̄m in causa pietatis & iustitiae deponatur quasi princi-
 patus amator existens; Et si enim tyrannus & ceteri clerici
 quicumque tali consentiunt. Lucrio segregentur.
 Haec autem post unam & secundam & tertiam ep̄i obsecra-
 tionem fieri conueniat. **QUOD CLERICI IDIANATI
 NON DEBEANT AB ALIIS RECIPERE**

XX
III

Siquis pr̄b̄t aut diaconus ab episcopo suo segregetur. hunc non
 licere ab alio recipi. sed ab ipso. qui eum sequestrauerit.
 nisi forsitan obierit ep̄s ipse qui eum segregasse cognoscitur.
**UT NULLUS EP̄S PR̄B̄T AUT DIACONUS SINE
 COMMENDATIONE SUSCIPIAT EPISTOLAS**

CXX
III

Nullus episcoporum peregrinorum. aut praesbyterorum. aut
 diaconorum sine commendatione suscipiatur epistolis. Et cum
 scripta detulerint discutiantur aduentus. & ista suscipiatur.
 Si praedicatores pietatis extiterint minus necque sunt
 necessaria subministrentur eis. Et ad communionem nullatenus
 admittantur quia per subreptionem multa proueniunt.

DE PRIMATU EPISCOPORUM

CXX
V

Ep̄ gentium singularum scire conuenit quis inter eos primus
 habeatur. Quem uelut caput existant. & nihil amplius praeter
 eius conscientiam gerant. Quam illa sola singuli quae par-
 ticipatae propriae. & illis quae sub eas sunt competunt. sed nec
 ille praeter omnium conscientiam faciat aliquid. Sic enim
 unum animas erit & glorificabitur deus per xpm in spu sco.
**QUOD NON LICET EP̄M IN ALIENA
 PROUINCIA CLERICOS ORDINARE.**

XXX.
VI.

Ep̄m non audere extrahere minores proprias ordinationes
facere in ciuitatibus & uillis quae illi iure nullo subiectae sunt.
si uero conuictus fuerit hoc fecisse praeter eorum conscientiam
qui ciuitates ipsas & uillas detinent & ipse deponatur. Et
qui ab illo sunt ordinati. **DE ORDINATIS
EPISCOPIS NEC RECEPTIS.**

XXX.
VII.

Siquis ep̄s non susceperit officium & curam populi sibi com-
missam. hic communione priuetur. quod ad usque consentiat
oboedientiam commodans. Similiter autem & prb̄t. & diae.
si uero perrexerit nec receptus fuerit. non pro sua sententia
sed pro malitia populi. Ipse quidem maneat ep̄s. Clerici uero
ciuitatis communione priuentur. Quod eruditores in oboedi-
entia populi non fuerint. **UT BIS IN ANNO
CONCILIA CELEBARENTUR.**

XXX.
VIII.

Bis in anno episcoporum concilia celebrentur ut inter se
in uicem dogmata pietatis explorent & emergentes
ecclesiasticas contentiones ammoueant. semel quidem
quarta septimana pentecostes. secunda uero duodecimo
die mensis hyberuei id est iuxta romanus. 1111. id est octo.
**UT TANTUM CURAM RERUM
ECCLESIA RUM. EP̄S HABEAT.**

XXX.
VIII.

Omnium negotiorum ecclesiasticorum curam ep̄s habeat.
& ea uel ut do. contemplante dispensat nec liceat ex his
aliquid omnino contingere aut parentibus propriis quae
di sunt condonare. Quod si pauperes sunt tamquam pauperibus
sub ministris & nec eorum occasione ecclesiae negocia de-
praedentur. **DE DIGNITATE PONTIFICIS.**

ET QUOD RERUM SUARUM HABEAT:

XL. Praebyteri & diaconi praeter **POTESTATEM** episcopi nihil agere pertentent. Nam domini populus ipsi commissus est. & pro animabus eorum hic reddaturus est rationem. Sint autem manifeste res propriae episcopi sita tamen habeat proprias & manifeste dominice ut potestatem habeat de propriis. Moriens episcopus sicut uoluerit & quibus uoluerit derelinquere ne sub occasione ecclesiasticarum rerum. Quae episcopi esse probantur interdicant. foras assis enim aut uxorem habeat aut filios aut propinquos aut seruos & iustum est hoc apud deum & homines ut ne ecclesia detrimentum patiatur ignorantia rerum pontificis. Nec episcopi uel eius propinqua sub opitu ecclesiae pro scribantur & incautas incidunt qui ad eum pertinent. morsque eius iniuris male fame subiciatur. **QUOD EPISCOPUS ECCLESIASTICARUM RERUM PRO DISPENSATIONE PAUPERUM HABEAT POTESTATEM**

XLI. Praecipimus ut in potestate sua episcopus ecclesiae res habeat. si enim animae hominum praetiosa illi sunt credite. Multo magis oportet eum curam pecuniarum gerere. Itaque potestate eius indigentibus omnia dispensentur. per praebytros. & diaconos cum amore & omni sollicitudine ministrentur. Ex his autem quae indigent ad suas necessitates & ad peregrinorum fratrum usus & ipse percipiat. ut nihil eis possit omnino deesse. Lex enim domini praecipit ut qui altari deseruiunt de altari pascantur. Quia nec miles stipendium propriis

contrahentes arma sustollit. qđ ep̄s pr̄b̄t aut
 diāc̄ alexator et ebriosus esse debet.

XLII

Ep̄s aut pr̄b̄t aut diāc̄ alexator et ebrietati deseruiens
 aut desinat aut certe damnetur. SIMILITER
 CLERICI ET LAICI SI PER MANUSCRIPTA
 IN ALEX COMMUNIONE PRIUENTUR.

XLIII

Sub diāc̄ aut lector aut cantor similia faciens aut desinat
 aut communionem priuetur. similiter etiam laicus

quod ep̄s pr̄b̄t aut diāc̄ non debet
 USURAS ACCIPERE.

XLIV

Ep̄s aut pr̄b̄t aut diāc̄ usuras a debitoribus exigens aut desinat
 aut certe damnetur. qđ n̄ debet ep̄s pr̄b̄t
 aut diāc̄ cum hereticis orare.

XLV

Ep̄s pr̄b̄t & diāc̄ quicum hereticis orauerit tantummodo com
 munionem priuetur. si uero tanquam laicos hortatus eos
 fuerit agere uel orare damnetur. qđ n̄ debent
 HERETICORUM BAPTISMA C̄ PROBARI.

XLVI

Ep̄m aut pr̄b̄m hereticorum suscipientem baptismum damnari
 praecipimus quae enim conuentio xpi ad belial autque pars
 fidelium infideli. qđ ECCLESIAE BAPTISMA
 DE NUO BAPTIZARI BAPTIZATUS NON DEBEAT
 & INON HAB BAPTIZATUS DEBEAT BAPTIZARI.

XLVII

Ep̄s aut pr̄b̄t si eum quis secundum ueritatem habuerit baptismum
 de nouo baptizauerit. aut si pollutum ab impiis n̄ baptizauerit
 deponatur tanquam deridens crucem & mortem dñi. nec
 sacerdotem a falsis sacerdotibus iure discernens.

LAICŪ PELLONTĒ SUAM CONIUGEM

COMMUNIONE PRIUAN TUR

XL
VIII

Siquis laicus uxorem propriam depellent alteram uel ab alio dimissam duxerit communione priuetur.

QD IN NOMINE SCÆ TRINITATIS

DE BEATI BAPTIZARI

XL
VIII

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t iuxta p̄ceptum dñi non baptizauerit in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Sed in tribus sine in tao prin cipis aut in tribus filiis aut in tribus paraclitis abiciatur.

QD N̄ DEBEAT UNA MERGSIONE IN BAPTISMO QUA SI IN MORTE DÑI PROUENIRE

L

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t. N̄. trinam mergsionem unius mysterii celebrat sed semel mergat in baptismo quoddam iudetur in dñi morte. Deponatur. Non enim dixit nobis dñs in morte mea baptizate sed euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. EXPLICIT

CANON APOSTOLORUM

IN OPT. CONSTITUTIO ET FIDES NICEŒNI CONCL. CUM SUBDITIS CAPITULISSUIS.

FACIENS EST autem haec synodus apud nicheam bithiniae consolatū constantini agusta & licini. XIII. kalendarum iuliarum quiescit apud grecos. XVIII. dies mensis eorum secundum alexandriam. XXXI. ET

placuit ut haec omnia mitterentur ad ep̄m urbis romae siluestro

CREDI MUS in unum dñm patrem omnipotentem. omnium uisibilium nec non & inuisibilium factorem & in unum dñm nr̄m ih̄m xp̄m filium dñi. Natum ex patre

Celebratum sub
Siluestro PP.
a. Chri. 336.

unigenitum hoc ē ex substantia patris. Om̄ ex dō lumen
 ex lumine. Om̄ uerum ex dō uero. Natum non creatum
 homo usion hoc est eiusdem cum patre substantiae per quem
 omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos
 homines & propter salutem nr̄am descendit & in car natuſ ē.
 & homo factuſ passuſ est & resurrexit tertiā die. Ascendit
 in caelum uenturuſ inde iudicare uiuos & mortuos & sp̄m s̄c̄m.

Eos autem quid dicunt etiam tempus quando non erat & prius
 quam nasceretur non erat & quam nullis subsistentibus factuſ ē
 aut ex alia substantia uel essentia. Dicunt esse trepton. hoc ē
 conuertibilem aut mutabilem filium dī. hos anathematizat
 catholica & apostolica ecclesia.

INCIPIT PRAEFATIO S̄S. CONCILII

Concilium sacrum uenerandi culminis uirū; condidit & nobis
 congrua frenā dedit; ut bene fundatur iusto moderamine
 possit; intemerata gerens clericus ordo regi; pontifices s̄m̄i
 ueterum praecepta sequentes. Planius haec monitas expo
 suere suut. Hinc fidei nr̄ae sepandit semita & omnes errorum
 damnata dogmata sc̄a uia; quisque dī famulus fuerit xp̄ique
 sacerdos; hoc sale conditus dulcia mella fluit. **DEEUNO
 CHIS. QUI SE IPSOS ABSCIDERUNT.**

Siquis a medicis per languorem defectus est aut a barbaris
 abscisus hic in clero permaneat. Siquis autem se sanus
 absadit hunc & in clero constitutum abstineri conueniē.
 Et idem cept nullum debet & tale promoueri. sicut
 autem hoc clarē quod de his qui rem hanc affectant
 audent quis em̄ ipsos absadere dictum sit. sicut

Sic eos quos aut barbari aut dominica strauerunt.

Inueniuntur autem alias dissimiliales ad clerum.

suscipi regula. **DE HIS QUI EX GENTILIBUS
POST BAPTISMO AD CLERICATUS ORDINE PROMO-**

II Quō plura aut per necessitatem aut alius cogentibus **VENIUNTUR**

hominibus aduersus ecclesiasticam facta sunt regulam.

ut homines ex gentili uita nuper accedentes ad fidem. Et
instructos breui tempore mox ad lauacrum spiritalem
perducerent. simulque ut baptizati sunt ad episcopatum
uel presbyterium promouerent. Optime placuit nihil
tale de reliquo fieri. Nam & tempore opus est. ei qui catheci-
latur. & post baptismi probatione quam plurima mani-
festa est enim apostolica scriptura quae dicit nonne phitiū
nem superbiā elatus in iudicium incidit & laqueum
diaboli. si uero processit tempore aliquod delictum anime
circa personam reperitur huiusmodi. & ad duobus
uel tribus testibus arguatur. ad clero talis abstineat.

Siquis autem preter haec fecerit quasi contra magnum

III I conculum se efferens ipse de clericatus honore perditabitur.

interdixit. **DE SUBINTRODUCTIS MULIERIBUS**

per omnia magna synodus non epō. n̄. p̄bō. n̄. diacono
nec alicui omnino quin clero est. licere habere mulierem.

nisi forte matrem aut sororem aut amitam uel eas
tantum personas quae suspicionem effugiant.

DE HIS QUI AD EPISCOPATUM IN PRO-

III **VENIUNTIS PROUEHUNTUR.**

Ep̄m conuenit maxime quidem ab omnibus qui sunt

NICENI

inprovincia episcopis ordinari. si autem hoc difficile fuerit. aut propter instantem necessitatem aut propter teneris longitudinem. Tribus tamen omnimodis in idipsum conuenientibus & absentibus quoque parimodo decernentibus & per scripta consentientibus tunc ordinatio celebretur. firmitas autem eorum quae egeruntur per unamquamque provinciam metro politano tribuatur epō.

DE EXCOMMUNICATIS

Debis qui communione priuentur seu ex clero seu ex laico ordine ab episcopis per unamquamque provinciam sententiam regularis obtineat. Uthi qui abiciuntur ab aliis non recipiantur. Requirantur autem ne pusillam tate aut contentione uel alio quolibet epī uicio uideatur a congregatione seclusus. ut hoc ergo detentius inquiratur bene placuit amissis singulis per unamquamque provinciam bis. Anno concilia celebrari. ut communiter omnibus simul episcopis congregatis provinciae discutiantur huiusmodi questiones & sic quis uo peccauerit euidenter epō excommunicati rationabiliter ab omnibus eximentur usquequo uel in communi uel epō placeat. humaniorem potius ferre sententiam. Concilia uero celebrentur unum quidem ante quadregesima paschae. Ut omnibus sententia sublata munus offeratur dō purissimum. secundū uero circa tempus autumnū.

DE PRIVILEGIIS QUAE QUIBUS DAM CIVITATIBUS.

VI. **A**ntiqua consuetudo seruetur. **COMPETUNT**
per egyptum libyam. & pentapolim. ita ut alexandri nati

CONCILIUM

epi horum omnium habeat potestatem. Quia & urbis romae.
 epo paralimor est. similiter autem & apud antiochiam
 ceterasq: prouincias suis priuilegia seruentur ecclesiis.
 Illud autem generaliter clarum est. Quod si quis preter
 sententiam metropolitani fuerit factus episcopus.
 hunc magna synodus definiuit epim esse non oportere.
 si autem communicatorum decreto rationabili & se
 cundum regulam ecclesiasticam conprobato duo aut tres
 propter contentiones proprias contradicunt obtineat
 sententia plurimorum.

**DE DEPOELIAC
 IDEST HIEROSOLYMARU**

VII

Quia consuetudo optinuit & antiqua traditio. ut elie
 epi honoretur habeat honoris consequentiam salua
 metropoli propria dignitate. **DE HIS QUI
 DICUNTUR CATHAROS. ID. E. MUNDO.**

VIII

De his qui se cognominant catharos id est mundos si aliquando
 uenerint ad ecclesiam catholicam placuit scō & magno.
 concilio. Ut in positionem manus accipientes si in clero
 permanant. haec autem prae omnibus eos scriptis
 conuenit profiteri. quod catholice & apostolice ecclesiae
 dogmata suscipiant & sequantur. Id est & bigamis se com
 municare. Et his qui in persequutione prolapsi sunt erga
 quos & spatia confituti sunt & tempora definita. Ita
 ut ecclesiae catholice & apostolice placita sequantur
 in omnibus ubicumque uero si ueniunt in ciuitatibus ipsis soli
 reppera fuerint ordinati. Qui ueniuntur in clero
 in eodem habitu per se uerent. ubi autem catholicae

+

ecclesie ep̄o uel presbytero constituto quidam ex illis
 adueniunt. Certum ē quod ep̄s ecclesie habebat ep̄i
 dignitatem. His autem qui nominantur apud eos ep̄i honore
 presbyteri possidebit. Nisi forte placuerit ep̄o nominis eum
 honore censi. si uero hoc ei minime placuerit prouidebit
 aut cor ep̄iscopatus aut presbyteri locum ut in clero prorsus
 esse uideatur. Nemunacuitate duo ep̄i probentur
 existere. **DE HIS QUI AD HONORĒ PRĒSBI
 SINE EXAMINE PROUECTI SUNT**

VIII.

Siqui presbyteri sine examine sunt prouecti uel cum discu
 terentur peccata sua confessi sunt. Et homines contra canones
 commoti manus confessis inponere temptauerunt tale regula
 non admittit. Quia quod in reprehensibile est catholica
 defendit ecclesia. **DE HIS QUI IN PERSECU
 TIONIBUS NECAUERĒ ET P̄MODUM
 IN CLERO PROMOTI SUNT**

X

Quicumque de lapsis ad ordinem cleri promoti sunt
 per ignorantiam uel per ordinantium dissimulationem
 hoc ecclesia face non preiudicat regule cognita namque
 deponuntur. **DE LAICIS QUI NECAUERĒ**

XI

De his qui praeter necessitatem praecuaricati sunt aut praeter
 ablationem facultatum aut praeter periculum uel aliquid
 huiusmodi quod facium ē sub tyranni delictum. Placuit
 synodo quamuis humanitate probentur. Indignitatem
 eis beniuolentiam commodari. Quicumque ergo ueritate
 penitentiam gerunt tribus annis fideles inter audientes
 habeantur. & sex annis omni cōtricione deiciant.

+

Duobus autem annis sine oblatione populo in oratione
 communicent. **DE HIS QUI AB RENUNCIATIONE
 UERUNT ITERUM AD SECLUM.**

XII Quicumque uocatus per gratiam. **SUNT REGRISSE**
 primum quidem impetum monstrauerunt. Deponentes
 malitiae cingulum postmodum ad proprium uomitum sunt
 relapsi. Ita ut quidam & pecunias tribuerunt & beneficis
 militiam repeterent. Hic decem annis post triennium tempus
 quomodo audientes erunt in afflictione permaneant. Sed
 in his omnibus propositum & speciem penitentiae conuenit
 explorare. Quot quot enim metu & lacrimis atque patientia
 uel bonis operibus rebus ipsis conuersionem suam non
 simulationem demonstrant. Hic definitum tempus
 auditionis implentes. Tum demum fidelibus in oratione
 communicent. Postmodum uero licebit episcopo de his aliquid
 humanius cogitare quicumque uero indifferenter tulerit
 & habitum introeundi ecclesiam sibi arbitratus sunt ad con-
 uersionem posse sufficere. Hic definitum modis omnibus
 tempus impleant. **DE HIS QUI COMMUNIONE
 TEMPORIS MORITIS EXPOSUNT.**

XIII De his qui ad exitum ueniunt & iam nunc lex antiqua
 regularisque seruabitur. Ita ut si quis egreditur e corpore
 ultimo & necessario uatico minime priuetur. Quod si
 desperatus & consecutus communionem oblationis quae
 particeps factus iterum conualuerit. sit inter eos qui com-
 munionem orationis. Tantummodo consequuntur generaliter
 autem omnium uel in exitum posito & poscenti sibi communionis

gratiam tribui ep̄s probabiliter ex oblatione dare debebit.

DE CATHECUMINIS LAP SIS

XIII.

Decathecuminis sc̄o & magno concilio placuit ut tribus annis sint inter audientes tantummodo post haec autem cum cathecuminis orent. **QUOD NON OPOR**
TEAT DE MIGRARI.

XV.

Propter multum perturbationem & seditiones quae sunt placuit consuetudinem omnimodis amputari. Quae p̄ter regulam in quibusdam partibus uidetur ammissa. Ita ut de ciuitate ad ciuitatem. non ep̄s non p̄b̄r. non diāc transferatur. Siquis autem post diffinitionem sc̄i & magni concilii. tale quid agere temptauerit & se huiusmodi negotii manciparit. hoc factum prorsus in irritum ducatur & restitatur ecclesiae cui fuit ep̄s aut p̄b̄r. aut diāc ordinatus. **DE HIS QUI IN ECCLESIIS**

XVI.

IN QUIBUS PROUECTIS MINIME PERDUBAR

Quicumque temere ac periculose neque timore m̄di praeculis habentes nec agnoscentes ecclesiasticam regulam. Discedunt ab ecclesia p̄b̄i aut diaconi uel quicumque sub regula prorsus existunt. In nequaquam debent in aliam ecclesiam recipi sed omnem necessitatem conuenit illis imponi ut ad suas parroecias reuertantur quod si non fecerint oportet & eos communionem priuari. Siquis autem ad alium pertinens audacter inuadere & in sua ecclesia ordinare temptauerit non consentiente ep̄o a quo discessit is qui regulae mancipatur ordinatio huiusmodi irrita conprobetur. **DE CLERICIS USURAS**

ACCIPIENTIBUS

XVII Quoniam multi subreguli constituti auariciam & turbia
 luera sectantur. Oblaque diuine scripturae dicentis
 qui pecuniam suam non dedit ad usuram mutuum dantes cente-
 simos exigunt iuste censuit scilicet & magna synodus. Ut si quis
 inuentus fuerit definitionem usuras accipientis aut ad exinuen-
 tionem aliqua quolibet modo negocium transiens aut hemiola
 id est sexdupla exiens. uel aliquid tale prorsus excogitans
 turpi lucri gratia deiciatur ad clero & alienus existat a regula.

DE PRIVILEGIIS PRESBYTERORUM

XVIII Peruenit ad sem magnum que concilium quos in quibusdam locis
 & uicibus praeter byteras gratiam sacre communionis
 diaconi porrigant quod nec regula nec consuetudo tradidit.
 Ut ab his qui potestatem non habent offerendi. Illi qui offer-
 xpi corpus accipiant nec non & illud innotuit quod quidam
 diaconi ante episcopos sacra oblata contingant. Haec igitur
 omnia rescendant & in sua diaconi mensura permanant.
 Sciens quod episcoporum quidem ministris sunt inferiores
 autem presbiteris habeantur per ordinem ergo post presbyteros
 gratiam sacre communionis accipiant. Aut episcopo eis aut
 presbytero porrigente sed nec sedere in medio presbyterorum
 diaconis liceat. Quia si hoc fiat praeter regulam & ordinem
 probatur existere. si quis autem & iam post has definitiones
 oboedire noluerit a ministerio cessare debet.

N. S.

DE HIS QUI A PAULO SAMOSIENO
 AD AD ECCLESIAM UENIUNT

XVIII Depaulianis ad ecclesiam catholicam confugientibus.

Definitio prolata est ut baptizentur omnimodis. Siqui
autem de his preterito tempore in clero fuerint siquidem
inmaculati & inreprehensibiles apparuerint baptizati
ordinentur ab ep̄o ecclesiae catholicae. Quod si discussio
incongruos eos inuenerit ab ep̄o conueniet. Similiter
autem & de diaconis & de minoribus qui sub regula

puer sanctorum haec forma seruabitur. Meminimus autem
de diaconis quae in eodem habitu esse probantur. quod
non habeant manus in positionem. Et deo modis omnibus
eas inter laicos deputari.

DE FLECTENDO GENU.

XX

Quoniam sunt quidam in die dominico genuflectentes & in
diebus pentecostes. ut omnia in uniuersis locis consonanter
obseruentur. Placuit sc̄o concilio fiantes dno uocari persolvere.

EXPLICIT CANONES CCCXVIII.

Et subscripserunt quae in eodem concilio conuenerunt.

Osus ep̄s ciuitatis cordubensis prouinciae spaniae dixit.
Ita credo sicut superius scriptum est. uictor & uincencius
pr̄bys urbis rome subscripserunt prouincia egypti.

INCIPIT REGVLAE

AN CYRANICO CONCILIO. ISTAERE QVLAE PRIORES

quidem sunt nicenis. sed ideo nicene prius scripte sunt
propter auctoritatem eiusdem magni sc̄i quae concilii.

DE PRAESBY TERIS QUI IMMOLAUERUNT TEM P R P E R S E C U T I O N I S

Praesbyteros immolantes & iterum luctamen ad euntes.
si hoc non per inlusionem aliquam sed ex ueritate fecerunt. Nec
ante parenter & affectantes atque suadentes ut extimentur
quidem tormentis aptari. sed his uisitatum & habitu subici.
Hos placuit honorem quidem retinere propriae sedis. Offerre
uero aut alloqui populum aut omnino sacerdotalibus
fungi officiis non licere. **DE DIACONIS
QUI IMMOLAUERUNT.**

III. **D**iaconi similiter qui immolauerunt honorem quidem
habeant cessent uero ab omni sacroministerio siue a pane
siue a calice offerendo uel predicando. Quod si quidem episco
porum consci sunt laboris eorum & humilitatis & mansue
tudinis & uoluerint eis aliquid amplius tribuere uel adimere
faciens ipsis erit potestas. **DE HIS QUI EXFU
CA CONPHENSIS. ET PERUIM
PACANIRITUS ALIQUID PER
TULERUNT.**

III

Qui fugientes comprehensum uel ad me facor: traditi uel ademptis facultatibus sustinere tormenta aut incustodiam trusi proclamauerunt se xpianos esse. & eosque ad ferica sunt aut manus eorum comprehendentes uolenter adtraherent. & funestas sacrificis ammouerent. Aut aliquid polluta cibi per necessitatem sume recogerentur. Confitentes iugiter se & lucam rei quae contigit incessabiliter ostendentes. Omni deiectione & habitu & humilitate ut eos uelut ex tradilectum confutatus a communionis gratia non uetari. si uero prohibitis ab aliquibus propter ampliorem cautellam. uel propter quorundam ignorantiam factam recipiantur. hoc autem similiter & de clericis & de ceteris laicis obseruare conuenit. Perquisitam est autem & illud si possunt & iam laici quibus necessitates & angustias inciderunt ad clericatus ordinem promoueri. Placuit ergo & hostiam quam quinihil peccauerint si & pcedens eorum uita probabilis sit ad hoc officium puehi.

DE HIS QUI DIVERSIS CAUSIS
GENTILITATIS RITUS ALIQUID
PEREGERUNT

IIII

De his qui sacrificare coacti sunt insuper & cenauerunt in idolo. Quicumque eorum cum ducerentur letiores habitus fuerunt & uesametas pretiosioribus usi sunt. Et preparate cene indifferenter participes exiterunt. Placuit eos inter audientes uno anno constui succumbere uero tibus annis. In oratione autem communicare biennio. & tunc ad perfectionis gratiam peruenire. Quotquot autem ascenderunt templa

+

ueste lugubri & recumbentes per omne tempus fleuere
 discubitus. Si conpleuerint paenitentiam trienni temporis
 sine oblatione suscipiantur. Si autem non manducauerint
 biennio subiecta paenitentiae. Tertio autem anno sine
 oblatione communicent. ut perfectionem quadriennio con-
 sequantur. Poener ep̄s autem erit potestas modum conuersionis
 eorum probantes uel humanius erga eos agere uel amplius
 tempus adicere. Antea omnia uero p̄cedentium uita & posterior
 inquiratur & ita eis imperiatur humanitas.

DE HIS QUI TIMORE RITUS GENTILI- UM PEREGERUNT

De his qui minus tantum cessauerunt poenarum aut priuatione
 facultatum terra. Aut demigratione sacrificauerunt &
 actenus paenitentiam neglexerunt neque conuersi. Num
 huius concilii tempore semel obtulerunt conuersionis suae
 consilia capientes. Placuit usque ad magnum diem eos inter-
 audientes suscipi. Et post magnum diem triennio paenitentiam
 agere. Et post modum duobus annis sine oblatione communicare.
 Et tandem sex annis completis ad perfectionis gratiam
 peruenire. Si uero quidam antehanc synodum susceptas ad
 paenitentiam ex illo tempore in tantum eis sexenni computetur.

Si quod autem periculum uel mortis exspectatio. aut ex infir-
 mitate aut ex aliqua occasione contigerit. His subdistingtione
 statuta communio non negetur.

DE HIS QUI IN LOCIS IDOLORUM MAN- DUCAUERUNT

VI. De his qui festis diebus genitalium in remotis eorum locis conuiuia celebra runt. Cybosque proprios deferentes ibidem comederunt. Placuit post penitentiam biennium eos suscipi. utrum uero cum oblatione singuli episcoporum probanter uitam eorum & singulos actus examinent.

DE HIS QUI FREQUENTER IDOLIS IMMOLAUERUNT.

VII. Hi qui secundo & tertio sacrificauerunt coacti. Quattuor annis penitentiae subiciantur. Duobus autem annis alii sine oblatione communicent. Et septimo anno perfecte recipiantur.

DE HIS QUI ET ALIIS SACRIFICANDI CAUSAS ADTULERUNT.

VIII. Quot quot autem non solum ipsi deuiauerunt sed & iam insurrexerunt & compulerunt & compulerunt fratres & causas p̄buerunt ut cogerentur. Iper triennium quidem locum inter audientes accipiant. Per aliud uero sexennium poenitentiae subiciantur acriori & alio anno communionem sine oblatione percipiant. Ut per sectionem expleto decennio consequantur. Inter haec autem & eorum uita pensanda est.

DE DIACONIS QUI TEMPR ORDINATIONIS DE NUPTIIS ADTESTATI SUNT.

VIII. Diaconi quicumque ordinantur in pra ordinatione protestati sunt & dixerunt uelle se coniugio copulari. Quia sic manere non possunt. Hi si post modum uxores duxerint in ministerio maneam propt̄ ea quod eis ep̄s licentiam dederit. Quicumque sancti acuerunt & susceperunt.

manus impositionem professi continentiam. & postea
nuptiis obligati sunt a ministerio cessare debebunt.

**DE DISPENSATIS PUELLIS
ET AB ALIIS CORRUPTIS**

De sponsatas puellas & post ab aliis raptas. Placuit erui
& eis reddi quibus ante fuerant desponsate & iam fuerit
a raptoribus uis inlata confiteri. **DE HIS QUI
EUM ESSENT EX THECUMINI
IDOLIS IMMOLAUERUNT.**

Eos qui ante baptismum sacrificauerunt idolis & postea
baptisma consecutus sunt. placuit ad ordinem prouehi
quod probentur abluti. **QUOD NON OPORTET
CHOREPSCOPIS CLERICO
NARE NISI IN ACRIIS ET GUILIIS.**

Chor episcoporum non licet & presbyteros aut diaconos ordinare.
sed nec presbiteros ciuitatis sine precepto episcopi uelliteris
in unaquaque parrochia aliquid agere. **DE HIS
QUI A ESU CARNIUM IN CLERO
CONSTITUTI DEFUGIUNT**

Hi qui in clero sunt presbyteri & diaconi & a carnibus
abstinent. placuit eas quidem contingere & ita si uoluerint
continere. quod si tantum eas abominantur ut nec olera
quaecum eis coquantur existiment. comedenda tamquam
non consentientes regule ab ordine cessare debebunt.
**DE REBUS ECCLESIASTICIS
EOTEMPORIS TRACTIS QUO**

IPSE ECCLESIAE UIDU
ANTUR EPISCOPIS.

XIII De his quae pertinent ad ecclesiam quaecumque cum non esse
epi presbyteri uendiderunt. placuit rescisso contractu
ad iura ecclesiastica reuocari. In iudicio autem erit epi
si precium debeat recipi necne quia plerumque rerum
distractorum reditur amplius summam pro pretio dato
reddiderit. **DE HIS QUI FORNICANTUR
IN RATIONABILITER. ID EST QUI MISCENTUR
SICORIBUS AUT COMMANSULIS SOLIUNTUR.**

XV De his qui in rationabiliter uersati sunt siue uersantur.
Quotquot ante uicesimum annum tale crimen commis-
serint quindecim annis exactis in penitentia communione
mereantur orationum. Deinde quinquennio in hac
communione durantes. Tunc demum oblationis sacra-
menta contingant. Discutatur autem & uita eorum
qualis tempore poenitudinis extiterit. & ita misericordia
consequantur. Quod si in explebiliter his herese criminibus
ad agendam poenitentiam prolixius tempus insumant.
Quotquot autem per acta uiginti annorum etate
& uxores habentes hoc peccato prolapsi sunt. uiginti quinque
annis poenitudinem gerentes in communionem suscipiantur
orationum. In qua quinquennio perdurantes. Tunc demum
oblationis sacramenta percipiant. Quod si qui & uxores
habentes & transcendentes quinquagesimum annum
aetatis ita deliquerint ad exitum uitae communionis.

gratiam consequantur. **DE HIS QUI IN PECUDES
VEL IN MASCULOS AUT OLIM POLLUTIS UNTI
AUT ACTENIS HOC VITIOTABESCUNT.**

XVI. **E**os qui inrationabiliter uixerunt & lepra iniusta criminis
alios polluerunt praecepit sc̄a synodus inter eos orare
qui sp̄u periclitantur immundo.

**DE HIS QUI AD
EPISCOPATUM PROMOTIS UNTI NEC RECEPIT.**

XVII. **S**i qui epi ordinati sunt nec recepti ab illa parroecia
in qua fuerant denominati uoluerint q: alias occupare
parroecias & cum p̄sulibus earum inferre seditiones ad
uersus eos excitando hoc ab eis placuit quot si uoluerint
impr̄ byteri ordine ubi prius fuerint. Ut p̄by residere
non abiciantur propria dignitate. si autem seditiones
commouent idem confutatis episcopis. Praeter byteri quoq:
honor talibus auferatur. fiant que damnatione notabiles.

**DE HIS QUI VIRGINITATEM PROESSIONT
ET DE HIS QUAE SUB SORORIS HABITU CUM
ALIQUIBUS COMMORANTUR.**

XVIII. **Q**uot quot uirginitatem promittens irritam faciunt
sponsionem inter bigamos censeantur. Uirgines autem
quae conueniunt cum aliquibus tanquam sorores habitare
prohibemus.

**DE HIS QUI AD ULTERAS HABENT UXORES
UEL SI IPSI ADULTERICI CONPROBANTUR.**

XVIII. **S**i cuius uxor adultera fuerit uel si ipse adulterium
commiserit septem annorum poenitentia oportet eum
perfectionem consequi secundos profanos gradus.

DE HIS QUI PARTI OS SUOS EXFORNICATIONE
DIUERSIS MODIS INTIPIUNT.

XX. **D**emulieribus qui fornicantur & partos suos necant.
uelque agunt secum. ut utero conceptos excutiant.
Antiqua quidam definitio usque ad exitum uitae eas ab
ecclesia remouet. humanius autem nunc definimus ut eis
decem annorum tempus secundum praefixos gradus poeni-
tentiae largiamur. **DE HOMICIDIIS**

XXI. **Q**ui uoluntariae homicidium fecerint poenitentiae quidem
iugiter se submittant. perfectionem uero circa uitae
exitum consequantur. **DE HIS QUI NON
SPONTE HOMICIDIUM COMMISERUNT.**

XXII. **D**e homicidis non sponte commissis prior quidem definitio
post septennem poenitentiam perfectionem consequi precepit.
secunda uero quinquenni tempus explere. **DE HIS
QUI DIUINATIONES EXPETUNT.**

XXIII. **Q**uidiuinationes expetunt & more gentium subsequuntur.
aut in domus suas huiuscemodi homines introducunt. ex-
quirendi aliquid arte malefica aut expiandi causa sub regula
quinquenni iaceant secundum gradus poenitentiae definitio.
**DE HIS QUI VIRGINUM COR-
RUPTIONIBUS CONSCII SUNT.**

XXIII. **Q**uidam sponsam habens sororem eius uiolauit & grauidam
reddidit. postmodum desponsatam sibi duxit uxorem
illa uero quae corrupta est laqueo se peremit. hi qui
fuerunt consci post decennem satis factionem iussunt.

suscepi secundum gradus paenitentiae constitutos.

ETSUBSCRIPSERUNT·XVIII.

EPISCOPI QUI IN EODEM CONCILIO CONUENERUNT.

VITALIS ANTIQCHENUS.

Marcellus. Anquiranus. Atricolus. cesariensis.

Lupus. detarso. Basilius. amnensis. Filadelfius.

elopolitanus. Eustolus. nicomedensis. Heraclius.

telonensis. Petrus. Iconensis. Nunechius. Laodicensis.

Sergianus. antiochenus. Epidaurius. pisidiensis.

Narclissus. pergensis. Leontius. nerodianensis.

Longinus. dicationensis. Acfeon. alfios. Selaos. germanos.

EXPLICIUNT CANONES CONCILII ANCYRANI.

INCIPIUNT CANONES CONCILII

NEOCE^{SA}RIENSE.

INCIPIT REGULA EPULATAE

insynodo neo cesariensi numero. XIII. & haec regulae

postea quidem probante esse quae apud ancyram uel

cesariam expositae sunt. sed necis anteriores repperiuntur.

DE PRESBYTERIS QUI UXORES ACCEPERUNT

UEL FORNICATI SUNT.

Praesbyter si uxores acciperit ab ordine deponatur.

si uero fornicatus fuerit aut adulterium perpetrauerit

amplius pellidebet & ad penitentiam redigi.

DE HIS QUAE DUOBUS FRATRIBUS

NUPSERINT UEL QUIDAM SORORES

UXORES ACCEPERINT

II **M**ulier si duobus fratribus nupsert abiciatur usque
ad mortem. uerum tamen in exitum propter misericor-
diam. si promiserit quod facta in colomis huius coniu-
tionis uincula dissoluat fructum paenitentiae consequatur.
Quod si defecerit mulier aut uir in talibus nuptiis difficilis
erit penitentiae. multa per manenti.

DE MULIERIBUS.

III **D**e his qui plurimas nuptias incidit & tempus quidem
pro finitum manifestum est sed conuersatio eorum
& fides tempus adbreuiat. **DE HIS QUI PRO**

PONENTES FORNICARIO DANTUR

III **S**iquis mulierem concupiscens proposuerit cum ea concubere
& cogitatio eius non perueniat ad effectum apparet quod
a gratia liberatus sit. **DE CAECCUMINIS**

PECCANTIBUS.

V **C**ate cum inuis si ingrediatur ecclesiam & in ordine eorum
qui instruuntur adsistat. hic autem de phenisus fuerit
peccans si quidem genu flectit audiat ut non delinquat
ulterius si uero & audiens peccauerit expellatur.

DE CAECCUMINA PREGNANTE

VI **G**rauidam oportet baptizari quando uoluerit nihil enim
in hoc quaeritur nascente communicat. propter quod
unius cuiusque suum propositum in confessione declaretur.

QUOD NOTORIE IN BIGAMINOTIUS ORARE RETI

Praeter byterum in nuptiis bigami prandere non conuenit.

CONCLL

Quia cum poenitentia bigamus egeat. Quisera prbt qui propter conuiuium talibus nuptiis possit prpbere consensum.

DE HIS QUI MULIERIBUS ADULTERIS IUNCTI SUNT.

Mulier cuiusdam adulterata laici confatata si euidenter arguatur. Talis ad ministerium cleri uenire non poterit. Si uero post ordinationem adulterata fuerit dimittere eam conuenit. Quod si cum illa cum uixerit ministerium sibi commissum optinere non poterit.

DE HIS QUI AD PRAESBYTERIUM PROMOUENTUR ET ANTE ORDINATIONEM PECCATIORIBUS IUNCTI SUNT.

Praesbiter si post occupatus corporali peccato proueat. & confessus fuerit de se quod ante ordinationem deliquerit oblata non consecr& manens in reliquis officiis propter studium bonum. Nam peccata reliqua plerique dixerunt. per manus impositionem posse dimiti. Quod si de se non fuerit ipse confessus & argui manifeste nequiuera potestati suae iudicio delinquatur.

DE DIACONIS SIMILIT

Similimodo & iam diaconus si eodem peccato subcumbuerit ab ordine ministerii subtrahatur. **QUO ET PRYB CONUENIATOR ORDINARI**

Prbt ante tricesimum statum annum nullatenus ordinetur. Licet ualde sit dignus sed hoc tempus obseruet. Nam dicitur tricesimo aetatis suae anno baptizatus esse & sic coepit docere.

DE HIS QUI IN EGRI TUO INE
BAPTISMA CONSECUNTUR

XII **S**iquis in egritudine fuerit baptizatus ad honorem p̄b̄i non potest promoueri. quia non exposito fide eius sed ex necessitate descendit nisi forte propter sequentes studium eius & fidem atque hominum raritatem talis possit admitti.

DE PRAESBYTERIS AGRORUM

XIII **P**raesbyteri ruris in ecclesia ciuitatis ep̄o praesente uel p̄b̄i urbis ipsius offerre non possunt nec panem sc̄ificatum dare calicemque porrigere. si uero absentes hi fuerint & addandam orationem uocentur solidare debebunt. Chor ep̄i quoque ad exemplum quidem & formam septuaginta uidentur esse. ut cum comministri autem propter studium quod erga pauperes exhibent honorantur.

DE NUMERO
CERTO DIACONORUM

XIII **D**iaconi septem debent esse iuxta regulam licet & ualde magna sit ciuitas. Id ipsum autem & actum apostolorum liber insinuat. Conuenerunt autem in unum sc̄i & uenerabiles ep̄i in urbe cesarie id est. Vitalis. ualentianus. Germanus. geruntius. Gregorius. narcissus. Alfius. longinus. heradius. santus. Basilius salaminus. Leonatus. redus. Amfion. dicatus. Stephanus. heratus. Lupus. **ET CETERI QUI STATUERUNT SUPERIORA SCRIPTA.**

37

INCIPSYNODOSSCANGRENSIS-PRÆFATIO

Dominis honorabilibus consacerdotibus in Armenia
constitutis episcopis quorum nomina superius sunt scripta
& conuenerunt in gangrense concilio in dno salutem.
Quo conuenit sca synodus episcoporum in gangrensem
ecclesiam. propter quasdam ecclesiasticas necessarias causas in
quirendas. & ea quae secundum eum statum gesta sunt dinoscenda.
Inuenit multa fieri indecenter ab his qui hunc eundem eustasium
sicut in necessario statuit palam factis omnibus amputare
uniuersa quae ab eodem mala commissasunt. Declaratum e
enim hos eosdem nuptias accusare quod nullus in coniugali
positus gradu spem habeat apud dm. unde factum e ut multe
mulieres relictis propriis uiris. & uiri uxoribus defuturis uinculu
coniugale dissoluerunt. Continentiam profitentes quamcu
retinere non possent adulteria commisserunt. Inuentaesunt
enim dissensiones ac separationes. dominicis ecclesiis di docere.
Id e. & dominationes ecclesiasticas. & ea quae in ecclesiis
aguntur debere contemni. Priuatis conuenticulis statutis
atque ad imitationem eorum quae in domodi aguntur omnia
presumere celebrare. Adhuc etiam uesabus communibus
spas nouos etiam & insolitos habitos adsumsisse. Primitias
quoque fructuum & oblationes eorum quas ueterum institutio
tribuit sibi met uindicasse. Id est propria ratiocinatione doctrine
tamquam sanctis sibi eas offerri debere. Apud se & inter se
dispensanda. seruos ad dominis recedentes & per hanc in usitatem
regionis dominos contempsisse. Mulieres pter consuetudinem

*Gangrense
Concilium Celebratum
in Angria Wbe
Paphlagonie d.
X. 361. contra
Monachum Ariu
Eustasium.
Sancti Basili.*

& sui sexus ornatum. haec se iustificari credentes uirilem
habitu[m] usum coepisse. pluresque occasione religionis tonsas
genuim. Decoris comas penitus ^acomputasse. Ieiunia quae in ecclesia
praedicantur contemnenda adseruisse. Nonnullos eorum & iam
cybos carnum tamquam illicitos reputasse. In domibus con-
iugatorum necorationes quidam celebrari per sua fuisse intantum
ut easdem fieri uentent. Oblationes in domibus factas minime com-
municandum esse decernant. Praet byteros qui matrimonia
contraxerunt sperni debere nec sacramenta quae ab eis conficiuntur
adtingi. Loca scorum martyrum uel basilicas contemnere. & omnes
qui illuc conueniunt reprehendere. Diutius fidelis qui non
omnibus renuntiant quae possident. spem apud dm non habere
& multa alia quae numerari nulli possibile est singulos quoque
eorum pro arbitrio suo confutere. Unusquisque eorum per tales
institutions ab ecclesiastico canone recedentes. Tamquam
proprias leges sibi & condidisse. Nec communis his omnibus
& una sententia est. singuli enim prout uiderit & libet ad
accusationem ecclesiae nitendo. tamquam rector non sit uel
addit decreta uel minuit. Propterea ergo coactum est hoc con-
cilium in gangrensem ecclesiam habitu[m] canonicos exponere
quibus probatur nememorata essent extra ecclesiam. Quod
si per penitentiam condemnauerint haec omnia quae male
fenserunt tamquam a se non bene probata acceptabiles faciant.
Adque ad eos singula quae debent condemnare. synodus credit
exponenda. Quod si quis non renunciauerit haec quae hodie
confutata sunt tamquam hereticus & anathe matutatus & dam-
natus abiciatur. & erit non solum excommunicatus uerum & iam

Nota

Nota bn

& ab ecclesia habeatur extorris donec de peccatis eius episcopus. & de
 uniuersis quae poene eos deprehense atque detectae sunt prouiderit
 quae horum suscipere obseruandum. **INCIPIUNT**

REGULAE GANGRENSIS.
 QUAE POST NICEENUM CONCILIUM EXPOSITAE SUNT. NUM. XX.
DE HIS QUI NUPTIAS EXECRANT.

Siquis uituperat nuptias
 & dicit mentem cum uiro suo fidem ac religiosam
 detestatur aut culpabilis estimat uelut qui in regnum dei
 introire non possint anathema sit. **DE HIS QUI**

ABOMINANTUR EOS QUI CARNIBUS UESCUNT.

II. Siquis carnes edentem praeter sanguinem & idolis
 immolatum & suffocatum cum religione & fide condemnat.
 uelud spem propter huiusmodi perceptionem non habentem
 anathema sit. **DE SERUIS QUI UQUAM**

**EXAMULATUS ABICIUNT CHRISTI
 ANIMITAS OBTENTU.**

Siquis seruum praetextu diuicultus doceat dominum con
 temnere proprium ut discedat ab eius obsequio nec ei cum bene
 uolentia & omni honore deseruiat anathema sit. **DE PRES**

BYTERIS QUI HABERE CONIUGIA

II. Quicumque discernit a praesbytero qui uxorem habuit quod
 non oporteat co ministrante de oblatione percipere anathema sit.

**DE HIS QUI ECCLESIAE CONUENTUS
 SPERNENDOS EXISTIMANT.**

Siquis doctorem domum dei contemptibilem esse & conuentus qui
 in ea caelebrantur anathema sit.

DE HIS QUI ECCLESIASTICA
MINISTERIA PŒ ECCLESIA FACIUNT

VI. Siquis extra ecclesiam seorsum conuentus celebrat. & despiciens ecclesiam eaquae sunt ecclesiae uoluerit usurpare non conueniente pŒbo iuxta decretum epi. anathema sit.

DE FRUCTU OBLATIONIB: QUAE
MINISTRIS ECCLESIAE CONFERUNTUR

VII. Siquis oblationes ecclesiae extra ecclesiam accipere uel dare uoluerit pŒter conscientiam epi. uel eius cui huiusmodi officia commissasunt. Nec cum eius uoluerit agere consilio. anathema sit.

DE HIS QUI IN USU PAUPERUM CONFERUNT

VIII. Siquis dederit uel acceperit oblata preter epŒm uel eum qui confutatus est ab eo addispensandam misericordiam pauperibus & quidat & qui accipit anathema sit.

DE HIS QUI IN
UIRGINITATE CONTINENTIA QUAE ASSISTUNT

VIII. Quicumque uirginitatem custodiens aut continentiae ftuens uelut oŒscens nuptias temerat. Nec propter hoc quod bonum & scŒm est nomen uirginitatis adsumit. anathema sit.

DE HIS QUI PŒ UIRGINITATE SUPBIUNT

X. Siquis ex his qui uirginitate propter dŒm seruare extollitur aduersum conjugatos. anathema sit.

DE HIS QUI AGA
PASIO. E. PASIONES PAUPERUM
RISU DEPUTANT

XI. Siquis despicit eos qui fideliter agapas id. e. conuiuia pauperib: exhibent. & propter honorem dŒi conuocant frŒs & noluerit communicare huiusmodi uocationibus pŒr uipendens. quod gerat anathema sit.

DE HIS QUI PŒ ALIIS

UTUNTUR ET ID CIRCO SUPBIUNT

I Siquis uirorum propter continentiam quae putatur amictu
 pallei utitur quasi per hoc habere se iustitiam credens
 & dispiciat eos quicum reuerentiam byrris & alus communib:
 & solutis utuntur uestibus. **ANATHAMA SIT. DE MULI**
ERIBUS QUAE UTUNTUR UI
RILIBUS INDOUMENTIS.

II Siqua mulier propter continentiam quae putatur habitum
 mutat & pro solito muliebri amictu uirilem sumit
 anathema sit. **DE HIS QUO UELUT PEC**
CXTUM COPULAM OES ER NUPHARU.

III Siqua mulier uirum proprium relinquent discedere uoluerit
 nuptias execrata. anathema sit. **DE HIS QUI XPI**
ANITATIS OBTE NTU DISPICIUNT FILIOS.

Siquis filios suos relinquent non eos enutrit & quod ad se
 per tunc ad pietatem diuinculius informat sed per occa
 sionem continentiae negligit. anathema sit. **DE HIS**
QUI PARENTES XPIANITATIS
OCCASIONE CONTEMPTUNT.

VI Quicumque filii a parentibus sup^btextu diuinculius abscedunt
 nec deuitam reuerentiam dependunt illis qui diuinum
 cultum sibi procul dubio pre ferunt. anathema sit. **DE MULIE**
BUS QUAE SELOTONDUNT
XPIANITATIS OBTE NTU

III Siqua mulierum propter diuinum cultum ut estumat erinet
 adtondit. Quas eisd ad subiectionis memoriam tribuit.

Nota

tanquam praeceptum dissolvens. oboedientiae anathematis.
**DE HIS QUI DOMINICO DIE Ieiunant
 ABSQUE NECESSITATE DISSOLVUNT**

XVIII. Siquis eorum qui continentiae student abq; necessitate
 corporea tradita in communionem ieiunia & ab ecclesia
 custodita superbiendo dissolvit famulo suae cogitationis
 impulsus. anathematis. **DE HIS QUI COLLECTIS
 QUAE FIUNT IN MARTYRUM COME
 MORATIONIBUS EXECRANT.**

XX. Siquis superbiae usus affectu conuentus abominatur qui ad
 confessionem martyrum caelebrantur. & ministeria
 quae eis fiunt simul eorum memoris execrantur. anathematis
ETSUBSCRIPSERUNT.

Elanus. basianus. pappus. proereus. Eusebius. ofius.
 Basilus. eolalius. Eugenius. olympius. ypatius. broerius.
 Bythimicus. gregorius. filetus. bassurus.

EXPLICIUNT REGULA CANONICIS CONCL.
INCIPIUNT REGULA ANTIOCENI
CONCILII. REGULA EXPOSITAE
 apud anthiocia. minen census numerus. **XXV.**
 De his qui contraria regunt hisque regulariter
 de pascha statuta sunt. **INNICENO CONCL.**

anno 363

servatum. Cogate.
 Meletio. Hanc.

Omnes qui ausi fuerint dissolvere definitionem sc̄i
 & magni concilii quod apud nicenam congregatum
 est sub p̄senta pussimi & venerandi principis constantini
 de saluta fera solempnitate sacratissima paschae.

ex communicandos & de ecclesia pellendos esse censemur.
 Si tamen contentiosius aduersus ea quae bene sunt decreta
 per fuerint. Et haec quidem de lucis dicta sint. si quis autem
 eorum qui p̄ esse noscuntur ecclesiae ep̄s aut pr̄b̄t. aut diaconus
 post hanc diffinitionem temptauerit ad subuersionem popularū
 ecclesiarum q̄: Perturbationem seorsum colligere. & cum iudeis
 pascha celebrare. sc̄a synodus hunc alienum iam hinc ab ecclesia
 iudicauit. Quod non solum sibi sed & plurimis causa corruptionis
 & perturbationis extiterit. Nec solum tales a ministerio remouet.
 sed & iam illos qui post damnationem huiusmodi communicare
 temptauerint. Damnatos autem omniquoque extrinsecus
 honore priuari. Quem sc̄a regula & sacerdotum d̄ipromerunt.

**DE HIS QUI SE A PERCEPTIONE
 SC̄E C̄OMUNIONIS AUERTUNT
 ET QUI EX C̄OMUNICATIS PER
 DOMUS C̄OMUNICANT.**

Omnes qui in gre diuntur ecclesiam d̄i & scripturam sacras
 audiunt ne communicant in oratione cum populo. sed
 pro quadam intemperantia se a perceptione sc̄e communionis
 auertunt. hinc ecclesia remoueantur quam diu per confessionē
 penitentiae fructus ostendant. & precibus indulgentiam
 consequantur. Cum excommunicatis autem non licere
 communicare. Ne combis qui per domus conueniunt. De
 uitantes orationes ecclesiae simul orandum est ab alia
 quoque ecclesia non suscipiendum quia aliam inime con
 gregatur. si quis autem de ep̄iscopis aut presbyteris

11.

uel diaconis seu quilibet ex clero deprehensus fuerit
cum ex communicatus communicare & iam iste priuetur
communione tanquam qui regulam confundat ecclesiae.

**DE HIS QUI AB ALIA PARROECIA
PRECONSCIENTIA EPISCOPORUM
SUORUM IN ALIIS IMMORANTUR.**

III.

Siquis prb̄t aut diaconus & omnino quilibet ex clero parroeciam
propriam deserens ad aliam properauerit omnino demigrans
in alia parroecia per multa tempora nitatur immorari.
ulterius ibidem non ministrare. Maxime si uocanti suo ep̄o
& regredi ad propriam parroeciam commonenti oboedire
contempserit. quod si in hac indisciplinatione perdurat
a ministerio modis omnibus remoueatur. Ita ut nequaquam
locum refutationis inueniat. si uero pro hac causa damnatus
alter ep̄s suscipiat. hic & iam a commune coereat synodo
uelut qui ecclesiam aca confatuta dissoluit.

**DE DAMPNATIS ET TEMPLI
TRARE TEMPTANTIBUS.**

III

Siquis ep̄s diaconus a synodo uel prb̄t aut diaconus a suo ep̄o
aut si fuerint aliquid de ministerio sacro contingere. siue ep̄s
iuxta praecedentem consuetudinem. siue prb̄t aut diaconus
nullo modo liceat ei nec in alia synodo refutationis spem
aut locum habere satisfactionis. Sed & communicantes
eis omnes abici de ecclesia & maxime si postea quam didi-
cerint aduersum memoratos prolatam fuisse sententiam
eisdem communicare temptauerint.

**DE HIS QUI SE A MINISTERIO
ECCLESIASTICO SUBTRAHUNT
ET SEORSUM COLLIGUNT.**

Siquis prbte aut diaconus epm in proprio contemnerit se
questrauit & seorsum colligens altare constituit & commonenti
epo non adqueuerit nec consentire uel oboedire uoluerit
semel & iterum conuocata. hic damnatur omnimodo nec ultra
remedium consequatur. Quia suam recipere non potest dignitatem.
Quod si ecclesiam conturbare & sollicitare persingat. Tamquam
seditiosus per potestates exteras obprimatur. **DE CLERICIS
EXCOMMUNICATIS ET LAICIS.**

Siquis a proprio epo communione priuatus est non ante
suscipitur ab alio quam a suo reconcilietur epo. Aut certe
a synodum quae congregatur occurrenti pro se satis faciat.
& per suadentis concilio sententiam suscipiat alteram. haec uer
definitio maneat circa uicos & prbte & diae omnesque qui
sub regula esse monstrantur. **DE PEREGRINO
RUM SUSCEPTIONE.**

Nullus peregrinorum sine pacificis. Id est commendaticis
suscipitur epistolis. **DE PACIFICIS PERE
GRINORUM. ID EST COMMENDATICIS LITTERIS.**

Presbyteri qui sunt magis canonicas epistolas dare
non possunt. Ac solos tantum uicinos episcopos litteris desti
nabunt. Chor epi autem qui sunt in reprehensibiles dare
possunt pacificas. Id est generales epistolas.

DE METROPOLITANISSINGULARI
PROUINCIALIUM.

VIII **P**ER singulas regiones ep̄s conuenit nosse metropolitani ep̄m sollicitudinem totius prouintiae gerere. Propter quod a metropoli omnes undique quae negotia uidentur habere concurrant. Unde placuit eum & honore p̄cellere. & nihil amplius praeter eum ceteros ep̄s agere secundum antiquam a patribus nris regulam constitutam. nisi ea tantum quae ad suam dioecesim pertinent possessiones quae subiectas. Unusquisque enim ep̄s habeat sua parroeciae potestatem ut regat iuxta reuerentiam singulari competentem. & prouidentiam gerat omnes possessiones quae sub eius est potestate. Ita ut praesbyteros & diaconos ordinet. & singula suo iudicio comprehendat. Amplius autem nihil agere temptet praeter auctoritatem metropolitani. Nec metropolitani sine ceterorum gerat consilio sacerdotum.

DE HIS QUI UOCANTUR CHOR EP̄I

X **Q**ui in uicis uel possessionibus chor ep̄i nominantur. Quamuis manus in possessionem episcoporum perceperint. & ut ep̄i consecrati sunt tamen scae synodo placuit ut modum proprium recognoscant. & gubernent subiectas sibi ecclesias earumque moderamine curaque contentisunt. Ordinent etiam lectores & sub diaconos atque exorcistas quibus promotiones istae sufficiant. Ne praesbyterum uero nec diaconum audeant ordinare. Praeter ciuitatis ep̄m cui ipse cum possessione subiectus est. Siquis autem transgredi statuta temptauerit. Depositus.

quo utebatur honore priuetur. Chor ep̄m uero ciuitatis
ep̄s ordinetur cui ille subiectus est. **DE EP̄S ET
CLERICIS ADEUNTIBUS IMPERATORE.**

Siquis ep̄s aut pr̄bt aut quilibet regule subiectus ecclesiae
preter consilium & litteras episcoporum prouinciae & prae
cipue metropolitanam adierit imperatorem. hunc reprobari
& abici oportere. non solum a communione. uerum & ab honore
cuius paraceps uidetur existere. Quia uenerandi principis auribus
molestam temptauit inferre contra leges ecclesiae. Suggestur
adire principem necessaria causa deposcit. Hoc agatur cum con
tractu & consilio metro politani & ceterorum episcoporum
qui in eadem prouincia commorantur. Qui & iam proficiscentem
suis prosequantur epistolis. **DE DAMNATIS EP̄S**

AU CLERICIS ET ADEUNTIBUS IMPERATORE.

Siquis a proprio ep̄o pr̄bt audiaconus aut a synodo fuerit ep̄s
forte damnatus. & imperatoris auribus molestus exiterit.

Oportet ad maius episcoporum conuerti concilium. & quae
putauerint habere iusta plurimis episcopis suggerant eorūq;
discussiones a iudicia prestolentur. si uero haec parui
pendentes molesta fuerint imperatori. hos nulla uenia dignos
esse nec locum satis facionis habere nec spem future refatu
tionis poenitus oppereri. **DE HIS QUI CUM SINT
EX ALIA PROUINCIA IN ALIIS AUDENT
ORDINATIONES EFFICERE**

Nullus episcopus ex alia prouincia audeat ad aliam transgredi.

& ad promotionem ministerii aliquos in ecclesiis ordinare. Licet & consensus uideantur prebere nonnulli in litteris tam metropolitani quam ceterorum quicumque eos sunt episcoporum rogatus adueniat & sic a actionem ordinationis accedat. si uero nullo uocante in ordinato more de properet & super aliquibus ordinationibus ecclesiasticis negotiis ad eum non pertinentibus componendis. Irrita quidem quae ab eo geruntur existant. Ipse uero in composita motu sui & in rationabilis audaciae subeat ultionem. ex hoc iam damnatur a seculo concilio.

DE DISSENSIONES QUAE SUPER EPISCOPORUM IUDICIATIONES CONTINGIT APPELLANTIUM PROUINCIAES ANTESTITES.

XIII. Siquis episcopus decertis criminibus iudicatur & contingat de eo prouinciales episcopi differere cum iudicatur ab aliis innocens creditur reus ab aliis infamatur. Propitius huius ambiguitatis absolutiones. sanctae synodo placuit ut metropolitanus episcopus a uicina prouincia iudices alios conuocet & qui controuersiam tollant & per eos simul & prouinciales episcopi quod iustum uisum fuerit ad probetur.

DE EPISCOPIS AB EIUDEM PROUINCIAE SACERDOTIBUS CONSONANTER EXCLUSIS.

XV. Siquis episcopus decertis criminibus accusatus condemnetur ab omnibus episcopis eiusdem prouinciae cunctaque consonanter eandem contra eum formam decreta protulerint.

CONCILIUM

hunc apud alios nullomodo iudicari. sed firmam concordantiam episcoporum prouinciae manere sententiam.

DE UAGANTIBUS EPISCOPIS

VI Siquis episcopus uagans in ecclesiam uacantem profilat sedemque per uadat absque integro per fectoque concilio hic abiciatur. necesse est & si tantus populus quem diripuit eum habere delegerit. Per fectum uero concilium illud est ubi inter fuerit metropolitani antistes.

DE HIS QUI CUM AB EPISCOPATU QUOCUNQUE EUASANT.

VII Siquis episcopus manus impositionem episcopatus acceperit & p̄esse populo constitutus ministerium subite neglexerit nec ad quietem ire ad ecclesiam sibi commissam hunc oportet & communione priuari donec susceperit coactus officium. Aut certe

de eo aliquid integra decreuerit eiusdem prouinciae synodus sacerdotum.

DE HIS QUI PROMOUENT AD EPISCOPATUM NE RECIPIANTUR.

VIII Siquis episcopus ordinatus ad parroeciam minime cui est electus accesserit non suo uitio sed quod eum aut populus uet̄ aut propter aliam causam non tamen eius uitio perpetrata. hic & honoris sit & ministerii particeps. Dummodo nihil molestus ecclesiae rebus existat. ubi in iustis rebus cognoscitur.

Quem & iam obseruare conueniet. Quicquid synodus per fecta prouinciae quod uisum fuerit iudicando decreuerit.

DE EPISCOPALIBUS IN Prouinciis ORDINATIONIBUS.

IX Episcopus p̄ter synodum & presentiam metropolitani

nullatenus ordinetur. hoc autem modis omnibus coramposito
 melius quidem est. ut omnes simul adsint eiusdem prouinciae
 sacerdotes quos metropolitanus ep̄s aduocare debet. & siquidē
 omnes occurrerint optime quod si hoc difficile fuerit. saltim
 plures ad se omnimodo conuenit. Aut certe scriptas eiusdem sen-
 tentiae comprobari. & ita sub plurimorum uel presentia uel
 decreto ordinatio celebretur. Quod si secus contra definita
 factum nullas ordinatio uires habeat. si uero iuxta definitam
 regulam fiant. & nonnulli pro contentione propria contradicant.
 obtineat sententia plurimorum.

**DE SYNODIS QUAE
 DEBENT AB EP̄S SUIS TĒPORIBUS
 IN PROUINCIA CELEBRARI.**

XX

Propter utilitates ecclesiasticas & ad solutiones earum rerum
 quae dubitationem contro uersamque recipiunt. Optime
 placuit ut per singulas quasque prouincias bis in anno episcoporum
 concilia celebrentur. semel quidem post tertiam septimanam
festi paschalis. Ita ut quartam septimanam pentecostes.
 Conueniat synodus metropolitano prouinciales ep̄s anno
 nente. secunda uero synodus fiat idus octubris. Id est. xv die
 mensis octobris quem hi per & heon greci cognominant.
 In his autem conciliis adsint praesbyteri & diaconi & omnes
 qui se lesos existimant. & synodi experiantur examen. Nullis
 uero liceat apud se celebrare concilia. Praeter eos quibus metro-
 politana iura uidentur esse commissa. **UT IN ULLO
 MODO DE PARROECIA AD ALIAM
 PARROECIAM EP̄S TRANS EAT.**

XXI: Ep̄ ab alia parroecia nequaquam migr& ad aliam
 nec sponte sua prorsus insiliens nec uicocactus a populis nec
 ab ep̄iscopis necessitate compulsus. maneat in ecclesia
 quam primitus adō sortitus est. nec inde trans migr& secundum
 prisenum de hac rem terminum constitutum. **UT IN ALTERA
 PARROECIA CLERICOS ALTERIUS
 PARROECIAE EP̄S. NULLATENUS ORDINET.**

XXII: Ep̄ alienam ciuitatem qua non est illi subiecta non ad eam
 nec ad possessionem accedat. Quae ad eum non pertinet & super
 ordinatione cuiusquam nec constituat. Presbyteros aut
 diaconos alteri subiectos ep̄o. nisi forte cum consilio & uoluntate
 regionis ep̄i. Siquis autem tale aliquid facere temptauerit
 irrita sit eius ordinatio. & ipse coercet a synodo. nam si ordinare
 non potuerit nullatenus iudicabit. **UT NULLUS
 AD EP̄ISCOPATUM PRO SE CON
 STITUAT PROMOUENDUM.**

XXIII: Ep̄o non licere pro se alterum successorem sibi constituere
 licet ad exitum uitae perueniat. Quod si tale aliquid
 factum fuerit irritum esse huiusmodi constitutum. ser
 uetur autem ius ecclesiasticum id continens. Oportere non
 aliter fieri. nisi cum synodo & iudicio ep̄iscoporum. Qui post
 obitum qui essentis potestatem habent eum qui dignus
 extiterit promouere. **DE REBUS AD ECCLE
 SIAM PERTINENTIBUS ET DE REBUS
 QUAE PROPRIAE EP̄I S&E NOSCUNTUR.**

XXIII: Quae sunt ecclesiae sub omni sollicitudine & conscientia.

bona & fide quae in dñm est. quicuncta considerat iudicat
 que ser uentur. quae & iam dispensanda sunt iudicio & poter
 tate pontificis cui commissus populus. & anime quae in tra
 ecclesiam congregantur. manifesto uero sint quae pertinere
 uidentur ecclesiae. Cum notitia presbyterorum & diaconorū
 qui circa ipsum sunt. Ita ut cognoscant nec ignorent quae sint
 ecclesiae propria neceor aliquid lateat. ut si contigerit
 ep̄m migrare a seculo. Certis existentibus rebus quae sunt
 ecclesiae nec ipse conlapsus depereant. necque propria pro
 bantur ep̄i. sub occasione rerum peruadantur ecclesiae.
 Iustum namque & acceptum. ē. coram dō & hominibus. ut sua
 ep̄i quibus uoluerit derelinquat. Et quae ecclesiae sunt
 eidem conseruentur ecclesiae. ut nec ecclesia aliquid patatur
 incommodum. nec ep̄i sub occasione proscribatur ecclesiae.
 & in causas incidant quae ad eum pertinent. & ipse post obitum
 male dictionibus ingrauetur. **UT EP̄S OIS PEN
 SANDI RES ECCLESIASTICAS
 HABEAT POTESTATEM.**

XXV Ep̄i ecclesiasticarum rerum habeat potestatem ad dispen
 sandum erga omnes qui indigent cum summa reuerentia
 & timore dñi. participet autem & ipse quibus indiget. si tamen
 indiget. tam suis quam fratrum qui ab eo suscipiuntur neces
 sarius usibus profuturis. Ita ut in nullo qualibet occasione
 fraudentur. Juxta sc̄m apostolū sic dicentem. Habentes
 uictum & tegumentum his qui contenti sunt. Quod si
 contenti isti minime fuerit. Conuertat autem res.

CONCIL

ecclesiae in suas usus domesticos & eius commoda uel agrorum
 fructus non cum praesbyterorum consuetudine diaconorum que
 pertractat sed horum potestatem aut domesticis suis aut
 propinquis aut filiis que committat. Ut per huiusmodi per
 sonas occulte ceteris ledantur ecclesiae synodo prouinciae
 istis personas istas persoluat. Si autem & aliter accusetur
 episcopus aut presbiter quicum ipso sunt quod ea quae pertinent ad
 ecclesiam uel ex agris uel ex alia qualibet ecclesiastica
 facultate sibi & usurpent. Ita ut ex hoc affligantur quidam
 pauperes criminationi uero & blasphemis tam sermo prae
 dicationis quam hi qui dispensant. Taliter exponantur & hoc
 oportet corrigi sancta synodo id quod condecet a probante.

Baron. Notat XXVII.

ET SUBSCRIPSERUNT triginta. epi. qui eodem concilio
 conuenerunt. Eusebius. palestaniensis. Theodotus. mesopo
 tamiensis. Theodorus. isauriensis. Anthiocus. femicensis.
 Agapius. arabiensis. Narcissus. cylesiriae. Alfios. aliciensis.
 Nicetas. aetherius. Anatholeus. macedonius. paulus.
 iacobus. Tercondinantos. petrus. Siricus. agapius. Bassus.
 quiron. Acelas. magnus. Alexander. theodolus. petrus.
 enius. Moemus. theodorus. Moyses. manicos.

**EXPLICIT TEXTUS CANONUM CONCILII ANTHIOCE NI.
 INCIPIT TEXTUS CANONUM CON
 CILII LAODICENSIS EXPO
 SITE APUD LAODICIAM FRI
 GIAE NUMER. LVIII**

320. Titulus.
 Jason. ecc. m. i. i. i. i.
 in Epistola.

Scā synodus quae apud laodociam phrygiae pagatione
conuenit ex diuersis regionibus asiae definitiones
exposuit ecclesiasticas quae subter adnexae sunt.

DE BIGAMIS.

I. DE HIS QUI SECUNDUM

ecclesiasticam regulam libere ac legitime secundis nuptiis
iuncti sunt ne occulte nuptiarum copulam fecerunt. Oportet
ut paruo tempore transacto uideant orationibus & ieiuniis.
Quibus & iam iuxta indulgentiam communionem reddi
decreuimus. **DE HIS QUI PRO DIUERSIS**

ERRATIS POENITENTIAM FERUENTIUS EXIGER.

II. **D**si quid diuersis facinoribus peccauerunt & perseueranter
in oratione confessionis & poenitentiae conuersionem
animae habuere perfectam pro qualitate delicti. Talibus
paenitentiam tempus impensum propter clementiam
& bonitatem dei communicatio concedatur. **QD NON**

**OPORTET AD CLERUSIAM
POST BAPTISMA PROMOUERI.**

III. **D**ehis qui nuper sunt in luminati baptismo quod eos
in sacerdotali non conueniat ordinare promoueri.

DE TEMPORE ORDINATIONUM.

III. **Q**uod non oporteat ordinationes sub conspectu audientium
celebrari. **UT HI QUI SACRARIO SER**

UIUNT USURAS NON ACCIPIANT.

V. **Q**uod non oporteat sacerdotes & clericos feneratorum

usuras uel que dicuntur fescupla . id . est & summam captas .
 & dimidium summe percipere . **DE HERETICIS IN
 TRANTIBUS IN ECCLESIAM UEL BA
 SILICAS MARTYRUM .**

I. Quod heretici non per mittendisint ingredi indomum di
 inheresi permanentes . **DE HIS QUI AD ECCLESIAS
 AB HERETICIS UENIUNT .**

II. De his qui ab hereticis conuertuntur . id e . nouatianis aut
 tesseter cede catitis siue baptizati sunt illi seu cathecumini
 non ante suscipiantur quam omnes hereses anathematizent .
 & praecipuae illam qua detenebantur . & tunc demum
 hi qui apud eos dicebantur fideles nrae doceantur . fidei
 symbolum & uncti sco crismate sic misteris communicent
 sacrosanctis . **DE HIS QUI UENIUNT AB HE
 RESICATA PHRYGARUM**

III. De his qui conuertuntur ab heresi qua dicitur cata phrigaru
 & simclero qui apud eos esse creditur fuerint . & si maxime
 nominentur hos sub omni diligentia ab episcopis ecclesiae
 uel presbyteris instrui & baptizari conueniet .
**DE HIS QUI AD HERETICORUM SPE
 LUNCAS CAUSA ORIS ACCEDUNT .**

IIII. Quod non per mittantur ecclesiastica ad hereticorum
 coemiteria uel ad ea que ab eis appellantur martyria
 orationis causa uel sanitatis accedere . sed huiusmo di
 si fideles fuerint certo tempore communione priuari .

poenitentes autem & confitentes se deliquisse conuenit
 suscipi. **DE HIS QUI CUM HERETICIS
 NUPTIARUM COPULA IUNGANT.**

X **Q**uod non oporteat indifferenter ecclesiasticos foedere
 nuptiarum hereticis suos filios filiasque coniungere.

**NON CONGRUERE PRÆBYTERAS
 IN MULIERIBUS ORDINARI.**

XI **Q**uod non oporteat easque dicuntur præbyteræ præ
 sidentes in ecclesiis ordinari. **DE EPISCOPA
 LIBUS ORDINATIONIBUS.**

XII **V**t episcopi iudicio metropolitano & eorum episcoporum
 quicirca sunt proueantur ad ecclesiasticam
 potestatem. hi uidelicet qui plurimo tempore probantur.

Tam uerbo fidei quam recte conuersationis exemplum.

**IUDICIO MULTITUDINIS ORDINATIONES
 FIERI NON DEBERE.**

XIII **Q**uod non sit permitendum turbis electiones eorum
 facere qui sunt ad sacerdotium prouehendi.

**AD ALIAS PARROECIAS EULOGIASQUE
 OBLATIS MINIME DESTINANDAS.**

XIII **Q**uo dicitur nullomodo causa eulogiarum tempore paschalis
 festa ad alias parroecias debeant destinari.

**DE HIS QUI DEBEANT IN AMBONE
 IO EST IN PULBITO PSELLERE.**

XV **Q**uod non oporteat amplius præter eos qui regulariter

cantores existunt. qui & de codice canunt alios in pulpitu
conscendere & in ecclesia psallere. **DE LECTORIBUS
QUAE DEBEANT SABB RECCENSERI.**

XVI Quod in sabbato euangelica cum aliis scripturis legi conueniat.
**QD INTERSTITIUM PSALMORUM
DEBEAT IN CONGREGATIONIBUS FIERI.**

XVII Quod in conuentu fidelium nequaquam psalmos continuare
conueniat sed inter uallum id est per psalmos singulos recenseri
debeant lectiones. **DE PRAECIBUS NONA ET UESPERA CELEBRANDIS**

XVIII Quod id ipsum semper officium praecum nona & uespera semper
debeat exhiberi. **DE PRAECIBUS POST OMELIAS
ID EST POST SERMONES HABITOS AD POPULUM PRO
FERENDIS FIDEI HIS QUOD INTRA SACRAMENTUM
COMMUNICARE CONUGNIAT.**

XIX Quod oporteat seorsum primum post allocutiones episcoporum
orationes super cathecumenos celebrari. & postquam cathecumini
egressi fuerint super eos qui sunt in poenitentiam praecem fieri.
his & iam accedentibus ad manum sacerdotis & discedentibus
tres orationes consummari fidelium. Ita ut prima quidem
sub silentio. secunda uera & tertia per exclamationes solitas
expleatur. & ita demum pacem sibi inuicem dabunt. & postea
quam dederit episcopus presbyteris osculum pacis. Tunc laici
pacem sibi tribuent. & ita scilicet celebrabitur oblatio. solis autem
ministerio sacro deditus ad altare ingredi & communicare
ibidem liceat. **DE HONORE QUE PRAESBYTERIS
DIACONI QUI SUBMISSIS DEBEANT EXHIBERE.**

X Quod non oporteat diaconum coram presbytero sedere.

sed iussione praesbyteri sedeat. similiter autem & diaconis honor debeat ab obsequentibus. Id est subdiaconis & omnibus clericis. **QD SUBDIACONI DIACONO ID EST A SECRETARIO:**

XXI Quod non oporteat subdiaconos habere locum. **SIN REMOTI** in diaconico & dominica uasa contingere. **SUBDIACONOS CUM ORARIIS AD SISTERE NON DEBERE.**

XXII Quod non oporteat subdiaconum uti orario ne hostia derelinquere. **LECTORES CANTORESQUE CUM ORARIIS AGERE SUUM OFFICIUM NON DEBERE.**

XXIII Quod non oporteat lectores aut cantores orariis uti & ita legere & psallere. **QD NULLUS ECCLESIASTICORUM IN TABERNIS COMEDERE DEBEAT.**

XXIII Quod non oporteat sacro ministerio debitos a presbyteris usque ad diaconos & reliquum ecclesiasticum ordinem. Id est usque ad subdiaconos lectores cantores exorcistas & hostiaris & ex numero continentium & monachorum ingredi tabernas. **QD SUBDIACONI NON DEBEANT BENEDICERE UEL BENEDICTIONEM TRIBUERE.**

XXV Quod non oporteat subdiaconos panem dare uel calicem benedicere. **DE EXORCISTIS QUI NŌ AB EPIS ORDINATI.**

XXVI Quod hi qui non sunt ab episcopis ordinati tam in ecclesiis quam in domibus exorcizare non possint. **QD DE CONUITIIS QUAE EX AGNE FIUNT ELS CARUM PARTES ACCIPERE DEBEANT.**

XXVII Quod non oporteat sacro ministerio debitos clericos aut laicos ad agapen uocatos ciborum partes accipere propterea quod hinc ecclesiastico ordini fiat iniuria. **INECCLESIA PRANDIA FIERI NON DEBERE.**

XVIII. Quod non oporteat indominicis id est indomini ecclesiarum
 conuiuia quae uocantur agape fieri. nec in radomundi
 comedere uel acubitos sternere. **DE XPIANIS QUI SE
 SABBATIZARE UEL IUXTA QUEDAM MODUM IUDAIZARE NOSCUNT.**

XV. Quod non oporteat xpianos iudizare & otuari in sabbato sed
 operari eos in eodem die. praeserentes autem in ueneratione
 dominicum diem si uacare uoluerint ut xpiani hoc faciant. Quod
 si reperi fuerint iudizare anathema sint xpo.

**DE UIRIS CUM MULIERIBUS
 LAUACRA CELEBRANTIBUS**

XX. Quod non oporteat sacris officis deditos aut clericos aut con
 tinentes uel omnem laicum xpianum lauacra cum mulieribus
 celebrare. quia haec apud gentes reprehensio prima est.

**DE HIS QUI IN HERETICIS IUNGUNT
 FOEDERA NUPTIARUM**

XXI. Quod non oporteat cum hereticis uniuersis nuptiarum foedera
 celebrare. nec eis filios dare uel filias sed magis accipere. si tamen
 xpianos se fieri promittant. **AB HERETICIS EULO
 GIAS ACCIPERE NON DEBERE.**

XXII. Quod non oporteat ab hereticis eulogias accipere. quae sunt
 maledictiones potius quam benedictiones.

DE SCIS MATICIS

XXIII. Quod non oporteat cum hereticis aut scismaticis pariter orare.

DE MARTIRIBUS HERETICORUM

XXIII. Quod omnem xpianum non oporteat deserere martyres xpi.
 & ire ad pseudo martyres. id est hereticorum. & quos ipsos
 confat hereticos extitisse. hinc namque sunt alienati ad o

fit igitur anathema qui ad tales accesserit.

DE HIS QUI ANGELOS COLUNT

XXXV Quod non oporteat christianos ecclesiam dei relinquere & ire atque angelos nominare. & congregationes facere quae interdicta noscuntur. si quis igitur inuentus fuerit huic occulte idolatrie seruiens sit anathema quia dereliquit dominum nostrum Iesum Christum filium dei & se idolatrie tradidit.

DE HIS QUI INCANTATIONIBUS ET PHYLACTERIA UTUNTUR

XXXVI Quod non oporteat sacris officis deditos uel clericos magos aut incantatores existere phylacteria quae animarum suarum uincula conprobantur. eos autem qui his utuntur ab ecclesia pelli praecipimus.

DE HIS QUI AB HERETICIS

UT IUDEIS FESTIUITATIS EORUM DONASUSCIPIANT.

XXXVII Quod non oporteat iudeis uel hereticis ea quae mittuntur munera festiua suscipere ne cum eis festa celebrare.

DE CHRISTIANIS QUI IUDEORUM AZIMAM COMEDUNT.

XXXVIII Quod non oporteat azima iudeis accipere & communicare impietatibus eorum.

DE CHRISTIANIS CELEBRANTIBUS FESTA GENTILIUM.

XXXVIII Quod non oportea cum gentilibus festa celebrare & communicare prauitatibus eorum qui sine deo sunt.

DE EPISCOPIS QUI EXSQUALIUNT EUOCATIONES AD SYNODUM UERTANT.

XL Quod non oporteat episcopi ad synodum uocatus omnino contemnere. sed protinus ire & docere uel discere ea quae ad correptionem ecclesiae uel reliquarum pertinentium rerum. se ipsum uero qui contempserit accusabit. nisi forte

per egritudinem ire non possit. **QD SINELITTERIS
SACROMINISTORIOSERUIENTES
PROFICISCINONDEBEANT.**

I. **Q**uod non oporteat sacerdotem uel clericum sine litteris pro
fiscis canonicis. **QUODPRETEREPMCLERICUS
PROFICISCINONDEBEAT.**

II. **Q**uod non oporteat sacerdotem uel clericum preter iussionem
sui profisci pontificis. **QD SUBD ADHOSTIUMSERSEUERENT.**

III. **Q**uod non oporteat subdiaconum salampaululum ianuam deferere
& orationi uacare. **UT ADSACRARIUM MULIERES NINTROEANT**

IV. **Q**uod non oporteat ingredi mulieres ad altare. **DEHIS
QUI CIRCA MEDIAM SEPTIMANAM ADBAPTISMAUENIUNT.**

V. **Q**uod non oporteat ad baptismum quemquam post dua quadra
gesime ebdomada admitti. **DEREDITIONEBABITANDORUM.**

VI. **Q**uod oporteat eos qui ad baptismum ueniunt fidem discere.
& quinta feria septimana maioris. episcopi aut presbiteris reddere.
DEHIS QUI IN EGRI TU DINE BAPTIZANTUR

VII. **Q**uod oporteat eos qui in egritudine percipiunt baptismum.
postquam conualuerint fidem perdiscere & scire cuius
muneris participes facti sunt. **UT POST BAPTISMA XPI SMA NDEI**

VIII. **Q**uod oporteat eos qui baptizantur post lauacrum xristi
celestem percipere & regni xpi participes inueniri.
OBLATIONES OFFERRI IN QUADRAGESIMA N OPORTERE.

IX. **Q**uod non oporteat in quadragesima panem benedictionis
offerri nisi sabbato & dominico. **NON DEBERE ELIUM
SOLUI. IN QUINTA FERIA MAIORIS SEPTIMANE.**

Quod non oporteat in quadragesima in ultima septimana.

quinte ferie. ieiunium soluere totamque quadragesimam sine ueneratione transire. magisque conueniat omnem quadragesimam disincto uenerari ieiunio.

**NON DEBERE IN DIEBUS IEIUNIORUM
COMMEMORATIONES MARTIRIUM**

Lj. Quod non oporteat in quadragesimum martyrum natalicia celebrari. sed eorum sancta commemoratio in diebus sabbatorum & dominicorum fieri conueniat. **UT NATALICIA UEL NUPTIAE IN QUADRAGESIMA NON FIANTE.**

Lij. Quod non oporteat in quadragesima aut nuptias aut natalicia celebrari. **UT IN CHRISTIANO & IN SALTU IN NUPTIAS.**

Liii. Quod oporteat christianos euntes ad nuptias plaudere uel psallere. sed uenerabiliter cenare uel prandere sicut christiani decet. **NON LICERE CLERICIS LUDI CRIS SPECIACULIS INTERESSE.**

Liiii. Quod non oporteat sacerdotes aut clericos ex collatis uel commissationibus conuiuia celebrare. hoc autem nec laicis posse congruere. **NON LICET PRESBYTERIS INTROIRE AD ALTARE PRIUS QUAM INGREDIAT EPUS.**

Lv. Quod non oporteat presbiteros ante processionem episcopi introire sacrum sedere sed cum episcopo debent ingredi uel in sub selis sedere nisi forsitan infirmitate detineatur. aut proficiatur episcopus. **QUI IN AGRIS UEL IN POSSESSIONIBUS DEBEANT ORDINARI.**

Lvi. Quod non oporteat in uillulis aut in agris episcopi confatui sed uisitatores. uerum tamen iam pridem confatui nihil faciam preter consuetudinem episcopi ciuitatis. similiter

& praesbyteri preter consilium episcopi nihil agant. **OBLATIONES OFFERRE IN DOMIBUS NON OPORTERE.**

LVI. Quod non oporteat in domibus oblationes celebrari ab episcopis uel a presbiteris. **quod psallere uel legere in ecclesiis cogentur**

VIII. Quod non oporteat plebe os psalmos in ecclesia cantari nec libros preter canonum legi. sed sola sacra uolumina noui testamenti uel ueteris. **EXPLICIT CANONES CONCILII LAIOGENSIS**

INCIPIT REGULE CONSTANTINOPOLITANI. num. 4 may

Sub theodosio piissimo imperatore apud constantinopolim exposita sunt canones. num. **III.** haec definitiones expositae sunt ab episcopis. Centum quinquaginta qui in ipsum apud constantinopolim conuenerunt quando beatus nectarius episcopus est ordinatus.

*Celebratum
sub Samaso PP.
381. i. macedoniam*

UIE AQUE APUD NICHEAM STATUTAS

IN MOIAPERMANEANI ET DE ANATHEMATI ARRIANORUM

EU NOMIANORUM MACEDONIANORUM SABELLIANORUM

PHOTIANORUM MARCELLIANORUM ET APOLLINIANORUM

Fidem non uolendam patrum trecentorum decem & octo.

Qui apud nicheam bythinie conuenerunt. sed manere eam firmam & stabilem & anathematizandam omnem heresim & specialiter eunomianorum uel anomianorum & arrianorum uel eudoxianorum & machedonianorum uel spiritus sancto resistentium. & sabellianorum & marcellianorum & photianorum & appollinianorum.

DE ORDINE SINGULARUM DIOECESONUM

ET DE PRIVILEGIIS QUAE BEgyptiis

ANTIOCE CONSTANTINOPOLITANIS

II. Qui sunt super dioecesi episcopi nequaquam debent quam ad ecclesias quae sunt extra praefixos sibi terminos accedant. nec eas.

ac p̄sumptione confundant. sed iuxta canones alexandrinus
 antistes quæ sunt in egypto regat. solummodo & orientis epi
 orientem tantum gubernent. ser uat̄s priuilegiis quæ nicenis
 canonibus ecclesie anthiocene tributa sunt. Asiana quoque
 dioceſeos epi. ea solum quæ sunt in asiana dioceſi dispensent. Nec
 non & ponti epi. et tantum quæ sunt in ponto & thraciarum quæ
 intra ciſſunt gubernent. Non uocati autem epi ultra dioceſium
 non accedant propter ordinationes faciendas uel propter
 alias dispensationes ecclesiasticas. ser uata uero quæ scripta est.
 De gubernationibus regula manifestum est quod illa quæ sunt
 per unam quamque prouinciam ipsius prouincie synodus
 dispensat. sicut in ceno constat decretum esse concilio. ecclesias
 autem di in barbaricis gentibus constitutas gubernari conuenit.
 Iuxta consuetudinem quæ est a patribus obser uata. uerum
 tamen constantinopolitanus ep̄s habeat honoris primatum
 post romanum ep̄m. propt̄ea quod urbs ipsa sit iunior roma.

DE MAXIMO IN LICITA ORDINATIONE.

III De maximo cynico & eius inordinata constitutione. quæ
 constantinopoli facta est. placuit ne quem maximum ep̄m esse
 uel fuisse. nec eos qui ab ipso in quolibet gradu clerici sunt
 ordinati. Cum omnia quæ ab eodem perpetrata sunt in irritum
 deducta esse uideantur.

EXPOSITIO FIDEI CENTIUM QUINQUAGINTA SCORUM QUI CONSTANTINOPOLI CONGREGATI SUNT.

III Credimus in unum d̄m patrem omnipotentem factorem
 celi & terre. uisibilem omnium & inuisibilem. & in unum
 d̄m ih̄m xp̄m filium di natum ex patre ante omnia secula.

dm̄ uerum dedō uero. natum non factum consubstantialom
 patrem per quem omnia facta sunt qui propter nos homines & sa
 lutem nr̄am descendit. & incarnatus est de sp̄sco ex maria uir gine
 & inhumanatus est & crucifixus est pro nobis sub pontio pilato & se
 pulchus est. & resurrexit tera die. ascendit in caelos sed & ad dex
 teram dī patris. Iterum uenturus cum gloria iudicare uiuos
 & mortuos. cuius regni non erit finis & in sp̄m sc̄m dnm̄ & ui uifi
 cantem ex patre procedentem cum patre & filio adorandum
 & glorificandum. Quilo cutus est per sc̄os proph̄as in unam
 catholicam & apostolicam ecclesiam. Confiteor unum ^{um} baptisma
 in remissionem peccatorum. Exspectamus resurrectionem
 mortuorum uitam futuri seculi amen.

ET SUB SCRIBERUNT
 EPISCOPIS CENTUM QUINQUAGINTA-QUI IN EODEM
 CONCILIO CONGREGATI ERANT

150 xpi

Nectarius. constantinopot. **PROUINTE EGYPIT.**

Timotheus. alexandrinus. Dorotheus. oxyrinca.

PROUINTE PALESTINE. Quirillus. hierosolimita.

ang cyrellus H. hierosolimita

Gelasius. cesariensis. Macer. hiericuntor. Dionisius.
 diospolitianus. Priscianus. seuastensis. Saturnius. squitopolit.

Rufus. nicopolitanus. Auxentius. ascalonitanus. Elisianus.

iamnesis. **PROUINTE PHOENICIAE**

Leon. tyro. paulus. sidoniensis. Nestabor. ptolomiadensis.

Phylippus. damascensis. Barachus. paneadensis. Timotheus.

bericus. Basilides. biblensis. moamus. aradensis. Alexandris.

arcundensis. **PROUINTE SYRIAE QUILE**

Melitus. antiochensis. Pagasius. Leo dicensis. Johannis. apamensis.

byrus. seleuciensis. Eusebius. epiphaniensis. marciarius. seluocobo.

: lranj

Paronlus. larisensis. feberus. partensis. Flavianus. ethelpid.
pr̄bc. anthiocensis. Eusebius. chalcidensis. Dominus. cabalensis.

Basilinus. refanensis. **PROVINCIE ARABIAE.**

Agapius. & bagadius. **PROVINCIE BOSTRON.**

heliadius. diomisiensis. Uranus. adradensis. Chilon.
constantiniensis. Severus. neapolitanus. **PROVIN**

TIAE OSOROENE. Eulogius. edesensis. Uitor
carro nensis. Abramius. bathonensis. **PROVINCIE**

MESOPOTAMIAE. Maras. amidensis.

Bathes. constantinianensis. Jobianus. aemarensis. **PRO**
UINCIAE AUGUSTO. GUFRAZIAE.

Theodotus. hieropolitanus. Anthiocos. samotaensis. Isidorus.
cyrrensis. Jobinus. perrensis. Maris. dolicensis. **PRO**
UINCIAE CILICIAE. Diodorus. tarsensis.

Quiriacus. adanensis. Efychius. epifaniensis. Germanus.
coricensis. Aetios. Iesirensis. Filamasus. pempeopotis.

Olympius. pompfuentas. Filomofus. alexandrinus. Pera
lippium. pr̄bc. cappadoe. Gladius. caesariensis. gregorius.
nyfensis. Eferius. tranensis. Borborius. coloniensis.

Olympius. parnassensis. Gregorius. nazarenis. **PRO**
UINCIAE ARMENICE MINORIS.

Otreus. Ara biffensis. **PROVINCIAE ISAVRIAE**

Symposius. seleucensis. montanus. claudianopolis. per
paulum. pr̄bm. filotheus. irenopotin. Ypsistius. filadelfius.
musonius. celendortanus. marinus. dasidadensis.

Theodosius. anthiocenus. Artemius. ttiopolitanus. neon.
selinuntiensis. montanus. Diocesariensis. Eusebius. olbitensis.

PROVINTIAE CYPRIUM.

Jut. pafensis. Theu pomfer. timitinus. Thi con. tamassensis.
mnemius. citensis.

PROVINTIAE PAPHLAGIAE.

Troilus. zeonensis. Cgeus. lyrbensis. Longinus. columbrasensis.
Theodolus. corocasiensis. Esichius. cothemensis. Iuesianus.
cassonensis. mydus. panemunensis. Heradedis. thicensis.

Theodolus. sialuu. Pampenius. ariasis. **PROVINCIAE**
LUCANIAE. Amplilocius. icomensis. Cysillus.

umanadensis. Aristofanus. soroparensis. Paulus. lustrensis.

Inrus. coriensis. Darius. mistaensis. Leonius. pergensis.

Theodosius. hydensis. Eustatios. canonensis. Dasnus. deruersis.

Eugenius. pasalonensis. Illaurius. isauronensis. Seuerus.

ambladonensis. **PROVINCIAE PISTOIE.**

Optamus. anthiochenus. Thesmissius. adriopolitanus.

Attalus. proftranensis. Ananius. adadonensis. faustus.

liminensis. Jonius. salagastensis. Callinicus. poemandrens.

Eustatius. metropolitanus. Patricius. paralagensis.

Lucius. neapolitanus. Longinus. sozopolitanus. per

simplicium prbm. Tyrannus prbe. immori. Luxanon

prbe. apoemiae. Gladius prbe. conanon. Theosebius.

filio milensis. perbassum^{prb}. lucie. Iatanus. mirensis.

Pionius. chomatensis. Eudemus. patarensis. patricius.

enoianensis. Lupianus. Dimirensis. macedon. Xandulensis.

Romanus. bibonensis. Thoartonus. araxunensis.

PROVINCIAE FRIGIAE SALUTARIS.

Vitus. brimnensis. Nuxamianus. eucarpiensis. **PROVINCIAE**
FRIGIAE PACATIANAE.

Nectarius appienens. Theodorus eumeniens. Per profutur.
prbr̄ cesariae. Eudocius. afrodisius. Leontius. cybiriens.

PROVINTIAE BYTHINIAE. Eufraius.
nicomediens. Dorotheus. nicenus. Olimpius. neo cesariens.

Theodolus. calcedonens. Eufachius. profensiens. **PRO**
UINIAE PONTIOMASIAE. Pansofius.

ibirens. Prouintiae misiae. **M**artyrius. marciopolitan.
PROVINTIAE SCUTHIAE. Cerontius.

tomemens. Etherius. ter somitanus. sebastianus. ancialiensis.
PROVINTIAE PONTIS AGRIVS. in montiens.

prouintiae. ponti polemoniaci. Atarbius. percylum lectorem.

EXPLICIT CANON CONCILII CONSTANTINO
POLITANI.

INCIPIUNT REGULAE ECCLE
STIATICAE PROMULGATAE
A CALCEDONENSIS SCO CONCILIO
NUMERO. XXVII. DE CANONIBUS
UNIS CUIUSQUE CONCILII.

I. **R**egulae sanctorum patrum per singula nuntiusque concilia
constitutae proprium roborem optinere decreuimus.
Quod non oportet episcopos aut quemlibet ex clero
per pecunias ordinari.

II. **S**iquis episcopus per pecuniam fecerit ordinationem. & sub pretio
redigerit gratiam quem non potest uendi. ordinauerit.
quae per pecunias episcopi aut presbiteri aut diaconum uel quem
libet ex his qui connumerantur in clero. Aut promouerit
per pecunias dispensatorem. uel quemquam qui sub reatu est

Mane 4. 1. 1. 1.

Habitu sub Leone I. pp.

anno. f. 452.

regulae pro suo turpissimi lucri commodo. In hoc
adtemptata probatum fuerit pro proprio gradu periculo sub
iacebit. & qui ordinatus est nihil ex hac ordinatio natione
uel promotione quae est per negotiationem facta proficiat
sed sit alienus ea dignitate uel sollicitudinem quam pecunias
quaesit. si quis uero mediator tam turpibus & nefandis
datis uel acceptis extiterit. si quidem clericus proprio fuerit
gradu decidat. si uero laicus aut monachus. anathematizetur.

**QD NON OPORTEAT EPISCOPOS
CLERICOS ET MONACHOS PRAE
DIA ALIENA CONDUCERE**

Peruenit ad sem synodum quod quidam quidam uidentur
allecti propter lucra turbia conductores alienarum
possessionum fiant. & secularia negotia sub cura sua suscipiant.
Quidam ministerium par uipendentes saecularium
uero discurrentes domos & propter auaritiam patrimoniorum
sollicitudines sumenter decreuit. Itaque sem hoc magnum
que conalium nullum. deinceps non epim non clericum uel
monachum. aut possessiones conducere. aut negotiis secularibus
se misceri praeter pupillarum. si forte leges imponant in ex
cussabilem curam. aut ciuitatis epf ecclesiasticarum rerum
sollicitudinem habere papiat. aut orphanorum & uiduarum
eorumque quae sine ulla prouisione sunt personarum.
quaemaxime ecclesiastico indigent adiutorio propter
amorem dñi causa deponat. si quis autem transgredi
de cetero statuta temptauerit huiusmodi ecclesiasticus
in reprobationibus subiacet.

REGULE

DE HORE MONACHIS CONP
 UT ET NULLUS EORUM IN TEMPLI
 ECCLESIASTICA AUT SECULARIA
 INQUIETATE NEGOTIA NEC
 ALIENUM SERUUM P̄CONTI
 NENTIAD DOMINI EJUSSUSCIPERE.

III.

Quiuere & sincere singularem sectamur uitam competenter
 honorentur. Qm̄ uero quidam utentes habitum monachi
 ecclesiastica negotia ciuili aque conturbant. Circumcunter
 indifferenter urbes necnon & monasteria sibi insatiare
 temptantes. Placuit nullum quidem usquam aedificare
 aut constituere monasterium uel oratoriū domum preter
 conscientiam ciuitatis ep̄i. monachus uero per unamquāq;
 ciuitatem aut regionem subiectoresse ep̄o. & quietem diligere
 & intentos esse tantummodo ieiunio & orationi. In locis
 quibus renunciauerunt seculo per manentes. Nec ecclesi
 asticis uero nec secularibus negotiis communicent. uel in aliquo
 sint molesta propria monasteria deserentes. nisi forte his
 propter opus necessarium ab ep̄o ciuitatis. Nullum uero
 recipere in monasterium seruum obtentu monachi preter
 sui domini conscientiam transgredientem uero hanc defini
 tionem nrām. excommunicatum esse decreuimus ne nomen di
 blasphemetur. uerum tamen ep̄m conuentu ciuitatis con
 petentem monasteriorum prouidentiam gerere.

NON TRANS MIGRANDUM DE
 CIUITATE IN CIUITATEM.

V

De his qui trans de ciuitate in ciuitatem. episcopis

aut clericis placuit ut canones quide hac re ascispa
tribus statuta sunt habeant propriam firmitatem.

**quod non oportet absolute
quolibet ordinare.**

Nullum absolute ordinari debere presbyterum aut diaconum
nec quemlibet in gradu ecclesiastico nisi specialiter ecclesie
ciuitatis aut possessiones aut martyrii aut monasterii
qui ordinatur est pronuntietur. Qui uero absolute
ordinantur decreuit sacra synodus irritam habere. huius
cemodi. manus impositionem. & nusquam posse ministrare

ad ordinandis iniuriam. **DE CLERICIS ET
MONACHIS NON MANENTIBUS
IN SUO PROPOSITO.**

Qui semel in clero deputati sunt aut monachorum uitam
expetuerunt. statuimus neque ad militiam neque
ad dignitatem aliquam uenire mundanam. Aut hoc
temptantes & agentes poenitentiam quo minus redeant
ad hoc quod propter deum primitus elegerunt. anathematizari.

**DE CLERICIS QUI SUNT IN P^hTHO
MONASTERIIS ATQUE ^{ET} MARTYRIIS SUB
POTESTATE EPISCOPORUM UNIUSCUIUSQUE
CUIUSCUMQUE CIUITATIS EXISTANT.**

Clerici qui praeficiuntur p^hthoicis uel qui ordinantur
in monasteriis & basilicis martyrum sub episcoporum
qui in unaquaque ciuitate sunt secundum sanctorum patrum
traditiones potestate per maneant nec per contumaciam
ab ep^o suo dissiliant. qui uero audiente uertere huiusmodi firmam

quocumque modo nec proprio subiciuntur ep̄o. siquidem clericis sunt canonum correptionibus subiacebunt. si uero laici uel monachi fuerint. communione priuentur.

**Q̄ŃŃO PŃRTEAT CLERICOS HABENTIS
AD UER SUS IN UICEM NEGOTIAM PROPRIAM
EPISCOPI UEL IN QUARE ET AD SECULARIA
IUDICIA CONUOLARE**

VIII

Siquis clericus aduersum clericum habet negotium. non deserat ep̄m proprium & ad secularia percurrat iudicia. Sed prius actio uentiletur apud ep̄m proprium uel certe consilio eius de ep̄i. Apud quos utreque partes uoluerint iudicium continebit. si quis autem p̄ter haec fecerit. canonicis correptionibus subiacebit. Quod si clericus habet causam aduersus ep̄m proprium. uel aduersus alteram apud synodum prouinciae iudicetur. Quod si aduersus eiusdem prouinciae metropolitanum ep̄s. uel clericus habet quae relam. Petat primatem dio ceseos. aut sedem regiae urbis constantinopolitane & apud ipsum iudicetur.

**Q̄ŃŃ LICET CLERICO IN DUARŪ CIUI
TANTŪ ECCLESIS MINISTRARE**

X

Non licere clericum induarū ciuitatum conscribi simul ecclesiis. & in qua initio ordinatus est & ad quam confugit quasi ad portorem ob inanis gloriae cupiditatem. hoc autem facienter reuocari debet & ad suam ecclesiam in qua primitus ordinatus est & ibi tantummodo ministrare. si uero iam quis translatus est ex alia in aliam ecclesiam prioris ecclesiae uel mar tyriorum quae sub eas sunt aut p̄notiorum. aut xenodotorum rebus in nullo communicent. eos uero qui ausi fuerint post definitionem

magne & uniuersalis huius synodi quicquam ex his que
 prohibita perpetrare. decreuit scilicet synodus a proprio huius
 modi gradu recedere. **QON OPORTET LOCINIS**
EPISTOLARIBUS HONESTIORES
AUT EM COMMENDATICIIS LITTERIS APPROBARI.

Omnes pauperes & indigentes auxilio. cum proficiantur
 subprobatione epistolis uel ecclesiasticis pacificis. tantummodo
 commendare decreuimus & non commendaticis litteris.

Propter quod commendaticias litteras honoratioribus tantum
 modo prestari personis conueniat. **UINEQUAquam**
INDUOS METROPOLITANOS PRO
UINCIA DIUIDATUR.

II. Per uenit ad nos quod quidam preter ecclesiastica statuta
 facientes conuolunt ad potestates & per gramaticam
 formam in duo unam prouinciam diuiserunt. Ita ut ex hoc
 facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.

UXOREM SECTAE ALTERIUS ACCIPERE.

XIII. Quod in quibusdam prouincijs concessum est lectoribus & psalter
uxores ducere. statuit sc̄a synodus non licere cuiquam
ex his accipere secte alterius uxorem. Qui uero ex huiusmodi
coniugio iam filios susceperunt. si quidem p̄uenti sunt ut
ex se gentios apud hereticos baptizarent. Offerre eos ecclesiae
catholice communioni conueniē. Non baptizatos autem
non posse alterius apud hereticos baptizari. sed neque copulari
debet nuptura heretico iudeo uel pagano nisi forte pro
mittat ad orthodoxam fidem se persona orthodoxe copulanda
transfere. si quis autem hanc definitionem sc̄e synodi
transgressus fuerit correptioni canonice subiacebit. **DE DIA
CONISSIS MULIERIBUS.**

XV. Diaconissam non ordinandam ante annum quadragésimū
& hanc cōm summo libramine. si uero suscipiens manus
inpositionem & aliquantum temporis in ministerio per
manet semet ipsam tradat nuptias gratiēdi contumeliam
faciens anathematizetur huiusmodi cum eo qui eidem
copulatur. **DE VIRGINIBUS.**

XVI. Virginem qua a se dō dno consecrauit. similiter & monachum
non licere nuptialia iura contrahere. Quod si hoc in uentē
fuerint perpetantes excommunicentur. Confitentibus
autem decreuimus ut habeat auctoritatem eiusdem loci
ep̄i misericordiam humanitatemque largi.

DE PARROCIIIS

XVII. Singularum ecclesiarum rusticarum parroecias uel in possessionibus

manere inconcussa illis episcopis quibus eas retinere noscunt.
 & maxime si per tricennium eas absque ui obtinentes
 sub dispensationem referunt quod si intra tricennium facta
 de his uel fiat alteratio. Licet et si quis electos adferunt
 apud sanctam synodum provinciae. De his mouere certamen.
 Quod si quis a metro politano leditur apud primatem dioeceseos
 aut apud constantinopolitanam sedem iudicetur sicut
 superius dictum est. Siqua uero ciuitas potestate imperiali
 nouata est. aut si protinus innouetur. Ciuiles dispositiones
 & publicas ecclesiasticarum quoque parroeciarum ordines
 subsequantur. **DE CONIURATIONE
 UEL CONSPIRATIONE.**

III. Coniurationis uel conspirationis crimen uel ab exteris
 legibus est omnino prohibitum. multo magis hoc in diuina ecclesia
 nefiat admonere conuenit. si qui uero clerici uel monachi
 repperiti fuerint coniurantes aut conspirantes aut insidias
 ponentes. episcopis. aut clericis gradu proprio poenitus abiciantur.

**QUOD OPORTET IN PROVINCIIS BIS
 IN ANNO CONCILIA CELEBRARI.**

III. Peruenit ad aures nostras quod in prouinciis statuta episco-
 porum concilia minime celebrentur. & ex hoc plurima
 neglegantur ecclesiasticarum causarum quae correctionis
 indigent. Deceuit itaque sancta synodus secundum canones
 patrum bis in anno episcopi in idipsum. In unamquamque
 prouinciam conuenire quom metro politanus antistes pro-
 bauent. & corrigere singula si qua fortassis emerferint.
 Quicumque uero non aduenerint. episcopi. Resident autem

in suis ciuitatibus & hoc in sua incolumitate consistunt.
omni que inexcusabili & necessaria occupatione pro
bantur. Liberi frater no corripiantur affectu.

**QUOD MINIME CLERICOS TRANS
MIGRARI CONUENIAT.**

XX. Clericos in ecclesia ministrantes sicut iam constitutum
in alterius ciuitatis ecclesiam statutos fieri non oportet
sed contentos. esse. in quibus ab initio ministrare meruerunt.
exceptis illis qui proprias amittentes provincias ex ne
cessitate ad aliam ecclesiam transierunt. si quis autem episcopus
post hanc diffinitionem suscipere clericum ad alium episcopatum
pertinentem. placuit & susceptum & suscipientem comunione
priuari. Donec is qui migrauerat clericus ad propriam
fuerit regressus ecclesiam.

**DE EPISCOPORUM
AUT CLERICORUM ACCUSATIONIBUS.**

XXI. Clericos aut laicos. accusantes episcopos aut clericos passim & sine
probatione ad accusationem recipi non debere nisi prius
eorum discutatur existimationis opinio. **QUOD NON LICET
CLERICIS POST MORTEM SUI
EPISCOPI RES AD EUM PERTINENTES DIRIPERE.**

XXII. Non licere clericis post obitum sui episcopi res ad eum pertinentes
diripere. sicut antiquis quoque. est. canonibus constitutum.
Quod si hoc facere temptauerint graduum suorum periculo
subiacebunt. **DE CLERICIS ET MONA
CHIS QUI PRAE DOLUNTATE SUAE
AD URBERE QUIAM CONSTANTINO
POLIM UENIUNT.**

III Venit ad aures s^ci concilii quod quidam clerici & monachi
 quibus nihil ab ep^o suo commissum est. Et tunc quando
 & communionem ab ep^o priuantur. Peruenientes ad urbem
 regiam constantinopolitanam in adiutorio immoventur ex
 civitate turbis. & statum ecclesiasticum commouentes subuer
 tentes etiam quorundam domos. Decreuit s^ca synodus huius
 modi. primo quidem pro defensore constantinopolitane s^ce
 ecclesie commoueri. ut egrediantur ab urbe regia quod si
 isdem negotiis impudenter insistant. & iam nolentes idem defensor
 expellat ut ad propria loca perueniant. **Q^UOD N^{ON} LICEAT
 MONASTERIA QUAE CONSGRATA S^{UN}T
 DIUERSORIAS SECULARIA FIERI**

III. Q^Uae semel dedicata sunt monasteria consilio episcoporum
 maneat perpetuo monasteria. & res quae ad ea pertinent
 monasteriis reseruari. nec posse ex ultra fieri secularia
 habitacula. Qui uero hoc fieri permiserint canonum
 sententia subiacent. **Q^UOD N^{ON} OPORTET ORDINA
 TIONES EPISCOPORUM DIU DIFFERRE**

Quoniam quidam metropolitanorum quantum conperimus
 negligunt commissos sibi greges & ordinationes episcoporum
 facere differunt. Placuit s^ca synodo intra tres menses ordi
 nationes episcoporum celebrari. Nisi forte necessitas inex
 cusabilis preparat & tempus dilationis extendi. Quod si hoc
 minime fecerit correptioni ecclesiae subiacet. uerū
 tamen redditus ecclesiae uiduate. penes eo canonum eiusdem
 ecclesiae integri reseruentur. **DE ODIS PENSATIONIBUS
 SINGULARUM ECCLESiarum**

XXVI. **Q**uoniam in quibusdam ecclesiis utrumore coperimus preter economos episcopi facultates ecclesiasticas tractant. Placuit omnem ecclesiam habentem episcopum habere economum de clero proprio. qui dispenset res ecclesiasticas secundum sententiam episcopi proprii. Ita ut ecclesie dispensatio propter testimonium non sit. & ex hoc dispergantur ecclesie facultates. & sacerdotio maledictionis derogatio procuretur. Quod si hoc minime fecerit diuinis constitutionibus subiacebit. **DE HIS QUI RAPUNT PUELLAS.**

XXVII. **E**os qui rapiunt mulieres sub nomine simul habitandi cooperantes aut conibentes raptoribus. Decreuit sancta synodus ut si quidem clerici sunt decedant gradu proprio si uero laici anathematentur. **EXPLICIT TEXTUS CALCEOONENSIS CONCILII. INCIPIT CONSTITUTIO ET FIDES EIUS DEM CONCL.**

Actus archidiaconus constantinopolis nouae rome legit sancta & magna uniuersalis synodus quae secundum gratiam & sanctiones piissimorum. christianorumque imperatorem. ualentianam & martianam augustorum. Congregata apud calchedonam metropolim bithiniae prouinciae in martyrio sanctae martyris euphemiae statuit super adnexa. Dominus noster & saluator christi noticiam fidei confirmandis. Discipulis suis ait. Pacem meam do uobis pacem meam relinquo uobis. Ne ullus a proximo suo dissonet in doctrina pietatis. sed equaliter in equissimus in uaria rationibus pietatis inspergere. noui aliquid contra ueritatem semper inuenient. ab hoc frequent

dn̄s n̄r̄. prouident humano generi piissimum. & fidelis-
 simum principem ad zelum fidei suscitauit. & undique
 sacer docui principes conuocauit. Quatenus gratia
 omnium dn̄o n̄ro xp̄o operante ab uulibus xp̄i pestem
 mendacii submoueret. Quod quidem fecimus communi
 decreto. dogmata fugantes erroris. & integrampatrum
 renouabimus fidem. Trecentorum decem & octo symbolum
 omnibus praedicantes. & tamquam propinquos pietatis
 huius consensum recipientes patres adscripsimus. Qui postea
 apud magnam constantinopolim conuenerunt. centum
 quinquaginta. Quoniam & ipsi eandem fidem subscripserunt.
 Decernimus statui ordinem. & formas fidei reseruantes.
 nos quoque apud ephesum olim facta est sc̄a synodum. Cuius
 presides fuerunt sc̄e memoriae celesianus romane urbis
anastasius. & cyrillus alexandrinae ecclesiae. profulgere
 quidem recte & immaculate fidei. expositionem trecentorum
 decem & octo sc̄orum. & beatissimorum patrum apud nicheam.
 sub pie recordationis constantino principe congregatorum.
 optinere autem & iam centum quinquaginta sc̄orum patrum.
 Apud constantinopolim consuetuta ad inter imendas
 quidem quae tunc emergerant hereses. sufficeret quidem
 ad plenitudinem cognoscendam pietatis. & confirmationem
 prudens hoc & salutare per di gratiam symbolum. De patre
 autem & filio & sp̄u sc̄o plenitudinem doceret. Et dñi in
 humanationem fideliter accipienabus representat. sed quoniam
 ledere praedicationem ueritatis conantes. Propriis heresibus
 nouas uoces proferunt. hu quidem mysterium dñi.

propter non diuine dispensationis audentes corrumpere.
 & matris di uirginis appellationem recusant. Alii uero
 confusionem per mixtionemque introducunt. & unam
 naturam carnis. & deitatis. fulte confidunt passibilem
 unigeniti diuinam esse naturam confusionem portent nos
 edicentes ob hoc illis omnem contra fidem uolens claudere.
 Praesens nunc sc̄a & magna atque uniuersalis synodus
 p̄dicationis huius ab initio inconcussam docens. Constatuit
 p̄ ceteris trecentorum decem & octo sc̄orum patrum fidem
 manere inlesam. & propter illos qui aduersum sc̄m sp̄m
 pugnant. machomenus posterioribus temporibus a patribus
 apud constantinopolim centum quinquaginta congregatis.
 De essentia sp̄s corroborat traditam disciplinam quam illi
 omnibus notam fecerunt non quasi deesse & aliquid p̄cedentibus
 inferentes. sed de sc̄o sp̄u suam sententiam promulgantes
 aduersum eos qui ueritatem ipsius ledere temptauerunt.
 Scripturarum testimonis roborantes. ac uero propter
 illos qui ministerium dispensationis uiolare conantur.
 Et purum hominem esse qui ex sc̄a uirgine maria natus est.
 Impudentes delirantes epistolas beati quirilli alexandrinae
 ecclesiae p̄sulis synodicas litteras ad nestorium & ad alios
 per orientem acceptissimas habet ad conuincendas
 nestori blasphemias. & ad inter p̄tationem aut amoris
 salutaris symboli quinos sedesiderant. Quibus & iam epistola
 magne & senioris urbis p̄sulis beatissimi & sc̄i epi leonis.
 Quae scripta ē. ad sc̄e memoriae archiep̄m flauianum.
 & ad sensor pessimos eutyces auferendos quippe magni illius

petri confessionibus congruentem. & quandam columnam
 nobis aduersum prauam dogmatam iure coniunctam
 ad confirmationem recta dogmatum. his enim qui in uniuersalem
 filiorum dispensationem conuellerent mysterium
 manent. Precepit illos qui passibilem diuitatem unigenita
 ausi sunt dicere sacerdotali numero summoueri. & his
 qui in duabus naturis christi premixtionem aut confessionem
 dici escamant repugnandum. uel eos qui celestem aut
 alterius esse substantiae carnem quae illi est. adsumpta
 de nobis formam dei neganter abicit. & quidam quidam
 ante unionem naturas domini fabulantur. unam uero post
 unionem confingunt anathematizant. Sequentes igitur
 sancti patres unum eundemque confiteri filium & dominum nostrum
 ihesum christum consona uoce omnes docemus. Eundem perfectum
 inditatem. Eundem perfectum in humanitatem dominum uero
 & hominem. uere eundem ex anima rationabili & corpore
 coessentialem nobis eundem secundum humanitatem
 per omnia nobis similem absque peccato. Ante secula quidem
 de patre genitum secundum diuitatem. Innouissimis autem
 diebus eundem propter salutem nostram ex maria uirgine.
 † Theotocon secundum humanitatem unum eundemque christum †
 filium domini unigenitum in duabus naturis inconfuse
 immutabiliter indiuisse inseparabiliter agnoscendum
 nusquam sublata essentia naturarum propter unionem.
 Magisque salua proprietate utriusque naturae. & in
 unam personam atque existentiam concurrentem. Non
 in duas personas partitam atque diuisum neque disiunctum

FINIS EIUSDEM CONCL.

Sed unum & eundem filium unigenitum dnm uerbum
ihm sicut ante prophete deo. & ipse nos ihu xpi erudiuit.
Et patrum nobis symbolum tradidit. his igitur cum omni
undique ueritate diligentia & sollicitudine a nobis defendat.
Statuta sc̄a & uniuersalis synodus alteram fidem nulli licere
proferre uel conscribere aut componere aut sentire aut
docere aliquid. eos autem qui ausi sunt componere fidem
alteram fidem aut proferre aut docere. aut tradere alterū
symbolum uolenti uel conuerti. uel ex gentibus ad cognitionē
ueritatis uenire. uel ex iudeis uel heresi. quacumque hoc
si epi fuerint aut clerici alienos esse. epi ab episcopatu. & clericos
ad clero. Si uero monachi aut laici fuerint anathematizari.

ETSUSCRIPSERUNIUERSI EPI

Pascha sinus epi. uicarius domini mei beatissimi atque
apostolici uniuersalis ecclesie papae leonis urbis rome
synodo president statu consensu & subscripsi. Lucensis
epi ciuitates ecclesie ausculane. uicarius domini mei
beatissimi & apostolici uiri uicari uniuersalis ecclesie
pape urbis rome. Leonis in synodo grece lecta subscripsi
Bonifacius prbt sc̄e ecclesie romane statui & subscripsi.
Leontius romanor. anatolius constantinopolitan. prouincie
trachie. III. Quiriacus eraclensis. pelucianus romanus.
Eudoxus. polyt. Lucianus byzet.

**PROUINCIAE TRACHIAE ALIER
FRONCION. PHILYPPO PULITAN
SEBASTIANUS. BERYIS. EPICLETUS
BEROIS. PROUINCIAE**

DIOCLETIANOPOLIRODOPJS.

Basilus. traopolitanus. Marodianus. caerenus.
Marius. enuntos. Docimasius. maximianu. prb.

PROVINTIAE EMIMONTU.

Iobianus. demectu. PROVINCIAE. illiri. vii.

Anastasius. thesalonicensis. perquentallu. epf. aracliens

Saton. philippensis. Dardanius. barralaa. Maximinus.

serriensis. Nicolaus. seropiens. Anopatus. thassutanos.

Eusebius. Douerutanus. **PROV. ELLADIE. viii.**

Petrus. corintu. Nicetas. megarensis. Iohannis. messenensis.

Oselimos. zeteas. Athanasius. opontuensis. Irenicus.

naupactuensis. Domnus. plateconensis. Onesimus. algusanos.

PROV. QUIRIAE PRIMAE. viii.

Maximus. anthiocenus. Macarius. Laudicensis.

per eusebium prbm. anthiochenum. Theoctastus. beriensis.

Gerontus. seleucensis. Rumulus. calchidonensis. Petrus.

gabulensis. maras. onosathensis. Sabas. palabensis.

Uranus. zabalomensis. **PROVINCIAE**

QUIRIAE SECUNDE. i.

Domnus. appamiensis. per mellitum. Larisense.

PROVINC. CILICIAE PRIMAE. viii.

Theodorus. tarauensis. matronianus. pompju. polr.

per theodorum metropolitan. Alexandrus. sabastensis.

Philippus. adanensis. Ypatius. Iesirensis. Theodorus.

augustes. Crystippus. mallutanus. salutus. coricytanus.

per philippum. adanense. **PROVINCIAE**

SECUNDE. viii.

Quirillus. anazarbensis. Policronius. ephiphaniensis.
 Johannes. flaviador. Indemur. ypenupolitanus. Julianus.
 russitanus. Bassianus. mompietensis. Per somfronium
 ep̄m. isauriae. Basilius. saleuciensis. Theodorus. claudio
 politanus. Julianus. caelende rotanus. Johannes. dioecariensis.
 Danielus. anagnosta. Ephiphanius. ceterstoroensis.
 Mampreus. titiopolitanus. Acatus. antiochesis. Lea
 mandros. per papa diacono. Ammonius. latapis. Ar
 lianus. selinuntomensis. Per paulum subdiac. Natalus.
 fidel fitanus. tyrannus. germanicensis. **PRO**
UINCIAE FINICES XIII.

Photius. tyruensis. Damianus. sidonensis. Paulus
 pholomidus. Olimpius. aradopolitanus. Paulus. profi
 ritanus. Thomas. paneados. Petrus. byblitanus.
 Per fotu. pureuzanum. Eustatius. per titi politanus.
 Theodorus. tripolitanus. Paraclidis. arcis. Alexandrus.
 anparadum. Porfirius. botryopolitanus. Per seloseum.
 Diac. Fosforus. serhosiadensis. **PROUINCIAE**
FINICES LIBANIUS VII.

Theodorus. damarchenus. Uranius. emisiensis. Joseph.
 elipolitanus. Thomas. eulre politanus. Valerius. laudi
 censis. eutatus. syle saracensis. Jordanis. arabiensis.
PROUINCIAE ARBIAE XV.

Constantinus. bostron. Eulogius. filadel fientis.
 proclous. adraonensis. Theodosius. conothasiensis. Theo
 doretos. samosatenus. Johannes. cyropolitanus. Ti
 motheus. germaniensis. Syoleus. dulcis.

Gauimanus. Iezymator. Patricius. perrensis. Rufinus.
neo cesariensis. **PROVINCIAE OSORONENSIS VIII.**

Nonnus. celabasadesis. Gauimas. marcupolinus.
Johannis. caron-abramius. castro circon. Danihelus. macedo
nupolis. Damianus. callinici. pote. Sophronius. constantianus.
Johannis. sacracenus. **PROVINCIA MESOPOTAMIAE VII.**

Symeon. amidensis. Noe. chepanensis. Maras. Aetaniensis.
Iebennos. martyropote. Gauimas. inreles. Eusebius. suphranensis.
PROVINCIA PALESTINA PRIMA VIII.

Iubenalus. hierosolymitanus. Clicon. cesariensis. Perzo
simus episcopus. medinensis. Leontius. achalonitanus. Fotinus
diopolitanus. Paulus. anthedonensis. Paradeos. azotopolitanus.
Pancratius. abiadensis. Policronius. anepatridensis. Stephanus.
Iammiensis. **PROVINCIA PALESTINA SECUNDA V.**

Seuerianus. schitopolitanus. Annianus. capitoli ados.
Iebinos. pellisitanos. Johannes. zadariensis. **PROVINCIA
PALESTINA TERTIA VII.**

Berillus. eliensis. Aretas. elusitanus. Musonius. toroonensis.
Marcianus. Diotanus. nyz. tiras. Maruanus. zaris.
PROVINCIA PALESTINA SEPTIMA VIII.

Atticos. nicopolitanus. Marcus. eurias. peregrinus.
finectenus. Eutacios. adriano politianus. Claudius. aschia
mensis. Soaricus. cercarasnes. uos. Fictetos. dodonensis.
Johannis. pruticensis. Lenobius. bostroensis. Lucas. doron
ensis. Eusebius. apolomenus. Petrus. etimensis.

PROVINCIAE IESALIA I. Constantinus. Demetrius.

PROVINCIAE CRETE V.

Martyrius. gorginensis. Gennadius. eussitanus. Cy-
rillus. subretanus. Eufratas. Eleuteriens. Demetrius.
laupensis. **PROVINCE BYTTINIAE PRIME VI.**

Eunomius. nicodemonensis. Anastasius. niceas. Julianus. co.
& prbē. archiepi. leonta. Eleutherius. calchedos. Lallinicus.
apamenus. **PROVINCE GALLICIAE PRIME VII.**

Eusebius. ancyranus. Julianus. tabianus. Melitroggor.
lulio politanus. Yperethius. asponotamensis. Acacius.
cannitanus. Eufrasius. galataniensis. **PROVINCE
GALATIAE SECUNDE VII.**

Theocastus. pisimictos. per fouu. archidiaconorum. Helpidius.
myrece nontermis. Mysterus. ammoru. Aquilas.
eudoxo ados. Quiriacus. tronacensis. Pios. petemensis.
Longinus. orarsu. **PROVINCE CARPDI I III.**

Thalarios. caesariens. Mosonius. nissenus. Firminus.
termis. **PROVINCE CARPDI SECDE IIII.**

Patricius. tyanensis. Theodosius. nantiazensis. An-
stomachus. colonensis. Cyros. cybistronensis. **PROVINCE
ARMENIAE PRIME III.**

Iohannis. sebastensis. Cetrupius. sebastianopolitans.
Iohannis. niceopolitanus. **PROVINCE
ARMENIAE SECDE IIII.**

Constantinus. melitinensis. Acacius. arimantheus.
Adomus. crauissu. Perlochium. praes byterum. Jo-
hannis. arcus. Per eufromium. praes byterum. **PRO
VINCE PONTU POLEMONIACO IIII.**

Dorotheus. neo caesariens. Per fotanum. diaconum.

Johannis · polemoniacus · Graciadus · cerassuntenus ·

Atarbius · trapezuntos · **PROVINCIAE ELES PONTI VI.**

Seleucus · amassenus · Antoninus · ammissenus · Per olympium ·
diaconum · Paralos · andraponensis · per helpidium · prbytrm ·

Atiacus · Telonensis · Uranius · iborensis · per paulum · prbm ·

Anthicus · sinopenus · **PROVINCIAE FLA FRAGONIAE V.**

Petrus · gatrotanus · Ethericus · pampiopolitanus · Per epi
phanum · prbm · Renos · lulliolopolitanus · policronius · oedy
rensis · Theodorus · soronensis ·

PROVINCIAE ONORIAE V.

Calegorus · claudio politanus · Theodorus · eraclensis · Aprog
monius · tautanos · Theophilus · adrianupolis · per pelagium ·

prbm · Genetalius · eratensis · per eulogium · prbm · Olimpius ·

profidiadensis · per modestum · prbm · **PROVINCIAE**

ELIS PONTIANI ANAE XI.

Dio genis · zytauntos · Petrus · dardanensis · Lalasius · pariu ·

Dauid · adrianiensis · Eulalius · pionensis · Pionius · troa
densis · Stephanus · pimanenus · Theusebius · iliu · Ormas

Abydensis · Daniel · Lampfacenus · patricius · Adriopolitensis ·

PROVINCIAE ASIAE XX.

Stephanus · efesinus · & hereticus · synirrenensis · Thomas ·

aylio comenus · Etbaletmanianu · politanus · Eusebius ·
clazomenus · Quiriacus · aedles · Mamas · animetu ·

Leontius · magnisias · maioris · Quintus · focensis · Proclor ·

algizenus · Basilicus · paleaspolitanus · Philippus · neasly
letanus · Rufinus · oriolutanum · Olympius · euazotanus ·

Esaias · cleas · Esperos · epitanensis · Petronius · myrineus ·

Neonius · myssenus · Paulinus · per pere notanus ·

Marcellinus. metropolitanus. Julianus. ypepotanus.

PROUINCIAE LIDIAE. VIII.

Florentius. sardeonensis. Menecratis. corasensis. Patricius. crassensis. Policarpus. gabalensis. Paulus. tripolitanus. Elia. uendutanus. Consimius. ierocesariensis. Amaxios. selgon.

Andreas. sazalenus. Dionisius. attanensis. Archamedus. eiladensis.

Gemellus. foraticensis. Leucios. appollostieru. **PRO**
UINCIAE PAMPHILIAE. VIII.

Ephiphanius. pergensis. Theo filius. adriassu. Neon. smisu.

Diodirus. lisamensis. Paulus. proclonensis. Marcellinus.

ysindonensis. mecedon. magidonensis. maras. crodroilonensis.

PROVINCE PAMPHILIAE ALTERIUS. XXII.

Amfilocus. sudesensis. Zator. suedronensis. Eudoxius. elleno
nensis. marcianus. coralensis. Eusebius. cotanensis.

Obremus. coracesiensis. romanus. myrrensis. Aristoclitos.

olimponensis. Eudoxius. chomathensis. Palladius. captha

lensis. Cyrinus. pazarensis. Lenodotus. telmisu. stephanus.

limmirensis. Croncon. passadonensis. Philippus. barbarensis.

Theodorus. antepollenus. Leontius. araxenus. Antopatos.

caumenos. Cratinos. panor mutanos. Andreas. pthooleo

tanus. nicolos. acrastatanus. Romanus. bobonensis.

PROVINCE LICAEONIAE. VIII.

Onesiforus. iconensis. Neopholemus. cronensis. Paulus. deruentis.

Plutarchus. liferon. Eugenius. canon. Rufos. sifes.

Tyrannos. imadanensis. schobas. lalandensis. **PRO**

UINCIAE PISIDIAE. XVI.

Pergamios. anthiocenus. Eutropius. adadonensis.

Paulus filomedensis Longinus apamenus Teocistus
 areu Eoscius metropolitanus Cyrus simandensis Libanius
 pallathonensis Alexander seleucensis Olipius soxopoli
 tanus fotianus sala gasutanus mesalimus laodicensis
 Bassones neapolitanus florentanus andriopolitanus
 masonius lumenensis Maximinus Tozylonensis **PRO**
UINCIAE CAESARIAE XIII

Cretomanus afrodisius Dionisius anthiocenus Johannis
 alis donensis Placanius iassu Pamas eristodensis Dionisius
 lato menur menandor eracleor Eupetius stratonicensis
 Johannis amixonensis Tigthanius appolonenses Theodoreus
 alabandensis Johannis enidiensis Caladion alacarnassens
 per publicanum prbm **PROUINCIAE**
FRIGIAE SALUTARIS XXII

Marianus finalidensis esublus durelyu mirof byblan
 densis mocimus epsu philippus liciados Ehiphanus
 mardagensis Abircius Ierasopolitanus Quiriacus eucar
 pensis eustocius Docimiu Bastius nacoliensis Aquila
 auro denus stragenius polipatensis **PROUINCIAE**
FRIGIAE PACATIONE XIII

Nunechius laodicias trimitarias Danihelus cadonensis
 Oodestus sebastensis Eulalius sibriensis mathias temesia
 densis Paulus arifensis Charis diomopolitanus
 Cennadius aemonenensis Thomas theodisopolitanus Philippus
 ageyras sidera Johannis trabeuzanur Euandros
 dioclar gemnadius mosynenses **PROUINCIAE**

TONNISON. IIII.

Iohannis. rodu. florentius. motylenensis. Eufrontius.
chyu. Barachos. nazensis. **PRINCIPALIS CYPRI VII.**

Olimpius. constantiensis. Perdiminum. epim. lapitense.
Epa. fro dius. camasensis. Elodoros. amathuntos. Sozeras.
theodosianensis. Didimus. lapitensis. Paroechius archenoens.
fominus. gytrenus. **PROVINCE AFRICAE II.**

Valerianus. bassianensis. ualerianus. afrus.

EXPLICIT CANONES CALCHEDONENSIS.

**INCIPIT CANON SERDICENSIS NUM
XXI. DE EPIS ETIAM LAICIS COM
MUNIONE PRIUANDIS. QUI CIUI
TATES MUTAUERUNT.**

OSIUS EPS DIXIT. Non minus mala con
suetudo quam perniciofa corruptula funditus eradi
canda est. Nec u liceat epo de ciuitate sua ad aliam transire
ciuitatem. Manifesta e. enim causa quahocfacere temptat.
Cum nullus in hacrem inuentus sit ep. quid maiore ciuitate
ad minorem transiret. unde appareat auaritia e ardorem
eos inflammari & ambitioni seruire. & ut dominationem agant.
si omnes omnibus placet. huiusmodi pernitias seuius & austerius
uindictur. ut nec laicam communionem habeat qui talis est.
Responderunt. uniuersi placet. **ITEM DE EISDEM
EPIS UT SI PER AMBITIONEM SEDEM MUTAUERINT
NEC IN EXITUM COMUNITONIS SALTIUM
LAICAM CONSEQUANTUR.**

anno

347.

300. Ep. purpurum cat. fol.

Ep. ariano. I

Osius ep̄s dixit. & iam si talis aliquis exiterit. temerarius. ut fortassis. excusationem afferent ad seueræ. quod populi litteras acciperit. Cum manifestum sit potuisse paucos proelio & mercede corrumpi eosque sinceram fidem non habere. ut clamarent in ecclesia. & presumptere uiderentur ep̄m. Ominino hos fraudes damnandas esse arbitror. Itaque ne laicam in fine communionem talis accipiat. Si uobis omnibus placet statuite. synodus respondit placet.

**UT INTERDICTIS
CORDES EP̄OS CONTRA Prouinciales ANTESILLI
AUDIANT QUODSICAM NATIS APPELLAUERIT ROMANUM
PONTIFICEM ID OBSERVANDUM
QUOD IPSE CENSERIT.**

II. Osius ep̄s dixit. Illud quoque necessario adiciendum est. ut ep̄i de sua prouincia ad aliam prouinciam in qua non sunt ep̄i non transeant. Nisi forte a fratribus suis invitati ne uideamur ianuam claudere caritatis. Quod si aliqua prouincia aliquis ep̄s contra fratrem suum ep̄m litem habuerit ne unus e duobus ex alia prouincia ad uocet ep̄m cognitorem. Quod si aliquis ep̄s iudicatus fuerit in aliqua causa. & putat se bonam causam habere ut iterum concilium renouetur. si uobis placet sc̄i petri apostoli memoriam honoremus. ut scribatur ab his qui causam examinarunt. Tulio romano ep̄o. & si iudicauerit renouandū esse iudicium renouetur. & de iudice. si autem probauerit talem causam esse. ut non refricentur. ea que acta sunt. que decreuerit confirmata erunt. si hoc omnibus placet. synodus placet. respondit.

UT IN ULLIS ACCUSATI

SEDEM USURPET EPISCOPI

III. **G**audentius ep̄s dixit. addendum si placet huic sententiae quam plenam sc̄itatem protulisti. ut cum aliquis ep̄s depositus fuerit eorum episcoporum iudicio quibus vicinis locis commoratur. & proclamauerit agendum sibi negotium in urbe roma. aliter ep̄s in eius cathedra post appellationem eiusdem qui uidetur esse depositus omnino non ordinetur. nisi causa fuerit in iudicio ep̄i romani determinata.

QUANDO QUIS DEBEAT VICINIS PROUINCIAE EPS ORDINARI

V. **O**sius ep̄s dixit. si contigerit in una prouincia in qua plurimi fuerint ep̄i unum forte remanere ep̄m. & populi conuenerint ep̄s uicinae prouinciae debere illum prius conueniri ep̄m quineque prouincia moratur. & ostendere quod populo petant sibi rectorem. & hoc iustum esse. ut & asseruerint & cum ip̄s ordinent ep̄m. quod si conuentus litteris tacuerit & dissimulauerit nihilque rescripserit satisfaciendum esse populis. ueniant ex uicina prouincia ep̄i & ordinent ep̄m.

DE ORDINANDIS EPIS PERVICIOS ET MODICAS CIUITATIS.

VI. **L**icentia uero danda non est ordinandi ep̄m. aut in uico aliquo aut in modica ciuitate cui sufficit unus p̄b̄t. qui non est necesse ibi ep̄m fieri non ualescat. nomen ep̄i. & auctoritas non debent illi ex alia prouincia mutati facere ep̄m. nisi aut in his ciuitatibus quae ep̄s habuerunt. aut si qua talis aut tam populosa est ciuitas quem eretur habere ep̄m. si hoc omnibus placet. synodus respondit. placet.

DE PROUINCIALI SYNODO
 RETRACTANDA PROVICARIOS EPISCOPI URBS
 ROMÆ SI IPSE DECREUERIT.

Osius ep̄s dixit. placuit autem ut si ep̄s accusatus fuerit
 & iudicauerint congregati ep̄i regionis ipsius & de gradu suo
 cum deiecerint. si appellauerit quid deiectus est & confugerit
 ad ep̄m romanę ecclesie & uoluerit se audiri. si iustum
 putauerit ut renouetur examen. scribere his ep̄is dignetur
 qui infinita & propinqua prouincias sunt ut ipsi diligenter
 omnino requirant. & iuxta fidem ueritatis definiant. Quod
 si quirogat causam suam iterum auri. Deprecatione sua
 mouerit ep̄m romanum ut elateresuo p̄b̄m mittat. erit
 in potestate ep̄i. quid uelit & quid p̄sumat. & si decreuerit
 mittendos esse qui presentes cum ep̄is iudicent. habentes
 eius auctoritatem a quod distanti sunt erit in suo arbitrio.
 si uero crediderit ep̄s sufficere ut negotio terminum inponant
 faciat quod sapientissimo consilio iudicauerit. **QUANDO
 ET IN QUIBUS CAUSIS EP̄I AD COMITATUM IRE DEBEANT.**

Osius ep̄s dixit. importunitates & nimia frequentia & iniuste
 petitiones fecerunt. Nos non tamen habere uel gratiam
 uel fiduciam. Dum quidam non cessant ad comitatum
 ire ep̄i. & maxime afri. Qui sicut cognouimus sc̄is simi fr̄i
 & co ep̄i nr̄i grati salutaria consilia spernunt atque con
 temnunt ut non solum ad comitatum multas & diuersas
 ecclesie non profuturas perferent causas ut fieri solet
 aut oportet aut pauperibus aut uiduis aut pupillis subueniatur.

sed & dignitates saeculares & administrationes sed & scandala
 excitant. honestum ē. autem ut ep̄i intercessionem his praesentent
 quimiqua. ui opprimuntur. aut si uia adfligatur. aut pupillus
 expoliatur. si tamen ista nomina iustam habeant causam aut peccati
 onem. si uobis fr̄i ergo km̄i placet decernite ne ep̄i ad comitatu
 accedant. nisi forte si uel in re legio si imperatoris litteris uel inuitati
 uel euocati fuerint. sed qm̄ sepe contingit ut ad misericordiam
 ecclesiae confugiant quimuriam patiuntur. aut qui peccantes
 in exilio uel in sulis damnantur. aut certe quamcumque sententiam
 suscipiunt. subueniendum ē. his & sine dubitatione petenda
 indulgentia. hoc ergo si uobis placet uniuersidixerunt placet
 & confirmatur. **DE DIACONIS AD COMITATUM
 IUM DIRIGENDIS.**

VIII.

Osius ep̄i dixit. hoc quoque prouidentia ur̄a tractare debet
 quid decreuitur ne ep̄i scorum improbitas nitatur ut ad comi
 tatum pergant. Quicumque ergo quales super istas memo
 rauius praeter habuerint uel acciperint per diaconum suum
 mittant. quia per sona ministri inuidiosa non est. & quae
 impetrauerit caelerius poterit refferre. & hoc consequens
 esse uidetur. ut de qualibet prouincia ep̄i ad eum fratrem & co
 ep̄m nr̄m praeter mittant. qui metro poli consistat. ut illi & dia
 conum eius ut subplicationes de sanet. tribuens commendatas
 epistolas. pari ratione ad fratres & coep̄os nr̄os qui in illo tempore
 in his regionibus & urbibus morantur. In quibus felix & beatus
 augustus. rem publicam gubernat. si uero habet ep̄i amicos
 in palatio quicupit aliquid quod tamen honestum ē. impetrare.

& si dignus fuerit probatur diuino sacerdotio inlustratur.
 quia conueniens non est nec ratio uel disciplina patitur ut
 temere & leuiter ordinetur. aut ep̄s aut pr̄b̄t. aut diac̄.
 quine offitius. ē. maxime cum & magister gentium. beatus
 apostolus ne hoc fieret denunciasse & prohibuisse uideatur.
 sed hi quorum per longum tempus examinata sit uita & merita

fuert conprobata. **QUAM DIU EP̄S IN
 ALIENA CIUITATE REMORET.**

III. Osus ep̄s dixit. & hoc quoque statuere debet ut ex alia
 ciuitate cum uenerit ad aliam ciuitatem. uel ex prouincia
 ad aliam prouinciam & ambitione magis quam deuotioni
 seruiens. uoluerit in aliena ciuitate multo tempore residere
 forte enim euenit ep̄m locum non esse tam instructum. neque
 tam doctum si uero qui aduenit incipiat contempnere eum.
 & frequenter facere sermonem uel de honestate & infirmitate
 illius personam. ita uel ex hac occasione non dubitet relin
 quere ad signatam sibi ecclesiam & transeat ad alienam.
 Definite ergo tempus quia & non recipi ep̄m inhumanum. ē.
 & si diutius resideat perniciosum. ē. hoc ergo nefiat prou
 idendum est. memini autem superiore concilio fratres nros
 confutasse. Ut si quis locus in ea in qua comm̄ commoratur
 ciuitate tres dominicos dies. id est per tres septimanas
 non celebrasset conuentum communionem priuaretur.
 si ergo circa laicos confutata sunt. multo magis ep̄s. nec
 licet nec decet. si nulla sit tam grauis necessitas quae
 deaneat. ut amplius a supra scripto tempore absensit.

ab ecclesia sua uniuersidixerunt placere sibi. **NEC
LICEAT EP̄O ASUO ECCLE PLUS
TRIBUS EBDOMATIBUS AB ESSE.**

XV

Osius ep̄s dixit. quia nihil pr̄ter mita oportet. sunt quidam fratres & coep̄nri quononinea ciuitate in qua uidentur ep̄i esse constituta uel certe paruam rem illic habeat. Alibi autem idonea predia habere cognoscuntur uel affectionem proximorum quibus indulgeant hacenus permitti eis oportet. Ut accedant ad possessiones suas & disponant uel ordinent fructum laboris sui. Utpote tres dominicos id est post tres ebdom simorari necesse est in suis potius fundis morantur. aut si est proxima ciuitas in qua est pr̄bt ne sine ecclesiae uideatur. Illuc accedant ut neque res domestice per absentiam eius detrimentum sustineant. & non frequenter ueniendo ad ciuitatem in qua ep̄s moratur. suspcionem iactantiae & ambitionis euadat. uniuersidixerunt placere sibi. **DE ECCLESIAE**

**CLERICIS. AC COMUNITONE SUB
MOTIS. AB ALIO Ñ RECIPIENDIS. EP̄O**

XVI

Osius ep̄s dixit. hoc quoque omnibus placeat. ut si uel diaconus siue presbyter. siue quis clericorum ab ep̄o suo communionem fuerit priuatus & ad alterum perrexit ep̄m. & scierit atque confugit eum ab ep̄o suo fuisse abiectum. Non oportet ut ei communionem indulgeat. Quod si fecerit sciat se conuocatis ep̄is causas esse dicendum. uniuersidixerunt hoc statum & pacem seruabit & concordiam custodiat. **DE EXCOM
MUNICATIS APUD VICINOS**

EPISCOPI AUDIENDIS.

VII **O**sius ep̄s dixit. Quod me adhuc mouē & reticere non debeo. si ep̄s si quis forte iracundus quod esse non debet. cito & aspere commouetur aduersum pr̄bytm. siue diaconum suum & extet minare eum de ecclesia uoluerit. prouidendum est ne innocens damnetur aut perdat communionem. & ideo habeat potestatem is qui abiectus est ut ep̄s finitimos interpellet. & causa eius audiatur ac diligenter tractetur. Quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille ep̄s qui iuste aut iniuste eum abiecti patienter accipiat negotium discutatur. ut uel probetur sententia eius a plurimis uel emendetur. Tamen prius quam omnia diligenter & fideliter examinentur eum qui fuerat a communionē separatus antecognitionem nullus debet p̄sumere ut eum communioni societ. hi uero qui conueniunt ad audiendum si uiderint clericorum esse fastidium & superbiam. quia tam non deest ut ep̄s iniuriam uel contumeliam patiatur. se uerioribus eos uerbis castigent. ut oboediant honesta precipientia ep̄o. Quia sicut ille clericus sincerum exhibere debet amorem caritatis. Ita quoque uicissim ministri infugata debent ep̄o suo exhibere obsequia.

DE NON SOLLICITANDIS CLERICIS ALIENIS.

II **I**anuarius ep̄s dixit. Illud quoque statuat sc̄ita sura. ut nulli ep̄o liceat alienus ep̄i ciuitatis ministerium ecclesie facere sollicitare & in suis parrociis ordinare. Unius si dixerunt placeat. Quia & his contentionibus solent nasci discordia. & ideo prohibet omnium sententia ne quis hoc facere audeat.

**DE NON ORDINANDIS CLERICIS
ALIENISSIMIS SUI CONSENSU EP̄I**

XVIII. **O**sius ep̄s dixit. & hoc uniuersi constitutum ut quicumque ex alia par- rocia uoluerit alienum ministrum sine con- sensu ep̄i ipsius & sine uoluntate ordinare non sit rata ordinatio eius. Quicumque autem hoc usurpauerit a fratribus & coep̄is nr̄is & admoniri debet & corrigi. De praesbyteris & diaconibus qui te salonicam ueniunt quantum temporis **IBI RESSEDEANT.**

XX. **A**e tius ep̄s dixit. Non ignoratis quanta & qualis sit thesalo- nicensium ciuitas. sepe ad eam ueniunt ex aliis regionibus praesbyteri & diaconi & non sunt contenti breui tempore morari & aut residere ibi. aut certe uix post post longa spatia ad sua redire coguntur. Uniuersi dixerunt. eadem pora qua constituta sunt circa ep̄iscopos. & circa has personas obseruari debent. **DE SUSCIPENDIS HIS QUI PERSECUTIONE PATIUNTUR**

XXI. **O**sius ep̄s dixit. suggerente fratre & coep̄o nr̄o olimpio & iam hoc placuit. ut si aliquis uim perper- susus est & inique expulsus pro disciplina & catholica confessione uel pro defensione ueritatis effugiens pericula innocens & deuotus ad aliam uenerit ciuitatem. non prohibeatur immorari quam diu aut residere possit. aut iniuria eius remedium acceperit. quia durum est eum qui per sequutionem patitur non recipere & larga beniuolentia. & hu- manitas ei esse exhibenda. Omnis synodus dixit uniuersaq;

uniuersaque constituta sunt catholica ecclesia in uniuerso orbe diffusa custodire. & suscripserunt qui conuenerant.

INCIPIT SUSCRIPITIO EPISCOPORUM

Osius abspania cordubensis. uicentius decapua legatus
 scē ecclesie romane. florentius abspadonis demerita. Cusius
 abspanis decessaria augusta. maximus satustia. Por-
 firius amachedonia de philippis. Euterius aprocia decandos.
 moysus a thesalia de cebis. Dioscorus de trachia. Lucius
 atrachia decanopolim. Euagrius amachedonia de her-
 chiano polim. Iosimus ab accacia de litmedon. Diodorus
 abasia de thenesos. Aetius amachedonia de thesalonicam.
 parigorius arardania. descupis. athanasius alexandriae.
 Jonas amachedonia de paracopolim. machedonius ad
 ardania de ulpianus. fortunatianus aquilegensis. heliodorus
 de nicopolim. erius apalestina. cochras abachia.
 fterconius. decanusia. martyrius abachia. deneapolim
 seuerus. rauennensis. protasius. mediolanensis. Uerissimus
 agalia de luciduno. palladius amachedonia de diu.
 Alexander abachia de ceperisma. Tycius abasia.
 demotonis. anianus abspania decassalona. Calipodius
 neapolitanus legatus scē ecclesie romane. Domitianus
 abspadonis de asurica. pretrextatus abspanis
 de barcilon. bassus amachedonia. dedi ad ecianopolim.
 marcellus amachedonia. deanquira. asclepius.
 apalestina de gaza. protozenis. abachia. de serdica.
 Ymeneus. a thesalia. de pharatha. Item lucius ab italia
 de berona. Iulius ab acatia. de thebessem. athenodorus.

EXPLICIT CANON SERDICENSIS.

ab acatia de blatena. Alexander a thesalia declariffa.
uitalis ab adachia de aquis ripensis. Trifon ab achia
de macarce. Gaudentius adachia de naufo. Nolipius ab
achia de magari. Caluius adachia ripensi. Decastra maris.
Prozarcus ab achia de patras. Euthenius appanonius.
Asturius de arabia. Deas apofibus. hieremius ab achia
de sechoro. Dionisius ab achia de helida. Yrtacius ab ralia
de bryxa. marcus ab asia de siscia. ualens ad archiapens.
desetto politanus. gerontius amachedonia de brebi. Eua
cius ab achia alexander. ab achia. Demoremis & ceteri.
Et subscripserunt omnes epi diuersarum prouinciarum
uel ciuitatum. EXPLICIT CANON CONCILII SERDICENSIS.

INCIPIUNT CANONES CARTHAGINENSIS.

POST CONSOLATIONE gloriosissimorum impera
torum honorii. xlii. & theodosii. viii. augusti
vii. kl. iunias carthagine in secretario basilice
fausta. Cum aurelius papa. una cum ualentano prime sedis
prouinciae numidiae faufano ecclesiae potentinae
prouinciae italiae piceni legato ecclesiae romanae.
sed & legatis diuersarum prouinciarum africanarum.
Id est numidiarum utacheni. mauritanie cesariensis. sed
& tripolim & uincenao colositano fortunatiano. & ceteris
episcopis prouinciae proconsularis residenabus. CCXvij.
Nec non philippo & asello praesbiteris eque legatis romane
ecclesiae con sedisset. Asturabus diaconus. aurelius episcopus dixit.
Post diem praesentem concilii utre cor damini fratres bea
tissimi multa flagitata sunt. expectanter fratres nostros

Carthagine 3
celebratur.

anno 397.

Nara Teru ay
Augustus festus

quoniam ad presentem synodum legati aduenerunt. Quae
 gestas necesse est socienter quadere domino. De tante congre-
 gatione coetu gratias referimus. super est uitam exemplaria
 niceni concilii quae nunc habemus & a patribus constituta sunt.
 Quam etiam hic adecessoribus nostris eandem synodum firmantes
 uel quae secundum eam formam per omnes clericorum gradus
 summo usque ad ultimum salubriter ordinatae sunt in medio
 proferantur. Ab uniuerso concilio dictum est proferantur.
 Daniel notarius recitauit niceni concilii professio uel statuta
 ita se habent. Et cum diceret faustanus episcopus plebis potentillae
 prouinciae italiae picem legatus romane ecclesiae dixit.
 Inuncta nobis sunt a sede apostolica aliqua per scripturam
 aliqua etiam in mandatis. Cum uero beatitudine tractanda
 sicut in ea gestas superibus meminimus. hoc est de nicenis
 canonibus ut conseruentur & constituta eorum & consuetudo.
 Quia & aliqua ordine & canone tenentur aliqua consue-
 tudine firmata sunt. De his ergo primitus si placeat beatitudini
 urae tractemus. & postea cetera quae acta uel incoacta sunt
 inserta firmabuntur. ut & ad sedem uenerandam rescriptas
 uris in mare possit. Atque nos ammonuisse apud uenera-
 bilem papam euidenter clareat. licet & capitula actionum
 iam inserta sint gestas. De his ergo ut superius dixi. Quid
 urae beatitudini placeat agere debemus. ueniat ergo
 communitorium in medio ut scire possit ura beatitudo quid
 in eo contineatur. ut singula respondeatur. Aurelius episcopus
 dixit proferatur communitorium. Quid fratres & con-
 sacerdotas nostri actas nuper alligauerunt.

+

Et cetera quae acta sunt uel agenda sunt subsequantur.

Daniel notarius recitauit communitorium fratri
faustino & filio philippo & sollo praesbyteris. Iosimus
episcopus uobis commissa negotia non latent uos. Ita ac sinistra.
Immo quia in uobis praesentia est cuncta per agite.
Maxime cum & hoc nunc possitis habere mandatum &
uerba canonum quae in pleniori firmitate huic com
munitorio inseruimus. Ita enim dixerunt fratres in concilio
nicheno cum de episcoporum appellatione decernerent.

Placuit autem ut si episcopus accusatus fuerit & iudicauerint con
gregati episcopi sanctae reregionis ipsius & de gradu suo deciderint
eum & appellasse uideatur. Et confugerit ad beatissimum
ecclesiae romanae episcopum & uoluerit audiri. & iustum putauerit
ut renouetur examen scribere episcopi dignetur. qui in finitima
& propria prouincia sunt. ut ipsi diligenter omnia requirant
& iuxta fidem ueritatis definiant. Quod si quis rogat causam
suam iterum audiri. Et deprecatione sua moueri episcopum
romanum ut elater suo praesbyterum mittat. Et in po
testate episcopi quid uellit & quid existimet. & si decreuerit
mittendos esse qui praesentes cum episcopi iudicent. Habentes
auctoritatem eius a quo distant sunt erit in eius arbitrio.

Si uero crediderit sufficere episcopos aut negotio terminum imponant
faci & quod sapientissimo consilio iudicauerit & cum recitari &

Alipius episcopus ecclesiae tagastensis legatus prouinciae nu
midiae dixit. De hoc iam superius & iam litteris concilii nri
rescripsimus. & id nos seruaturus profitemur quod
in nicheno concilio constatatum est. Adhuc amen

nemonouit quoniam cum inspiceremus greca exemplaria
 huius synodi nicheni. Ista ibi nescio quaraone minime
 inuenimus. Unde petimus uenerationem tuam sanctae papae
 aureli. Ut quia hoc authenticum concilium nichenum
 in urbe dicitur esse constantinopolitanum. Aliquos in scriptis
 tuae sanctitatis mittere digneris. Et non solum ad ipsum
 sanctum fratrem constantinopolitanum episcopum. sed etiam alexan-
 drinum. & antiochenum uenerabiles sacerdotes qui hoc nobis
 concilium sub stipulatione litterarum suarum dirigant.
 Ut omnis postmodum ambiguitas auferatur. Quia non ita
 ut frater faustinus attulit minime inuenimus ista.
 Nos tamen paulus perferuaturus ut ante dixi. Donec
 integra exemplaria ueniant profitemur. Petendus
 autem litteris nostris etiam uenerabilis ecclesiae romanae
 episcopus bonifacius. ut ipsi quoque dignetur ad memoratas
 ecclesias aliquos mittere qui eadem exemplaria debeant
 secundum eius scriptam perferre. Nuncautem memorati
 nicheni concilii qualia exemplaria habeamus. His gestis
 sociamus faustinus episcopus legatus ecclesiae romanae dixit. Nec
 uera sanctitatis praerudicat ecclesiae romanae. si uedehoc capitulo
 si uedealet qui ad dicere dignatus est fraternitatem. & eo episcopus
 alypius dubios esse canones. Sed ipsa ad sanctum & beatissimum
 papam nostrum scribere dignamini & ut ipse integros canones
 inquirent cum uera sanctitate. De omnibus constitutis trac-
 tare possit. Sufficit autem ut & ipse beatissimus episcopus
 urbis romae sicut & uera sanctitas apud se tractat. Ita & ipse
 inquireat ne contentio inter ecclesia nasci uideatur.

Sed magis caritate fraterna deliberare possit ipso resonante
 quid melius obseruare debeat. Aurelius ep̄s dixit.
 Praeter ista quae promissimus actus necesse est ut & iam
 nr̄ae prauitatis litteris sc̄o fratri & consacerdoti nr̄i boni
 fatio. singulaque tractamus plenissima intamemus. Ergo
 si omnibus placet persecutionē ore omnium condiscamus.
 Uniuersum concilium dixit placet. Nouatus ep̄s legatus
 mauritaniae sitiffensis dixit. Nunc meminimus hoc com
 munitorium. & iam de praesbyteris uel diaconibus continere
 qualiter audiri ab ep̄is suis uel a finitamis debeant quod
 in nicheno concilio minime legimus. Unde hoc ipsum
 iubeat sc̄itas nr̄a recitari. Aurelius ep̄s dixit. Recitetur
 ad locum & iam hoc quod deponitur. Dahel notarius
 recitauit de appellacionibus aut clericorum id est minoris
 loci ē ipsius synodi certa responsio. De qua re quid acturi
 sitis credimus inferenda quod taliter dictum ē. Osius ep̄s
 dixit. Quod me adhuc mouet reticere non debeo. Si ep̄s
 quis forte in acundus quod esse non debet cito aut aspere
 commoueatur aduersus praesbyterum siue diaconum
 suum et ex terminare eum de ecclesia uoluerit. Prouiden
 dum ē. ne innocens damnetur aut perdat communionem.
 Habeat in potestate eiectus ut finitimos interpellat causa
 eius audiat. & diligentius tractetur. Quia non oportet
 negari ei audientiam roganti. Et ille ep̄s qui aut iuste
 aut iniuste eum reiecit patienter accipiat ut negotium
 discutatur. ut aut probetur eius aut emendetur sententia
 & cetera. Cumque recitarentur augustinus ep̄s ecclesiae

ipponiensis prouinciae numidie dixit. Et hoc nos
 ser uaturos profite mur salua diligentiae inquisitione
 concilio nicheni. Aurelius ep̄s dixit. Si hoc & iam omnium
 urae caritati placet & responsione firmate. Uniuersum
 concilium dixit. Omniaque in nicheno concilio statuta sunt.
 nobis omnibus placent. Iocundus ep̄s ecclesiae suffraile
 legatus prouinciae bizacane dixit. Quod statutum est
 in nicheno concilio uiolantia quoquam nullatenus potest
 faustanus ep̄s legatus ecclesiae romanae dixit. Adhuc secundū
 professionem sc̄itatis urae tam sc̄i alippii. quam & iam fr̄s n̄r̄i
 iocundi aliqua infirmari credo aliqua firmari quod non
 debeat cum iam indubium ipsi canones uenerint ergo ut
 placeat nobis. Et beatus dimi urae ad sc̄m & uenerabilem
 ecclesiae romanae ep̄m ura sc̄itatis referre dignetur. Ut & ipse
 quod sc̄i agustinus statueret dignatus ē. deliberare possit.
 Utrumnam & hoc concedendum sit. An readendum hoc est
 de appellationibus inferioris gradus. Si ergo adhuc indubium
 uent. Et de hoc capitulo iustum est ut beatissime sedis ep̄s
 informare debeat. Si tamen ad probatur canonibus hoc
 inueniri possit. Aurelius ep̄s dixit. Etiam quae dudum
 urae caritati inuauimus. Nunc patemini exemplaria
 statutorum nicheni concilio. Sed & quae hic salubriter
 annis decessoribus secundum eiusdem concilio formam.
 Uel quae nunc a nobis ordinata sunt recitari & gestas inferri.
 Omne concilium dixit. exemplaria fidei & statuta nicheni
 synodi quae ad n̄r̄m concilium per beate recordationis
 olim pro decessore tuae sc̄itatis quinter fuit. Cecilianū ep̄m

allatasunt sed & que patres exemplaria sequentes
 hic constituerunt. Uel nunc communi tractu statuimus.
 his gestis ecclesiarum inserta manebunt. Ita ut superius
 dictum est uenerabilibus uiris antiochene alexandriae
 sed & constantinopolitanae ecclesiarum episcopis scribere uera
 beatitudo dignetur. Ut exemplaria uerissima concilii nicheni
 sub stipulatione litterarum suarum dirigant. Quo declarata
 ueritas ea capitula quae in commonitorio praesens frater. & co
 episcopi faustinus. sed & conpraesbyteri philippus & asellus
 secum adtulerunt. Aut ibidem reperta uobis firmabuntur
 aut si non inueniantur. Collecta synodo de hoc in sequenti
 tractauimus. Daniel notarius nicheni concilii professionem
 fidei uelut statuta recitauit in concilio africano.

PROFESSIO FIDEI NICHENI

Credimus in unum deum patrem omnipotentem uisibilem
 & inuisibilem factorem & in unum deum in christum filium dei.
 Natum de patre unigenitum. hoc est de substantia patris. deum
 de deo uero. natum non factum unius substantiae cum patre.
 Quod greci dicunt homo uision per quem omnia facta sunt.
 siue quae in caelo. siue quae in terra. Qui propter hominum & prope
 nrarum salutem descendit & in carne natus est. passus homo factus est.
 & resurrexit tertia die. ascendit in caelos sedit ad dexteram
 patris. unde uenturus est iudicare uiuos & mortuos & in spem
 sanctorum.
 Hos autem qui dicunt erat quando non erat. & priusquam
 nasceretur non erat. & quia ex nullis extantibus factus est.
 Uel ex alia substantia dicentes mutabilem & conuertibilem
 filium dei. hos anathematizat catholica & apostolica ecclesia.

STATUTA QUO QUENICHEVET.

In viginti capitulis similiter reatata sunt sicut in superioribus inueniuntur adscripta. Deinde quae in concilio africanis promulgata sunt actus praesentibus inserta noscuntur. Ut quae in nicheno concilio statuta sunt omnimodo seruentur.

Aurelius episcopus dixit. haec ita apud nos habentur exemplaria statutorum quae tunc patres nostri de concilio nicheno secum detulerunt cuius formam seruantes. haecque sequentur constituta firmata a nobis custodientur. **DE TRINITATE PREDICANDA.**

Vniuersum concilium dixit deo propitio pari professione fides ecclesiae facta quae per nos traditur. In hoc actu glorioso primitus confidenda est. Tunc demum ordo ecclesiasticus singulorum & consensu omnium adstruendus. Ad corroborandas autem fratrum & episcoporum nostrorum. nuper promotorum mentes ea proponenda sunt. quae a patribus certa dispositione accepimus. ut trinitas quam nostris in sensibus consecratam reanemus. Patris & filii & spiritus unitatem. quae nullam noscitur habere differentiam sicut didicimus ita populis inferuamus. Item ab uniuersis episcopis nuper promotis dictum est. Plane sic accepimus sic tenemus. sic docemus fidem euangelicam cum uera doctrina sequentes.

DE CONTINENTIA.

Aurelius episcopus dixit. cum preterito concilio ad continentiae & castitatis moderamine tractaretur. Gradus isti tres qui conscriptione quadam castitatis per consecrationes adnexas. Episcopi inquam presbyteros & diaconos. Ita placuit ut concederetur sacrosanctitates ac diuini sacerdotum nec non & leuitas uel qui sacramentis diuinis inseruiunt. continentem esse omnibus.

quo possint simpliciter quod adō postulant impetrare.
 Ut quod aptido cuerunt & ipsa ser uauit antiquitas nos quoque
 custodiamus.

**DE DIUERSIS ORDINIBUS
 AB UXORIBUS ABSTINENDIS.**

III

Fauftinus ep̄s ecclesiae potentinae prouinciae piceni
 legatus romane ecclesiae dixit. Placeat ut ep̄i presbyteri
 & diaconi uel qui sacramenta contrectant pudicitiae custodes
 ab uxoribus se abstineant ab uniuersis ep̄is dictum ē. placeat.
 Ut in omnibus & ab omnibus p̄dicta custodiantur. qui altari
 inseruiunt.

DE AUARITIA

V

Aurelius ep̄s dixit. Auaritia cupiditas quam rerum
 omnium malorum matrem esse nemo quis dubitet.

Proinde inhibenda est ne quis alienos finis usurpēt aut per
 premium terminos patrum statutos transcendat. Nec omnino
 cuiquam clericorum liceat de qualibet resenuis accipere.

Quamquam non uelle suggestiones quae uel obscurae sunt
 uel sub genere latent inspecte anobis formam accipiant. Ce
 terum de quibus apertissime diuina scriptura canxit.

Non est deferenda sententia sed potius exsequenda proinde
 quod in laicis reprehenditur. In multo magis debet in clericis
 p̄dumari. Uniuersum concilium dixit nemo contra prophetas.

Nemo contra euangelia facit sine periculo. **UT CHRISMA
 A PRAESBYTERIS NON FIAT**

VI

Fortunatus ep̄s dixit. In praeteritis conciliis statutum meminimus
 esse ut xrisma uel reconciliatio poenitentium nec non
 & puellarum consecratio. praesbyteris non fiant.

Siquis autem emer serit hoc faciens quid de eo statuendum sit

Aurelius ep̄s dixit. Audiuit dignationem suam suggestionem fratris
& coep̄m̄i fortunati quid ad haec dicitur ab uniuersis ep̄is
dictum est x̄risti confectio & puellarum consecratio ap̄ pres
byteris non fiat. Uel reconciliare quemquam in publica
missa praesbytero non licere hoc omnibus placeat. **¶**

**DE HIS QUI IN PERICULO POSI
RECONCILIANTUR.**

II. Aurelius ep̄s dixit. si quis quam in periculo fuerit constitutus
& se reconciliari diuinis altaribus petierit. si ep̄s absens
fuerit debet utique praesbyter consulere ep̄m̄. Et si per
ichantem eius precepto reconciliare quam rem debemus
salubri consilio roborare ab uniuersis ep̄is dictum est. placeat
quod sc̄ita sua necessario nos instruere dignata est.

**DE HIS QUI IN ACCUSATIONE MAIORIS
NATI UENIUNT ET UT EP̄O NULLI ERI
MINOSO LICET ACCUSARE.**

III. Numidius ep̄s dixit assulutanus. Preterea sunt quam plurimi
non bonae conuersationis qui existant maiores nati. Uel
ep̄os passim uageque in accusationem pulsandos debent.

tam facile admittat necne aurelius ep̄s dixit. placeat igitur
caritati ur̄ae ut si qui aliquibus sceleribus in reatus est uocem
aduersus maiorem natu non habeat accusandi. Ab uniuersis
ep̄is dictum est. si criminis non admittatur. placeat.

**DE HIS QUI MERITO FACINORUM SUORUM AB ECCLESIA
CONGREGATIONE PELLUNTUR.**

III. Augustinus ep̄s legatus prouinciae numidiae dixit hoc
statuere dignamini ut si qui forte merito facinorū suorum

ab ecclesia pulsifunt. Et siue ab aliquo epō uel p̄bō fuerint
incommuniōe suscepti. Etiam ipse pari cum eis crimine
teneatur. obnoxius refugienter sui ep̄i regulare iudicium
ab uniuersis ep̄is. dictum est omnibus placet. **DE PRIS QUI
A PROPRIIS CORRIPUNTUR EPIS.**

X **A**lipius ep̄s legatus provincie numidie dixit. Nec illud p̄ter
mittendum est. ut si quis forte p̄b̄ ab ep̄o suo correptus
in timore uel superbiae inflatus putauerit separatim sacrificia
dō offerenda uel aliud erigendum altare contra ecclesias
ticam fidem. Disciplinam que crediderit non exeat impunitus.
Valentinus prime sedis provincie numidie dixit. Necer
sario discipline ecclesie face & fidei congruasunt quae frater
noster Alipius persecutus est. proinde quid uideatur ur̄ae
dilectione edicite. **S I Q U I S P R B T C O N T R A
E P M S U M I N F L A T U S X R I S M A F E C E R I T A N A T H E M A S I T**

XI **A**b uniuersis ep̄is dictum est. si quis p̄b̄ a p̄posito suo
correptus fuerit. debet utique apud uicinos ep̄os conueni
re ut ab ipsis eius causa possit audiri. ac per ipsos suo ep̄o conuerti.
Quod nisi fecerit sed superbia quod absit inflatus secernendum
se ab ep̄i sui communionē duxerit. ac separatim cum aliquibus
faciens sacrificium dō obtulerit anathema habeatur
& locum amittat. si queri moniam iustam aduersus ep̄m
non habuerit inquirendum erit. **S I Q U I S E P S
A B S Q U E T E M P O R E S Y N O D I I N C R I M I N E D E I I N T U S
F U E R I T A D U O D E C I M E P I S A U D I A T O R**

XII **F**elix ep̄s dixit. suggero secundum statuta ueterum
concliorum. ut si quis ep̄s quod non optamus in reatum aliquem

incurrerit & fuerit enim necessitas non posse plurimos
congregare. Ne in crimine remaneat ad uodecim episcopis
& praebeatis. ex episcopis cum proprio suo episcopo audiatur & dia-
conus a tribus. **UT NON LICENT EPISCOPIS NISI
ALIURIMIS ORDINARE SED SINE NECESSITATE
FUERIT UEL A TRIBUS ORDINETUR.**

III. Aurelius episcopus dixit. Quid ad haec scitis uera. ab uniuersis
episcopis dictum est a nobis ueterum statuta debere
seruari. Sicut & in consulto primatus cuiuslibet prouinciae
tam facile non presumunt. Multa congregati episcopi episcopum
ordinare nisi necessitas fuerit. Tres episcopi in quocumque
loco sint eius precepto ordinare debent episcopum. Et si quis
contra suam professionem uel subscriptionem uenerit in aliquo
ipse se honore priuabit. **UT DE TRIPOLI
UNUS EPISCOPUS IN LEGATIONEM UENIAT ET QUATUOR
IBIDEM AQUINQUE EPISCOPIS AUDIATUR.**

III. Item placuit de Tripoli propter inopiam prouinciae
unus episcopus in legationem ueniat. & ut ibi praebentur aquinque
audiatur episcopus & diaconus a tribus ut superius memoratum est.
proprio episcopo residente. **DE** diuersis ordinibus ecclesiarum
seruentur ut si quis in causa criminis incurrerit & ab
nuerit iudicium ecclesiasticum debeat perditari & ut filii
sacerdotum **SPECTACULA SECCULARIA.**

IV. Item placuit quisquis episcoporum.
praebitorum & diaconorum seu clericorum cum necesse
ei fuerit crimen infatum uel ciuilibus causa fuerit com-
mota. si relicto ecclesiastico iudicio publicis iudiciis.

purgare uoluerit. & iam si pro ipso fuerit prolata sententia
 locum suum amittat. & hoc in criminali in ciuili uero perdat
 quo de iure. si locum suum obtinere malluerit. hoc & iam
 placuit ut a quibus cumque iudicibus ecclesiasticis ad alios
 iudices ecclesiasticos. ubi est uobis maior auctoritas fuerit
 prouocatum. Non eis ob sit quorum fuerit soluta sententia.
 Si conuincti non potuerint uel inimico animo iudicasse uel
 aliqua cupiditate aut gratia deprauati. Sane si ex consensu
 partium electi fuerint iudices. & iam pauciare numero quam
 constitutum est non liceat prouocari. Et ut filii sacerdotum
 spectacula secularia non exhibeant sed nec spectent. Licet hoc
 semper xpianis omnibus indictum sit & ubi blas femis sunt
 non accedant. **UT NULLUS EPUS PRB**
 & diaconus conductor existat & lectores uxores accipiant
 & clerici abstineant ab usuris & quo tempore uel ipsi ut argi

CONSECRENTUR.

XVI

I templacuit. ut episcopi & presbiteri. & diaconi non sint conductores
 aut procuratores. neque ullo turpi negotio & in honesto uictum
 quaerant. Quia respicere debent scriptum esse. Nullus
 militans deo implicat. se negotiis secularibus. Placuit ut lec
 tores cum ad annos pubertatis uenerint cogantur aut
 uxores ducere aut continentiam profiteri. Item placuit
 ut clericus si comoda uerit pecuniam pecuniam accipiat.
 Si speciem eandem speciem quantam dederit accipiat. & ut
 ante. XXV. ann. etatis nec diaconi ordinentur. & ut lectores
 populum non salutent. **UT UNAQUEQUE**
 provincia propter longinquitatem prima tem

HABEAT PROPRIUM

II Placuit ut mauritania sitifensis ut postulat ut primatem
provincie numidie excius cetera separatur ut suum habeat
primatem quem consentiantibus omnibus primatibus provin-
ciarum africanorum. uel omnibus epis propter longinquitatem
habere promissa est. **SI QUIS CLERICUS**

ordinatur moneri debet constituta seruare. & ut corporibus
mortuorum eucaristia non detur nec baptisma & ut per
singulos annos per omnes provincias ad concilium metro-

POLITANI CONUENIATUR

III Item placuit ut ordinati epis uel clericis prius ab ordinatoribus
suis placita conciliorum auribus erum inculcentur ne se
aliquid contra statuta concilii fecisse peniteant. Item pla-
cuit ut corporibus defunctorum eucaristia non detur:

Scriptum e enim accipite & edite. Cadauera autem nec
accipere possunt nec edere. Et nec iam mortuos homines
baptizari faciat presbyterorum ignauia. Pro qua re
confirmandum est in hac sca synodo ut secundum nichena
statuta propter causas ecclesiasticas quae ad perniciam
plebium sepe ueteresunt. Singulis quibusque annis
concilium conuocetur. & quod omnes provincie quae primas
sedes habent de concilio suis binos aut quantos delegerint.
Episcopi delegatos mittant ut in congregato conuentu
plena possit esse auctoritas. **UT SI QUIS EPS**
accusatur ad primatem ipsius provincie causa deferatur.

III Aurelius episcopus dixit. Quisquis episcoporum accusatur
ad primatem provinciae ipsius causam deferat accusator

nec a communione suspendatur cui crimen intenditur.
 Nisi ad causam suam dicendam electorum iudicium die
 statuta litteris euocatus minime occurrerit. Hoc est infra
 spatium mensis ex eadie qua cum litteras accepisse confiterit.
 Quod si aliquos ueras necessitatis causas probauerit quibus
 eum occurrere non potuisse manifestum sit cause sue dicende.
 Intra alterum mensem integram habeat facultatem. Uerum
 tandiu post mensem secundum non communicet donec purgetur.

Si autem ad concilium uniuersale anniuersarium occurrere
 noluerit ut uel ibi causa eius terminetur ipse in se damnationis
 sententiam dixisse iudicetur. Tempore sane quo non communi-
 cat nec in sua ecclesia uel parroecia communicet. Accusator
 autem eius si nunquam diebus cause dicende defuerit a com-
 munionem non remoueatur. Si uero aliquando defuerit sub
 trahent se restituto in communionem episcopo ipse remoueatur
 a communione accusator. Ita tamen ut nec ipsi adimatur
 facultas cause per agende. si se addiem occurrere non noluisse
 sed non potuisse probauerit. Illud uero ut cum agere coeperit
 in episcoporum iudicio si fuerit accusatoris persona culpa-
 bilis ad arguendum non admittatur nisi proprias causas non
 tamen ecclesiam acas asserere uoluerit. **DE PRÆSES**

BYICRIS uel clericis accusatis.

XX Si autem presbiteri uel diaconi fuerint accusati. Adiuucto sibi
 sex uicinis locis proprii episcopi legitimo numero collegarum
 quos ab eodem accusati petierit ne id est una secum in presbiteri
 nomine sex. in diaconi tres ipsorum causa differant.
 Eadem dierum sedilationum & communionem remotionum

& dis cutione personarum inter accusatores. & eos qui
accusantur forma seruata. Reliquorum autem clericoru
causas & iam solus ep̄s loci agnoscat & finiat. **UT FILII**

XI. I clericorum in matrimonio non iungantur hereticis
terum placuit ut filii clericorum gentilibus uel hereticis
matrimonio non iungantur. **UT EP̄I UEL CLER**
in eos qui catholici non sunt nihil conferant.

XII. E ut in eos qui catholici xp̄iani non sunt etiam si consanguinei
fuerint per donationes rerum suarum ep̄i uel clerici
nihil conferant. **UT EP̄I** transmare non proficiantur.

XIII. I tem ut ep̄i transmare non proficiantur nisi consulto prime
sedis ep̄o suae cuius quam prouincie ut ab eo precipue
possint summere formatam uel commendationem. **UT EP̄I**
scripturas catholicas nihil in ecclesia legantur.

XIII. I tem ut preter scripturas canonicas nihil in ecclesia legatur
sub nomina diuinarum scripturarum. Sunt autem cano
nicę scripturę. id est genesis. exodus. leuiticus. numeri.
deutero nomium. hiesunaue. iudicum. ruth. regum. libri
iiii. paralippo menon. lib. ii. job. psalterium. salomonis
libri. v. Lib. duodecim prophetarum. Etias. hieremias.
hiezechiel. daniel. tobiar. iudic. hester. hesdre. lib. ii.
machabeorum. lib. ii. Noui testamenti. Euangeliorum
libri. iiii. Actuum apostolorum. lib. i. epistole pauli
xiiii. petri apti. lib. ii. Ioh̄ apti. iiii. Jacobi apostoli
lib. i. Iude apti. lib. i. Apocalipsin. ioh̄. lib. i. Hoc etiam
facti & confacer dotinro bonifatio uel aliis earum partiū
ep̄is pro confirmando isto canone innotescat quia a patribus

ista accipimus in ecclesia legenda. **DE EPIS**
 uel sequentibus ordinibus qui sacrosca mysteria contrectant

PLACUIT AB Uxoribus contineri

XXV

Aurelius episcopus dixit. Addimus fratrem karissimi preterea cum de quo
 rundam clericorum quamuis lectorum
 erga uxores proprias incontinentia referetur. Placuit
 quod & in diuersis conciliis firmatum est. Subdiaconi qui
 sacramenta contrectant. presbiteri & diaconi. sed & episcopi secundum
 propria statuta & iam ab uxoribus secontineant ut tamquam
 non habentes uideantur esse. Quod nisi fecerint ab ecclesia facti
 remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
 nisi maturiori etate ab uniuerso concilio dictum est. Quae
 uera scita est iuste moderata & sacra & deo placita sunt con
 firmamus. **UT RES ECCLESIAE NEMO DISTRAHAT**

XXVI

Item placuit ut res ecclesie nemouendae. Quod si reditus
 non habet & aliqua nimia necessitas cogit hanc insinuandam
 esse primae prouinciae ipsius. Ut cum statuto numero episcopi
 utrum faciendum sit arbitretur. Quod si tanta uirga & necessitas
 ecclesiae ut non possit ante consulere saltem uicinos testes
 conuocet. episcopi curant ad concilium. Omnes referre sue ecclesie
 necessitates. Quod si non fecerit reus deo & concilio uenditor
 honore amisso teneatur. **PREBTERI ET DIACONI**
 in grauiore culpa conuicti manus impositionem tamquam
LAICI NE QUAMQUAM SUSCIPIANT

XXVII

Item confirmatum est ut si quando presbiteri uel diaconi in aliqua
 grauiore culpa conuicti fuerint. Quae eos a ministerio
 necessesit remoueri. non eis manus tamquam poenitentibus

uel tamquam fidelibus laicis imponatur. Neque permit-
tendum ut rebaptizari ad clericatus gradu promoueantur.

PRÆSBYTERI ET DIAconi

uel clerici qui causas suas ad trans marina putauerint
appellandum in communionem minime suscipiant.

Item placuit ut p[ro]b[ri] dia[con]i uel ceteri inferiores clerici in causas
quas habuerint. si de iudiciis episcoporum suorum que facta fuerint.
Vicini ep[iscop]i eos cum consensu sui ep[iscop]i audiant adhibiti ab eis ep[iscop]i.
Quod si ab eis prouocandum putauerint non prouocent
ad trans marina iudicia. sed ad primates suarum prouinciarum.

Sicut & de ep[iscop]is sepe constitutum est. Ad trans marina autem
qui putauerit appellandum. a nullo intra africam ad
communione[m] suscipiatur.

SI QUIS EX C[O]M-
municatus ante audientiam communicare presumpserit
ipse in se damnationem protulit.

Item placuit uniuerso concilio ut qui excommunicatus fuerit
pro suo neglectu. siue ep[iscop]i siue quilibet clericus & tempore
excommunicationis sue ante audientiam communionem
presumpserit. Ipse in se damnationis iudicetur protulisse
sententiam.

DE ACCUSATO UEL
accusatore: qui in eo loco unde est ille qui accusatur.

Item placuit ut accusatus uel accusator: si metuit aliquam
uim temerarie multitudinis locum sibi elegit proximum
quonon sit difficile testes perducere. ubi causa finiatur.

SI QUI CLERICI AB EP[iscop]IS SUIs

promoti contempserint nec illi maneant unde recedere
NOLUERUNT

XXXI

Iemplacuit ut quicumque clerici uel diaconi pro necessitatibus ecclesiarum non obtemperauerint episcopis suis uoluntatibus eos ad honorem in sua ecclesia promouere nec illi ministrent in gradu suo underecedere noluerunt. **S**I QUIS clericorum pauper promotus in ordine potest habere aliquid ecclesie potestati **SUBICIT.**

XXXII.

Iemplacuit ut episcopi presbiteri diaconi uel quicumque clerici qui nihil habentes ordinantur & tempore episcopatus uel clericatus sui agros uel quae cumque predia nomine suo comparant. Tamquam rerum dominicarum in uasione crimine teneantur. Nisi admoniti in ecclesia eadem ipsa contulerint. Si autem ipsi propriae aliquid liberalitate alicuius uel successione cognitionis obuenerit faciant in de quod eorum proposito congruit. Quod si a suo proposito retrorsum exorbitauerint honore ecclesiastico indigni tamquam reprobi iudicentur.

UT PRÆSBYTERI REM

ecclesiae in qua sunt constituti non uendant & nulli episcopo liceat rem tituli matricis ecclesiae usurpare.

XXXIII.

Iemplacuit ut presbiteri non uendant rem ecclesie ubi sunt constituti ne scientibus episcopis suis. Quomodo & episcopi non liceat uendere predia ecclesiae ignorante concilio uel presbiteris suis. non habente ergo necessitatem ne episcopo liceat matricis ecclesiae rem tituli sui usurpare. **EXPLICIT CAN. CONCILII CARTAGINENS.**

**INCIPIUNT CANONES
CONCILIORUM DIVERSORUM AFRICANE PROVINCIÆ NUMERO CXXI**

videtur Imperatoribus

et
quarta

et circa anno
318. p. 170
in infra

RCITATA SUNT ETIAM
 in ista synodo diuersa concilia uniuerse pro-
 uinciae africanae trans actis temporibus aureli
 carthaginensis episcopi caelebrata.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto .III. & abun-
 dantia .uē. cons. .VIII. id. octobres .yppone regio in secre-
 tario basiliche pacis & cetera gesta huius concili .ideo de-
 scripta non sunt .quia ea quae ibi statutae sunt in superioribus
 probantur inserta. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi legati ep̄i proconsularis ad concilium
 ad rumentani defanantur.

Gloriosissimis imperatoribus arcadio .III. & honorio .II.
 auḡ . cons. .VI. kl̄rum iuliarum carthagine in hoc
 concilio legati delectati sunt ep̄i proconsulares ad concilium
 ad rumentanum. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi multae sunt constituta.

Caesario & attico . uūc . cons. .V. kl̄ septembres . cartha-
 gine in secretario basilice refutatae . Cum aurelius
 una cum ep̄is confedisset adstantibus & iam diaconibus
 aduenientes quoque uictore sene pupianense tuto
 migir pense eu angelo assurtano. **AD LOCUTIONE**
 ad ep̄s aureli carthaginensis episcopi.

Aurelius ep̄s dixit . Post diem praestitutam concilii
 confedimus ut recor damini fr̄s beatissimi . & arbitra-
 banur omnium prouinciarum pro africa legationes
 conuenisse ad diem ut dixi praestitutam nr̄i tractatus.
 Sed cum sacerdotum nr̄orum epistola by zachenorum

fuisse & recitata · uel quid mecum idem quidem p[ro]p[ter]
 & diem concilii praeuenerant tractassent urae caritati
 legeretur. Lecta est & iam a fratribus honorata & urbano.
 Quinobiscum hodie concilium participantur legatio sit
 fensis prouinciae defanata frater etiam reginus ecclesie
 uegeti felitane litteras ad paruitatem meam datas. Crescenti
 ani prime sedis ut ipse insinuat numidiarum. Et aureli
 coepiscoporum nrorum in quibus scriptas ura mecum
 caritas recognoscit. Promississe eosdem quod aut ipsi digna
 rentur uenire. Aut ad hoc concilium fuissent ex more
 defanaturi legatos. Sed hoc quia minime factum uidetur.
 Diu se detineri de longinquo uenientes. Legati mauri
 taniae sit fensis non posse testantur. Et ideo frs si urae
 caritati uidetur littere fratrum nrorum bytachenorum.
 Sed & breuiarium quod eidem epistole adiunxerunt ad hunc
 coetum conrogatum legantur. ut si qua forte illic manere
 caritatis urae animum possunt in eodem breuiario quae
 diligentius fuerint anim aduersa in melius reformatur.
 Hoc enim frater & coepi nr̄. Prime sedis uir per specus
 meritis grauitatis atque prudentiae. Anizonius
 scribens ad meam paruitatem postulauit si ergo placet
 quae tractata sunt legantur. Et singula ura caritate
 considerentur. **QUOD NIHIL**
 de ypponiensi concilio sit emendandum.

Epigonius ep[iscopu]s dixit dixit in hoc breuiario quod de
 ceptum est. De concilio ypponiensi nihil arbitramur
 esse emendandum uel assuendum nisi ut dies sc̄e pasche

tempore concilii innotescat. **UT EPISCOPI**

uel clerici non facile filios suos emancipent.

II. **V**tepi uel clerici filios suos in sua potestate per emancipatione
exire non ex. sinant. Nisi demoribus eorum fuerint & de

etate securi ut possint ad eos iam propria pertinere peccata.

UT EPISCOPI UEL CLERICI

non ordinentur nisi omnes suos fecerint xpianos.

III. **V**tepi & prbi & diae non ordinentur prius quam omnes
qui sunt in domo eorum xpianos catholicos fecerint.

QUOD PRAETER PANEM

et merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerre debet.

III. **V**in sacramentis corporis & sanguinis dni nihil amplius
offeratur quod ipse dni tradidit. hoc est panis & uinum

aque mixtum primiciuero seu mel & lac. Quod unodie

sollemnissimo in infantum misterio sol & offerre. Quam
uis in altario offerantur suam tamen habeant propriam

benedictionem. ut a sacramento dominici corporis & sanguinis
disanguantur. Nec amplius in primiciis offeratur quam

de uis & frumentis. **UT CLERICI**

uel continentes ad uirgines uel uiduas non accedant.

Clerici uel continentes ad uiduas uel uirgines nisi ex iussu
uel per missu eporum aut prbtorum non accedant. & hoc

non solifaciant sed cum clericis uel cum his cum quibus epi
aut prbt iusserit. Nec ipsi epi & prbi soli habeant accessum

ad huiusmodi feminas sed ubi aut clerici praesentes sunt

aut graues aliqui xpiani. **UT PRINCEPS**

sacerdotum non appelletur episcopus.

VI **V**t prime sedis ep̄s non appelletur princeps sacerdotum
aut summus sacerdos aut aliquid huiusmodi sed tantum
prime sedis ep̄s. **UT CLERICI IN TA**
bernas nisi peregrinis non ingrediantur.

VII **C**lerici edendi uel bibendi causa tabernas non ingredi
antur nisi peregrinationis necessitate compulsi. **UT IAE**
iunis dō sacrificia celebrentur.

VIII **V**t sacramenta altaris non nisi aeiunis hominibus cele
brentur. Excepto uno die annuere sario quocena adm̄ cele
brantur. Nam si aliquorum pro mercedis tempore defunc
torum siue episcoporum siue ceterorum commendatio
facienda est solis orationibus fiat. si illi qui faciunt iam
pransi inuentur. **UT IN ECCLESIIIS**
conuiuia minime celebrentur conubia.

VIII **C**nulli ep̄i uel clerici in ecclesia conuiuentur nisi forte
transcuntes hospicioꝝ necessitate illic reficiant. populi
& iam ab huiusmodi conuiuio quantum fieri potest prohi
beantur. **DE POENITENTIBUS.**

X **V**t poenitentibus secundum differentiam peccatorum. ep̄i
arbitrio poenitentiae tempora decernantur. & ut p̄b̄i
in consulto ep̄o non reconciliet poenitentem nisi absentia ep̄i
necessitate cogente. Cuius cumque aut poenitentia publicū
& uulgatissimum crimen est. quod uniuersam ecclesiam
commouerit ante absidam manus ei inponatur.

DE VIRGINIBUS

XI **C**uirgines sacre cum apparentibus a quibus custodie
bantur priuatae fuerint ep̄i uel p̄b̄i ubi ep̄s absens est

providentia grauioribus feminis commendentur.

Aut simul habitantes inuicem secustodiant. Ne passim uagando ecclesiae ledant exifamationem.

DE EGRO

tantibus qui pro se respondere non possunt.

Vegrotantes si pro se respondere non possunt cum uoluntate eorum testimonium supericulo proprio dixerint.

baptizentur. ut scenicis atque histrionibus ceterisque huius

modi per sonis reconciliatio non negetur.

DE PAS

SIONIBUS MARTYRUM

Liceat etiam legi passiones martyrum cum anniuersariis

diebus eorum celebrantur.

DE PARUULIS

QUI A PUERIS DONATIISTAS BAPTIZATI S

Dedonatis placuit ut consolamur fratres & confacer

dotet nros sircum & simplicianum desolis infantibus

quibaptizantur pene eosdem. Ne quod suo non fecerunt

iudicio cum ad ecclesiam di salubri proposito fuerint conuersi

parentum illis error impediatur ne promoueantur. sacri altaris

ministri. Quibus inferas honoratus & urbanus epi legata

prouintiae mauritanie stasensis dixerunt. Jam dudum

cum apud scitatem uram allegarem us scripta. Dilati sumus

ea contemplatione quod fratres nri aduenire possent de

numidia legata. sed quia non parui dies sunt quibus expec

tata minime uenerunt. ultra preter mittere quaenobis

mandata sunt annis coepis non oportet atque ideo fratres

sugzessionem nram libenter admittite. Deside enim

nicheni tractatus audiuimus. Uerum est desuorifici is

inhibendis post prandium. ut aierumis sicuti dignum est

XV

offerantur. & tunc & nunc firmatum est. **DE REBAPTIZACIONIBUS & REORDINATIONIBUS UEL TRANSLOCATIONIBUS EPORUM.**
Illud autem suggerimus mandatum nobis quod & iam in capuensi plenaria synodo uidetur statutum. ut non liceat fieri rebaptizationes reordinationes uel translocationes eporum. Nam cresconius uilla regensis epus plebesua derelicta Tubunensem in biasit ecclesiam & usque in hodie commonitus secundum quod statutum fuerat relinquere eandem quam inuaserat plebem. Contempsit aduersus istam quae promulgata fuerat confirmata quidem audiuimus. sed petimus secundum quod nobis mandatum est. ut dignemini dare fiduciam quoniam necessitatem ipsa cogente liberum nobis sit rectorem prouintiae. secundum statuta gloriosissimorum principum aduersus illum adire. Ut qui in ista admonitionem sanctae urbis ad quiescere noluit & emendare illicitam auctoritate iudiciaria protinus excludatur. Aurelius epus dixit seruata forma discipline non est amabitur ad petitus. si a uera caritate modeste conuentus recedere detractauerit. cum fuerit suo contemptu & contumacia faciente & iam auctoritate iudiciaria conuentus. Honoratus & urbanus epus dixerunt. hoc enim omnibus placet ab uniuersis episcopis dictum est iustum est & placet.

QUOD EPUS ORDINARE EPORUM DEBEANT

XVI

Honoratus & urbanus epus dixerunt. & illud nobis mandatum est. ut quia proxime fratris nostri numidia duo epus ordinare presumpserunt pontificem. non nisi ad duodecim censeatis celebrari episcoporum ordinationes

aurelius ep̄s dixit. forma antiqua ser uabitur. ut non
 minus quam tres sufficiant qui fuerint defanati ad ep̄m
 ordinandum. Propterea quia in tripoli forte & in ar tuze.
 interiacere uidentur barbarę gentes. Nam in tripoli ut
 asseritur ep̄i sunt quinque tantummodo & possunt forte
 de p̄sona numero uel duo necessitate aliqua occupari. Difficile
 ē enim ut & de quolibet numero omnes possint occurrere.
 Numquid debet hoc ipsum in impedimento esse ecclesiasticę
 utilitati. Nam & in hac ecclesia ad quam dignata est ur̄a
 sc̄itas conuenire. Crebro ac pene per diem dominicam
 ordinandos. Habemus numquid nam frequenter potero
 duodecim uel decim uel non multo minus ad uocare ep̄s.
 Sed facile est mihi duos adiungere meae paruitate
 uicinos quapropter cernit mecum caritas ur̄a. hoc ipsum
 ob seruari non posse.

**Q̄O AD DIDI BEANT
 CONTRADICTIONUM.**

Sed illud ē. statuendum ut quando ad eligendum ep̄m
 conuenerimus si qua contradictio fuerit ob orta. quia
 talia tractata sunt apud nos non presumant ad purgandum
 eum qui ordinandus est. Tres iam sed postuletur ad numerū
 unus uel duo. & in eadem plebe cui ordinandus est discuti
 antur primo per sone contradicentium. postremo & iam
 illaque obiciunt per tractentur. & cum purgatus fuerit
 sub conspectu publico. Ita demum ordinetur. si hoc cum ur̄e
 sc̄itatis animo concordat roboretur ur̄a dignationis respon
 sione. ab uniuersis ep̄is dictum est satis placet.

UTO ECCLESIA CARTHAGINIS DIES PASCHÆ NUNCIETUR

XVIII

Honoratus & urbanus ep̄s dixerunt. Quoniam de communitorio nro omnia tractata noscuntur. Addimus & iam de die paschæ nobis esse mandatum. ut de ecclesia semper carthaginensificata ad solæ inferuamur & non sub angusto temporis spacio. Aurelius ep̄s dixit. si f̄itate uræ uideatur qm̄ nos spondisse iam dudum meminimus aut singulis quibusque annis ad tractandum conueniamur. & cum conuenerimus tunc deuulgabitur sc̄ paschæ dies per legatos qui affuerint concilio. honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. Nunc de præfenti coetupetamus ut litteris prouinciam nrām de hac die informare dignemini. Aurelius ep̄s dixit. Ita fiat necesse est.

DE UISITANDIS PROUINCIIS.

XVIII

Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. & illud nobis uerbo mandatum ut quia statutum in concilio yponiensi singulas debere prouincias tempore concilii uisitandas esse dignemini & iam quod de hoc anno secundum ordinem distulifas uel alio anno mauritaniam prouinciam uisitare. Aurelius ep̄s dixit. Tunc de prouincia mauritania propterea quod in finibus africæ posita sit. nihil statuimus siquidem uicine sunt barbarico. sed præf̄t̄ & d̄s ut ex abundantia nunc pollicentes uenire possimus ad urām prouinciam. Cogitare enim debetis fratres quia hoc sibi & tripolitani & argytani fr̄s potuerunt exigere si ratio pateretur. **UIDIO**

CESIS NISI EX CONSENSU EP̄I PROPRII EP̄M N ACCIPIANT

XX

Ep̄igomus ep̄s dixit multas concilii statutum a coetu sacerdotali. ē. ut plebes quae in dio c̄sibus ab ep̄is retinentur.

Quae ep̄m̄ numquam habuerunt. nisi cum uoluntate eius
 ep̄i a quo tenentur proprios accipiant rectores. id est ep̄m̄
 aduerso qui nonnulli dominatu quodam adepti con
 munem fratrum abhorrent. uel certe cum ad prauidam
 fuerint quasi in quodam archetyranni casu sibi dominatum
 iudicant. Quod plerique tumidi atque stolidi aduersum
 ep̄os suos ceruices erigunt p̄bi. uel conuiuui sibi concinnantes
 plebem uel certe per suasu maligno. ut in licito fauore
 eosdem uellent sibi conlocare rectores. Quod quidem in signe
 mentis tuae tenemus uotum. frater re legiose aureli qui
 haec sepe oppresisti. non curando tales pettores. Sed propt̄
 eorum malis cogitatus & prauis concinnata consilia
 hoc dico non debere rectorem accipere eam plebem que
 in diocesi semper sub iacuit nec unquam proprium ep̄m̄
 habuit. Quapropter si uniuerso sc̄ssimo coetui placet.
 hoc quod pro secutus sum confirmetur. Aurelius ep̄s dixit.
 fratres & confacer dotes n̄ri prosecutioni non obstito. sed
 & hoc me & fecisse & facturum esse profiteor. Circa eos sane
 qui ^{su}erint contordes non solum circa ecclesiam carthagini
 ensem. sed circa omne sacerdotale consortium. sunt enim
 plerique conspirantes cum plebibus propriis quas deci
 piunt ut dictum est earum scalpentes aures blandi ad
 seducendum utiose uite homines uel certe inflati & ab
 hoc consortio separata qui putant proprie plebi incubandum.
 & nonnumquam conuenta ad concilium uenire detrectant.
 sua forte ne prodantur flagitia metuentes. Dico si placet
 circa hos non tantum dioeceses non esse seruandas.

uerum & de propria ecclesia quae illis male fuerit
 omnino adnitendum. Ut & iam auctoritate publica rei-
 ciantur atque ab ipsius principalibus cathedris remoueantur.
 Oportet enim ut qui uniuersis fratribus a toto concilio inheserit
 non solum sua uire integro sed & diocesis possideat. At uero
 qui sibi & putant plebes suas sufficere fraterna dilectione
 contempta. non tantum diocesis amittant sed ut dixi & iam
 propriis publica careant auctoritate ut rebelles. honoratur
 & urbanus epi dixerunt. summa prouisio scitatis tuae
 coheret mentibus singulorum. Et puto omnium responsione
 ea quaeprosequi dignatus es roboranda. uniuersi epi dixerunt
 placet. placet. **UT ALIENUS CLERICUS
 MINIME SUSCIPIATUR AB ALIO.**

XXI. **E**pi conuenerunt. In multis conciliis hoc statutum est
 & iam nunc hoc confirmatum est auctoritate beatissimi
 fratris ut dicitur alienum nullus sibi prius & epi. Praeter
 eius arbitrium cuius fuerit clericus. Dico autem iulianum
 qui ingratus est dei beneficis per meam paruicatem in se
 conlatis. Ita temerarium & audacem extitisse. ut eum
 qui a me baptizatus est cum esset puer egenatissimus mihi
 ab eodem comendatum. Cumque multis annis a me aleretur
 atque incretaret. hunc ut dixi baptizatum esse in ecclesia
 mea per manum paruicatis meae. Constat idem in dio-
 cesi apaliensis lector esse coepit. Immo annis ferme
 duobus legerat nescio quo contemptu humilitatis meae.
 Idem iulianus arripuit quem dicit quasi proprium quem
 suoloci uatantani me in consulto usurpare. nam & dicitur

illum ordinauit. hoc liceat pateat haec licenti a nobis
 beatissimi fratres. Siminus tam impudens cohibeatur
 ne se misceat communioni cuiusquam. Numidius ep̄s dixit.
 Simon postulata neque consulta tua indignatione id uideatur
 fecisse iulianus. Judicamus omnes inique factum atque in
 digne. Quapropter nisi idem iulianus correxerit. Errorem
 suum & cum satis factione eundem clericum quam fuerat
 ausus ordinare reuocauerit tuae plebi contra statuta con
 cili faciens contumaciae suae separatus a nobis excipietur iudicium.
 Epigonius ep̄s dixit. Etate pater & ipsa pro motione
 antiquissimus uir laudabilis frater & colleganoster uictor.
 Uult hanc petitionem generalem omnibus effici.
UT CARTHAGINENSIS EP̄O UIDE
 uoluerit clericum liceat ordinare.

XXII

Aurelius ep̄s dixit. Sermonem meum admittite fratres.
 contigit nonnumquam ut postulentur ab ecclesiis
 quae prepositae regent. ut p̄b̄is uel ep̄is & tamen memor
 statutorum. Id sequor ut conueniam ep̄m eius atque ei
 inuicem quod eius clericus aequalibus ecclesia postuletur.
 Sed forte in hodierno non reluctati sunt. & ne quando con
 tingat ut reluctentur. Cum fuerit a me in hac causa postu
 lati quem scitis multarum ecclesiarum. & ordinandorum
 curam suscipere. Iustum est ergo ut quemlibet consacer
 dotum conueniam cum duobus e consortio nro. uel tribus
 testibus sin uero inde uotus extiterit quid censet caritas
 ur̄a faciendum. Ego enim cunctarum ecclesiarum digna
 tione dī. ut scitis fratres sollicitudinem suscipio.

AFRICANI.

Numidius ep̄s dixit . fuit semper haec licentia huic sedi
 ut unde uelle & de cuius nomine fuisse conuentus
 pro desiderio cuiusque ecclesiam ordinare ep̄m . Epi
 gonius ep̄s dixit . bonitas sequestrat possibilitatem .
 Minusenim presumis frater cum te bonum & clementem
 omnibus reddis . habes enim hoc in arbitrio satis est ut
 satisfiat personae unius cuiusque ep̄i . In primam tantummodo
 conuentione si autem quod licet huic sedi uindicandum
 sibi fuerit arbitratus . Necesse habes tu omnes ecclesias
 suffulcare unde tibi non potestatem damus sed tua ad
 signamus . Ut liceat uoluntati tuae & semper tenere quem
 uoles . ut prepositos plebibus uel ecclesiis constituas qui postu
 lati fuerint & unde uoles . Postumianus ep̄s dixit . ne inde
 qui unum habuerit . Numquid debet illi unus ipse p̄bit
 auferri . Aurelius ep̄s dixit . sed ip̄s unus esse potest . per
 quem dignatione diuina p̄bit multi constitui possint .
 Unus autem ep̄s difficile inuenitur constituendus . Quapropter
 sine necessarium episcopatus qui habuerit p̄bitm . Et unum
 ut dixisti frater . Habuerit & iam ipsum ad promotionem
 dare debet . Postumianus ep̄s dixit . Ergo si habet alius
 abundantes clericos . Debet mihi alia plebs subuenire . Au
 relius ep̄s dixit . sane quomodo tu ecclesiae alteris subuenis
 per suadebitur illi qui plures habet clericos . & unum tibi
 ordinandum largiatur . **UT EP̄I QUI IN DIO**
CEP̄SIBUS FUERINT ORDINATI DIOCESEM SIBI NULLAM UINDICENT .

XXIII. Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt . Au diuinus constitutus
 ut diocesim non mereantur ep̄os accipere nisi consensuerit .

sub quo fuerunt confatute. Sed in provincia nostra cum
 aliqui forte in dioecesi concedente eoe po in cuius potestate
 fuerant confatute ordinati sunt epi. Etiam dioecesi sibi
 sibi iudicant. hoc & corrigi caritate uere iudicio & in huius
 decetero debet. Epigonius eps dixit: singulis epi seruati. e.
 quod dicebat. ut ex massa diocesium nulla carperetur
 ut proprium epm habuisset. Nisi ipse consensum adhibuisset
 concedendi. sufficit enim si consenserit ut eadem dioecesis
 permissa propriam tantum epm habeat. Cetera sibi non
 iudicent dioecesis quia exempta de fasce multarum
 sola meruit honorem episcopatus suscipere. Aurelius eps

dixit. Non dabitur caritativa omniun placere eum qui in
 dioecesi concedente epo qui matricem tenuit solam
 Eandem retinere plebem in qua fuerit ordinatus. Qm
 igitur uniuersa arbitrari fuisse tractata si omnia
 cum animo uro conuenerunt sermone uro tunc taro bo
 rate. Uniuersi epi dixerunt. Omnia nobis haec placuer
 & haec nra subscriptione firmamus & suscipserunt.
 Aurelius eps ecclesiae carthaginensis huic decreto con
 senti & prelecto suscripti. similiter & ceteri epi suscip
 serunt.

**IN HOC CONCILIO STATUTUM
 EST UT EOS SINE EORUM MATRINA NAUIGENT**

Caesario & Ataco uicc cons. vi kl julias carthagine
 placuit ut nullus episcoporum nauiget sine formata
 primatus gesta inauthenticis qui quere & inueniet

DE CONCILIO ISTO LEGATI
 ad imperatores infra scripta diriguntur episcopi

+

Post consolationem gloriosissimi imperatoris honorii augusti
 IIII. & eutheciae uic. v. kl. maias. carthagine in secre-
 tario basilice refectur. in hoc concilio legationem suscepit.
 Epigonius & iucentius epi ut profugientibus ad ecclesiam
 quocumque reatu inuoluitur. Legende gloriosissimi prin-
 cipibus mercantur ne quis eos audeat abstrahere. In hoc
 concilio legatio destinatur ad romam & mediolanen-
 sem epon. De par uulis qui apud hereticos baptizati sunt
 & ad imperatorem. **DE IDORUM RELI-**
 quis auferendis & de aliis rebus quam plurimis.

+

Post consolationem. ft. salicomis. uic. xvii. kl. iulias. cartha-
 gine in secretario basilice refectur. Cum aurelius epi
 suis conuocasset adstantibus. Diaconibus. aurelius epi dixit.
 Ecclesiarum dñi per africa constitutarum necessitas est
 mecum optime nouit caritas ur̄a sc̄ssimifri. & quomam
 praesentia dñi ut ex aliqua parte sc̄i cetus ur̄i esse & congre-
 gata praesentia uideatur mihi ut has easdem necessitates
 quas pro sollicitudine nr̄a indagare potuimus in medium
 proferamus. Quas cum adprobauerint ur̄a sinceritas
 sit consequens eligendum esse unum annorum numero
 consacer dotem. Qui auxiliante dño orationibus uestris.
 & has ipsas necessitates suscipere possit. & nauiter per-
 agendas implere pereturus ad transmarinas itali aeparces.
 uttam sc̄s fratribus & consacer dotibus nr̄is. uenerabili sc̄o
 fratri anastasio sacerdoti mediolanensis ecclesiae. Necessi-
 tatem ipsam ad dolorem atque inopiam nr̄am ualeat
 intinere. Ex his enim sedibus hoc fuerat prohibitum.

quod noverimus communi periculo. Providendum maxime
 quia tanta indigentia clericorum est. multaeque ecclesie
 ita deserte sint. ut ne unum quidem diaconum uel in litterarum
 habere reperiantur. Nam de ceteris superioribus gradibus
 & officis tacendum arbitror. Quia aut dixi. si ministerium dia
 conu facile non inuenitur. multo magis superiorum honorum
 inueniri posse. certissimum est. Et cotidianos plures diuersarum
 poene emortuarum plebium. Jam non sustineamus quibus
 nisi fuerit aliquando subuertum grauis nos & inexcausabilis
 innumerabilium animarum periclitum causa apud deum
 mansura est. **UT PARUULI APUD**
 donatistas baptizati in catholica clericali ordinentur.

XXI **III** Unde quoniam superiori concilio statutum esse mecum recognos
 cit. unanimitas uera. ut hi qui apud donatistas paruuli bap
 tizati sunt. Nondum scire ualentes erroris eorum interitum.
 & postea quam ad etatem rationis capacem per uenerunt.
 Agnita ueritate falsitatem eorum aborrentes ad ecclesiam di
 catholicam per uniuersum mundum diffusam ordine
 antiquo permanens in positionem receptasunt. Debet talibus
 suscipiendum munus clericatus non impedire nomen erroris.
 Cum ueram ecclesiam illorum putauerint ad fidem acce
 dendo & ubi christo crediderint & trinitatis sacramenta per
 ciperint. que omnia uera & sancta atque diuina esse certissimum
 est. & in his omnem anime spem constitutam. Quamquam
 & hereticorum presumpta audacia ueritatis nomen in
 palliata haec tradere audeat. Quae quoniam simpliciora
 sunt ut premonet beatus apostolus dicendo. unus deo

una fides unumbaptisma. & iterari non liceat quod
 semel darioportæ. Anathemato nomine erroris recipi-
 antur per manus impositionem. In unam ecclesiam colubam
 ut dictum est. & in matrem omnium xpianorum ubi
 omnia illa sacramenta salubriter & eterna & vitaliter
 accipiuntur. Quae per seuerantibus in heresi magnam
 damnationis poena conquirunt. Ut quod eis in ueritate ad
 ænam uitam consequendum esse luminosius hoc in errore sit
 tenebrosius atque damnosius. Quod fugientes nonnulli
 & matris ecclesiae catholice ubera cognoscentes. Quia
 omnia sc̄a mysteria amore ueritatis crediderunt atque
 per ceperunt. Quibus sacramentorum rebus cum uitae
 bonae pro uitae acceperit sine dubio ad officium clericatus
 tales esse adplicandos. & maxime in tanta rerum necessi-
 tate nullus est qui non concedat. Quamquam nonnulli
 eiusdem sectae clerici cum plebibus atque honoribus suis
 ad nos transire desiderent. Quam ore honoris aut per
 suadentia uitam aut retinent ad salutem. sed hoc maiori
 fratrum supradictorum considerationi dimitendum
 censeo. Ut prudentioris suo concilio nr̄e suggestioni ser-
 monem cum per penderint. Quid de hac rem eis placeat
 nos informare dignentur. Tantum de his qui infantes
 in baptizati sunt. Saet agamus ut nr̄e si placeat in hisdem
 ordinandis consentiant uoluntati. Omnia ergo quae
 superius comprehendimus apud sc̄os ep̄os agenda esse
 mecum honorabilis fraternitas ur̄a perpendit.

DE RELIQUIS IDOLORUM

XXV I uel templis ad imperatoribus abolendis.
 In tant & iam alie necessitates are legiosis imperatoribus
 postulande. ut reliquias idolorum per omnem africam
 iubeant poenitentis amputari. Nam plerisque in locis mari
 timis atque possessionibus diuersis adhuc erroris ista usini
 quitas uiget. ut precipiantur & ipsas deleri & templacorum
 quae in agris uel locis abditas constituta nullo ornamento
 sunt. Iubeantur omnimodo. destrui. **UT CLERICI**
 de iudicis sui cognitione non cogant in publico dicere testimoniu.

XXVI Petendum & iam ut statuere dignentur. ut si forte in ecclesia
 quamlibet causam. Iure apostolico ecclesis imposito agere
 uoluerint. & fortasse decisio clericorum unipara displi
 cuerit. Non liceat clericum in iudicium ad testimonium
 deuocari eum qui cognitor uel presens fuit. Ut nulla ad tes
 tmonium dicendum ecclesiastica cuiuslibet persona
 pulsetur. **DE PAGANORUM CONUIUIS AUFERENDIS.**

XXVII Illud & iam pcedum ut quoniam contra precepta diuina conuiuia
 multis in locis exercentur! quibus in ordine gentili adora
 tata sunt. Ita ut nunc a paganis xpiani ad huc celebra
 cogantur. Ex qua re temporibus xpianorum imperatoru
 persecutio altera fieri occulte uideatur. Uetari talia
 iubeant. & de ciuitatibus & de possessionibus inpositam
 poenam prohiberi. maxime cum & iam natalibus
 beatissimorum martyrum per nonnullas ciuitates.
 & in ipsis locis sacris talia committere non reformident.
 Quibus diebus & iam quod pudoris est dicere saltationes
 sceleratissimas per uicos atque plateas exercent.

AFRICANI

ut matronalis honor & numerabilium feminarum pudor.

Deuote uenientium ad sacratissimum diem iniuriis lasci
uienibus appetatur. ut & iam ipsius scē relegionis paene
fugiatur accessus. **DE SPECTACULIS**

ut die dominico uel ceteris scōrum festiuitatibus minime celebretur.

XXVIII. Nec non & illud petendum ut spectacula theatrorum ceterorumq;
ludorum. Die dominica uel ceteris relegionis xpiane diebus
caeleberimis amoueantur maxime quia scē paschae
octabarum die populi ad eum magis quam ad ecclesiam
conueniunt. Deberi transferri deuotionis eorum dies
si quando occurrerint nec oportere & iam quemquam xpianoru
cogi ad haec spectacula maxime quia in his exercendis
qua contra precepta di sunt. nulla per se rationis necessitas.
a quo quam adhibenda est. Sed ut oportet hominem libera
uoluntate subsistat sibi diuinitatis concessa. Corporatoru
enim maxime periculum considerandum est. qui contra
precepta di magno terrore coguntur ad spectacula con
uenire. **DE CLERICIS DAMNATIS**

XXVIII. Et illud petendum ut statuere dignetur ut si quis cuiuslibet
honoris clericus iudicio episcoporum quocumque crimine
fuerit damnatus non liceat eum siue ab ecclesiis quibus
presuit siue a quolibet homine defensari. Interposita poena
damni pecuniae atque honoris quonec etatem nec sexum
excusandum esse precipiant. **DE HISTRIONIBUS
XPIANIS FACTIS.**

XXX. Et de his & iam petendum ut si quis ex qualibet ludicra arte
ad xpianitatis gratiam uenire uoluerit ac liber ab illa

macula permanere. Nonne um liceat a quoquam iterum
 ad eadem exercenda reduci uel cogi. **DE MANU**
 missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore postendum.

XXX **D**emanumissionibus sane in ecclesia dicendis. si idem contacer-
 dotes per Italiam facere reperiuntur. nrae & iam erit fiducia eius
 torum ordinem sequi. Data plane licentia missi legato utque
 cumque digna fide. pro statu ecclesiae & salutem animarum
 agere potuerit. nos laudabiliter in conspectu dñi accepturos.
 Quae omnia scitaturae placente edicite. ut & meam suggesta
 onem ratam esse uobis aduertant. & nram omnium consen
 sionem sinceritas eorum libenter accipiat. Ab uniuersis episc
 dictum est omnibus placent haecque inuncta sunt per
 agenda & prudenter atque scitate enarrate. **DE EQUI**
II O DAMNATIO EPO

XXX **II** **A**urelius episcopus dixit. Equitai & iam olim merito suo episcopali
 sententiam damnata non arbitror. preter eundam
 esse legationis causam ut si forte eum in illis partibus repper
 rent. si eadem fratri nro cure pro ecclesiae statu quod
 oportuerit uel uel uel licuerit aduersus eum peragere ab
 uniuersis episcopis dictum est multum placeat. & ista persecutio
 maxime cum olim damnatus est. Equitai & eius impudens
 inquietudo. & pro statu & salutem ecclesiae magisque ubiq;
 reppellenda. & suscripserunt. aurelius episcopus ecclesia cartha
 giniensis huic decreto consensit & per lecto suscripti. similiter
 & ceteri episcopi suscripserunt. **IN OCCONCILIO**
 leguntur litterae anastasi romani.

Pontificis de donatistas catholicos episcopos admonentes.

Vincentio & flabito . uicc . conf . id febr . carthagine
 in secretario basilice resitate . Cum in concilio congregati
 in ecclesia carthaginiensi confedissemus . & africanis omnibus
 prouincis epi . Id est aurelius eiusdem sedis ep̄ cum collegiis
 quos eorum suscriptio manifestat . Recitatis ep̄istol beatis simi fr̄
 & confacer dotē nri anastasi ecclesie romane ep̄ . Quibus nos
 paterne & fraterne caritatis sollicitudine ac sinceritate ad
 hortatus est . ut de & hereticorum donatistarum insidiis
 & in prouincibus . quibus africanam ecclesiam catholicam gra
 uiter uexant . nullomodo dissimulemus . Gratias agimus
 dñō nro quod illi optimo & scō antesti suo tam piam curam
 pro membris xpi quamuis in diuersitate terrarum . sed in una
 compage corporis confatutis inspirare dignatus est . **HIC**
DE DONATISTIS LENIUS AGATUR

XXX
 III

Deinde per tractatus & consideratus omnibus quae utilitati ecclesie
 conuenire uidebantur . ad uente atque admonente spū dī
 elegimus commemoratis hominibus quamuis de dominici cor
 poris unitate . In quia & ad dissensiones precisit leniter & pacifice
 agere . ut quantum in nobis est omnibus qui eorum communione
 & societate in relictis sunt . Per uniuersas prouincias africanas
 poenitentis innotescant quam miserabili errore deuncti sunt .
 Ne forte sicut dicit apostolus nobis in mansuetudine corripien
 tibus diuersa sentientes . Quod illi dī poenitentiam ad cognoscendā
 ueritatem . & resipiscant de diaboli laqueis capti uati ab ipso
 in ipsius uoluntate . **DE LITTERIS MITTENDIS**
 iudicibus ut ea quae inter donatistas & maximianistas acta
 sunt innotescant .

XXX
III
Itaque placuit ut ex concilio nro littere darentur auiditer
africanos a quibus hoc peti congruum uideretur. ut in hoc
adiuuent communionem matrem ecclesiam catholicam
in quo episcopalis auctoritas contemni in ciuitatibus potest.
Id est ut iudicaria potestate atque diligentia ex fide xpiana.
Quid getum sit in omnibus locis in quibus maximanistae
basilicas optauerunt qui ab eis scismas fecerunt inquirant
& getas publicis propter firmam noticiam omnibus necessa
riam faciant inherere. **UT CLERICI**
donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur in clero.

XXX
V
Deinde placuit ut littere mittantur ad fratres & coepiscopos
nosros & maxime ad sedem apostolicam in qua preside & memo
ratus uenerabilis frater & collega noster anastasius. quo
nouerit habere africanam magnam necessitatem propter ecclesie
pacem & unitatem. Ut & ipsis donatistas quicumque clerici
correctio consilio ad catholicam unitatem transire
uoluerint. secundum unius cuiusque epi catholici uoluntatem
atque consilium qui in eodem loco gubernat ecclesiam.
si hoc paci xpiane prodesse uisum fuerit in suis honoribus
suscipiantur. sicut prioribus eiusdem diuisionibus temporibus
factum esse manifestum est. Quod multarum & pene
omnium africanarum ecclesiarum quibus talis error
exortus est exemplatentur. Non ut consilium quod in
transmarinis partibus de hac re factum est. dissoluatur.
sed ut illud maneat circa eos qui sic transire ad catholicam
uolunt ut nulla per eos unitatis compensatio procuretur.
per quos autem uel omnimodo per fici uel adiuuari manifestas

fraternarum animarum lucris catholica unitas in locis
 quibus degunt uisa fuerit non eis obstat quod contra honores
 eorum quamuis salus nulli interclusa sit intransmarino
 concilio statutum est. id est ut ordinati in parte donati si ad
 catholicam correcti transire uoluerint non suscipiantur
 in honoribus suis secundum transmarinum sed exceptis
 his per quos catholice unitati consulatur **UT LEGATIO**
 ad donatistas componende pacis gratia dirigantur.

Deinde placuit ut his per acti legati & iam predicande
 pacis atque unitatis sine qua salus christiana non potest
 obtineri numero nostro ad ipsorum donatistorum. siue
 quos habent episcopi siue ad plebes mittantur. per quos omnibus
 innoticiam perferatur quam nihil habeant quod aduersus
 ecclesiam catholicam iuste possint dicere. maxime ut
 manifestum fiat omnibus per gesta. & iam municipalia
 propter documentorum firmitatem. quod ipsis de maxi-
 mianis schismaticis suis egerint. ubi eis diuinitur demon-
 stratur si ad tendere uellent. tam inique. Tunc illos
 ab ecclesiae unitate percisos quam inique nunc clamant
 a se maximianistas schisma fecisse. Ex quorum tamen
 numero quos iam plenarius concilii auctoritate dam-
 nauerant. In suis honoribus denuo reciperunt baptismum.
 Quem damnati & exclusi dederant acceptauerant. ut
 uideant quam stulto corde resistant paci ecclesiae toto
 orbe diffuse. cum ista faciant pro parte donati neque
 se istorum quos ita reciperunt communione propter
 intuitum pacis contaminari dicant & nos contemnant.

XXX
 VI.

+

Id est ecclesiam catholicam & iam in extremis terrarum
per partibus constitutam per eorum communionem
inquinatam. Quotumc accusantes conuincere nequiverunt.

QUI CLERICI ab uxoribus debeant abstinere.

XXXVII **P**reterea cum de quorundam clericorum. quamuis
erga uxores proprias incontantia referetur. Placuit
epos & prbos & diaconos secundum propria statuta.
& iam ab uxoribus continere quod misfecerint ab ecclesia facio
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
sed secundum unius cuiusque ecclesiae consuetudinem
obseruare debere.

**DE HIS QUI PLEBES
PROPRIAS DERELINQUUNT.**

XXXVIII **R**ursum placuit ut nemini sit licentia facultas relicta
principalia cathedra ad aliquam ecclesiam in dio
ecesim constitutam se conferre. uel in re propria diutius
quam oportet constitutum curam uel frequentationem
proprie cathedre. negligere.

DE INFANTIBUS

baptizandis quoties dubitatur utrum fuerint baptizati.

XXXVIII **I**tem placuit de infantibus quoties non inueniuntur cer
tissimi testes qui eos baptizatos esse sine dubitatione tes
tentur. Neque ipsi sunt per etatem detraditis sibi sacra
mentis idonei. Respondere atque ullo scrupulo eos esse
baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat sacramentoru
purgatione priuari. hinc enim legatum aurorum
fr̄ nri consuluerunt. quia multos tales ab barbaris
redimunt.

**DIEM PASCHAE
DIEM CONCLINCIANDUM.**

XL

Templacuit ut dies uenerabiles pasche formatarum
 suscriptione omnibus intamemur. Dies uero concilii
 idem seruetur. Quinypponiensi concilio confutatus est.
 id. e. x. kl septemb. & scribendum ad singularum quaruq;
 prouinciarum primates. ut quando apud se concilium
 congregant istam diem non impediant. **NGINTER**

XLI

uentor. ep̄i cathedram ubi uenter uentor est sedeat
 tam confutatum est ut nulli inter cessor licitum sit
 cathedra cui uenter cessor datus est. Quibus libet populoru
 studis uel seditionibus retinere seddare opera ut intra
 annum eisdem ep̄m prouideat. Quod sineglexerit annum
 exempto. inter uentor alius tribuatur. **DE DEFEN**
 soribus ecclesiarum ab imperatore postendis.

XLII

Ab imperatoribus uniuersis uisum est postulandum
 propter afflictionem pauperum quorum molestas
 sine intermissione fatigatur ecclesia ut defensores eis
 aduersus impotentias diuitum cum episcoporum prou
 sione. delegentur. **DE EPIS** quia ad concilium non occurrunt.

XLIII

Templacuit ut quotiescumque concilium congregandum
 est ep̄i. qui neque etate neque egritudine neque
 aliqua grauiore necessitate impediuntur competenti
 occurrant. & primatibus suarum quarumque prouin
 ciarum intametur. Unde uniuersis ep̄is. ut. ii. uel. iii.
 tur me fiant. Ac de singulis turmis uicissim quot
 quot electi fuerint ad diem concilii instanter
 occurrant. Quod si non oportuerint occurrere excu
 sationes suas intractoria suscribant. uel si post aduentum

f

tractorie aliquę necessitate repente forsitan
orte fuerint inirationem impedimentisui apud suum
primatem reddiderint. ecclesie sue communionem
debere esse contentos. **DE GRES CONIO**

XLIII. **D**etresconio uilla regensi hoc omnibus uisum est
ut hinc quoque primatu numidie intametur. quo
cognoscat memoratum tresconium. scriptis suis con
ueniendum esse ut proximo uniuersali africano conet.
sua presentiam nondifferat exhibere. quod si uenire
contempserit in se cognoscat sententiam promulgandū.

**DE ECCLESIA MYPONIENTIUM
DIARETORUM.**

XLV. **R**ursum placuit quoniam ypponiensium diaretorum ecclesie
ibi ab his defuitato non est diutius negligenda.
& ecclesie ibi: retinentur qui equitū facinerosam
communionem declinauerunt. missis ex presentis con
cilio episcopi regino alypio augustano materno theasio.
euodio. placiano. urbano. ualerio. ambiuo. fortunato.
quod uuldeo honorio. ianuario. apto. honorato.
ampelio. uictoriano. euangelo. & rogatiano. conuentis.
& correctis his qui culpabili pertinacia fugam eiusdem
equitū expectandam putabant. Cum omnium uoto
eis episcopus ordinetur. si autem illi pacem considerare
noluerint. non impediant. in eligendo ad ordinandū.
preposito utilitatem. Tanto tempore ecclesie defuitate.

**DE CLERICIS QUI INTRA
ANNUM CAUSAM SUAM**

ACEREN PROCURARINT

XL
VI.

Rursum constitutum est. ut quoties clericos conuictos & confessis in aliquo crimine uel propter eorum quorum ueretur paritatur. uel propter ecclesiae obprobrium aut insolentem insultationem hereticorum atque gentilium si forte cause sue ad esse uoluerint. & innocentiam suam adserere intra annum excommunicationis hoc faciant. si uero intra annum causam suam purgare contempserint nulla eorum uox postea penitus audiatur. **UT DE ALIENO MONASTRIO** susceptos nec prepositis monasterii nec clericos liceat ordinare.

XLVII

Item placuit ut si quis de alterius monasterio repositum uel ad clericatum promouere uoluerit uel in suo monasterio maiorem monasterii constituerit. episcopus qui hoc fecerit a ceterorum communione contentus sit. & ille neque clericus neque prepositus perseueret.

DE EPIS QUI HERETICOS

uel paganos heredes instituant.

XLVIII

Item constitutum est. si quis episcopus heredes extraneos a consanguinitate sua uel hereticos & iam consanguineos aut paganos ecclesiae pretulerit. salutem post mortem anathema ei dicatur atque eius nomen inter diuinitates nullo modo recitetur. Nec excusari possit si in testamento defecerit quia utique debuit factus episcopus rei sue ordinationem congruam sue professioni nequaquam differre.

DE MANU MISSIONIBUS

XL VIII **I**tem placuit ut de manuum missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore petatur. **DE FALSIS** memoris martyrum.

L **I**tem placuit ut altaria que passim per agros & per vias tamquam memorie martyrum constituuntur in quibus nullum corpus aut reliquie martyrum condite probantur ab epis qui locis eisdem presunt. si fieri potest evertantur. si autem hoc per tumultus populares non sintur. plebes tamen ammoneantur ne illa loca frequentent. ut qui recte sapiunt nulla ibi super fitione deum citentur. & omnino nulla memoria martyrum probabiliter acceptetur. Nisi ubi corpus aut aliquae reliquie sunt. Aut origo alicuius habitationis uel possessionis uel passionis fidelissima origine traditur. Namque per omnia & per manes quasi reuelationes quorum libet hominum ubicumque constituuntur altaria omnimodo reprobentur. **DE IDO**

LORU reliquiis extirpandis.

Lj. **I**tem placuit ab imperatoribus gloriosissimis peti ut reliquie idolatrie non solum in simulacris sed in quibuscumque locis uellucis uel arboribus omnimodo deleantur.

UT AB EPIS COPO CARIBAGI nensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomine dicantur & scribantur epistolae.

Lij **V**tique littere dictande in concilio placuerunt. uenerandus episcopus qui huic sedi praesideat omnium nomine dictare & subscribere dignetur. In quibus etiam ad episcopos legatos qui per prouincias africanas in causa

A F R I C A N I

donatistarum mittendisum. placuit litteras dari tenore
 mandati continentis quem non egrediantur. & suscrip
 serunt aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis huic decreto
 consensit & prelecto suscripti. similiter. & ceteri episcopi
 suscripserunt. **IN HOC CONCILIO**
 praeterita decetera firmantur.

† **G**lorio sissimis imperatoribus arcadio & honorio augustis.
 v. con. ff. vj. kl̄ septemb. In ciuitate mile utana
 in secretario basilice. Cum aurelius ep̄s ecclesiae car
 thaginensis in concilio uniuersali consedisset. & ad
 stantibus diaconibus. aurelius ep̄s dixit. Qm̄ ecclesiae
 sc̄e unum. ē. corpus omnium que membrorum caput est.
 Unum factus. ē. uolens dō ad nr̄am infirmitatem iuuante.
 ut ad hanc ecclesiam ueniremur dilectionis & fraternitatis
 gratia mutati unde queso caritatem ur̄am quia ita
 credendum. ē. cunctis ut consensus omnium ur̄m mani
 festetur concordare cum placitis decretorum. Quae iam
 dudum uel ypponiensi synodo firmata sunt uel postmodū
 meliore concilio apud carthaginem definitam. nunc
 quoque nobis ex ordine recitentur. Tunc demum frater
 nitatis ur̄ae concordia luce clarior apparebit. si haec
 quae a nobis superius conciliis legaliter definita
 noscuntur. Non solum consensu ur̄o his actis uerum
 & suscriptionibus manifestetis. sancti pappus episcopus.
 primae sedis numidiae suam manu confirmauerunt suscri
 bendo. & iam nobis placere posse & nr̄e suscriptione
 firmamus. Nicetius ep̄s primae sedis mauritaniae sicifensis

quaere citata sunt decreta qm ratione non carent & sunt
adprobata. Cunctis & iam & meae paruitati haec placent
quae quidem propria suscriptione firmabo. De episcoporum
ordine ut qui posteriori ordinati sunt prioribus. **SEON**
AUDENIANI GFERRE

LIII Valeriani anus ep̄s dixit. si per mitti bonum patientiae ue
prosequor. ea quaep̄terito tempore in ecclesia carthagi
nensi gestasunt. & suscriptionibus fratrum firmata claruer.
& iam nos hoc seruaturus esse. ecclesiae tam disciplinam.
Ita ut nullus fratrum prioribus suis se aliquando audere &
anteponere. sed officii caritatis id semper exhibitum est
prioribus. Quod ab in se quentibus gratanter semper acci
peretur. hunc ordinem iubeat sc̄itasura melius ueteri
inter lucationibus roborare. Aurelius ep̄s dixit. Non de
cuerat quidem ut haec repeteremus. Nisi forte existerent
inconsiderate mentes. Quorundam quae ad haec statu
enda nos acuerunt sensor. sed communis haec causa. e.
quam insinuauit frater & confacerdos noster. ut unus
quisque nostrum ordinem sibi decretum ad o cognoscat.
& posteriores anterioribus deferant nec eis inconsultos
aliquid agere presumant. Quod dico prout captus
animi mei retineat & eos qui putauerint spreto maioribus
aliquid presumendum competenter esse ab omni concilio
cohercendos. scippus ep̄s prime sedis numidie dixit.
Audiuit omnium fratrum presentia prosecutionem
fratris & confacerdoti nri aurelii quid ad haec respondere.
Datianus ep̄s dixit. quae maiorum decreuit sententia

AFRICANI

nr̄a ad sensui mancipabuntur. ut quae preteritorum conciliorum gestas tenentur carthaginiensis ecclesiae nr̄ae ad sensuone plene apud omnes firma teneantur. Uniuersi ep̄i dixerunt. hocordo & apatribus & maioribus seruatur est & a nobis dō propitio seruabitur. saluo & iam iure primatus numidiae & mauritaniae.

DE ARCHIBO ET MATRICULA NUMIDIE.

Deinde placuit omnibus ep̄is quia hoc concilio suscripser̄ ut matricula & archibus numidie & apud primam sedem sit & in metropoli id est constantia.

DE QUOD UULDEO EPISCOPO

LIII. **D**e quod uuldeo etiam centuriensi qm̄ ad uer̄ sarius ipsius cum se petisset & introduci ad concilium nostrum. Interrogatus utrum cum eo uellet apud episcopos experiri. p̄rimo pro miserat & alia die respondit. hoc sibi non placere atque discessit. Placuit omnibus ep̄is ut nullus eidem quod uuldeo communicet. Donec causa eius qualem potuerit terminum sumat nam adime i episcopatum antequam cause eius exitus appareret & nullo xp̄iano uideri iure potuisset.

LV. **D**e maximo autem bigaiensi & ad eum & ad ipsam plebem placuit de concilio litteras dari. ut & ipse ab episcopatu discedat & illi sibi alium requirant. **UT EPISCOPI** quior dimantur ab ordinationibus suis epistolas accipiant quidiem & consulem preferant.

LVI. **D**einde placuit ut quicumque deinceps ordinantur per prouincias africanas litteras accipiant ab ordinatorib;

fuis manu eorum conscriptas. Continenter consulem
& diem ut nulla altercatio de posteribus uel anterioribus
oriatur. **DE HIS QUI SEMEL**

LXXI. **I**n ecclesia legerint ab aliis non posse promoueri.
templacuit ut quicumque in ecclesia uel semel legerit
ab alia ecclesia ad clericatum non teneatur. & suscripserit.
Aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic decreto consensi
& pre lecto suscripti. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.
IN HOC CONCILIO QUI D
egerint ep̄i qui ad transmarina legata directis inuamatur.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto. & rumdrino.
uic. cons. viii. kl. septemb. carthagine in basilica secunde.
Cum aurelius ep̄s in uersali concilio consedis & ad stan
tibus diaconibus. Aurelius ep̄s dixit. Exigente ratione
fraternitas ur̄a a me a tenuitate ad hoc concilium congre
gata est. Jam dudum enim sicut ur̄a sc̄itas recordatur
habito concilio. De stan abimus fr̄nros ad transmarina
legatos. Quos oportuit in coetu sc̄itaturae per functa
elegationis cursu narrare. & licet externo de hac re
confidentibus nobis praeter gesta ecclesiastica diligentius
qua egerint tractaremur. hodie tamen oportet
tractatum externi diei actus ecclesiasticus confirmari.

DE EPISCOPIS PROVIN

tiarum africae qui non ad fuer̄ presena conct.

Ordo itaque rerum deposcit ut primitus de fratribus
nr̄is & sacerdotibus qui ad hoc concilium uel de bytatio
uel certe de mauritania conuenerunt. Quaeramus

quemadmodum huic concilio decreuerint inter esse
 & offerentibus philo logio testa . uenustiano & feliciano
 epis prouinciae byzacine legationis litteras & recitatis.
 Offerentibus & iamluciano & siluano legatis prouintiae
 mauritaniae sitafensis legationis litteras & recitatis. Au
 relius ep̄s dixit horum scriptorum textus sociabitur gestis.

DE EPIS BYZACENIS

Numidius ep̄s dixit . anim aduertimus fr̄i & co ep̄s nr̄os
 byzacene prouinciae & mauritanie sitafensis ad con
 cilium defuisse legatos . nunc queramus utrum legati
 numidiae aduenerint uel certe prouincie tripolitane
 uel mauritanie caesariensis.

DE EPIS MAURI TANIAE SITAFENSIS

Lucianus & siluanus ep̄i legatos prouincie . mauritanie
 sitafensis dixerunt . Seroad caesariensis fr̄i nr̄o tracta
 toria uenit . Nam iam & illi uenirent tamen necesse est
 ueniant . & confidimus de animis illorum quia siquid in hoc
 concilio gestum fuerit . & ipsi sine dubio suos consensus
 adhibebunt.

DE EPIS NUMIDIIS

Alapius ep̄s ecclesiae tagastensis dixit . Nos quidem
 de numidia uenimus . ego & sc̄i fratres augustinus
 & possidius sed de numidia legati mita non potuit .
 Quod ad huc tumultu tironum ep̄i propriis necessitatibus
 in ciuitatibus suis aut impediti aut occupati sunt . Nam & iam
 tractatoriam sc̄i tatiastulae cum ad sc̄m senem sanctippum
 de ferrem in p̄senti tractatu . hoc uisum fuerat ut con
 cilium indiceretur . Quod instructa legatio posse &

ad hoc concilium defunari. sed cum eum posteribus
litteris ammonerem. De impedimento tironum ut su-
perius dixi rescriptis propriis excusauit.

DE EPIS TRIPOLIITANIS.

De tripolitaniis uero fratribus nris hoc potui condiscere quod
dubitatum fratrem nrm defunauerunt legatum sed quia
non potuit occurrere. hoc ad se uerauerunt quidam filii
nri. uenientes de supradicta prouincia quod memoratus
naui se commiserit. Et credendum est accidisse non
nullam de tempestatibus moram quaere tardare
eius aduentum. Tamen etiam circa ipsos sicariata uise
plac& haec forma seruabitur. & ut placita ad eosdem
conclui transmittantur ab uniuersis epis dictum est.
Haec quaestatur scitastua omnibus plac&.

LVIII. AURELIUS DE CONUENIENDIS DONATISTIS

Aepi dixit. Quod in tractatum uenit caritatis urae.
Puto hoc ecclesia facis gestis esse firmandum. Professio
ura omnium hoc de prom sit debere unumquem quem nrm
in ciuitate sua per se conuenire donatistarum ppositos.
Aut adiungere sibi uicinum collegam. Ut pariter eos
in singulis quibusque ciuitatibus uel locis per magis-
tratus uel seniores locorum conueniant. hoc si omnib:
plac& edicatur ab uniuersis epis dictum est omnib:
plac&. Et omni hoc subscriptionem nram firmabimus.
Petimus & iam ut epistolis ad iudices de concilio mit-
tendis pro omnibus subscribat scitastua. Aurelius ep̄s dixit.

Si uideatur caritati urae forma conuentionis eorum
recitetur. ut hunc tenorem profecutionis omnes si pla-
cuerit teneamus. Ab uniuersis ep̄is dictum ē. recitetur.
letus notarius recitauit forma conuentionis.

L
VIII **I** **NONATISTARUM.**
Ille ep̄s ecclesiae illius dixit. Quid de auctoritate illius
amplissime sedis impetrauimus. Petimus caritatem uram
recitare gestas in nece atque in affectum deduci iubeatis.
Recitata autem iussione atque actis in nexa dicant. Ille
ep̄s ecclesiae illius dixit. Quid ergo nobis ad concilio
ecclesiae catholice mandatum sit ad donatistas per
uram grauitatem perferendum audire & actis inserere
& ad eos perferre dignamini. Eorumque responsionem
rursus apud acturam nobis insinuare. Conuenimus uos
ex concilio catholice auctoritate. nisi fide uestra
correctione gaudere cupientes. Considerantes dñi cari-
tatem. Quid dixit beati pacifici qm̄ ipsi filii uocabuntur.
& admonuit per prophetam & iam his quid dicunt se fr̄s
nr̄os esse. Dicerent nos debere fr̄nr̄i estis. Hanc ergo paci-
ficam ex caritate uenientem communionem nr̄am
contemnere non debetis. Ut si quid ueritati habere uos
arbitramini non dubitatis adserere. Id est ut congre-
gato ur̄o concilio. Deligatis ex uobis quibus causam
adserationis urae committatis. ut & nos possimus hoc facere
ut & iam de nr̄o concilio deligantur. Quicum eis quod
diligentis confutato loco & tempore quicquid queaerit

est. Quod ur̄a anobis separatae communionem. cum
pacem discutiant. Et tandem aliquando adiuuante
dn̄o n̄o finem ueter nosus error accipiat. Ne propter
animositatem hominum infirmę anime. Et ignari
populi sacrilega dissensione dispereant. Si enim hoc
fraternę acciperetis ueritas facile delucescat. Si autem
hoc facere nolueris differentiae ur̄ae facere innotescat.
Cumque recitata esset ab uniuersis ep̄is dictum est.

satis placet hoc fiat. & suscripserunt. Aurelius episcopus
ecclesie carthaginensis. Huic decreto consensi & pre
lecto suscripsi. similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.
HÆC SYNODUS ADUERSUS
donatistas legationem ad principes dirigit.

Gloriosissimo imperatore honorio aug. vi. cons. xvi.
Kl uul carthagine in basilica regionis secunde. In hoc
concilio legationem susceperunt. Theasius. & euodius
contra donatistas in quo concilio insertum est. Communi
torium quod ita se continet. **QUALI CŌMO**
NIORUM ACCEPERUNT LEGATI CONTRA DONATISTAS.

Lx. **C**ommonitorium fratribus theasio. & euodio legatis ex carthagi
nensi concilio ad gloriosissimos relegendissimos que principes.
missis cum dn̄o auxilio pussimos imperatores adierint.
eis insinuent. Quem admodum plena fiducia secundum
superis am concilium donatistarum praepositis actis munici
palibus sunt conuenti. ut si confiderint de assertionibus
suis electis ex suo numero aliquibus idoneis nobiscum.

pacifice conferunt. & mansuetudine xpiana siquid ueri-
 tatis tenerent non ambigerent demonstrare. Quoniam
 sinceritas catholice que iam pridem superioribus temporibus
 claruit. Nunc quoque per impericiam uel pertinaciam
 resistentibus innotescere. Sed quia differentia premebantur
 nihil poene ausi sunt respondere. unde quia impletum est
 erga eos episcopale ac pacificum officium. Et illi qui ueri-
 tati respondere nequiuerunt ad immanes uiolentias sunt
 conuersi. Ita ut multos episcopos multosque clericos aut delatos
 taceamus infidus oppresserint. Ecclesias & iam aliquas
 inuasserint aliquas inuadere. per temptauerint ipsorum
 iam clementiae est consulere aut ecclesia catholica
 que eos re legio utero genuit. & fidei firmitate nutriuit
 eorum & iam protectione muniatur. Nec emerari homines
 religiosi temporibus infirmos populos terrendos preua-
 leant. Quoniam secundo deprauare non possunt. Nota est
 enim & sepe legibus condat ac circum cellio numqua
 furunt detestabiles manus. Quae & iam ipsorum re legio
 sissimorum supra principium frequentibus sanctonibus
 condemnata est. Aduersus quorum furorem possimus
 non insolita nec abscripturis aliena impetrare presidia.
 Quando apostolus paulus sicut in apostolorum actibus
 fidelibus notum est factiosorum conspirationem mili-
 tati & iam submouit auxilio sed nos illud poscimus ut
 catholicas ecclesiarum ordinum per ciuitates singulas & ui-
 norum quorumque possessorum per diuersa loca sine ulla

dissimulatione tunc prebeatur. Simul & iam
 petendum ut illam legem que a re legiose memoris eorum
 patre theodosio de auri libris decem in ordinatores uel ordi-
 natos hereticos seu & iam in possessores ubi eorum congregatio
 deprehenditur promulgata est. Itademeceps confirmari
 percipiant ut in eos ualeat contra quos propter eorum in-
 fidias catholici prouocatio contestationem deposuerint.
 Ut hoc saltem terrore ab scismatica uel heretica prauitate
 deficiant. Qui consideratione eterni supplicii emendari
 corrigique dissimulant. Petendum & iam ut lex que a here-
 ticis uel ex ordinationibus uel ex testamentis aliquid capi-
 endi aut relinquendi denegat facultatem. Ab eorum quoque
 pietate accensus repetatur. Ut eis relinquendi uel sumendi
 ius adimat qui per tunc furorē cecati. In donatistarum
 errore perseverare uoluerint. Ceterum illis qui con fide-
 ratione unitatis & pacis se corrigere uoluerint absque inter-
 dictis huius legis capiende hereditatis adiutus pateat. Si
 adhuc in errore heretico constitutus aliquid ante donationis
 uel hereditatis obuenit. His sane exceptis qui lite pulsati
 putauerint ad catholica transeundum. Quia de talibus
 credibile est non metu caelestis iudicii potius quam terreni
 commodi auiditate unitatem catholicam preoptasse.
 Ad haec autem omnia presidio opus est potestatum suarum
 quarumque prouinciarum. Sane proualitaibus ecclesie.
 Quicquid intellexerint prodesse agendi & imperandi
 libertam decernimus legationem. Illud preterea

cunctis nobis placuit ut littere de coetunro ad gloriosis-
simos imperatores & eminentissimas potestates dirigantur.
Quibus instruantur nro omnium consensum ad beatissimu
comitatum legatorum a nobis esse directorum. Sed quia isdem
litteris ab omnibus subscribi tardissimum est. Nisi sin-
gularum suscriptionibus eadem epistole honorentur.
Petimus frater aureli ut isdem tuam caritatem nro omniu
nomine suscribere dignetur. Et suscriberunt.

Aurelius episcopus ecclesiae carthaginiensis. Huic decreto
consenti & suscripsi. Similiter & ceteri episcopi suscripserunt.
Littere & iam ad iudices mittendae sunt. Ut donec dnr
legatus ad nos redire permittat tuitiones per ordines
ciuitatum. & possessores prediorum ecclesiae catholice
in partiant. adiungendum & iam de equitio ut in probitas
eius quasi sibi iussu sacerdotum in prouissime uindicat.

Ab ypponiensi diaritorum repellatur littere & iam
ad episcopum romane ecclesiae comendatione legatorum
mittendae sunt uel ad alios ubi fuerit imperator. Et
suscripserunt. Item aurelius episcopus ecclesiae carthaginiensis
huic decreto consenti & prelecto suscripsi. Similiter
& ceteri episcopi suscripserunt. **IN HOC SYNODO
QUAE STATUTA SUNT BREUIS DECLARATA AD NEXUS.**

Stalucone iterum & anthemio uice consilii. x kl septbr
carthagine in basilica regionis secunde. huius concilii
gesta ideo non ex integro descripsi. Quia magis ea que
in tempore necessaria fuerunt quam aliqua generalia.

constituta sunt sed ad instructionem studiorum
eiusdem concilii breuem digesti. **BREVIS**

CAUSARUM.

LX) **V**t ubera legatio ab omnibus prouinciis ad concilium
dirigatur admixtionem legati & littere propter liberam
dirigendam legationem destinare precepta sunt. Ut
quia apud carthaginem tantum unitas facta est. Dentur
etiam littere ad iudices ut & alii prouinciis & ciuitatibus
operam impendi iubeant unitati. ut gratiarum actiones
de carthaginensi ecclesia per uniuersa africa de exclu-
sione donatistarum cum ep̄m litteris ad comitatum
mittantur. Recitatur littere pape innocenti. ut episcopi
ad transmarina pergere facere non debeat. Quod hoc
ipsum episcoporum sententia confirmatur. ut propter
gratiarum actionem exclusionem donatistarum.
Quod de re ecclesie carthaginensis ad comitatum mit-
tantur.

**IN HOC CONCILIO QUAE
CONSTITUTIS SUPERIORIBUS CORRIGUNTUR.**

Gloriosissimis imperatoribus honorio. vii. & theodosio. ii.
Iterum augusto cons̄s iduriumi carthagine in basilica
regionis secunde. Cum aurelius ep̄s unacum episcopis suis
consedisset adstantibus diaconibus. Quoniam constitutum
fuerat in concilio ypponiensi ut singulis annis contrahe-
retur concilium africae plenarium. Non tantum hic
apud carthaginem. uerum & iam per diuersas prouincias
suo ordine. & hoc reseruatum est ut indiceremus aliquando

innumidia aliquando imbitatio atque hoc laboriosū
omnibus fratribus uisum est. **CONCILIUM**

UNIUEKSALE NON NISI NECESSITATE FACIENDUM.

LXII. **P**lacuit non sit ultra fatigandis fratribus anni uer-
saria necessitas sed quoties exegerit causa cōmunis.
Id est totius africe undecumque ad hanc sedem de hac re
dat littere fuerint congregandam esse synodum. In ea
prouincia ubi oportunitas per suaserit. Cause autem
quae communes non sunt prouincis iudicentur.

**UT AB ELECTIS IUDICIBUS
PROUOCARE NON LICEAT.**

LXIII. **S**i autem fuerit prouocatum eligat qui prouocauerit
iudices & cum eo & ille contra quem prouocauerit
ut ab ipsis deinceps nulli liceat prouocare. **DE LE**

GATIONIBUS DIUEKSAKŪ PROUINCIARUM.

Cum uniuerse legationes diuersarum prouinciarum
ad legarentur gratissime accepte sunt. Id ē numidianū
byzacenorū mauroꝝ sitafensium. Item que cesarien-
sium sed & tripolitanorum. **UT AB IMPERATORIB:**
postuletur aduocatorum defensio pro causis ecclesiae.

LXIII. **P**lacuit & iam ut petant ex nomine prouinciarum
omnium legati perrecturi uincentius & fortunatianus
a glorioſissimis imperatoribus ut dent facultatem
defensores constituendis cholaſiacos qui macti sunt uel
immunere defensiones causarum. ut more sacerdotū
prouinciae. Idem ipsi quidem defensionem ecclesiarū

susceperint. Habeant facultatem pronegotiis
ecclesiarum quoties necessitas flagitauerit uel ad ob-
sistendum obrepentibus uel ad necessaria suggerenda
ingredi iudicium secretaria. **UT SIT LEGA-
TIO LIBERA.**

Placuit ut legationem liberam habeat ad comitatum nisi
dilecti legati. **PROTESTATIO MAU-
RORUM SONTIFICUM DE PROMOSO.**

Protestatos esse proterea mauros cesarienses constat
primo suum per principales ciuitates thigauensis con-
uentum litteris eorum fuisse. ut secundum principalia
sata plenario concilio supresentiam faceret. & ut oport-
uit requisitus primo suus repperitus non est. sicuti diaconi
renunciauerunt. sed qui a poposcet idem mauri de plenario
concilio oportere litteras de sanari ad uenerabilem
fratrem senem innocentium. Has placuit mita ut ag-
noscat requisitum primo suum in concilio & minime fuisse
repperitum. **DE PLEBIBUS QUAE NU-
QUAM EPS HABUERUNT.**

LXV. **P**lacuit & illud ut plebes quae nunquam habuerunt
proprius episcopos nisi ex concilio unius cuiusque prouinciae
& primatis atque consensu eius ad cuius dioecesim eadem
ecclesia pertinebat. Decretis fuerit minime accipiant.

**DE PLEBIBUS UEL DIOECESIB;
EX DONATISTIS CONUERSIIS.**

LXVI. **S**ane ut ille plebes quae conuerse sunt ad donatistas

& habuerunt episcopo pot sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuerunt episcopi & de defuncto uoluerint non episcopi proprium habere sed alicuius episcopi dioecesim pertinere non eis esse denegandum nec non & illud suggestum est. quod plebes ante legem imperatorum de unitate lata. Quicumque conuerterentur episcopi ad catholica ipsas obtinere debeant. uerum a legitimitate & deinceps oporteat uniuersas ecclesias uindicare sibi episcopi catholicos. Eorum locorum ad quos locos sub hereticis pertinebant uel conuersorum hereticorum & dioeceses & si que fortisunt instrumenta ecclesiae uel ad eius ius pertinentia. Qui uero aliqua usurpauerunt post legem usurpata conueni restituant. **DE SUGGESTIONEM MAURENTII EPISCI.**

LXVII. **A**d suggestionem uel postulatam episcopi maurentii. Cum lecta fuisset scheda quam obtulit episcopi placentanus qui per sona legati numidiarum gestat secundum sententiam eiusdem placentani recitata est in conspectu episcoporum. & cum quererentur hi quo ad esse uoluit adiacom proforibus. Id est seniores anoua germani ac minime inuenirentur secundo uel tertio requisita. Propterea censuit sanctum concilium ut littere ad eundem senem sancti appum praerogentur. Quonouerit uoluntati plebis memorate nullo modo iniuriam episcopi subcumbendum. maurentius episcopi dixit. Quonouerit seniores anoua germani secundo ac tertio. & non sunt inueni quibus precepta erant.

aprimate utoccurrerent aduenerabile concilium
 quodnunc agitur idibus iunius sui absentiam procurarunt
 Idcirco decernat ex hac re aliquid satisfactura . ne sub molesta
 calumnia ipsorum innocens uidear laborare. Concilium
 scilicet factum debuisse quidem secundum censuram sacerdotale
 Ex hoc concilio aduersus contumaces ferri sententia sed quia
 mansuetudo ecclesiastica seruanda est in omnibus causis pro
 miserunt ad senem sanctippum & ut nouerim iudices de con
 concilio electos sine dilatione considerare debere in ciuitate
 thuburtensi ut negotio congruum adhibeatur exam.

Maurelius eps dixit. Iudices peto scilicet senem sanctippum.
 scilicet augustinum . florentium . theasium . samfutium secundum
 & posidium . hos decerni mihi iubeatis scilicet concilium concessit
 iudices postulator. Reliquos autem iudices ad complendum
 numerum necessarios eligentibus ipsis senioribus anoua germanj.

Senex sanctippus curauit decernere. **DE PACI
 FICANDIS ECCLESIAE
 ROMANAE ET ALEXANDRINAE.**

LX
viii. **P**lacuit etiam ut de dissensione romanae atque alexan
 drinae ecclesiae ad sanctum papam innocentium scribatur.

Quoutraque ecclesia intra se pacem quam precepit dominus
 teneat. **DE HIS QUI UXORES AUT
 UTROSDEM MITTUNT UT SIC MANEANT.**

LX
viii. **P**lacuit ut secundum euangelicam & apostolicam disci
 plinam neque dimissus ab uxore neque dimissa a marito
 . alteri coniugatur . sed ita maneant . Aut sibi in & reconcilientur.

Quod si contempserint ad poenitentiam redigantur.

In qua causam legem imperialem petendam promulgari.

DE PŒCIBUS AD ALIARE DICENDIS

† LXX.

Placuit & iam hoc ut preces que probate fuerint in concilio siue prefationes siue commendationes seu manus impositiones ab omnibus celebrentur. Nec alie omnino contra omnino fidem proferantur. sed quae cum prudentioribus fuerint conlata edicantur.

DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE POSCERINT.

LXXI.

Placuit ut quicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit nihil ei ob sit.

DE HIS QUI CUM IN AFRICA NON COMMUNICANT VOLUERUNT TRANS MARE SUBRIPERE.

Quicumque autem communicant. si in africa intrant marinis ad communicandum obrepserit iacturam clericatus excipiat ut pergentes ad committatum causam suam uel carthaginensi uel romano pontifici.

IN SINUARE PROCURENT.

LXXII.

Placuit ut quicumque ad committatum ire uoluerit in forma quaead urbem rome ecclesiae mittitur inuenietur. ut inde & iam ad committatum formatam accipiat. quod si accipiens ad romanam tantummodo formam. & tamen necessitatem quaead committatum pergere a communione remoueantur. Quod ibi rome ei repentina necessitas

ortafuerit adcommittatum per gendi. Adlego apud
 ep̄m urbisrome ipsam necessitatem. & de hoc scripta
 eiusdem romani ep̄i perferat formate autem quae
 a primatibus uel a quibuscumque ep̄is clericis propriis
 dantur. habeant diem pasche quod si adhuc eiusdem anni
 pasche dies incertus est. Ille precedens adiungatur
 quomodo solet post consulatu in publicis gestis ascribi. Placuit
 & illud ut aduersus donatistas & paganos ueleorum super
 fationes legati missi de hoc glorioso concilio. Quicquid
 uale per uiderint de gloriosissimis principibus impetrent.
 Placuit & iam petiti omnium ep̄orum ut ep̄i scilicet omnibus
 de concilio dandis sc̄ta sc̄ta sola suscribat. & suscripser.
 Aurelius ep̄s carthaginensis huic decreto consensit & pre
 lecto suscripsi. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.

CONCIL. CONTRA PAGANOS HERETICOS

Basso & philippo uuā cons. xvi kl̄ iat. carthagine
 in secretario basilice refutante in hoc concilio legatione
 iterum suscepit fortunatianus ep̄s contra paganos & here
 ticos.

ITEM CONCILIUM CONTRA PAGANOS ET HERETICOS.

Basso & philippo uuā cons. iiii. id̄ octobris carthagine
 legationem refutatus & florentius ep̄i contra paganos
 & hereticos. Et tempore quo seuerus & macharius
 occisunt. & propter eorum causam euodius theasius
 & uictor ep̄i caesunt.

CONCILIO DE COGNITIONE EPISCOPI.

Gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . cons. xviii . kl iut . carthagine in basilica secunda . In hoc concilio placuit ut non sibi unus ep̄s undicē cognitionem gestahuerit concilii . Ideo non descripsi . Quā prouinciē non uniuersale caelebratū est .

CONCL. CONTRA DONATISTAS

Post consulatum gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . xviii . kl iut . carthagine in basilica regiō secunde . In hoc concilio legationem susceperunt contra donatistas . Florentius . possidius . p̄sidius . & benenatus ep̄i . eotempore quo lex data est . ut libera uoluntate quis cultum xp̄ianitatis excipere .

CONTRA HERESĒ PELAGII ET CELESTINI .

Lxx
v

Gloriosissimis imperatoribus honorio augusto & theodosio . viii . cons. kl mai carthagine in secretario basilice fausta cum aurelius ep̄s uniuersali concilio confedit & adstantibus diaconibus . Placuit omnibus ep̄iscopis quorum nomina & subscriptiones indite sunt in sc̄a synodo carthagenensis ecclesie constitutis .

Q̄D ADAM N̄ SIT FACTUS AD ōMORTALIS .

Lxx
vi

Vt quicumque dicit adam primum hominem mortalem factum ita ut siue peccaret siue non peccaret moreretur in corpore . hoc est de corpore exire non peccat merito sed necessitate nature anathemasit .

Q̄D PARUULI

Lxx
vii

IN REMISSIONE PECCATORUM BAPTIZENTUR .
Item placuit ut quicumque paruulos recensentes abuteris .

matrū baptizandos negat . aut dicit in remissionem
 quidem peccatorum eos baptizari . Sed nil ex adam trahere
 originalis peccati quod lauacro regenerationis expietur .
 unde fit consequens ut neis forma baptismatis in remissionē
 peccatorum . Non uera sed falsa intellegatur anathemasit .
 Quoniam non aliter intellegendum est quod ait apostolus .
 Per unum hominem peccatum intrauit in mundum & per
 peccatum mors . Et in omnes homines pertransiit in quo
 omnes peccauerunt nisi quem admodum ecclesia catholica
 ubique diffusa semper intellexit . Propter hanc enim
 regulam fidei & iam paruuli qui nihil peccatorum in se
 ipsis adhuc committere potuerunt . Ideo in peccatorum
 remissione ueraciter baptizantur ut neis generatione
 mundetur quod generatione traxerunt .

**Q̄D GRATA
 D̄I NON SOLUM REMISSIONEM TRIBUIT SED**

ET IAM PRESTAT ADIUTORIUM NE PECCETUR .

LXX
 VIII.

Item placuit ut quicumque dixerit gratiam d̄i quae iusti-
 ficatur per ih̄m xp̄m d̄m̄ nr̄m ad solam remissionem pecca-
 torum ualere que iam commissasunt . Non & iam adiutorium
 ut non committatur anathemasit .

**Q̄D GRATA XPI
 NON SOLUM SCIENIAM TRIBUIT QUID AGAM**

**SED ET IAM DILECTIONEM NOBIS INSPIRATUR
 QUOD SCIMUS IMPLERE UALEAMUS .**

LXX
 VIII.

Item quisquis dixerit eandem gratiam d̄i per ih̄m xp̄m
 d̄m̄ nr̄m . propter hoc tantum nos adiuuare ad non
 peccandum . quia per ipsam nobis reuelatur & aperitur

intellegentia mandatorum ut sciamus quid appetere
 quid vitare debeamus autem pro illa nobis prestari
 ut quod faciendū cognouerimus & iam facere diligamus
 atque ualeamus anathemasit. Cum enim dicat apostolus
 scientia inflat caritas uero edificat. ualde impium est ut
 credamus at ea que inflat nos habere gratiam xpi. Et ad
 eam que edificat non habere cum sit utrumque donum di.
 & scire quid facere debeamus & diligere ut faciamus. ut
 edificante caritate scientiam non possit inflare. sicut
 autem de dō scriptum est. quidoc & hominem scientiam.
 Ita & iam scriptum est caritas ex dō est. **QŪS IN GŌI**

LXXX **I** **GRATIA NIHIL BONI POSSIT IMPLERE.**
 Item placuit ut quicumque dixerit ideo nobis gratiam iustifi-
 cationis dari ut quod facere libero iubemur arbitrio
 facilius possimus implere per gratiam. Tanquam & si gratia
 non daretur. Non quidem facile sed tamen possemus & iam
 sine illa implere diuina mandata anathemasit. De fructibus
 enim mandatorum dñs loquebatur ubi non ait. sine me
 difficilius potestis facere. sed ait. sine me nihil potestis facere.

QUOD NON SOLUM HUMILIS
S^d UXERAX SCŌRUM VOX ISTA EST SI DIXERIMUS

LXXXI **I** quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus.
 Item placuit ut quod ait sc̄i iohannes apostolus. si dixerimus
 quia peccatum non habemus nos ipsos decipimus & ueritas
 in nobis non est. Quisquis sic accipiendum putauerit ut dicat.
 propter humilitatem non oportet e rechi. Nos non habere peccatū

non quia ueritas est anathematis. Sequitur enim apostolus
 & adiungit. Si autem confessi fuerimus peccata nostra fidelis est
 & iustus qui remittat nobis peccata & mundet nos ab omni
 iniquitate ubi satis apparet hoc non tantum humiliter sed
 & iam ueraciter dici. Poterat enim apostolus dicere. Si dixerim
 non habemus peccatum nos ipsos extollimus & humilitas in nobis
 non est. Sed cum ait. Nos ipsos decipimus & ueritas in nobis non est.
 Satis ostendit eum quid dixerit se non habere peccatum. non
 uerum loqui sed falsum.

Q̄O IN ORDINE S̄C̄I

PRO SEDICANI DIMITTENOBIS DEBITA N̄A

LXXX

II

templacuit ut quicumque dixerit in oratione dominica
 ideo dicere sc̄or. Demittenobis debita n̄a. ut non pro seipsis
 hoc dicant quia non est eis iam necessaria ista petitio sed pro
 aliis qui sunt in suo populo peccatores. Et ideo non dicere
 unumquemque sc̄orum. Demittemihidebitamea sed de
 mittenobis debita n̄a ut hoc pro aliis potius quam se iustus
 petere intellegatur anathematis. Sc̄i enim & iustus erat
 apostolus iacobus cum dicebat. In multis enim offendimus
 omnes. Nam quare additum est omnes nisi ut ista sententia
 conueniret. & psalmo ubi legitur. Ne intres in iudicio cum
 seruo tuo. quoniam non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens.
 Et in oratione sapientissimo salomoni. Non est homo
 qui non peccauit & in libro sc̄i iob in manu omnis hominis
 signat ut sciat omnis homo infirmitatem suam. Unde & iam
 daniel sc̄i & iustus. Cum in oratione pluraliter diceret.
 Peccauimus iniquitatem fecimus. & cetera que ibi ueraciter

& humiliter confitetur ne putaretur quemadmodum
quidam sentiunt hoc non desuis sed de populisuis potius dixisse
peccatis. Postea dixit cum orarem & confitere peccata mea
& peccata populimeī dñō dō meo. Nolut dicere peccata nra
sed populisui dixerit & sua. Quin futuror istos quit am male
intelligerent tamquam propheta preuidit. **Q̄D UERACIT**

LXXX
III.

ASCIS DICATUR DE MITTE NOBIS DEBITA NOSTRA.
I templacuit ut quicumque ipsa uerba dominice orationis
ubi dicimus demitte nobis debita nra. Ita uolunt ascis dici ut
humiliter non ueraciter hoc dicitur anathematis. Quis enim
ferat orantem & non hominibus sed ipsi dño mentientem qui
labiis sibi dicit. Dimitte uelle & corde dicit quae sibi demittantur
debita non habere. **DE PLEBIBUS CONuersis**

LXXX
IIII.

AD DONATISTIS.
I templacuit quoniam quidem ante aliquod annos ecclesia
plenario concilio confatum est. ut quaecumque ecclesiae
in diocesi confatute ante leges de donatistas latis catholice
facte sunt ad eas cathedras pertineant. Per quarum ep̄
factum est ut catholice unitate communicarent. post
leges autem quaecumque communicauerunt. Illuc pertineant
quo pertinebant cum eēnt in parte donati. Sed quia multae
contrauersie postea inter ep̄m de dioecesibus ortae sunt
& oriuntur. Quibus tunc minus uidetur esse prospectum
nunc isto concilio sc̄o placuit ut ubicumque catholica fuit
& pars donati & ad diuersas cathedras pertinebant. Quo
cumque tempore illic unitas facta est uel facta fuerit.

conci.

siue ante leges siue post leges ad eam cat hedram.
 pertineant. Aliquam catholica quae iam ibi fuerat per
 tenebat. **DE DIOECESIBUS QVAELITER**
 eas diuidant inter se epi tam catholica quam qui ex donati
 parte conuersi sunt. **LXXXV.**

Ita sane ut si epi ex donatis ad catholicam unitatem
 conuersi sunt. equaliter inter se diuidant easque sic fuerint
 inuenite. Ubi ambepartes fuerunt id est utalia loca ad illu
 alia ad illum pertineant. Ita ut ille diuidat qui amplius
 temporis in episcopatum habet & minor eligat. Quod si
 forte unus fuerit locus ad eum pertinet quem plereligerit.
 Quod si forte antiqui catholici suum uoluerint & illius qui ex
 donati parte conuersi sunt plurimorum uoluntas paucioribus
 preferatur. si autem partes equalis sunt maioris temporis
 epo deputetur. si autem ita plurima inueniuntur in quibus
 ambepartes fuerunt ut non possint equaliter diuidi. uelut
 si pari numero fuerint distributis eis locis qui partem
 habent numerum. Quicumque locus remanserit hoc in eo
 seruetur quod superius dictum est quam de uno tractaretur

loco. **UISIQUA DIOECESIM EPS**

ab heresi liberans triennio possideri nullus eam repetat.

XX. **I**tem placet ut & iam si quisquam post leges aliquem locum
 ad catholicam unitatem conuerterit. si eum per triennium
 meminere petente retinuit. ulterius ab eo non repetatur.
 Si tamen per ipsum triennium fuit epi qui possit repetere
 & tacuit. si autem non fuit non preiudicetur matri.

Sed liceat cum locus acceperit ep̄m qui non habebat
ex ipso die intra triennium repetere. Itemque si fuerit
ep̄s ad catholicam ex donati parte conuersus non ei pre
iudicet. Prefinitum tempus sed ex quod die conuersus
est habeat per triennium potestatem repetendi loca
quae ad ipsam pertinebant cathedram. **DE HIS QUI**

LXXX
VII

I ad se putant pertinere inconuenis his a quibus tenentur fuerint.
templacuit ut quicumque ep̄i plebes quas ad suam cathedram
sestamant pertinere. Non ita repetunt ut causas suas
ep̄is iudicantibus agant. sed alio retinente intruerint
siue uolentibus ~~siue uolentibus~~ plebibus causasque detri
mentum patiantur. Et quicumque iam hoc fecerunt
si nondum est inter ep̄os finita contentio sed adhuc inde con
tendunt ille inde discedat quem confiteri preter missis
iudiciis ecclesiasticis intruisse nec sibi quisque blandiantur.
Si a primatibus ut retineat litteras impetrarit. sed siue habeat
litteras siue non habeat conueniat eum qui tenet. & eius litteras
accipiat ut eum appareat pacifice tenuisse ecclesiam ad se
pertinentem. si autem ille aliquam questionem retulerit
per ep̄m iudices causam finiatur. siue quos eis primates dederint
siue quod ipsos uicinos ex consensu delegerint. **DE HIS**

LXXX
VIII

I qui plebes ad se pertinentes neglegunt.
templacuit ut quicumque neglegunt loca ad suam cathedram
pertinentia in catholicam unitatem lucrari conueniantur
ad diligentibus uicinis ep̄is ut dare non morentur. quod si
intra sex menses adie conuentionis non effecerint qui potuerint eas

lucrari ad ipsam pertinere. Ita sane ut si ille at quem
 pertinuisse uidebantur probare potuerit. magis illius
 electam negligentiam fuisse preuentam ut eomodo eius
 cura sollicitior uetaretur. Cum hoc iudices epi cognouerint
 sue cathedre loca reficiant. sane si epi inter quos causa
 uersatur. Diuersarum sunt prouinciarum ille primatur
 de iudices in cuius prouincia est locus de quo contenditur.
 si autem ex communi placito uicinos iudices elegerint aut
 omnium sententia sequantur aut duorum. **q̄d electior.**

JUDICIUM SENTENTIAS SPORINDEBEL.

LXXX
VIII

A iudicibus autem quos communis consensus elegerit
 non liceat prouocare. & quisquis prouocatus fuerit pro
 contumaciam nolle obtemperare iudicibus. Cum hoc prime
 sedis ep̄o fuerit probatum de litteras ut nullus ei communique
 episcoporum donec obtemperet. **ut si ep̄s negle**
 gat suam dioecesim communione priuetur.

XC

S i in matribus cathedris negligens fuerit aduersus hereticos
 conueniatur a uicinis ep̄is diligenter ab eis suam negligentiam
 demonstretur ut se excusare non possit. Quod si ex die quo con
 uenitur intra sex menses. sine eius prouincia exsecutio fuerit
 & non eos ad unitatem catholicam conuertendos curauerint
 non ei communiqueatur donec adimpleat. si autem exsequitor
 ad loca non uenerit non ascribatur ep̄o. **de ep̄is**
 qui donatistas communicasse mentati fuerint.

XCJ

S i autem probatum fuerit eum de communione illorum
 fuisse mentatum dicendo eos communicasse. quos eos sciente

non communicasse confaterit. etiam episcopatum
amittat. **DE PRÆS ET CLERICIS UT N**

XCII **I** appellent nisi ad africana concilia.
templacuit ut prbī diaconi uel ceteri inferiores
clerici in causis quas habuerint. fidei iudicis episcoporum
suorum quæsi fuerint uicini epī eos audiant & inter eos
quicquid est firmant adhibiti ab eis ex consensu epōrum
suorum. Quod si & ab eis prouocandum putauerint non
prouocent nisi ad africana concilia uel ad primates pro
uinciarum suarum. Ad transmarina autem qui putauerint
appellandum a nullo intra africam in communionem
suscipiatur. **DE VIRGINIBUS ETIAM**

MINORIBUS UEL LANDIS
XCIII **I** templacuit ut quicumque epōrum necessitate pericli
tantis pudicitie uirginalis cum & uel peccator potens uel
raptor aliquis formidatur uel si & iam aliquo mortis
periculoso scrupulo compuncta fuerit non uelata moriatur
aut exigentibus parentibus aut his ad quorum cura pertinet
uelauerit uirginem. seu uelauit inter .xxv. annos ætatis
non ei ob sit concilium quod de isto amorum numero con
fatum est. **NE DIUTIUS EPITENEANT**

XCIII **I** mconct ternos ex se singulū prouinciarū iudices eligunt.
templacuit ne diutius uniuersī epī qui ad concilium congre
gati sunt tenerentur ob uniuerso concilio iudices ternos.
De singulis prouinciis eligi. & electi sunt. De prouincia cartha
ginensi. uicentius fortunatianus & clarus. De prouincia

numidia alypius agufanus & refutatus. Deprouincia byza
 cina cum scō sene donatiano. primaze. criscomius iocundus
 & emilianus. Demauritania situfensis seuerianus asiaticus
 & donatus. Deprouincia tripolitana plautius qui ex more
 legatur unus est missus qui omnes cum scō sene aurelio uni
 uersa cognoscant aquo petat uniuersum concilium ut tunc ar
 siue gefas quae confecta iam sunt. siue epistolis ipse suscribat
 & suscripserunt. aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic
 decreto consensu & prelecto suscripsi. similiter & ceteri suscrip
 serunt. **ITĒ CONCL̄ HUIC INTERFUIT
 ECCLESIAE ROMANAE LEGATIO.**

Post consulatu gloriosissimorum imperatorum honorio .XII.
 & theodosii .VIII. augg. .III. kl̄. iun̄ carthagine in secretario
 basilice refutata est. Cum aurelius ep̄s una cum faustiano eccles
 potentiane. prouinc̄ italicae pinicem legato romane eccles
 uincena oculi sitano fortunatiano neapolitano mauriano
 utiparenti adeodato. simidico pentadio carpitano rufiniano
 muruensi p̄textato sicilibbensis quod uult deo ucrensi candido
 abbitano gallomano uanen̄si legato prouinciae proc̄. alyppio
 thaḡ augustino ypponiensium reḡ & possidio calamensi.
 legḡ prouinc̄ numidicae maximiano aquirensi iocundo
 suffetalensi. maximiano suffetalensi & hilarino horreo
 cellor̄ legato. prouinciae bitacene notauo situfensi & leone
 obtensi legato prouinc̄ mauritanicae situfensi. Nicello ru
 surrensi laurentio icositano & numeriano rufguniensi legato
 prouinciae mauritanicae chesariensis ab uniuersali concilio
 iudicibus dilectis adstantibus diaconibus confedit & c.

S. Aug.

Et quibusdam peractis multi epi ceterorum peragendorū
 memorasse conquerentur. sustinere non posse & ad proprias
 ecclesias festinare. Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus
 elegerentur. & singulis quibusque prouincis qui propter
 alia peragenda residerent. & factum est ut hi adessent
 quorum suscriptiones eos adfuisse testantur. **QD EXCŌ
 MUNICATI AD ACCUSATIONE ADMITTI NDEBEANT.**

XCv.

Placuitque omnibus qm̄ superioribus conciliorum decretis
 de personis quaenon admittendefunt ad accusationem clericorū
 iamconstitutum est & que personę non admittentur non ex
 pressum est. Idcirco definimus etum rite ad accusationem non
 admitti qui postea quam excommunicatus fuerit in ipsa ad
 huc excommunicatione constitutus. siue sit clericus siue
 laicus accusare uoluerit. **QD SERUI ET LIBERTI**
 omnes qui infames personę non debeant accusare.

+ XCvi.

Item placuit ut omnes serui uel proprii liberti ad accusationē
 non admittantur. uel om̄s quos ad accusanda publica crimina
 leges publice non admittant. Omnis & iam infamie maculis
 aspersi. Id est histeriones ac turpitudinibus subiectę personę.
 heretici & iam siue pagani seu iudei. sectamē omnibus quibus
 accusatio denegatur in causis propriis acufandi licentia
 non neganda. **UT QUI UNUM CRIMEN**
 non probauerit ad alterum admitti non debeat.

XCvii.

Item placuit quotiescumque clericis ab accusatoribus
 multa crimina abiciuntur & unum ex ipsis de quo prius
 egerit probare non ualuerit ad cetera iam non admittatur.
QUI TESTIMONIA ADMITTE NOIS

XCV
III
T^{est}es autem ad testam^onium admittendos quin^ec accusa^tionem admittu^m p^rceptu^m sunt uel etiam quos ipse accusator de sua domo produxerit ad testam^onium autem intra annos .xiiij. p^retax^ussue non admittatur. **DE EP^{IS} QUI EX**

XCV
III
I^{tem} placuit ut si quando ep^{is} dicat aliquem sibi soli propriu^m crimen fuisse confessum atque illen^eg^e. Non putet ad iniuriam suam ep^{is} pertinere quod illi soli non creditur. & si scrupulo propri^e consuetud^{is} sed dicat negant^{is} nolle communicare.

**UT NON TEMERE QUERANTUR
COMUNIONE PRIUET EP^{IS}**

C Quamdiu excommunicato non communicauerit suus ep^{is} eidem ep^o ab alio non communicetur ep^{is}. ut magis ne dicat in quemquam quod alio documentis conuincere n^o potest. Aurelius ep^{is} dixit. Juxta statuta totius concilio congregati & meo medio citatus sententiam. Place^t facere rerum omniu^m conclusionem. Uniuersi t^uli designati & digesta huius diei tractatum ecclesia gesta suscipiunt. Quae uero adhuc expressa non sunt. die sequenti per fr^{at}res n^{ost}ros faustanum ep^{is} philippum & asellum presbyteros uenerabili fratri & co ep^o n^{ost}ro bonifacio scribemur & suscripserunt. Aurelius ep^{is} his gestis statutorum apud nos habitis suscripsi. faustanus ep^{is} ecclesie potentans^{is} prouincie piceni legatus ecclesie romane his gestis suscripsi. Alypius ep^{is} thagastensis legatus prouincie numidie his gestis suscripsi. Ag^o ep^{is} ypponiensis legatus prouincie numidiae his gestis suscripsi. Possidius ep^{is} calamentis legatus

Africanam

provinciae numidie hisgetas suscripsi. uincentius culu
sitanus hisgetas suscripsi. fortunatianus neapolitanus his
getas suscripsi. Pentadius carpezanus hisgetas suscripsi.
Rufianus maxentis. hisgetas suscripsi. Quod uuldeus uerentis
hisgetas suscripsi. Candidus germanie hisgetas suscripsi. Callo
mus utichentis hisgetas suscripsi. maximianus aquentis his
getas suscripsi. Iocundus suffetulentis legatus provinciae
byzacene hisgetas suscripsi. maximus legatus provinciae
byzacene hisgetas suscripsi. Hilarinus horreo celenis
legatus provinciae eiusdem hisgetas suscripsi. Ninellus
rusurianentis legatus provinciae cesariensis hisgetas suscripsi.
numerianus rufguriensis legatus provinciae caesariensis
hisgetas suscripsi. Leomocentis legatus provinciae cae
sariensis hisgetas suscripsi. Aluis leo legatus provinciae
sitafentis hisgetas suscripsi. Et ceteri epi ducenti decem
& septem suscripserunt. Philippus prbte ecclesiae romane
hisgetas anobis recolectus suscripsi. Asellus prbte legatus
ecclesiae romane hisgetas suscripsi quae per nos directer.

INCIPIT EPISTOLA BONIFACII

africano ad bonifatium urbis rome epim per faufanum
epim philippum. & asellum prbi legatus ecclesiae romane

DIRECTA.

Ci. **D**omino beatissimo & honorabili fratri bonifatio aurelii
ualentianus prime sedis provinciae numidie & ceteri
qui praesentes ad fuimus numero ducenti decem & septem
ex omni concilio africe. quoniam dno placuit ut de his
qui nobis cum egerunt scilicet fratres nri coepiscopi faufanus

& conpresbyteri philippus & assellus. Nunc beatae memorie
epo To simo aquo ad nos mandata & litteras adtulerunt.
sectu auenerationi quimeius locum es diuinitus constitutus
humilitas nra suscriberet. Eabreuitate insinuare debemus
quae utrorumque concordia terminatae sunt. Nee aquae pro
lixis gestorum uoluminibus continentur. In quibus salua
quidem caritate. Non tamen sine paruo altercationes labore
demorati sumus ea gestis delibantes. quae nunc ad causam
peruenit quamquam & ille si adhuc esset in corpore hoc acci
pere gratius quouideret & peccatus terminatum domine
frater. Apianus prbt decuius & ordinatione & excommuni
catione fuerat exortum. Non solum siccensi uerum & iam
totius africanae ecclesiae non leue scandalum de omnibus
erratis suis ueniam petens communioni est restitutus. Prior
autem coepi nre siccensis urbanus quod in eo corrigendum
uisum est sine ulla dubitatione correxit. Quia uero paci & qui
eti ecclesiae non tantum ad present sed & iam in posterum
prospiciendum fuit quoniam talia multa precesserat. ut uel
similia uel & iam grauiora deinceps preuaricari oportere.
Placuit nobis ut de siccensi ecclesia retentio salice & honore
gradus sui prbt remouetur apianus. & accepto epistolio
ubicumque alibi uellet & possit presbyteri munere fun
geretur quod eidem ipsi per litteras proprias postulanti.
sine difficultate concessimus sine prius quam haec causa
isto termino clauderetur. Inter aliquediu turnis discep
tationibus uersabamur quia rogatio ipsa poscebat. ut
apud acta ecclesiastica a fratribus nris. faustino coepo

Africani

& philippo atque asello conpresbyteris quaereremur
ut promerent. Quicquid eis nobiscum agendum fuisset
iunctum. Nonnulla quidem sine ulla scripto prosecutus
uerbis. sed cum id potius flagitaremus quod in litteris ferrent
communitorium protulerunt. Quod recitatum nobis & iam
gestis quae secum ad uos deferunt est allegatum in quo eis quattuor
quedam nobiscum regenda mandata sunt. unum de appella
tionibus episcoporum ad romane ecclesie sacerdotem. Alteru
ne ad comitatum episcopi in portu nauigent. Tertium de tractandis
presbyterorum & diaconorum causis apud finitimos episcopos
si suis excommunicati perperam fuerant. Quartam de
urbano episcopo excommunicando uel & iam romam euocando.
Nisi ea quae uidebantur corrigenda corrigerent. Quorum
omnium de primo & tertio id est ut romam liceat episcopi pro
uocare. & ut clericorum cause apud suarum prouinciarum
episcopos finiantur. Jam priore anno & iam litteris nostris ad eundem
uenerabilis memorie Iosimum episcopi data sinuare cura
uimus. ut ea seruare sine ulla eius paulisper sineremus.
usque ad inquisitionem fratrum concilium nichem. & nunc
de tua poscimus scitate ut quem admodum eam apud nicheam
a patribus acta uel constituta sunt. sic ea a nobis facias custodiri.
& ubi ad uos ista quae in commonitorio adtulimus faciant ex
erceri. Id est si episcopi accusatus fuerit & iudicauerint. con
gregati episcopi regionis ipsius ut de grado suo eicerent eum.
Et appellasse uideatur & confugerit ad beatissimum eccle
sie romane episcopi & uoluerit audiri & iustam putauerit
ut renouetur examen. scribere his episcopi dignetur qui in finitima

& propinqua prouinciasunt. ut ipsi diligenter omnia
requirant. Et iuxta fidem ueritatis definiant quod si is qui
rogat causam suam. Iterum audiri deprecationes sua mouerit
epm romanum ut latere suo prmittat. Et tan potestate
epi quid uellit & quid esset. Et si de creuerit mittendos esse
qui pntes com epis iudicent. habentes auctoritatem eius
a quo defmati sunt erit in suo arbitrio. si uero crediderit sufficere
epm ut negotio terminum inponant. faci & quod sapientis
simo suo consilio iudicauerit. Item de presbiteris & diaconibus.
si eps quis iracundus quod esse non debet cito aut aspere como
ueatur aduersus prm si uero diaconum suum. & exterminare
cum de ecclesia uoluerit. prouidendum ne innocens damnetur.
aut perdat communionem. Habeat potestatem electus ut
finitimos interpellet & causa eius audiatur & diligentius
trahatur quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille
epi qui aut iuste aut iniuste reiecit patienter accipiat ut ne
gotium discutatur ut aut probetur eius aut emendetur
sententia. haec utique ad aduentum uerissimorum exem
plariorum nichem concilio inserta gestasunt. Quae si bique
admodum ipso quod apud nos fratres ex apostolica sede
directa allegauerunt communitorio continentur. eo
que ordine uel apud uos in italia custodirentur. Nullo modo
nostalia qualia commemorare iam nolumus uel tollerare
cogeremur. sed credimus adiuuante misericordia dñi
dñi quod tua sūtate romane ecclesie presidente. Non
sumus iam istum typum passuri. & seruabuntur erga nos
quaenobis etiam non differenibus custodiri debeant.

Africani

Cum frater caritate quae secundum sapientiam atque iustitiam quam ab idonauit altissimus. & iam ipsi prospicere esse seruanda si forte aliter se habent canones concilii nicheni. Quamuis enim plurimos codices legeremus. sed nusquam in nicheno concilio in latinis codicibus legimus. Quemadmodum in supra dicto communitorio indirecta sunt. Tamen quia hic in nullo codice greco ea potius inuenire ex orientalibus ecclesiis ubi perhiberentur eadem decreta. Posse & iam authentica repperire magis nobis desideramus afferri. Proquare tuam tuam quoque uenerationem obsecramus ut scribere & iam ipse digneris ad illarum partium sacerdotum. hoc est ecclesie antiochie alexandrine & constantinopolitane. & si alius & iam tui placuerit scitati ut inde ad nos idem canones apud nicheam ciuitatem a patribus confuturi ueniant. Te potissimum hoc beneficium cunctis occidentalibus ecclesiis in domino adiutorio conferente. Quis enim dubitaret exemplaria esse uerissima coniecta in greca nicheni synodi congregati. Quaedam diuersis locis & denobilibus grecis ecclesiis ad lata & comparata concordant. Quod donec fiat haec quae in communitorio supra dicto nobis allegata sunt. De appellationibus episcoporum ad romane ecclesiae sacerdotem & de clericorum causis apud suarum prouinciarum episcopos terminandis. Nos usque ad probationem seruaturus esse profiteamur. & beatitudinem tuam ad hoc nos adiuturam in diuoluntate confidimus. Cetera uero quae in nostro synodo gesta uel firmata sunt. quoniam supra dicti fratres nostri faustanus coepiscopus philippus & asellus presbiteri secum ferunt. si dignatus fuerit

tuaenota facient sc̄tati . & aliamanu dñsm̄ tenobis annis
 plurimis custodiat beatissimefrater . Suscripserunt nobis quoq:
 alypius augustinus possidius marinus & ceteri ep̄i . EXPLICIT . Amen .

INCIPIUNT RESCRIPTA AD CONCL

africanum cyrilli alexandri ep̄i authentica concilii nicheni
 translata de greco per innocentium pr̄bm̄ transmiserunt que
 etiam epistole cum eodem concilio nicheno per memoratum
 pr̄bm̄ innocentium & marcellum sub diacon̄ ecclesie carthaginensi
 sc̄o bonifatio episcopo ecclesie romane sub die .

VI K̄L DEC̄B SUNT DIRECTA

CII Dominis honorabilibus sc̄is fratribus cōep̄is . Aurelio .
 ualentino . sed & omni sc̄e congregationi carthaginensi
 synodo congregatē . Cyrillus salutans in dō caritatem uram
 scriptam uenerationis ur̄e . multa habentia quaerimonia
 cum omni letitia per filium nr̄m innocentium pr̄b̄ suscepi .
 Quibus a nobis speratus ut de scrip̄tion̄e ecclesie uerissima exemplaria
 ex authentica synodo apud nicheam ciuitatem metropolim by
 thinię a sc̄is patribus constituta atque firmata sub nr̄e fidei
 professione ur̄e dilectioni porrigamus . unde dñm̄ honorabiles
 fratres salute p̄eunte necesse habui per harum latorem filium
 nr̄m innocentium pr̄bm̄ fidelissima exemplaria ex authentica
 synodo in nichena ciuitate bythinię habitaur̄e caritati dirigere .
 Quod & in ecclesiastica historia requirentes inuenient . De
 pascha uero ut scripsistis nuntiamus uobis . xvij . kl̄ mai
 nos futura indignone celebrare . & aliamanu dñs̄ & dñsm̄
 sc̄am uram̄ congregationem custodiat quod optamus
 km̄i fratres . **INCIPIT EPISTOLA AD ICI EP̄I**

CONSTANTINO POLYIANIA D E O S D E

CIII. Dominis scis merito beatissimis fratribus coepis aurelio ualentiano uel ceteris carissimis in synodo apud carthaginem habitata confutatis. Atacius episcopus per filium toferum marcellum subdiaconum uirum scripturae dilectionis cum omnigratarum actione suscepti. Domino grauas agens quod merui tantorum fratrum benedictione perfrui dominis beatissimis fratribus. Scripsisse sane ut ueterissimos canones apud niceam ciuitatem metropolim bithiniae a patribus confutatos. Sub fidei ad sapulatione dirigam. & quis est qui communem fidem uel statuta a patribus firmata suis fratribus denegat. quod per eundem filium meum marcellum subdiaconum nimium festinantem. Sicut statutum sunt in nicea ciuitate a patribus canones in integro ut iussus a direxi petens ut prome plurimum uera sancta congregatio orare iubeat. Et aliam manu dominum sanctitatem ueram custodiat quod optamus sancti fratres.

INCIPIT EXEMPLARIA CONCILII

nichem directa sub die. vi. kl. Decembris post consulato gloriosissimorum imperatorum honorii. xii. & theodosii. v. augustorum bonifazio urbis romae. episcopo.

CIII. Credimus in unum deum patrem omnipotentem uisibilem nec non & inuisibilem creatorem & in unum dominum nostrum ihesum christum filium dei. Natum ex patre unigenitum hoc est & substantia a patre. Deum ex deo lumen ex lumine deum uerum ex deo uero natum non creatum eiusdem cum patre substantiae per quem omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos homines & propter salutem nostram descendit & incarnatus est & homo factus passus est & resurrexit tertia die ascendit in caelum uenturus

inde iudicare uiuos & mortuos & in spm̄ sc̄m̄. Eos uero qui
dicunt erat tempus quando non erat & qui ex nihilo factus
uel ex alia substantia uel essentia esse aut mutabilem aut conuer-
ubilem filium dī dicunt anathematizati catholica & apostolica
ecclesia. Hic symbolo fidei & iam exemplaria statutorum eiusdem
conclii nicheni. a memoratis pontificibus annexa sunt. Sicut
superius per omnia continentur. Quatenus hic ea iterum con-
scribi necessarium non esse credimus. **INCIPIT EPISTOLA**
conclii africani ad papam celestinum urbis episcopum.

Commodilectis simo & honorabili fratri celestino. aurelius
palaunus. antonius tuus seruus dī terrenus. fortunatus
martinus. ianuarius. obtatus. celocius. donatus. theasius. uincen-
tius. fortunatus & ceteri qui in uniuersali africano concilio
carthaginis affuimus. Obtaremus siquidem admodum sc̄tas
tua de aduentu apiani letatos uos fuisse. missis per conpr̄b̄m
nr̄m leonem litteris intimauit. Itanos quoque de eius purgatione.
haec scripta cum letitia mitteremus esse & profecto & nr̄a
& ur̄a modo alacritas certior nec p̄ propera uiderentur. Quae
adhuc de audiendo quam de auditu p̄cesserat adueniente sine
ad nos sc̄o fratre & coep̄o nr̄o faustino concilium congregauimus
& credidimus ideo cum illo missum. Qūm sicut per eius operam
praerbyterio ante redditus fuerat. Ita nunc posse & de tantis
criminibus attha bracen̄is obiectis colaborante purgari.
Cuius tanta actam immania flagitia decursum nr̄i concilii
examen inuenit. ut & memorati patrocinium potius quam
iudicium ac defensoris magis operam quam direptoris
iustitiam superarent. Nam primum quantum obfaterit

Africani

+
omni congregatione diuersas iniurias ingerendo . quasi
ecclesiae romane asserens priuilegia . & uolens cum anobis
in communioni suscipi . Quem tua sc̄tas credens appellasse
quod probare non potuit communioni reddiderat . Quod
minime tamen licuit quod & iam gestorum melius lectioni
cognoscas . Triduano tamen laboriosissimo agitato iudicio cum
diuersis idem obiecte afflictissimi quereremus . uel moras
coep̄inr̄i faustam uetergi uersiones ipsius apiari . Quibus
nefandas turpitudines oculere conabatur . Osi iudex iustus
foras & longanimis magno conpendio refecauit . tetrore
quippe ac pudore obfatione compressa . Quatantum liuidū
caenum impudentia negationis uolebat obruere dōnrō eius
conscientiam coartante . & occulta quae in illius corde
tantam quam in uoluntate criminum iam damnabat . & iam
hominibus publicante repente in confessione cunctorum
obiectorum flagitiorum . dolosus negator erupit . Et tandem
de omnibus incredibilibus obprobriis ultroneus seip̄se conuicit .
Atque ipsam quoque nr̄am spem quae cum & credebamus & ob
tabamus . De tam pudendis maculis posse purgari conuertit
ingemuit . Nisiqm̄ istam nr̄am mestitiam uno tantum solatio
mitigauit . quod & nos laborare diuturnioris questionis
absoluit . & suis uulneribus qualem cumque medellam
& similita actus conscientiae reluctantem confessionem p̄uidit .
Domine frat̄ p̄fato itaque de uite salutationis officio in pen
dio deprecamur . ut deinceps ad uasa aurea hinc uenienter non
facilius admittat̄ . Nec anobis excommunicatos in com
munionem ultra uellat̄ excipere . quia hoc & iam nicheno

concilio definitum facile aduertat. uenerabilitas tua nam
 & si de inferioribus clericis uell aicis uidetur ibi precaueri.
 Quantomagis hoc de episcopis uoluit obseruari nec in sua prouincia
 communionem suscipi. At uia scitatis pro populo uel indebita
 uideantur communioni refutari. Presbyterorum quoque
 & sequentium clericorum improbare fugia sicut aedignum
 est repellat scitatis tua. Quia & nulla patrum definitione hoc
 ecclesiae derogatum est africanae & decreta nichena siue in
 inferioribus gradus clericos. Si uel ipsos episcopos suis metropolitanis
 aperitissime commiserunt. Prudentissime enim iustissime
 quae uiderunt quaecumque negotia in suis locis ubi orta sunt
 finienda. Nec unicuique prouidentia gratiam scilicet. De futura
 qua equitas christi sacerdotibus & prudenter uideatur & con
 stantissime teneatur. maxime quia unicuique concessum est
 si iudicio offensus fuerit cognitorum ad concilia siue prouinciae
 uel & iam uniuersale prouocare nisi forte quisquam est qui
 credat uniuersis & possedimur in examinis inspirare iustitiam
 & innumerabilibus congregatis in concilio sacerdotibus
 denegare. Aut quomodo ipsum transmarinum iudicium
 ratum erit. Ad quod testium necessitate persone uel propter
 sexus uel propter senectutem infirmitatem uel multas alias
 impedimentas adduci non poterunt. Nam ut aliqui tamquam
 atque scitatis latere mittantur. Nullo inuenimus patrum
 synodo constitutum quia illud quod pridem per eundem
 coepiscopum nostrum fauianum. tamquam ex parte nicheni concilii
 exinde transmissis in conciliis uerioribus. quia accipiuntur
 nichena scilicet cyllillo coepiscoporum alexandrinae ecclesiae

& uenerabili atque constantinopolitano antistite ex au-
 thentico missis. Quae & iam antehoc per innocentium primum
 & marcellum subdiaconos per quos ad nos ab eis directae sunt. uenera-
 bilis memoriae bonifatio episcopo decessori uero a nobis transmissae sunt.
 In quibus tale aliquid non potuimus reperire. Executores
 & iam clericos uros quibusque potentibus nolite mittere. Nolite
 concedere ne fumosum typhum seculi in ecclesiam christi quae luce
 simplicitatis & humilitatis diem. Omnia uidere cupientibus presertim
 uideamur inducere. Nam de fratre nostro faustiano amoto iam
 profuit nefandis nequitias de christi ecclesia dolendo a pario
 securisumus. Quod cum prouitatem ac moderatione tuae sci-
 tatis. salua fraterna caritate ulterius in africa minime patiantur.

Et alia manu dominici sanctitatem ueram seu longiore orantem
 pro nobis custodiat domine frater. **EXPLICIT**
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PPAE

siricius siricius himerio episcopo tarraconensi salutem.

Siricius papa Successor
 Damasci a. 385.
 obiit. 398.

Directa ad decessorem nostrum sanctae recordationis damasum
 fraternitatis tuae relatio. me iam in sedem ipsius consecratum
 quia sic dominus ordinauit. Inuenit quem cum in conuentum fratrum
 solita tuus legeremus tantum inuenimus quae reprehensione
 & correptione sint digna. Quanta obtinemus laudanda
 cognoscere. Et quia necesse nos erat in eius labores caraque
 succedere. cum per dei gratiam successimus in honorem factum
 ut oportebat. primitus meae prouectionis indicio ad
 singula prouidentur aspirare digna tuae est. Consultationi
 tuae responsum competens non negauimus quia officium

consideratione non ē nobis dissimulare. Non est tacere
 libertas quibus maior cunctis xpiane religionis zelus
 incumbit. Por tamus honora omnium qui grauantur quin
 immo haec portat in nobis beatus apostolus petrus quinos
 in omnibus ut confidimus administrationis sue protegit & tuetur
 heredes. **DE ARRIANIS N̄ REBAPTIZANDIS.**

Prima itaque pagine tuae fonte signata baptizatos ab impiis
 arrianis plurimos ad fidem catholicam refectare. & quosdam
 defraatribus nris eosdem denuo baptizare uelle quod non licet.
 Cum hoc fieri & ap̄t̄s uet̄ & canonēs contradicant. & post
 cassatum ariminense concilium missa ad prouincias auene
 rande memorie prodecessore meo liberio generalia decreta
 prohibeant. Quos nos cum nouatianis aliisque hereticis
 sicut est in synodo confutatum. per inuocationem solam septa
 formis sp̄s episcopalis manus impositione catholicorum
 conuentui sociamus. Quod & iam totus orientis occidentis que
 custodit a quotramite. uos quo que post hac minime con
 uenit deuiare si non uultis anro collegio synodali sententia
 separari. **UT PRETER PASCHA**
 & pente costen baptismus non celebretur.

Sequitur de diuersis baptizandorum pro ut unicuique
 libitum fuerit improbabilis & emendata confusio quae
 anris sacer dotibus quod commota dicimus non ratione auc
 toritatis alicuius. sed sola temeritate p̄sumitur ut passim
 ac libere natalicis xp̄i seu apparitionis. nec non & aposto
 lorum seu martirum festiuitatibus innumere. ut assensu
 plebes baptismi mysterium consequantur. Cum hoc sibi

priuilegium apud nos & apud omnes ecclesiar dominicu
 specialiter cum pentecosten suo pascha defendat. Quibus
 solis per annum diebus ad fidem confluentibus generalia
 baptismatis tradi conuenit sacramenta. His dumtaxat electis
 qui ante quadraginta uel eo amplius dies nomen dederint.
 & exorcismis cotidianisque orationibus atque ieiuniis fuerint
 expiati. Quatenus apostolica illa impleatur preceptio. ut
 expurgato fermento ueteri noua incipiat esse consparatio.
 sicut sacra ergo paschalem reuerentiam in nullo dicimus
 esse minuendam. Itam sanctorum quinec dum loqui poter
 per etatem uel his quibus in qualibet necessitate opus fuerit
 sacriunda baptismatis. Omniuolumus caelertate succurri.
 ne ad nrarum perniciem tendat animarum. sine gato desi
 derantibus fonte salutari. Exiens unusquisque de seculo
 & regnum perdat & uitam. Quicumque & iam discrimen
 naufragi hospitalitatis incursum obsidionis ambiguum uel
 cuiuslibet corporalis. Egritudine desperationis inciderint
 & sibi unico credulitatis auxilio poposcerint sub ueniri.

Eodem quo posant momento temporis expectate regene
 rationis premia consequantur. Actenus erratum in hac
 parte sufficiat. Nunc p̄fizam regulam omnes teneant
 sacer dotes qui nolunt ab apostolice petre. super quam
 xps uniuersalem conferuxit ecclesiam soliditate diuelli.

DE APOSTATIS. III.

Ad iectum est & iam quosdam xpianos ad apostasiam
 quod dici nefas est transeuptes. & idolorum cultu

ac sacrificiorum contaminatione profanatos. quos xpi corpore & sanguine quodudum redempti fuerant renascendo iubemus abscondi. & si resipiscentes forte aliquando fuerint ad lamenta conuersi. His quamdiu uiuunt. agenda poenitentia est & multatio finis suo. Reconciliationis gratia tribuenda quia docent edno. Nolo mortem peccatoris tantum ut conuertatur & uiuat. **QUOD NON LICEAT** alterius sponsam ad matrimonium iura sortari.

III. De con iugali autem uelatione requisitus. sedis sponsatam aliuuellam alter in matrimonium possit accipere. hoc nefiat modis omnibus in hibemus quia illa benedictio quam nuptiarum sacerdos imponit apud fideles cuiusdam sacrilegi instar est si uelati transgressione uioletur. **DE HIS QUI** poenitentiam minime seruauerunt.

V. De his uero non incongrue dilectio tua apostolicam sedem credidit consulendam. Qui acta poenitentia tamquam canes ac sues admonitis profanos & uolutabra redeuntes. & militie circulum & ludicras uoluptates & noua coniugia & in hibitos denuo appetuere concubitus. Quorum professam in continentiam generati post absolutionem filios prouiderunt. De quibus quia iam suffugium non habent poenitendi. Id duximus decernendum ut solam in tra ecclesiam fidelibus oratione iungantur. Sacre misteriorum celebrata quamuis non mereantur inter sint. Ad dominice autem mensae conuiuio se gre gentur. ut hac saltem defricatione correpta & ipsi in se sua errata castigent. & alius exemplum tribuant quatenus ab ob scenis cupiditatibus retrahantur. quibus tamen

quoniam carnali fragilitate ceciderunt. uatico munere
cum ad dñm ceperim proficisci. per communionis gratiam
uolumus subueniri. quam formam & circa mulieres quae se
post penitentiam talibus pollutionibus deuinxerunt.

DE MONACHIS ET UIRGINIBUS PROPOSITUM NON SERuantibus.

VI

Preterea monachorum quosdam atque monacharum
ab iuncto proposito sanctissimam protestari demersos esse
lasciuam. ut prius clanculo uelut sub monasteriorum praetatu.
Inlicita ac sacrilega se contagione miscuerint. Postea uero in
apruptum conscientiae desperatione perducti. Demittit comple
xibus libere filios procrearunt. quod & publice legis & ecclesiae sacra
iura condemnant. haec igitur impudicas detestabilesque personas
a monasteriorum coetu. Ecclesiarumque conuentibus eliminandas
esse mandamus. quatenus retrusse in suis erga talis tantum facinus
continuo lamentatione deflentes. Purificatorio possint poeni
tudinis ignis de quo quere. Ut eis uel ad mortem salutem solius
misericordiae intuitu per communionis gratiam possint indul
gentia subuenire. **DE CLERICIS INCONTINENTIBUS:**

VII

Veniamus nunc ad sacratissimos ordines clericorum quos in uene
rande relegionis iniuriam. Itaper uas prouincias calcator
atque confusos caritatis insinuante repperimus. ut hieremie
nobis uoce dicendum sit. quis clauic capite meo aquam aut oculis
meis fontem lacrimarum & flebo populum hunc die ac nocte.
Si ergo beatus propheta ad lugenda populi peccata non sibi ait
lacrimas posse sufficere. quanto nos possumus dolore percelli.
Cum eorum quinque corpore compellimur facinora deplorare.

Quibus precipue secundum beatum ~~beatam~~ paulum. Infantia
 cotidiana & sollicitudo omnium ecclesiarum indefinenter incūbit.
 Quis enim infirmatur & non infirmor quis scandalizatur & non ego.
 Plurimos enim sacerdotēs xpi atque leuitas post longa consecrationis
 sue tempora tam de coniugis propriis quam & iam de turpicuitu sobole
 didicimus procreasse. & crimen suum hac prescriptione defendere
 quam ueteri testamento sacerdotibus ac ministris generandi facultas
 legitur adtributa. Dicat mihi unūc quisquis ille est feceratur libidinū
 p̄ceptorumque uitiorum. si est amat quia in lege moysi passim sacris
 ordinibus ad dñro laxata sunt frenaluxoriae. Cur eos quibus
 committebantur sc̄a sc̄orum promouēdicent. sc̄a estote quia & ego
 sc̄a sum dñs dñs. Cur & iam procul a suis domibus annouiciis
 in templo habitare iussi sunt sacerdotes. hac uidelicet ratione ne uel
 cum uxoribus possint carnale exercere cum merum ut conscientie
 integritate fulgentes. Acceptabile dōmunus offerrent quibus
 expleto deseruita onis sue tempore uxori usus solius successionis
 causa fuerat relaxatus quia non ex alia nisi ex tribu leui quisquam
 ad i ministerium fuerat p̄ceptus admitti. unde & dñs ih̄s cum nos
 suam lustrasset & aduentu. In euangelio protestatur quia legem
 uenerit implere non soluere. & ideo ecclesiam cuius sponsus ē.
 forma castitatis uoluit splendore faciare. ut in die iudicii cum
 rursum ad uenerit sine macula & ruga eūm poscat. sicut per apostolū
 suum infatuit repperire quarum sanctionē om̄s sacerdotes
 atque leuitas insolubili lege confringimur ut ad die ordinationis
 nr̄e sobrietati ac pudicitie & cordanra mancipemur & corpora.
 Dum modo per omnia dōnrō in his quae cotidie offerimus
 sacrificis placeamus. Quia autem in carnes sunt dicente electionis

ua scđo placere non possunt. uos autem iam non estis in carne
 sed in spū. Si tamen spū scđi habitat in uobis. & ubi poterit nisi
 in corporibus sicut legimus. scđi spū habitare & qui aliquando
 de quibus loquimur ut uas scđas retulit ne lapsos esse se deflent.
 In hac condicione misericordiam dicimus non negandam. ut sine
 ullo honoris augmento in hoc quod detecti sunt quam diu uixerint
 officio perseuerent. si tamen post hac continenter se studuerint
 exhibere. In uero qui in licita priuilegi excusatione nituntur
 ut sibi assentiant ueteri hoc lege concessum. Nouerint se ab omni
 ecclesiastico honore quo indigne uisunt. Apostolice sedis au-
 thoritate delectos. Nec unquam posse ueneranda ad directare
 miseria a quibus se ipsi. Dum obscens cupiditatis in hiant
 pribauerunt. & quia exempla p̄sentia cauere nos p̄monent
 in futurum. qui libet ep̄s p̄b̄t atque diac̄. quod non optamus
 deinceps fuerit talis inuentus. Jam nōc sibi omnem per nos
 indulgentie additum intellegat obseruatum. quia ferro
 necesse est excidantur uulneraque fomentum non senserint
 medicinam.

**DE CLERICIS QUALES
 DEBENT PROMOUERI.**

LVIII **D**icimus etiam licenter ac libere in explorate uitae homines
 quibus etiam fuerint numerosa conugia ad p̄fixas digni-
 tates. prout cuiusque libuerit adspirare. Quod non tantū
 illis qui ad haec immoderata ambitione perueniunt. quantum
 metro politanis specialiter pontificibus imputamus. Quidam
 in habitas ausibus conhibent dñi. Quantum in se est p̄cepta
 contemnant. & ut taceamus quod aliis suspicamus. ubi
 illud est quod dñi n̄c data per moysen lege constituit dicens.

Sacerdotes mei semel nubant. & alio loco sacerdos uxorem
uirginem accipiat. Non uiduam non repudiatam non mere-
tricem. Quod secutus apte ex parte secutore predicatur unius
uxoris uirum. Tam sacerdotem quam diaconum fieri
debere mandauit. Quae omnia ita uirarum regionum despicit
untur episcopi. Quasi in contrarium magis fuerint constituta. &
quae non est nobis de huiusmodi usurpationibus neglegendum.
Nemo indignatus domini uox iusta corripiat quae dicit. uidebas
furem & curtebas eum & popebas tuum cum adulteris
portationem. Quid ab ueris post haec ecclesis sequendum sit.
Quid uitandum generali pronuntiatione decernimus.

DE CLERICO CONuersatione.

VIII. Quicumque itaque se ecclesiae uouit obsequium a sua in-
fantia ante pubertatis annis baptizari & lectorum
debet ministerio sociari qui accessu ad adolescentiam usque
ad tricesimum aetatis annum si probabiliter uixerit una
tantum & ea quam uirginem communiter per sacerdotem
benedictione percipit. uxore contentus ac solus
& subdiaconus esse debet. postquam ad diaconi gradum si se ipse
primitus continentia praesente dignum prouerit accedat.
ubi si ultra quinque annos laudabiliter ministrarit congrue
praeter iterum consequetur. Exinde post decennium
episcopalem cathedram poterit ad ipsam. si tamen per haec
tempora integritas uitae ac fidei eius fuerit approbata.

DE CRANO EUIS.

X. Qui uero iam aetate grande uis melioris propositi con-
uersatione prouocatus ex laico ad sacram militiam

peruenire festinat. Desiderius sui fructum non aliter
 obtineat nisi eo quod baptizatur tempore factam lectorum
 aut exorcistarum numero societur. si tamen eum unum habu-
 isse uel habere & hanc uirginem accepisse constat uxorem.
 Quidum imitari fuerit expleto biennio per quin quennium
 aliud acolitus & subdiaconus fiat. & sic ad diaconatum si per haec
 tempora dignus iudicatus fuerit proueat. Exinde iam
 accessu temporum praerbyterium uel episcopatum si eum cleri
 ac plebis euocauerit electio non in merito forteatur.

**quod clericus qui secundam
 duxerit deponatur.**

XI

Quisquis sane clericus aut uiduam aut certe secundam
 coniugem duxerit omni ecclesiarum dignitate
 priuilegio mox nudetur. Laicatum tamen sibi communionem
 concessa. quam ita demum poterit possidere. si nihil postea
 quod hanc perdat admittat. **quae feminae
 cum clericis habenti**

XII

Feminas uero non alias esse patimur in domibus clericorum
 nisi ea tantum quas proprias solas necessitudinum causas
 habitare cum hisdem synodus nichena permisit.
de monachorum promotione.

XIII

Monachos quoque quos tamen morum grauitas & uirtus
 ac fidei infatigatio sanctae commendat clericorum officio
 adgregari. & optamus & uolumus ita ut quinque trices-
 simum aetatis annum sunt in minoribus per gradus singulos
 crescente tempora promouentur ordinibus & sic ad dia-
 conatum uel praerbyterium insignia mature aetatis consecratione

perueniant. Nec salus ad episcopatus culmen ascendant.
 Nisi in his eademque singulis dignitatibus superius prefiximus
 tempora fuerint custodita. **QUOD POENITENS
 NON FIA CLERICUS.**

XIII Illud quoque nos par fuit providere ut sic ut poenitentiam
 agere cuiquam non conceditur clericorum. Ita & post peni-
 tentiam ac reconciliationem nullum quam laico liceat honore
 clericatus adipisci. Quia quamuis sint omnium peccatorum
 contagione mundati. Nulla tamen debent gerendorum
 sacramentorum instrumenta suscipere. quid dum fuerint
 uasa uitiorum. **UT SI PER IGNORANTIAM
 poenitentes dicamus uel uideus martiris cleri factus fuerit
 NON PROMOVEATUR.**

XV Et quia his omnibus quae in reprehensionem ueniunt sola
 excusatio ignorantiae obtenditur. Cum nos inter im folius
 pietatis intuitu necesse est clementer ignoscere. Quicumque
 poenitens quicumque digamus quicumque uideus martiris
 ad sacram militiam indebite & incompetenter inrepsit. Hac
 sibi condicione a nobis ueniam intellegat relaxatam. ut in
 magno debeat computare beneficio si adempta sibi omni spe
 promotionis. In hoc quoque inuenitur ordine perpetua
 stabilitate permaneat. scilicet post hac prouinciarum om-
 nium summi antistes. quod si ultra ad sacros ordines quem
 quam de talibus crediderint adsumendum. & de suo & decoru
 statu quos contra canones. & interdicta praerouexerint.
 congruam apostolica sede promendam esse sententiam.
 Explicuimus ut arbitror frater carissime uniuersa

finis ept pap. siricij

quaedigestasunt inquerellam. & ad singulas causas de quibus
per filium nrm bassianum prbm ad romanam ecclesiam. utpote
ad caput tui corporis retulisti sufficientia quantum opinio
responsa reddidimus. Nunc frater nraas tuae animum adser
uandus canones & tenenda decretalia *confutata* magis ac magis
incitamus. Uthaec quae ad tua consultare scripsimus omnium
coepiscoporum nrorum perferri facias *notionem*. & non solum
eorum qui in tua sunt diucesi *confutata*. sed & iam ad uniuersas
carthagenenses ac boeticos lusitanos atque gallicos. uel eos
qui uicinis tibi conlimitant. hinc inde prouincis haec quae a nobis
sunt salubri ordinatione. disposita sub litterarum tuarum pro
secutione mittantur. & quamquam *statuta* sedis apostolice uel
canonum uenerabilia definita. Nulli sacerdotum dñi ignorare
sibi liberum. ut illis tamen & pro antiquitate sacerdotum tui dilec
tionis *esse* admodum poterit gloriosum. sic aequae ad te speciali
nomine *generaliter* scriptasunt. per unanimitatis tuae sollici
tudinem in uniuersorum fratrum nrorum notitiam perferantur.
Quatenos & quae a nobis non insulze sed prouide sub nimia
cautela & deliberatione sunt & salubriter *confutata* in teme
rata permaneat. & omnibus in posterum excusationibus
aditus quoniam nulli apud nos patere poterit in seruat.
Dat. iij. id. feb. arcadio & bauto. **UOCC CONSS**

INCIPIT EPISTOLA REGULARIS PAPI INNOCENTII.
Innocentius decimus epus egubino salutem firmitate ecclesi
astica ut sunt abeatis apostolorum tradita. Integra uellent
seruare dñi sacerdotes. Nulla diuersitas nulla uarietas in ipsis
ordinibus & consecrationibus haberetur. sed dum unusquisque

Montanus a. 417.
15 annis scribit. sub
arcadio etc.

14
cipit ept pap innocenti.

non quod traditum est sed quod sibi uisum fuerit. hoc exifamat. ee.
tenendum. In diuersa indiuerfis locis uel ecclesiis aut teneri
aut celebrari uidentur. hac fit scandalum populis. Quidum nesciunt
traditiones antiquas. humana presumptione corruptas putent sibi
aut ecclesias non conuenire aut ab apostolis uel apostolicis uiris
contrarietatem inductam. Quis enim nesciat aut non aduertat.
Id quod a principe apostolorum petro romane ecclesiae traditum e.
ac nunc usque custoditur ab omnibus debere seruari. nec super
duci aut inducta aliquid quod aut auctoritate non habeat.
Aut aliunde accipere uideatur exemplum. Preterum cum sit
manifestum in omnem italiam. gallias hispanias africanam atque
sicilicam insulasque inter iacentes. nullum in futurum se ecclesias
nisi eos quos uenerabilis apl petrus aut eius successores consecraverint
sacerdotes aut legant. si in his prouinciis alius apostolorum
inuenitur aut legitur inuenisse. docuisse. Qui si non legunt
quia nusquam inueniant. Oportet nos hoc sequi quod ecclesia
romana custodit. aqua eos principum accepisse non dubium est.
Nedum peregrinis assertionibus fudeant capud in fuitationem
uideantur omittere. se pedilectionem tuam ad urbem uenisse
ac nobiscum in ecclesia conuenisse non dubium est. & quem
morem uel in consecrandis miseris. uel in ceteris agendis
arcanis teneat cognouisse. Quod sufficeret & arbitraret ad
informationem. si precessores tui minus aliquid aut aliter
tenuerint satis certum habere nisi de aliquibus consulendos
nos esse duxisset. Quibus idcirco respondimus non quod te
aliqua ignorare credamus. sed ut maiore auctoritate
uel tuas in futurum uel si quis romane ecclesiae in fuitationibus

errant. aut commoneas aut iudicare non differas. ut si re
ualeamus qui sint qui aut nouitates inducant aut alterius ecclesie
quam romane existimant consuetudinem esse seruandam.

DE PACE POSITIS CONFECTA MYSTERIA DANDA.

I Pacem igitur asseris ante confecta mysteria quosdam populos
imperare uel sibi inter sacerdotes tradere. Cum positi omnia que
aperire non debeo pax sit necessaria indicenda. per quam
confecti populum ad omnia que in mysteriis aguntur atque in
ecclesia celebrantur. prebuisse consentium ac finita esse pacis
concludentis signaculo demonstrantur. **DE NOMINIB:**

II **D**enomimibus. **ANTE ECCE SACERDOTIS RECITANDIS.**
uero sectandis antequam pacem sacerdos faciat atque eorum
oblationes quorum nomina recitanda sunt sua oratione comendat.
Quam super fluum sit & ipse pro tua prudentia recognoscat. ut
cuius hostiam necdum deo offeras eius antefit. nomen in sinues
quam uis illi incognitum nihil sit. prius uero oblationes sunt
commendande. Actunc eorum nomina quorum sunt edicenda
ut inter sacramenta nominentur. nominet alia quae ante
premitimus ut ipsi misteris uiam futuris praecibus apperi
amus. **QONDEBIANT BAPTILATINIS HABERIS CSIGNARI**

III **D**e consignandis uero infantibus manifestum est. Non ab alia
quam ab epō fieri licere. Nam prbri licet sint sacerdotes ponti
ficatus tamen apicem non habent. Hoc autem pontificibus
soli debere ut uel con signent uel paraclitum spm tradant.
Non solum consuetudo ecclesiastica demonstrat. uerum illa
lectio actuum apostolorum que asserit petrum & iohannem
effedi rectos qui iam baptizati tradant spm scm. Nam prbri

seu extra ep̄m seu pre sente ep̄o cum baptizant x̄rismate
 baptizatos unguere licet sed quod ab ep̄o fuerit consecratum.
 Non tamen frontem ex eodem oleo signare quod solus debetur
 ep̄s cum tradunt sp̄m paracletum uerba uero dicere non possum.
 Ne magis prodere uidear quam ad consolationem respondere.

Q̄D & ITE OMNES SABBATO IEIUNETUR.

Sabbatum uero ieiunandum esse ratio euidentissima demonstrat.
 Nam si diem dominicum ob uenerabilem resurrectionem
 dñi n̄r̄i ih̄u x̄pi non solum in pascha celebramus uerum & iam
 per singulos circulos ebdomadarum ipsius diei imaginem
 frequentamus. Ac si sexta feria propter passionem dñi ieiunamus
 sabbatum pretermittere non debemus quin
 tristitiam atque letitiam temporis illius uidetur inclusit.
 Nam utique constat apostolus biduo isto & immerore fuisse
 & propter metum iudeorum seculuisse. Quod utique non
 dubium est in tantum eos ieiunasse ^{bi}duo memoratur ut tra
 ditio ecclesie habeat in biduo sacramenta penitus non cele
 brari. quae for ma utique per singulas tenenda est ebdomadae.
 propter id quod cum memoratio die illius semper est cele
 branda. quod si putant semel atque uno sabbato ieiunandum.
 Ergo & dominicum. & vi. f. semel in pascha erit utique
 celebrandum. si autem dñi diei. ac vi. f. per singulas ebd̄
 reparanda imago est. Dementis est bidui agere consuetu
 dinem sabbato preter misso cum non disparem habeat
 causam. A. vi. uidelicet feria in qua dñs passus est
 quando & ad inferos fuit. ut tertia die resurgens redderet
 letitiam post biduanam. Tristitiam precedentem

Non ergo nos negamus. VI. f. ieiunandum sed dicimus & sabb
hoc agendum quia ambobus diebus trinitatem ap[ost]olis uel his qui xpm
secuti sunt indixerunt. Qui die dominico hilarati non solum
ipsum festiuissimum esse uoluerunt. uerum & iam per omnes
ebdomadas frequentandum esse duxerunt. **DE FERMENTO
CITATIS PR[EB]I DIRIGENDUM.**

Defermento quod die dominica per titulum mittimus super flue
nos consulere uoluisti. Cum omnes ecclesie n[ost]re in ciuitatem
sint confatute quarum pr[eb]i qui adie ipso propter plebem
sibi creditam nobiscum conuenire non possunt. Idcirco fer
mentum a nobis confectum per acolathus accipiunt. ut se an
communione maxime illa die non iudicent separatos. Quod
per parroecias fieri debere non puto quia non longe portandas
sacramenta. nec nos per amitteria diuersa confatutas pr[eb]is
desanamus & pr[eb]i eorum conficiendorum ius habeant atq[ue]
licentiam. **DE INERGUMENIS BAPTIZANDIS.**

VI. **D**e his uero baptizatis qui postea demonio aut uitio aliquo
aut peccato interueniente arripiuntur. quae si uel dilectio
tua si a pr[eb]o uel diacono possint aut debeant consignari.
quod hoc nisi ep[iscop]us precipere non licet & nam e manus inponenda
omnino non est nisi ep[iscop]us auctoritatem dederit id efficiendi.
ut autem fiat ep[iscop]i est imperare ut manus ei uel a pr[eb]o uel
a ceteris clericis inponatur. Nam quomodo id fieri sine magno
labore poterit uel longe confatutus energuminus ad ep[iscop]um
deducatur. cum sit talis casus ei in itinere acciderit nec fieri
ad ep[iscop]um nec referri ad sua facile possit. **DE POS
NITIENIBUS.**

VII. De poenitentibus autem qui sibi ex grauioribus commissis
siue ex leuioribus poenitentiam gerunt. si nulla inter
ueniat egritudo. **V. FERANTE PASCHA.**

Eis remittendum romane ecclesie consuetudo demonstrat.
Ceterorum de pondere pfumando delectorum sacerdotis
est iudicare. ut attendat ad confessionem poenitentis & ad fletus
atque lacrimas corrigentis ac iam iubere dimitti. Cum uiderit
congruam satisfactionem. sanis qui egritudinem inciderit
atque usque ad desperationem deuenit ei. Est ante tempus
pasche relaxandum ne de seculo atque communione discedat.
**DE EPISTOLA SCITIA COBI APTI
IN QUAE PRO INFIRMIS ORARE PERCITUR.**

VIII. Sane quoniam de hoc sic uti de ceteris consulere uoluit dilectio
tua adiecit. & iam si filius meus celestianus diaconus in epistola
sua esse atque dilectione positum. Illud quod in beati apostoli
iacobi epistolam conscriptum est. Infirmatur quis in uobis inducat
presbiter & orem super eum unguentes eum oleo in nomine dñi.
& oratio fidei saluauit infirmum & suscitauit illum dñs. & si in
peccatis fuerit remittetur ei. quod non est dubium de fidelibus
egrotantibus accipi. uel intellegi debere qui scō oleo chrismatis
per ungui possunt. qđ ab epō confectum non solum sacerdotibus
sed omnibus uoxpianis licet in sua aut suorum necessitate
unguendum. Ceterum illud superfluum uideamus adiectum.
ut de epō ambigatur quod presbyteris licere non dubium est.
Nam idcirco praesbyteris dictum est quia epō occupationibus
aliis impediti ad omnes languidus ire non possunt. Ceterum
si epō aut postea ut dignum ducit aliquem a se uisitandum

negantur.

& benedicere & tangere x̄ristmate sine unctione potest
cuius est ipsum x̄ristma conficere. Nam poenitentibus reliqua
sacramenta istud fundi non potest qui genus est sacramenta.
Quomodo unum genus putatur posse concedi. his igitur fr̄
carissime omnibus quaetua dilectio uoluit anobis exponi.
prout potuimus respondere cura uimus ut ecclesiatua romanam
consuetudinem aqua originem ducit ser uare ualeat atque custodire.
Reliqua uero quae scribitur non erant. Cum ad fueris interrogati
poterimus edicere. Erit autem potentiae dñi & iam id procurare
ut & tuam ecclesiam & clericos nros qui sub tuo pontificio diuinis
famulantur officis bene instituas. & alius formam tribuas
quam debeant imitari. Data xiiii. kl̄ apl̄ theodosio augusto
vii. & pelladio. uu cc ss.

EXPLICIT DECRETIS

Epistola pape innocenti. Incipit eiusdem alia.

Innocentius uictorio ep̄o rano manensi salutem & sit tibi fr̄
carissime pro merito & honore sacerdotii quo plurimum
polles. uiuendi & docendi ecclesiae regule nota sunt omnia
neque est aliquid de quod sacris lectionibus tibi minus collectum
esse uideatur. Tamen quia romane ecclesiae normam atque
auctoritatem magnopere postulata. uoluntati tuae morem
admodum gerens de gestis uite & morum probabilium disciplinas
annexas litteris meis misi. per quas aduertant ecclesiarum
regionis ure populiquebus & regulis xp̄ianorum uita. In sua
cuiuscumque professione debeat contineri qualisq; ser uetur
inurbis romae ecclesiis disciplina erit dilectionis tuae pplebes
finitimas. & confacer dotes nros qui in illis regionibus propriis
ecclesiis p̄sident. Regularum hunc librum quasi didascalum

cum atque monitorem sedula insinuare ut & nos cognoscere
& ad fidem confluentium mores. ualeant docendi soliditate
formare. Aut enim propositum suum ex hac r̄ congruenti
lectione cognoscant. Aut si quid adhuc desideratur facile poterit
ex bona imitatione supplere. Incipiamus igitur ad iudicium
sc̄o apostolo petro. per quem & apostolatus & episcopatus
in xp̄o cepit exordid. ut quoniam plures sepe emer serunt
cause que in aliquantibus non erant cause sed crimine. Ut de cetero
solicitudine sit unicuique sacerdoti in sua ecclesia curam huius
modi habere. Sicut ap̄t̄s p̄dicat paulus talem ecclesiam d̄o exhibendā
Non habentem maculam aut rugam ne aliquid mor̄ uide ovis
afflatu conscientiar̄a contaminata uioletur. propt̄ eo igitur
qui uel ignorantiam uel desidia non tenent ecclesiasticam disci-
plinam & multa non p̄sumenda p̄sumunt. Recte postulasti
ut illis partibus istius modique tenet & ecclesia romana forma
seruetur. Non quod noua precepta aliqua imperentur. Sed
ea quae per desidia aliquorum neglecta sunt. Ab omnibus
obseruari cupiamus quae tamen apostolica & patrum traditione
sunt constituta. Scriptum ē namque ate solonocenser. 11.
ad timotheum paulo monente. sc̄ate & tenete traditiones n̄as
siue per uerbum siue per epistolam illud certe tuam debet mente
uehementius excitare. ut ab omni labe seculi istius immunis
antedi conspectam securis inueniaris. Cum multum enim creditur
plus ab eo exigitur. Ergo qm̄ non pro nobis tantum sed pro populo
xp̄i cogimur prestare rationem. Disciplinā d̄i sc̄ifica populum
erudire debemus. Exiterunt enim nonnulli qui statuta maiorū
non tenentes ^{en} castitatem ecclesie sua p̄sumptione uiolant.

Populi flabore sequentes & diu iudicium non amentes. Ergo
 ne silentio nro ex his amemus his prebere consensum. Dicent dno.
 uidebas furem & currebas cum eo. haec sunt quae deinceps in
 iutu diu iudici. Omnem catholicum epm expedit custodire.

**QUOD EXTRA CONSCIENTIAM METRO
 POLITANON ORDINETUR EPS.**

VIII.

Primum ut extra conscientiam metropolitanepi nullus
 audeat ordinare. Integrum enim iudicium est quod plurimoru
 sententia confirmatur. Nec unus epf ordinare psumat ne furta u
 beneficium prefatum uideatur. hoc enim & a synodo nicheno
 confutum atque definitum. **QUI AD CLERUM**

admitti non possunt & ad clericorum cause ad proprias ter

MINENTUR EPISCOPIS.

X

Item si quis post remissionem peccatorum cingulum militiae secularis
 habuerit ad clericatum admitti omnino non debeat. si quae aut
 cause uel contentiones inter clericos tam superioris ordinis quam
 etiam inferioris fuerint exorte. ut secundum synodum nichenam
 congregatis eiusdem prouintiae episcopis. Iurgium terminetur
 nec alicui liceat sine praeiudicio tamen romane ecclesiae.

Relictis his sacerdotibus qui in eadem prouincia die ecclesiam nutu
 diuino gubernant. ad alias conuolare prouincias quod si quis
 forte psumpserit & ab officio cleri submotus & iniuriarum
 reus ab omnibus iudicetur. si autem maioris cause in medio
 fuerit deuoluit ad sedem apostolicam sicut synodus statuit
 post iudicium episcopale referatur. **UT UIUAM**

CLRS NON DUCAT UXOREM.

XI.

Vt uiuam clericus non ducat uxorem. quia scriptum est

Sacerdos uxorem uirginem accipit & non uiduam non eiecitā.
 tenque ad sacerdotium labore suo & uite prouitate con
 tendit. Cauere debet ne hoc p̄iudicio impeditur peruenire
 non possit. **UT SILLICUS UIDUAM DUXERIT CLER. N̄ FIAT.**

VI **V**thi qui uiduam licet laicus duxit uxorem. siue ante baptismum
 siue post baptismum non admittantur ad clerū. Quia eodem
 uicio uidetur exclusus. In baptismo autē crimina dimittuntur
 non acceptę uxoris consortium se laxatur. **UT CLER. N̄ SIT
 QUI SECUNDUM HABUERIT.**

XIII **N**ehis qui secundam duxerit uxorem clericus fiat quia scriptū ē.
 unus uxoris uirum. & iterum sacerdotēs mei semel nubant. &
 alibi sacerdotēs mei non nubant amplius. Ac ne aliquibus exiſta
 metur ante baptismum. si forte quis accepit uxorem & eade seculo
 recedente alteram duxit in baptismo esse dimissum satis erat
 a regula. quia in baptismo peccata remittuntur. non acceptarū
 uxorū numerus aboletur. Cum utique uxor ex legis p̄cepto
 ductatur in tantum ut & in paradiso cumparentes humani generis
 coniungentur ab ipso sint dō benedicti. & salamon dicat adō
 p̄parabitur uiro uxor quam formam & iam sacerdotēs om̄s
 seruare uisus ipse demonstrat ecclesie. satis enim absurdum est
 aliquem credere uxorem ante baptismum acceptam post baptisū
 non computari. Cum benedictio que per sacerdotem super
 nubentes imponitur. non mater iam delinquendi dedisse. sed
 formam tenuisse legis adō antiquitus infatute doceatur.
 quod si non putatur uxores reconputanda quae ante baptisū
 ducta ē. ergo nec filii qui ante baptismum geniti sunt pro
 filii habentur. **UT ALIUS CLERICUS**

ORDINARE NULLUS P̄SUMET EP̄S

Vt de aliena ecclesia clericum ordinare nullus usurpæ nisi cuius ep̄s p̄cibus exortatur concedere uoluerit. hoc & iam synodus statuit in nichena ut abiectum ab altero clericum altera ecclesia non recipiat.

QUOD SACERDOTES ET LEUITÆ CŪ MULIERIBUS COIRE N̄ DEBEANT.

XV **V**t uenientes a nouationis uel motensibus per manus tantum in positionem suscipiantur quia quamuis ab hereticis tamen in xp̄i nomine baptizati sunt. præter eos qui si forte a nobis ad illos transeuntes rebaptizati sunt. Hi si resipiscentes & ruinas suas cogitantes redire maluerint. sub longæ penitentis satisfactione admittendi sunt.

XVI **P**ræter ea quod dignum & pudicum & honestum est tenere ecclesia omnimodo debet ut sacerdos & leuitæ cum uxoribus suis coeant. qui a ministerii cotidiani necesse sitatibus occupantur. scriptum est enim sciescote quoniam ego sc̄s sum dn̄s d̄s uester. Nam prius temporibus de templo d̄i sacerdotet annouicissus non discedebant. sicut de zacharia legimus. nec domum suam omnino tangebant. quibus utique pp̄t subolis successionem uxori usus fuerat relaxatus. quia ex alia tribu p̄ter ex semine aaron ad sacerdotium nullus fuerat p̄ceptus accedere. quanto magis hi sacerdotet uel leuitæ pudicitiam ex die ordinationis suae seruare debeant. quibus uel sacerdotium uel ministerium sine successionem est. nec præterit dies quæ uel a sacrificiis diuinis uel baptismatis officio uacent. Nam si paulus ad corintheos scribit dicens. Abstinet uos a tempore ut uacetis orationi. & hoc utique laicus p̄cepit multo magis sacerdotet quibus & orandi & sacrificandi iuge officium est semper debebunt ab eiusmodi consortio abstinere. qui si contaminatur

fuerit acarnali concupiscentia quopudore uelsacrificare forsitan
 usurpauit. Autqua conscientia quomerito ex audire succedit.
 Cumdictum sit. Omnia munda mundis conquinata sunt autem & infidelibus
 nihil mundum. sed fortasse licere hoc credit quia scriptum est unius
 uxoris uirum non permanentem in concupiscentiam generandi dixit
 sed propter consuetudinem futuram. neque enim integros corpore non ad
 misit. qui aut uellem autem omnes sic esse sicut & lego. & aperit
 declarat dicens. Qui autem in carne sunt deo placere non possunt.
 uos autem iam non estis in carne sed in spiritu. **QUOD MONACHS**
 si clericus factus fuerit propositum suum seruare debet.

XVII **D**emonachis quidum morantes in monasterio postea ad clericatus
 ordinem per uenerint non debere eos a priori preposito deuiare
 autem sicut in monasterio fuit & quod diu seruauit in meliori gradu
 positus admittere non debet aut sic corruptus postea baptizatus
 & in monasterio sedens ad clericatum ordinem ~~ordinem~~ accedere
 uoluerit. uxorem omnino habere non poterit. quia nec benedicti
 cum sponsa potest iam ante corruptus. quae forma seruatur in
 clericali maxime cum uetus regula hoc habeat. ut quisque corruptus
 baptizatus clericus esse uoluerit spondeat se uxorem omnino non
 ducere. **UT EX CURIALIBUS CLERICUS**
 non fiat propter uoluntates quas diabulo inuentas exhibere compellitur.

XVIII **P**roter ea frequenter quidam ex fratribus nostris curiales uel quibus
 libet publicis functionibus occupatos clericos facere contendunt.
 quibus postea maior tristitia cum dereuocandis eis aliquid ab im
 peratore precipitur quam gratianascitur. De absente constat enim
 eos impis munus uoluptates & iam exhibere quas diabulo inuentas
 esse non dubium est. & ludorum aut numerum a paratibus

aut preesse aut forsitan inter esse. sic certe in exemplum sollicitudo
 & tristitia fratrum. quam in sepe pertulimus imperatore presente
 cum pro his sepius rogaremur. quam ipse nobiscum positus cognouit
 quibus non solum inferiores clerici excurialibus. uerum & iam
 iam in sacerdotio constituti ingent molestia ut redderentur
 instabat. **DE UIRGINIBUS UELATIS
 SI DEUIAUERIT.**

XVIII

Item qui xpo spiritualiter nubunt & a sacerdote uelantur.
 si postea uel publice nupserint uel se danculo corruerint. non
 eas admittendas esse ad negendam poenitentiam. nisi si cui se
 iunxerat de mundo recesserit. si enim de hominibus hec ratio
 custoditur ut quaecumque uiuente uiro alteri nupserit habeatur
 adultera nec ei agende poenitentiae licentia concedatur.
 Nisi unus ex his fuerit defunctus quantum magis de illa tenenda est
 quae ante immortalis sponsio coniunxerat. & postea ad humanas
 nuptias transmigravit. **DE UIRGINIBUS NON
 UELATIS SI DEUIAUERINT.**

XX.

Haec uero quae necdum sacro uelamine tectae tamen in proposito
 uirginalis est per se simulauerit permanere. licet uelatae
 non fuerint si fors tenuberint his agenda aliquando tempore
 poenitentiae. e. quia sponsio eius ad no. tenebatur. si enim inter
 homines solae bonae fidei contractus nulla ratione dissolui.
 Quantum magis ista pollicitatio quam cum do. pepigit solui sine
 uindicta non poterit. Nam si ap. paulus quae a proposito
 uideat discesserant. Dixit eas habere damnationem
 quia primam fidem irritam fecerunt. quanto potius uirg.
 quae priori promissioni fidem frangere sunt conage.

alia.

Haec itaque regula frater karissime si plena uigilantia fuerit ab omnibus discipulis obseruata cessauit ambitio dissensio conquiescit. Heresim & scismata non emergunt locum non accipit & diabolus se uendi. manebit unanimitas iniquitas superata calcabitur ueritas spiritali feruore flagrauit. Pax predicata labiis cum uoluntate animi concordauit. Implebitur edictum apostoli ut unanimes unum sentientes permaneamus in xpo. Nihil per contentionem nobis neque per inanem gloriam uindicantes. Non hominibus sed domino saluatori placentes. Cui est honor & gloria in secula seculorum amen.

Innocentius exuperio episcopo tolosano salutem. Consulentibus fratres karissime quid de proposita specie unaquaque sentirem. Pro capto intelligentiae meae quaesum uisa respondi. Quid sequendum uel quod hic illis ratio per suaderet uel auctoritas lectionis ostenderet. uel custodia series temporum demonstraret. Et quidem dilectio tua institutum secuta prudentium ad sedem apostolicam referre maluit quid deberet de rebus dubiis custodire. potius quam usurpationem praesumpta quaesibi uiderentur de singulis obtinere.

Cur enim magis pudendum putemus dicere aliquid quam omnino nescire. mihi quoque ipsi de consolatione docilitas accedit. ut per scrutatas rationibus ad proposita respondere compellar eoque fit. ut & aliquid semper addiscat qui postulatur ut doceat.

Proponam igitur singula subiciamque responsum. **DE INCONTINENTIA SACERDOTUM UEL LEUITARUM.**

XXI

Proposuita quid de his obseruari debeat quos in diaconi ministerio aut in officio presbyteri positos incontinentes.

esse aut fuisse generati filii prodiderunt. De his & diuinarum
 legum est disciplina & beate recordationis uiri sirici epí
 monita euidentia commendarunt. Ut incontinentes in officis
 talibus positi. omni honore ecclesiastico priuarentur nec ad
 mittantur ad tale ministerium. quod sola continentia oportet
 impleri. Est enim uetus admodum sacre legis auctoritas
 iam inde ab initio custodia. Quod in templo annouicissimu
 dimissuae habitare praeceptum sunt sacerdotes ut seruientes
 sacris oblationibus puros & ab omni labe purgatos sibi uindicent
 diuina mysteria. Neque eos ad sacrificia fas sit admitti.
 qui exercent uel cum uxore carnale consortium quia scriptum é.
 Scí estote quia & ego seruus sum dñs dñs uester. Quibus utique
 propter subolis successionem. propterea uxoris usus fuerat
 relaxatus quia ex aliis ad sacerdotium nullus fuerat
 p̄ceptus accedere. Quantomagis huiusmodi uelle uitae
 pudicitiam ex die ordinationis suae seruare debent. Quibus
 uel sacerdotium uel ministerium sine successione est. Nec
 p̄terit dies quauel sacrificiis diuinis uel baptismatis officio
 uacent. Nam si paulus ad corinthios scribit dicens. **Abstinetis**
 uos ad tempus ut uacetis orationi & hoc utique laicis his
 precepit multo magis sacerdotes quibus & orandi & sacrifi
 candi iuge officium est. semper debent ab huiusmodi
 consortio abstinere. Qui si contaminatus fuerit carnali con
 cupiscentia quopudore uel sacrificare usur pauit aut qua
 conscientia quouemerito exaudiri se credit cum dictum sit
 omnia munda mundis. Conquinatis autem & infidelibus
 nihil mundum. sed fortasse hoc licere credit quia scriptum é.

unius uxoris uirum non permanente in concupiscentiam
 generandi hoc dixit: sed propter continentiam futuram neque
 enim integros corpore non admisit quia uellem autem omni
 fic esse sicut & ego & aperte declarauit dicens: Qui autem in carne
 sunt deo placere non possunt & habentem filios non generaliter dixit.
 Sed ea plena dispar & diuisa sententia est. Nam si ad aliquos
 forma illa ecclesiasticae uite pariter & disciplinae quae ab episcopo
 seruo ad prouincias committitur non probabitur peruenisse.
 his ignorantiae uenia remittetur. Ita ut de cetero poenitentur
 incipiant abstinere & ita gradus suos in quibus inuenta fuerant
 sic retinent ut eis non liceat ad potiora conscendere. Quibus in bene
 ficio esse debet quod hunc ipsum locum quem retinent non
 amittant: si qui autem scit se formam uidentis missam a seruo
 deteguntur: neque statim cupiditate libidine abiecit. Illi sunt
 modi hominibus submouendi qui post admonitionem cognitam
 proponendam arbitratu sunt uoluptatem.

DE UL TIMA POENITENTIA

XII **E** hoc questum est quid de his obseruari oporteat qui post
 baptismum omnitemporis in continentiae uoluptatibus delectati
 in extremo fine uite suae poenitentiam simul & reconciliationem
 communionis exposcunt. De his obseruatio prior durior posterior
 interuenientem misericordia inclinatio est. Nam consuetudo
 prior tenuit ut concederetur poenitentia sed communicatio negaretur.
 Nam cum illis temporibus crebri persecutiones essent. Ne
 communionis concessa facultas homines ad reconciliationem
 securus non reuocaretur & lapsu merito negata communicatio est
 concessa poenitentia ne totum poenitentis negaretur & durior est.

remissionem fecit temporis ratio. Sed postquam dñi noster
 pacem ecclesiis reddidit. Jam ter ore depulso communionem
 dari ab euntibus placuit. & propter dñi misericordiam quasi
 uaticum profecturus. & nemo uationi hereticis negantis ueniã
 asperitatem & duriciam subsequi uideamur. Tributur ergo
 cum poenitentia extrema communio. Ut homines huiusmodi
 uel in supremis suis permittente saluatoris nro a perpetuo
 exitu uindicerentur. **DE ADMINISTRATIONIBUS.**

XXIII.

Quaesitum etiam est super his qui post baptismum administra-
 uerunt & auctoritate sola exercuerunt. Aut etiam capitale
 protulere sententiam. De his nihil legimus a maioribus definitum.
 meminerant enim ad potestates has fuisse concessas. & propter
 uindictam noxiores gladium fuisse permittum. Et dimissum
 terium esse datum in huiusmodi uindictam. Quomodo igitur
 reprehenderent factum quod auctore dño uiderent esse. concessum
 De his ergo ita ut actenus seruatum est. si habere mus ne aut
 disciplinam euertere aut contra auctoritatem dñi uenire uide-
 amur. Ipsa autem in ratione reddenda gesta sua omnia serua-
 buntur. **QD UIRICUM AD ULIERIS N CONUENIANT.**

XXIII.

Et illud desideratum sciri cur communicantes uiricum ad uirum
 uxoris non conueniant. Cum contra uxores in consortio ad
 ulterorum uirorum manere uideantur. super hoc xpiana
 ad ulterium in uque sexu pari ratione condempnat. sed uiros
 suos mulieres non facile de adulterio accusant. & non habent
 latentia peccata uindictam. uiri autem liberius uxores ad
 ulteras apud sacerdotem deferre consuerunt. & ideo mulieribus
 pro dicit earum crimine commoio denegatur. uirorum aut

latente commissio non facile quisquam ex suspicionibus
abstinetur. qui utique submouebitur si eius flagitium detegat.
Cum ergo par causa sit interdum probatione cessante iudicij
ratio conquiescat. **quod qui preces**
uel criminales dicant habeantur immunes.

Illud etiam scitari uoluiti antequam dicantibus liberum conce-
datur utique post baptismi regenerationem a principibus
poscere mortem alicuius uel sanguinem de rextu. quam rem
principem numquam sine cognitione concedunt. sed ad iudices
commissa ipsa uel crimine semper remittunt. ut causa cognita
iudicentur quae cumque sit ori fuerint delagata. aut absolu-
tio aut damnatio pro negotij qualitate profertur. & dum
legum improbos exercetur auctoritas erit dicatorem immunis.

quod hi qui in tercedente
repudio diuortium pertulerunt alisque se unxerunt nuptiis adu-
SEM ONSTRENTUR

De his etiam requisitum dilectio tua quum interueniente repudio
aliis matrimonio copularunt. Quos utroque parte
adulteros esse manifestum est. qui uero uel uxore
uiuente quam uis dissociatum uideatur esse coniugium
ad aliam copulam festinarunt. neque possunt adulteri non uideri
intantum ut etiam heper sone quibus tales coniuncti sunt.
etiam ipse ad alterum commissis uideantur. secundum illud
quod legimus in euangl. Quid misert uxorem suam & duxerit
aliam moechatur. similiter & quid missam duxerit moechatur.
& ideo omnes a communione fidelium abstinentos. De parentibus
autem aut propinquis eorum nihil tale statui potest nisi.

Nisi incertores inliciti consortii fuisse detegantur. **QUI LIBRI
INCANON RECIPIANTUR.**

XXVII. Quuero recipiantur incanonem scripturarum breuis
adnexus ostendit. haec sunt ergo quae desiderant a moneri
uoce uoluita. moysi libri quinque. id est genesis. exodus.
leuiticus. numeri & deuteronomium nec non & iesu naue
& iudicum & regnorum libri quattuor. simul & ruth ppha
libri sedecim salomonis libri quinque psalterium. Item
historiarum iob liber unus. tobis unus. heser. unus. iudit
unus. machabeorum duo. hesdre duo. Paralypomenon duo.
Item noui testamenti euangeliorum libri quattuor. aptorum
pauli epistole quattuordecim. ept ioh tres. epis petri duae.
Epist iude. epis iacobi actus aplor. apocalypsin ioh. Cetera
autem quae uel sub nomine mathie siue iacobi minoris uel
sub nomine petri & ioh quae quodam leuitio scripta sunt sub
nomine andree quae anexo charide & leonida philosophis uel
sub nomine thome. & si qua sunt alia non solum repudianda
uerum & iam noueris esse damnanda. **ΘΑΙΧΚΤ**

MARIE ET SILICONE II.

& anthemio. cons. epistule pape innocenti. IIII. Incipit
eiusdem papae innocenti ad felicem epm nucertianum.

Innocentius felici epo nucertiano mirari non possumus dilectione
tuam sequuntur maiorum. Omniaque quae possunt aliqua
recipere dubitationem ad nos quasi ad capud atque ad apicem
episcopatus referre. ut consulta uidelicet sedis apostolica
ex ipsis rebus bus certum aliquid faciendum. quae pronuncia
quod nos & libenter accipimus & dilectionem memorem

canonum probamus. scripta igitur quod seruo re fidei quo
 polles & amore scē plebis uel reparaueris ecclesiarū uel nouas
 quas que conſtruxeris. ſed in hiſ clericos quos conſtituas non habere.
 Aliquos uero murtos aliquos dicamus eſſe ad quod ſuipuumus
 prudente uirum de hiſ uoluiffe conſulere. Que omnibus ſunt certa
 ratione conperſa. ergo non quaſi ignorantia dicimus ſed malis
 forſitan occupatos iſtud oblitus eſſe uos dicimus.

+

S I Q U I S U O L E N S P A R T E M S I B I

corpore amputauerit clericus eſſe non poteſt nolens autem poteſt.

XXVIII **Q**uingitur partem cuiuslibet digiti ſibi ipſe uolens abſcidit.

hunc ad clericum canones non admittunt. Cui uero caſu aliquo
 conuigit dum aut operi ruſſaco curam impendit. aut aliquid
 faciens ſi non ſponte percuffit hoſ canones precipium & clericus
 fuerint & ſi uidero fuerint reperta non abici. In illis enim
 uoluntas eſt iudicata que ſibi auſa fuit ferrum inicere quod
 ſcilicet & alii id facere dubitare non poſſit. In iſta ſuero caſuſ.

**ueniam meruit. QUOD DICAMUS
 AD CLERUM ADMITTI NON POSSUNT.**

XXVII **D**edigamus autem nec conſulidebuit quod manifeſta ſit lectio
 apoſtoli. unius uxoris uirum ad ſacerdotium ſiue ad clericatum
 admitti debere. & hanc ipſam tamen ſi uirginem accepit
 nam ea que habuerit ante uirum licet defunctuſſit. tamen
 ſiderico poſtea fuerit copulata clericus qui eam accepit
 eſſe non poterit. quam lege cautum eſt. non uiduam non
 abiectam habere poſſe conjugem ſacerdotem.

**QUID ELAICIS AD CLERUM
 DEBEANT PROMOUERI.**

XXX. De laici uero relegi otia consoluit quod canones ordinare prohibeant. certum est quidem hoc regulas ecclesiasticas continere. sed non ita definitum est ut de omnibus sic laici consuetum. Neque enim de iura nasci & non fieri possunt. sed de signata sunt genera de quibus ad clericatum peruenire possunt. Id est si quis fidelis militauerit. si quis fidelis causas egerit. hoc est postulauerit. si quis fidelis administrauerit de curialibus autem manifesta ratio est. Quoniam & si inueniantur huiusmodi uiri quidebeant clericari fieri. tamen quoniam sepius ad curiam repetantur. Cauendum ab his est propter tribulationem que sepe de his ecclesie peruenit. **QUI DE LAICIS** possunt clericari fieri hic aperte concuba prohibetur.

XXXI. Laici uero qui habentes uxores baptizati sunt ac sic se iustauerint ut opinio eorum nullo baculent. ut aut clericis iuncti sunt heseant si non concubam non pelicem nouerint. si in omnibus bonis operibus uigilant non prohibentur huiusmodi ad clericatum sorte adsumi.

**DE TEMPORIBUS
MORANDIS IN CLERO.**

Ita sane ut in eos tempora a maioribus consuetata seruentur. Nec cito quilibet lector cito acolitus cito diaconus cito sacerdos fiat. quam minoribus officiis sibi uel perdurent & uitae eorum pariter & obsequia conprobantur. ut ad sacerdotium postea emeritis stipendiorum merita ueniant. Nec precipiant quod uita probata meretur accipere. quoniam ergo certa definitione monstrata est. quidebeant amitti. qui uero probati exhibis omnibus quos uide dignatio otia non posse reprobari. Eligere debetis quos clericos

Incipit eiusdem papae innocenti.

facias. si enim nullam gratiam hominibus aut beneficium
prestare uelimus tales inuenire possumus. De quorum adsump-

tionem nec incurrere nec erubescere ualeamus. **EXPLICIT**
EPIS PAPA INNOCENTII III. IN
CIPIT EIUSDEM. V.

Innocentius maximo & feuerio episcopi praebes ecclesiarum canonum
norma nulli esse debet & incognita sacerdoti qui a nesari haec a ponti-
fice satis esse indecorum maxime cum alacris relegeos sit & sciatur
& custodienda esse ducatur. Nuper maximilianus filius noster
agens in rebus cuiusmodi querellam detulerit libelli eius series
adnexa declarat. **quod II. QUINQUE PRESBY**
terio filios genuerint remoueri ab officio debeant.

XXX
III **Q**uia de fidei ac discipline deductus non patitur ecclesiam pullum
ab indignis praebis quos in presbyterio filios asserit procreasse quod
non licet exponerem nisi in ossemuram prudentiam legistotus
habere notitiam. Et ideo frater Karolus libelli qui subiectus est tenore per-
specto eos qui talia perpetrasse dicuntur iubebatur in medio collocari
discussisq; abiectionibus que ipsi praebis impinguntur. si conuicti
potuerint a sacerdotali remoueantur officio. quia quis in non sunt
sua temptare non possunt atque alieni efficiantur a ministerio
quod uiuendo in luce pulluerunt. miramur autem haec eorum
dissimulare episcopi ut autem cohibere aut nesare esse in licita iudicentur.

EXPLICIT. INCIPIT EIUSDEM PAPA

innocenti. VI. quod post penitentiam nullus possunt ad clerum admitti.

XX
III **I**nnocentius agapito machedonio & mariano episcopi apulis. multa
in prouincia contra canones ecclesiarum decretorum maiorum
usurpari plurimis & relationes diuersorum & suggestiones.

fidissime retulerunt. quae quidem possent facile refectari. sipe in his nominarentur auctores. quidam aut magis aut obsequentibus gratia prestare nituntur. Re legione uiolunt ordinesque corrumpunt ac sic euenit ut indigni qui que honores suscipiant ecclesiarum & admittantur ad clerum. quinec inter laicos quidem dignum locum habere merentur sicut nunc dato nobis libello monstratum est modestum quendam multis criminibus in uolutum. propter que & iam poenitentiam egisse dicitur non solum clericum effectum quod non licet. uerum & iam ad episcopatus apicem tendere. Cum canones apud nichenam constituti poenitentis & iam ab infimis officiis clericorum excludant. & ideo fr̄s Km̄i per specto tenore libelli eum iubebitis presentari ac si uere constituerit talem qualem libellus adfirmat non solum ad ambitione sed & iam a clericatus remoueat officio.

EXPT. INCIP. EIUSDE P. PAPAE. VII.

de bubalio & tariano damnatis a prouincialibus ep̄is quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit.

XXXV.

Innocentius fr̄s gorontio sofronio flauiano machedonio prosdocio & aristeo ep̄is per machedoniam constitutis moraco ep̄orū nr̄orum maximiani & eumeni uel potius inportunitas temporum fecit ut uos iterare et debubalio & tariano quaerentiam & nos iterum homines perditissimos insurgeremus. sed ut possum paucioribus uerbis malorum tantorum immitabor compendium & stricam quae in uolumine litterarum ur̄arū con spexerim retractabo. graue non potuit uideri p̄ssimis mentibus ur̄is cuiuscumque retractari iudicium. qui auertat exagitata sepius magis splendet in luce & pernicies reuocata.

in iudicium grauius & sine poenitentia contempnatur. Nam
 fructus diuinus est iustitia sepius recensari fr̄s Km̄i uerum illud
 uideo mouissime animos uros quod immutis bububus sepe falla
 cis deprehensus obiecerit. Exemplaria fictarum quasianobis litte
 rarum cum pro consuetudine hominis nihil quo proferr̄. Jam
 fidem dignissimum uidetur sed si leatur omne iam de tali negotio
 murmur & conuicti diabuli ipsi anhelitus comprimantur. subiun
 ximus autem his priores litteras quas per memoratos ep̄os miseram.
 Quibus ita plenaria sententia r̄orum sensum designata est ut dū
 relegeris nihil ambiguum nihil requirendum in accusa de cetero
 repetas. hanc autem paginola mram sollicitus credentibus ep̄is
 relegendum mitate ut sciant plenissime quid sit debubatio & tauri
 ano. Ceterisque pronunciatum ut ser uent quidigni ammonitiones
 cauere a talibus ne talia fortiant.

**EXPT. INCIPIT INUSO
 PAP. VII. DETERMINIS MINIME TRANSFERENDIS.**

Innocentius florentino ep̄o tiburtinensi non semel sed aliquoties
 clamat scriptura diuina transferri non oportere terminos
 a patribus constitutos quia nefas est. si quod alter semper possederit
 alter inuadat. Quod tuam bonitatem frater & coep̄m̄i uisus
 adserui perpetrasse. Nam non montanam siue felicensem parro
 chiam ad suam dioecesim. a maioribus pertinentem inuasisset
 atque illic diuina celebrasse mysteria. Inconsulto eodem ac
 nesciente non sine dolore conquestus est. Quod si uerum est non
 leuiter te incurrisse cognoscas. unde si declinare cupis tante
 usurpationes in iudicium nr̄is utteris admonitus te conuenit ab
 sinere. Certe si aliquid tibi credit iustitiae suffragari. Integris
 hominibus & in prius tantum manentibus post dies uenerabiles

pasche adesse debetis. ut memorati possis intentionibus respon-
dere parabusque in medio collocatus quid antiquitas aut ueritas
habeat requiramus. **SIC HUIUS UXOR FUERIT**

abducata in captiuitatem & alteram maritus acceperat
reuerente prima secunda mulier debet excludi.

**XXX
VII**

Innocentius probo conturbatio procelle barbarice facultati
legitimitatis casum. Nam bene confuturo matrimonio inter
fortunium & ursam captiuitatis incursum fecerat neuum nisi ea
relegentis statuta prouiderent. Cum enim in captiuitatem predictam
ursam mulier teneretur. Aliud coniugium cum resoluta for-
tunius memoratus in hisse cognoscitur sed labore dñi reuersa ur-
sanos adit & nullo diffidente uxorem se memoratus esse per-
docuit. quare domine fili merito in iustis statuimus fide catholica
suffragante illum esse coniugium. Quod erat primitus gratum
diuina fundatum. Conuentumque secundum mulieris priore
super facte nec diuortio eiectione nullo pacto posse esse legitimum.

**AD AURELIUM CARITAGINEN-
SEM & AUGUSTANUM YPPONIENSEM EPIS SCRIPTA SALUTATORIA PLENA
CARITATE. XXXVIII.**

Innocentius aurelio & augustano ep̄i acceptissimi mihi germani
conpresbyteri. Illo recursus uacuis officio nr̄o esse non debuit.
per caros enim salutare karissimus natalis quodam modo nobis
uideatur & consequens. Gaudere igitur in dñi ueram germani-
tatem amantissimi. cupimus & pro nobis pari ad dñm uota repen-
dere precamur. Quia ut benenofas communibus & alternis
plus agimus orationibus quam singularibus aut priuatis.

AD IULIANAM NOBILEM EIUSSO

PAPAE SCRIPTA EXHORTATORIA.

XXX
VIII) **S**ingulare membrum ecclesiae tuae re legionis amplitudinem
existere. & a nobis reuerentissime coli satis est omnibus manifestum.
Impro autem apice nobilitatis multo nobiliorem ecclesiae deuo
tionem inpendis & magis letaxpi agnitione preceptis eius ob
temperas. & inde potius exultas quam anta generis flore iactaris.
summe uirtutis est uicissim gloriam carnis & magne est xpi gratiae
nobilitatem moribus superasse domina filia merito inlustris.
Certa igitur existens dilectissima utque huius quaecumque sunt
spacia & suis diuinis que officis inlustrare contende. ut qui
signem representat reddat sibi per secula clariorem.

AD AURELIUM EPUM CARITHAGINENSIS DE PASCHA.

XL **I**nnocentius aurelio caritatis nr̄e officium nullo inter uallo
dirimitur & iam sic archa nullus apices ferat. uiuente enim spiri
tuali gratia alternis in cordibus & amore nr̄m confouet sacer
dotalis ipsa societas. Cur ergo indignum est unitatem ecclesie
custodire. Itemque omnes pariter & sentiamus & pronunciemus
frater karissime. has ergo litteras de ratione paschali alterius
dico futuri anni per scripsi. Nam cum antediem .xi k̄t darum
aprilium poen̄ lun̄d̄ .xvi. colligatur. Nam quippiam minus
est itemque antediem .iiii k̄l darum earundem ueniat uice
sima tertia ex tertia .xi k̄l darum memoratarum die festa
paschalia celebrandum. Quoniam in uicesima tertia luna
nullum pascha unquam antepascha factum esse cognoscimus.
sententiae meae exposui atque dixi tenorem cognoscimus
imprudens meae eritque consorti mihi frater cum una
nimis & consacerdotibus nr̄is. hanc ipsam rem in synodo.

relegio fiffima retractare ut finihil dispositioni nostre
 resultat nobis plenissime aperteque rescribas quoddeliberatum
 paschalem diem - Jam diem ante ut moris est seruandam suo
 tempore proscribamus - conpibm autem archidamum quam
 uis nouerim quodlibentissime ac more suscipias consueto
 tamen ex habundantibus postulo ut eum inter tuos habere
 digneris.

XLII.

DE ANTHIOCENE ECCLESIA
InnoCentius bonifacio p^rbo ecclesia anthiocene quamuis quam
 priusquam ad urbem perueniret romam beatus apostolus petrus
 sue presentie illustrauit - uelut germana ecclesie romanediuse
 ab eadem alienam esse non passa est - Nam missis legatis ita pacem
 postulauit & meruit ut eum uagria nos suis ordinibus ad locis in te
 merata ordinatione quam acceperant a memorato susciperent -
 & iohannis scē memorie uel clericos uel laicos munum colligeret atq;
 congregaret promittens - Ipsius ciuitatis ep^s frater n^rs alexando
 & iam si quis forte uel a nobis uel aliunde potestioris ordinationis
 ad eosdem aduenerit se sine contra uersiam recepturum - hoc
 nomen epⁱ memorata inter quiescentes ep^{os} recitarum - Cu reinos
 nouerit tradidit se manus frater karissime & eos in n^ra uiscera
 recepit se ne diu membra quaerereque si uerant sanitatem ab uni
 tate corporis haberentur aliena - Omnia uero que per ordmē
 gestasunt filius meus diaconus paulus harum scilicet portatur
 litterarum & tuis dilectioni poterit enarrare ut & gaudium
 communem nobiscum habeas & eos in formes qui pro ataci par
 tabus interuenire consuerunt.

XLIII.

AD ALEXANDRUM ANTHIOCHENUM EP^S DE PACE.
InnoCentius alexandro ep^o quam grata mihi quam pia

quam necessaria legatio tua scitate frater karissime.
 ad nos directa fuerit gestor um ipsorum replicatione cognosces
 uoluntatem conprbent casianus hanc amiciaarum nraurum
 paginulam per conprbim nrm paulum nicholaum diaconum
 & petrum subdiaconum filios nros quasi primitias pacis nrae
 conscripsi. saluto itaque & tuam huius xpo germanitatem
 & omnem illam quae tecum tam bene sentit ecclesiam nosque
 ut factas & alloquamini. peto crebrius litteris & frequentius
 de ura salute letificeris. Dant enim ut confidodns totius nos
 praeterita temporis dispendia amantissimo litterarum conlo

quo repensare. **DE ATTICO CONSTANTINOPOLYIANO EPO.**

XL
 III

Innocentius maximiano epō miramur prudentiam tuam scripta
 ad alicum epim constantinopolitane urbis a nobis & prosecutione
 propria & dato libello qui subter adnexus est postulare a quo
 nec missas ullas satam epistolam ad nos. uel aduram synodum utiq;
 per uisita. Idque non petenti est a me tribuendum quod de bear
 de pationibus discussa ratione concessum communionem sus
 pensa restituitur. Demonstrata causas quibus id cederat iam esse
 detertas & proferta condiciones pacis impletas quo dneque
 apud nos neque apud nos ut pdixi atticus missis a quibus suorum
 uel dicere uoluit uel demonstrare completum. quem admodum
 antiochens ecclesie frater & coepit alexander digna legatione
 & prosecutus est & probauit. quibus hominibus utique inter esse
 dignatus cognouit quem admodum singillatim omnia scriptorū
 nrorum antehac de causa beatissimi iohannis quodam epi nri
 discussim utque illi in omnibus satis euidenter monstraauerint
 uniuersam quae apud antiochiam fieri debuerant fuisse completa

quorum amplexati pacem utique fidem fecimus & magnum
 tramitem omnibus eandem postulatur is ostendimus si modo
 qua ediscussa sunt atque completa & iam ipsi se pro suo loco fuisse
 uel conplesse aliquando monstrauerint communionem que
 uti folegatione solemniter defunata sibi rogauerint redhiberi
 expectamus ergo & professionem memorata de completis omnibus
 conditionibus quas diuersis temporibus pdiximus & petitionem
 communis ut recte & petenti & probato se eandem mereri.

Reddamus frater karissime nam de omnibus plenissimas ad
 scam fratrem nr̄m. **SYNODUM DUDUM**

precepita. incipit eiusdem pape item alexandro antiocheno epodepate

XLIII.

Apostolicis fauoris gratia magnopaci usque ad nos decore resplen
 dit. Tantumque lucis gaudiorumque infulsit fidelibus ut diuente idō
 maximas laudes maiores nos debere fateremur. plusque ad
 iocunda sumus quod discussis omnibus lateribus actionum. tue
 fraternitatis ita totum pietate ac pacientia gestam cognouimus
 ut in omnibus dnm̄ laudaremus. successumque ipsum ideo pres
 utum tuis laboribus uideamus quod tota uirtute pacis amor
 existens eam requisitam inueneris & reper tam summam caritatem
 seruaueris. Cum ergo omnes tuum p̄cipue circa illos qui quondam
 paulini atque euagri ep̄orum censea fuerant nomine. habeo
 summam uotorum meorum cum antiqui neui. purgatio tui temporis
 tuisque meritis prorogatur. quorum & iam illos eiusdem nominis
 quingenta merita clericatus acceperant. cense sub bono quietis gra
 uiam retinere susceptam. & qui anoster conp̄br̄ cassianus gratum
 dixit. Tue fore dignationi si meo consilio inciuitate ur̄a cleri
 catus ordinem ducere censerentur. statim propter beniuolentiam

promissa que memorati ut inter ceteros sacerdotes ministrosque
 qui in ciuitate sunt adnumerentur frater karissime. Libenter
 propterea de episcopi elpidio atque pappo. Cognoui quod sine questionibus
 suas ecclesias recuperauerint. & multum in gestis ut subiectas
 tantur. sollicitus inquisi sibi utrum omnibus esset & conditionibus.
 satisfactum in causa beati & ueredito digni sacerdotis iohannis. & cum
 per singula adsertio legatorum ex uoto completa esse facerentur.
 Gratias agens domino communionem ecclesie uere ita recepta ut
 preme feram apostolice sedis condiscipulos primos dedisse
 ceteris in ampacis in qua firmatos uos. nosque domini christi ita benig
 nitas amplexabitur. utque communi & ut nullo de cetero ti
 allamento uellauit cuiusquam contentationis pudore pulsetur.
 Scripta autem a caci episcopi quoniam cum uiris sunt porrecta suscepimus.
 Ne per ueram iniuriam ille qui olim a nobis suspensus fuerat
 repudiaretur. & tamen factis habunde in actis statuimus secuti
 dignanter relegere procurabis. Quid in eius persona debeat
 custodiri. ut si per omnia uiris consiliis ac actibus quae tam scis se ro
 gauit esse communem prestatetur sine fauore uero nostro que
 iudicio communionis ac litterarum a nobis gratia prorogata
 suscripserunt uiginti episcopi italie. **IDEI PATRIEM**
ALEXANDRO EPISCOPO QUOD PRIME SEDIS BEATE PETRI ANTHOCHIAM
ESSE MEMORATUR.

XLV **E**tonus & honor a nobis atque frater nitate impositus necessarii
 tractatus causas induxit. Quod litteris uel communitorio uero.
 ut dat sancti spiritus gratia respondere possimus. Reuoluentes itaque
 auctoritatem nichene synodus quae una omnium per orbem
 terrarum mentem explicat. sacerdotem que censuit de antiochene

ecclesia cunctis fidelibus nedixerim sacerdotibus esse necessarium
 custodire . qua super dioecesim suam predictam ecclesiam non
 super aliquam prouinciam recognoscimus confitutam . unde aucto-
 ritatis non tam prociuitatis magnificentiam . hoc eidem ad tributum
 quam quod prima primi apostolis sedis esse monstratur . ubi & nom-
 accepit re legio xpiana . & quae conuentum apostolorum apud se
 fieri celeberrimum meruitqueque urbis rome sed non ceder &
 nisi quod illa in transitum meruit ista susceptum apud se consum-
 matumque gaudet . Itaque ab urbe tramur fr̄ k̄m̄e ut sic ut metro-
 politanus auctoritatem ordinat singulari . sic & ceteros non sine
 permisa conscientia que tuasinas ep̄os procreari . In quibus hec
 modum recte seruabis ut longe positos litteris datis ordinari censas
 ab his qui nunc ^{suo} eos tantum ordinant arbitrati . uicinos autem sic famas
 ad manus impositionum tue gratie statuas peruenire . Quorum
 enim te maxime exspectat cura papue tuum debent mereri
 iudicium . **quod non oportet secūm**
 confutata imperatorum duos esse metropolitanos ep̄os

XLVI **N**am quod sciscitaris utrum diuisis imperiali iudicio prouincis
 ut due metropolis fiant . sic due metropolitani ep̄i debeant
 nominari . non ergo uisum est ad mobilitate necessitatem mun-
 danarum . dī ecclesiam commutari honoresque aut diuisiones
 perpetuas quas pro suis causis faciendas duxerit imperator . Ergo
 secundum prisani prouinciarum more metropolitanos ep̄os
 conuenit numerari . Cyprius sane ad feri soli mar-riane impietatis
 potentia fatigatos non tenuisse nichenos canones in ordinandis
 siue ep̄is . & usque adhuc habere p̄sumptum ut suo arbitrati
 ordinent . Neminem consulentes quocirca per suademus eos

ut curent iuxta canonum fidem catholicam sapere atque
manum cum ceteris sentire prouincis ut appareat sp̄s sci gratia
ip̄os quoque ut omnes ecclesias gubernari. **QUOD**

ARRIANORUM CLERICI

non sint suscipiendi in suis officiis quamuis eorum baptismus quod catholica
CONTACTA CONFIRMET ECCLESIA.

XL VII **A**rrianos pr̄terea ceterosque eiusdem modi peccet̄ quia eorum
laicos conuersos ad dñm sub imagine poenitentiae ac sc̄i sp̄s
sc̄i ficatione per manus impositionum suscipimus. non uidetur
clericos eorum cum sacerdoti aut ministerii cuiuspiam suscipere
dignitatem. qm̄ quibus solum baptismus ratum esse promittimus.
quod utaque in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i perficitur. nec s̄m̄
sp̄m̄ eos habere ex illo baptismo illisque miseris arbitramur.
qm̄ cum a catholica fide eorum auctores desisterent per se cōne
sp̄s quam acceperant amiserunt. nec daretur plenitudinem possunt
quaemaxime in ordinationibus operatur quam per impietatis sue
perfidiam potius quam fidem dixerim perdidit. qui fieri potest
ut eorum profanos sacerdotes dignos xpi honoribus arbitremur
quorum laicos imperfectos ut dixi ad sc̄i sp̄s percipiendam gratiam
cum poenitentiae imagine recipiamus. Grauitas itaque tua haec ad
notitiam coep̄orum uel per synodum si potest uel per harum recita
tionem faciat peruenire utque ipse tam necessario per contactus es.
& nos elimate respondimus communi omnium consensu studioq;
seruetur. **ITEM PAPA EACACIO UERO**
eae ep̄o desc̄o iohanne constantinopolitano ep̄o.

L III **A**d gaudere litteris frater nitatem tuam de receptis paulini uel
euagri ep̄orum clericis populisq; & de refutatis helpidio.

atque pappo coepis per censum & uel sero recepte pacis gratiam
 te fouere. postposita omnia contentione peruidimus. unde has
 ad presertantissimum fratrem & coepinimum alexandrum reddendas
 tuae transmisisimus unanimi uide licet. ut si omni inimicitiae
 omnem emulatio tandem nomen scilicet mirandiepi quam de omnibus
 eiusdem communionis participes atque animositate discessit. has
 nre societatis recipias litteras fratris modo ut omnia que hic actas
 firmata sunt apud mediatorem nrm amabilem alexandrum ore
 proprio ut communicantem conuenit fatearis. ut enim haec nobis
 unanimi caritatis que causa uenerabilis est. si in heretice sollicita
 nequid oblicum aut subsecutum in quoquam residerenoscatur. ex pte.

IIT PAP DE BONO SLACIS QDIUDAEISSINI CONPARANDI.

Innocentius Laurentio epó senienti diu mirati sumus dilectionis tuae
 litteris lecas hereticos photam uenena sectantes in territorio dilec
 tionis tuae non solum esse. sed & publice sibi conuenticula maliquorú
 possessionibus pparare. Cum de totopene orbe nusquam tam multa
 quam ad uos delegerint habitare. quorum doctrine nefariae
 auctor marcus dudum de urbe pulsus. Temeritatis tanta est ductus
 audacia ut primum sibi inter eos uindicta locum sed ne ulterius
 debacchandi habeant facultatem. & animas simplicium ac rusticia
 norum secum in gehennam cui defunati sunt trahant. Ac tum est
 aduersus eos a defensoribus ecclesiae nre quod eos possint expellere
 ut qui xpm dnm ex patris substantia ante scilicet negant genitum
 hic cum iudeis quicum deitatem negauerunt. & nunc usque
 negant participium habent damnationis tuum est frater kmie
 que precepta sunt non senius agere ne plebem tibi creditam dis
 simulatione deperdas & incipias deo deperditis reddere rationem.

+

XL

VIII

+

ITEM PAPAE DE SUSCRIPTENDIS.

Iclerici quos bonosur antequam damnaretur ordinasse cognoscitur.
 Innocentius, marciano epō nasisano superiore tempore sita men
 recte reor mōnime tam ad dilectionem tuam quam ad fr̄ & co
 epōs nros ruphum & ceteros huiusmodi litteras de clericis nasisen
 sibus transmississe. his uidelicet qui se ante damnationem bonosi
 adsererent. Ab eodem tam p̄bōs quam diaconos ut si relicto atq;
 damnato eius errore uellent ecclesie copulari libenter reciperentur.
 Ne forte qui essent digni recuperande salutis in eodem deperirent.
 uerum nunc in rauennatūbe mihi confutato propter romanū populi
 necessitates creberrimas. Germanio qui se asserit esse p̄b̄m atq;
 lupentius qui se diaconum dicit. multorum talium quasi legatione
 suscepta preces sua dolores proprios exprimere gestauerunt.
 Asserentes se quidam ecclesias in dilectionis tue constantis parro
 chis retinere. sed tuam communionem non potuisse mereri.
 Et uidelicet ratione qua rufacus quidem nomine iterata ordi
 natione p̄b̄terium suscepisset & non leui impedimento fit. Dū
 aut illi dolent huiusmodi hominem in ecclesia retineri. aut ille
 si peccare debere in alios arbitretur quem in se agnoscat esse peccatū.
 Et quamuis de eadem re plenius littere meae contineant quas superius
 memorauī. Tamen & iam nunc admonendam duximus frater
 nitatem tuam. ut si uere constat aliquos ante damnationem bonosi.
 Ab eodem ordinatos postea uoluisse uel nunc uellere uerū eos
 recipiendos esse censemur. maxime commemorati asserant
 se in tantum anteriore tempore ordinatos. ut scē recordationis
 uirum cornelium ep̄m syrmentis urbis. Nec non & fratrem nrm
 nicetam aliosque nonnullos fuisse praesentes. cum honoribus.

quos se habere memorant auferentur. unde frater kme
siorum assertio fidem recipit ueri. suscipiendos esse ambigere
non debet quos tam diu ecclesias sibi creditas passus est retinere.

IEXPLICIT INCIPIT EPIUS PAPAE.

Innocentius rufino & eusebio & ceteris epis machedonibus & dia
conibus in dno salutem. magname gratulatio habuit cum post
tot discrimina totius uitae dixerim mundi. utalis archidiacon
urbarum portator litterarum ex illis parabus ad nos usque directus
aduenit. quem cum uidissemus illico ut oportebat percontanti
de uro statu sumus. uerum ubi reperimus uos ex sententia de gere
do nro uberes gratias retulimus quod uos famulos suos suisque
altaribus seruentes. & in aduersus tuetur & improspere
gubernare dignatur. quicum tradidisset epistolae eas pre
cepi illico recenseri. In quibus multa esse per uidi que stupore
mentibus nris indicere. fecerunt quenos non modicum
dubitare. utrum aliter putaremus an ita illa essent posita
quemadmodum personabant. Quaecum sepius repetam
fecissem ad uera sedi apostolice atquam relatio quasi ad caput
ecclesiarum missa curtebat fieri iniuriam. cuius adhuc in
ambiguum sententia ducere tur. Unde de quibus iam dudum
scripsisse memini. Nunc iterare formam argumentas eu
dentioribus germinata percontatio ura. compellit. **UT SI
SACERDOS UEL QUI LIBET EX**

L.T. **E**clero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suam perdat officiu.
os qui uiduas accepisse suggeruntur uxores non solum clericos
effectos cognoui. uerum & iam ad imfulas summis sacerdoti
peruenisse. quod contra legis esse pcepta nullus ignorat.

Nam cum moyses legis lator dicitur & sacerdos uxorem uirginē
accipere. hac in hoc p̄ceptum aliquid putaretur ambiguum
addidit. Nouiduanneque eiecitam. Contra quod p̄ceptum diuina
auctoritatem subnixum. Nulla defensionem mandati alterius
opponitur nisi consuetudo uera. quae ut ipsa fatemini ex ignorantia
ut uere cuncti iudicam non ex apostolica traditione & ratione
integra confutum est. Nos autem om̄sque per orientem occiden
temque ecclesias nouerit ur̄a dilectio haec penitus non ad
mittere nec ad ultimum ecclesiam faci ordinis locum talia ad
sumere & si reperi fuerint submouere. **UT SI QUIS**
cathecumini habuerit uxorem & defuncta ea iam post bap
tismum acceperit alteram clericus esse non possit.

LI. Deinde ponitur non dicitur oportere digamum eum qui catho
cumini habuerit atque amiserit uxorem si post baptismum
fuerit aliam sortitus eamque primam uideri quae nouo homine
copulata sit. Quia illud coniugium per baptismi sacramentum
cum ceteris criminibus sit ablatum. Quod cum de uana utique
dicitur certe si res habuerit in ueteri positus homine uxores
erit ei. Quae post baptismum quarta est. sic inter p̄tantes prima
uirginis quae nomen accipere. Quae quarto ducta est loco. qui
oro istud non uideat contra apti esse p̄ceptum. Qui aut unius
uxoris uirum oportere fieri sacerdotem. sed obicitur quod
in baptismo quicquid in ueteri homine gestum est fit solutum.
Dicite mihi cum pace ur̄a loquor. Criminata tantum dimittan
tur in baptismo. An & illa quae secundum dñi p̄cepta acci
piuntur complentur. uxorem ducere crimen est. aut non
est crimen. si crimen est ergo p̄fata ueniam dixerim. erit auctor

in culpa qui ut crimina committerentur in paradiso. cum ipse
 eos iungeret & benedixit. si uero non est crimen quia quod dicitur iunxit
 nefas sit crimen appellari. & salomon addidit. & eni modo
 paratur uiro uxor. Quomodo creditur inter crimina esse
 dimissum. quod dicitur auctore legitur consumatum. Quid de talibus
 filiis percensetur. Numquid censetur non erunt admittendi
 in hereditatis consortio qui ex ea suscepti sunt. Quae ante baptismum
 fuit uxor eruntque appellandi uel naturales uel spurii. Quia
 non est legitimum matrimonium. Nisi illud ut nobis uideatur quod
 post baptismum adsumitur. Ipse dicitur cum interrogaretur a iudeis
 si licere dimittere uxorem atque exponere & fieri non debere
 addidit quod ergo dicitur iunxit homo non separabitur. Aene de his locu-
 tus esse credatur. Quae post baptismum fortuantur meminerint.
Hoc & a iudeis interrogatum & iudeis esse responsum. quae & solli-
 citus quaero si una eademque sit uxor eius qui ante catechumini
 postea sit fidelis. filiosque ex ea cum esset catechumini suscepit.
 ac praeterea alios cum fidelis utrum sint fratres appellandi. annon.
Habeant postea defuncto patre heredes eundem hereditatis consor-
 tium. Quibus filiorum nomen regeneratio spiritalis creditur
 abstulisse. Quod cum ipsa sentare atque iudicare absurdum est
 quae malum ratio est hoc defendi & uacua magis opinione iactari.
 quam aliqua auctoritate roborari cum non possit inter peccata
 deputari quod lex precepit & lex iungit. Numquid si quis cate-
 chumini uirtutibus studerit humilitatem secutus fuerit pacien-
 tiam tenuerit elemosinas fecerit mori defanatos qualibet ratione
 eripuerit. adulteria exhorruerit castitatem tenuerit. Quaero
 si haec cum fuerit factus fidelis amittit qui a per baptismum

totum quod uetus homo gesserat putatur auferri . aspicias gentile
 hominem cornelium orationibus atque elemosinis reuelationem
 petrumque ipsum uidiſſe . Nam quod per bapasmum haec illi ab
 lata sunt . proptiq; ei bapasmum uideatur esse concessum . si ta cre
 ditur mihi credite non modicum erratur . Quia quicquid bene gefai
 fuerit . & secundum pcepta regalia cōſtitutum non potest facientibus
 deperire nuptiarum . ergo copula quia dī mandato perficitur . Non
 potest dici peccatum & quod peccatum non est . sol u inter peccatā
 omnino debet . Er itque integrum eſamare aboleri non posse
 prioris nomen uxoris . Cum non dimiſſum sit pro peccato . quia ex
 diſit uoluntate completa .

**QD N AD MITTANTUR
 CLERICIA B HERETICIS ORDINATI .**

III Veniam eſt ad tertiam queſtionem que propoſui difficultate longi
 orem exat diſputationem . Cum moſ dicamus ab hereticis ordinator
 uulnerator per illam manus inpoſitionem . habere capud ubi uulnus
 infixum eſt medicina eſt adhibenda . quo poſſit recipere ſanctatem .
 Que ſanctas poſt uulnus ſecuta ſine cicatrice eſſe non poterit . Atq;
 ubi poenitentie remedium neceſſarium eſt . Illic ordinationis
 honorem locum habere non poſſe . Nam ſicut legitur . quod te tegerit
 immundus immundum erit . Quomodo et tribuetur quod mundicia
 ac puritas conſuebit accipere ad queſcimus . Quorum eſt certe
 qui quod non habuit dare non potuit . Damnationem utaque quam
 habuit per prauam manus inpoſitionem dedit . & qui paraticeps
 factus eſt damnato quomodo debeat honorem accipere inuenire
 non poſſum . ſed dicu uera ac iuſta legitimi ſacerdotis benedictio
 auferre omne uicium quod auicioſo fuerat inectum . **QD IN**
 ordinationibus crimina uel uitia non bene credantur auferri .

LIII. Ergo si ita est adplicentur ad ordinationem sacrilegi adulteri atq;
E omnium criminum rei qui benedictionem ordinationis crimina
 uelutia putantur auferri. Nullus sit poenitentiae locus qui ad potest
 prestare ordinationem quod longa satisfactio prestare consuevit.
 Sed hinc lex est ecclesiae uenientibus ab hereticis qui tamen illic bap
 tizati sunt per manus impositionem. Laicis tantum tribuere communi
 onem. Nec ex his aliquae in clericatus honorem uel exiguum subrogare.
quod hi qui a bono heretico
 ordinati sunt propterea sint recepti nescandalum remaneret eccles.

LIV. **A**duero hi qui catholica adhaerentia transierunt quos non aliter
 oportet nisi per poenitentiam suscipi apud uos. Non solum poeni
 tentiam non agant uerum etiam honore comulantur. sed am si fris
 quondam nri aliorumque consacerdotum summa deliberatio haec fuit.
 ut quos bono sus ordinauerat nec tunc eodem remaneret ac fieret.
 Non mediocriter scandalum ordinati reciperentur. uicimus ut
 opinor ambigua iam ergo quod pro remedio ac necessitate temporis
 fiatum est. Constat primitus non fuisse ac fuisse regulas ueteres
 quos ab apstis aut apostolicis tradita ecclesia romana custoditum.
 Custodiendasque mandat hi quicam audire consueuerint sed
 necessitas temporis id fieri magnopere postulabat. Ergo quod
 necessitas per medio repperit. Cessante necessitate debet itaque
 cessare pariter quod urgebat. Quia illius est ordo legitimus
 alia usurpatio quam ad p̄sens fieri tempus impellit. sed canones
 apud nicheam consueti de noua anis fieri permiserunt. Prius
 ille canon a patribus institutus ponendus est. ut possimus ad
 uertere uel quid uel qualiter ab eisdem sensum sit uel p̄ceptum
 De his inquit qui nominant se ipsos catharos id est mundos & aliquando

ueniunt acatholicam ecclesiam. placuit scē & magne synodo
 ut accepta manus impositione sic maneat in clero. Possum uirē
 dicere de desolis hoc nouatianis esse p̄ceptum nec ad aliarum
 heresum clericos pertinere. Nam si utique de omnibus ita de
 finirent addidissent anouatianis. A liis que hereticis reuertentes
 debere in suum ordinem recipi. Quod si ita esset & iam illud
 maxime quod de paulianis dictum est poterit confirmare.
 A quibus uenientes & iam baptizari p̄cipiunt. numquid nam
 cum de paulianis iubent om̄i qui ab hereticis reuertuntur et
 hoc exemplo baptizandi. Quod cum nullus audeat facere de ipsi
 tantum esse p̄ceptum ratio ipsa demonstrat. Denique bap
 tizatos ita ab euangelista philippo petrus & iohān sola manu
 impositione consummant. Illos uero quos ap̄t̄s p̄t̄s iohān
 bap̄t̄mate baptizatos repperit. Interrogauit que an sp̄m̄ sc̄m̄
 suscepissent fatentibus que se illud nequidem nomen audire
 iussit eos baptizari non posse. & aliter sola aqua lotum.
 baptizari in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Necessariū
 per uideri. Ita & de nouationis tantum iussum esse lucida mani
 festatione per legitur. Quod idcirco disanctum esse ipsis duobus
 heresibus ratio manifesta declarat. qui a paulianis in no
 mine patris & filii & sp̄s sc̄i minime baptizant. Nec apud ipsos
 de unitate potestatis diuine hoc ē. patris & filii & sp̄s sc̄i questio
 aliquando commota est. & ideo de omnibus segregatis haec
 sola electa est cuius ad credendum concedendum. Quia nihil
 in patris & filii & sp̄s sc̄i sacramento peccarent. si quis uero
 de catholica ad heresim transiens aut fidelis ad apostasim
 reuertens. & resipiscens redire uoluerit. numquid eadem rationem

poterit ad clericum permitti. quorum commissum non nisi
 longa paenitentia poterit abhorere nec post penitentia
 clericum fieri. Ipsa canonice sua auctoritate permittunt
 unde constat quid catholica ad bonosum transire damnatum
 atque se passum uel cupuerunt ab eodem ordinari. Non
 oportuisse ordinationis ecclesiae facie suscipere dignitatem.
 qui commune omnium ecclesiarum iudicium deserentes suam
 peculiariter in bonosum uanitatem sequendam esse duxerunt
 sed multos constat uim passos ac quem uitos adtractos repug
 nantesque ab eodem ordinatos. Dicat mihi uolo quisque hoc
 credit si non post ordinationem bonosum interfuit. Cum conficeret
 sacramenta si communioni eius participatus non est. si
 factam discenderibus de eius pessimo conciliabulo ad eccle
 siam rediit is et talis potest habere colorem aliquem excusa
 tionis. Ceterum qui post annum aut mensem ad ecclesiam
 redierunt. Intellegimus eos qui in catholicam nouerunt
 se propter uitam suam non posse suscipere ordinationem
 idcirco ad illum perrexisse qui passim & sine ulla discussi
 one ordinationes inlicitas faciebat. Credentes se posse per
 istam infirmitatem locum in ecclesia catholica repperire
 de quo ante desperarent. Nunc illud quod super est interrogo
 qui post mensem aut amplius rediit. Cum se primum abonosum
 confideret ordinatum. si non sacramenta confecerit. si non
 populo tribuit. si non missas secundum consuetudinem
 compleuit. quid de his censuris queso promatis aperit.
 Nummam certe qui nihil abonosum acceperunt rei sunt
 usurpatum dignitatis. qui conficiendorum sacramentorum

sibi vindicauerunt aut non vindicauerunt auctoritatem
 atque id se putauerunt esse quod de his nulla fuerat regulari
 ratione concessum . **QUOD IN ECCLES**
 peccatum populi multum soleat preterita .

VI. Per uide & ergo dilectionis ac tenus talia transisse & aduertite
 quod utaque ut dictis necessitas imperauit . In pace iam ecclesiar
 constitutas non presumere sed ut sepe accidit quoties a populis
 aut a turba peccatur . Quia in omni propter multitudinem
 non potest uindicare . Inultumum soleat transire priora ergo
 dimittenda diuini iudicio . & dereliquo maxima sollicitudine
 precauendum . **QD SUBREPTUM PUGRI**
 apostolice sedi & suam in melius sententiam commutari
 quando damnationem photonum re scindit .

VII. Veniat tunc ad maximum quasi quodam thema photonum & qd
 mihi anxium est ac difficilem maiorum meorum reuoluam
 sententias fuerat de illo quo pacto . ut & iam ipsi commemi
 nistis aliquid utique grauius constitutum . uerum quoniam
 id per rumore falsum ut assertas subreptum huic sedi & eli
 ctum per insidias demonstratis quia res ad salutem redit .
 ueniam nos hunc in tantum uobis adnitenabus . post con
 demnationem more apostolico subrogamus tantis queuris
 adsertionibus uobis que tam bonis tam caris non dare
 consensum omnibus duris rebus . durius arbitramur . pro
 ura ergo arbitratione frs kmi & sententia ac postula
 tione epim photonum habetote . Lactum est ita constituere
 ut de pcamini & nram in melius conuersam sententiam
 labore uel testimonio nro computet uotis suscipite .

Neque eustathium ame sepissime comprobatum nolite expectare
 ut diaconum gratia exsoluetur. sollicitos enim uos pro salute
 libenter audio contra capud & iam si faciendum est non libenter
 admitto. Cui manum porrigitis uobiscum porrigo. Cui porrigo
 mecum porrigite. haec enim ad corinthios apostolica est decla-
 rata benignitas ut in uno sp̄u ductam ac reductam sententiam
 boni semper indifferenter sequantur. Nam factor haec me
 primum res bene habet erga eustathium diaconum. quod
 nec contra fidem quicquam locutus sit nec loquentem admiserit
 nec ad mortem crimen aliquod commississe uel iactatum
 umquam uel fictum recognouerim & qui in his saluus est. si
 quo pacto conuersationes amabiles non habet habendus est.
 ut minus pro tempore dilectus non ut inimicus est amatus diabulo
 in perpetuum mancipandus. Cognosco illum in te & illas
 similitates ac turbinis contra multorum studia non dico qualia
 diuersa sensisse. & cum hinc res calamitates quae ipse emen-
 date sint. adhuc dyzomani & cyriaci subdiaconorum non
 potuisse apud uos emendationem reuiuiscere. Conpescite
 queso ab illo p̄dictis que quorum cumque uidetis animos
 ac non iustas emulationes. ut ipse apud nos integer apud uos
 cum suis reparatus mereatur pacem non fictam per uidentis
 caritatem. Omnibus igitur uobis ac singillatim occurrat
 caritas & uinculis que nullis modis xpo soluuntur uobiscum
 pariter in perpetuum non exa legatur in dno. **Expt**
CONSTITUTIA PAP̄ INNOCENTI.
INCIP̄ CONSTITUTIA ZOSIMI PAP̄
Q̄ MONACHI UEL LAICI NISI

Incipit confatuta. To Limi epi.

PER GRADU SECCLS N DEBEANT
XSUMUSACERDOTIUM PUGNIRE

Incessit Innocen
tio. a. & 417.
Baron.

Zimus epi urbis romae hestycio epo salonitano. exegit dilectio tua pceptum apostolice sedis in quopatrum decreta consentiunt. & significat nonnullos ex monachorum coetu quorum solitudo quamuis frequentia maior est. sed & laicos ad sacerdotium festinare. hoc autem specialiter & subprodecessoribus nris & nuper a nobis interdictum constat litteris ad gallias hispaniasque transmissis in quibus regionibus familiaris est ista psumptio. Quamuis nec africa super hac admonitione nra habeatur aliena. Ne quis pentur contra patrum pcepta. quia ecclesie facis disciplinis inbutus per ordinem non fuisse. & temporis ad probatione diuinis sapendus eraditus. Nequaquam ad summum ecclesie sacerdotium adspirare presumet. & non solum in eo ambitio inefficax haberetur. uerum etiam in ordinatores eius ut carerent eo ordine quem sine ordine contra pcepta patrum crediderant psumendum. unde miramur ad dilectionem tuam statuta apostolice sedis non fuisse plata. Laudamus igitur propositum constantia & uestris kmie. Nec aliud de pontifici censura ueteris auctoritatis genus exspectandum fuit. Quam ut talibus ambitionibus pro pceptis patrum in pro cinctu fidei confutatus occurreret. Igitur siquid auctoritatis quod nos inopinamur estimas defuisse. supplemus obsequate talibus ordinationibus obsequate superbie & arrogantiae. uementatecum faciunt pcepta patrum tecum apostolice sedis auctoritas. si enim officia secularia principem locum non uestabulum actionis ingeris. sed per plurimos gradus

Confatura

examinatis temporibus deferunt. qui ille tam ad rogant
tam impudens inuenitur. ut in celsa militia quae propensius
ponderanda est. & sic a aurum repetas ignibus explorandum.
itaam dux esse desideret. Cum tyro ante non fuerit & prius uellit
docere quam discere ad suescat in dñicastris. In lectorum primitus
gradus diuini rudimenta seruitur. nec illi uile sit exorcisam
a colophum subdiac. diac per ordinem fieri ne hoc saltu sed
fiat^{tu} maiorum ordinatione temporibus. Jam uero ad praesby
teri fasagium talis accedat. ut & nomen etatis impleat &
meritum probitatis sapendia ante acta testentur. Jure inde
summi pontificis locum sperare debet. si hoc nimia remissio
con sacerdotum nrorum qui pompam multitudinis querunt.
& putant ex hac turba aliquid sibi dignitatis adquiri. hinc
possim numerosa popularitas & iam his locis ubi solitudo est.
talium repperitur dum par roeas extendi cupiunt. aut quib:
aliud prestare non possunt diuinos ordines largiantur.
quod oportet & districta semper esse iudicii. Rarum est enim
omne quod magnum est. **QUOD SI QUIS INTER
DICTA DIS PEXERIT GRAD SUPERICULO SUBIACEBIT.**

III. Proinde nos ne quid meritis dilectionis tuae derogemus ad te
potissimum scripta direximus. quae in omnium fratrum & co
episcoporum nrorum facies ire nota ciam. Non tantum eoru
qui in ea prouincia sunt sed & iam qui uicinis dilectionis tuae
prouinciis adiunguntur. socii & quisquis hoc postposita
patrum & apostolice sedis auctoritate neglexerit. a nobis
districtus uindicandum ut locissui minime dubit & sibi
non constare rationem si hoc putat post tot prohibitiones

impune posse temptari contumelie enim studio fit.
 quicquid interdictum toties usurpatur. **QUAE
 IN SINGULIS CLERICIS GRADIBUS
 TEMPORASINT PREFIXA.**

Haec autem singulis gradibus obseruanda sint tempora.
 si ab infantia ecclesiastica ministerii nomine dederit in
 lectores usque ad uicesimum & octiduum annum continuata ob
 seruatione perduret. si maior iam & grandeuus accesserit
 ita tamen ut post baptismum statim diuine militie desiderat
 mancipari. si uenit lector si uenit exorcista quin
 quennio teneatur. exinde a colothus uel subdiaconus quattuor
 annis. & sic ad benedictionem diaconatus. si meretur accedat
 in quo ordine quinque annis. si in culpa se gesserit herere
 debet. exinde suffraganeis sapendur per totos gradus
 datis proprie fidei documentis presbyterii sacerdotum
 poterit promereri. De quo loco si uenit exactior ad bonos mores
 ut produxerit. summum pontificatum sperare debet.
 haec tamen lege seruata ut nequidquam. neque poenitentis
 ad hos gradus possit admitti. sane ut & iam defensores ecclesie
 qui ex laicis fiunt supradicta obseruatione teneantur si meruerint
 esse in ordine clericatus. **DNI. VIII. KEMAR
 dñ. nñ. honorio. xij. & theodosio. viij. augg. & cons.**

**INCIP. EPT. ZOZIMI EPI AD PRBOS
 RAUENNE DIRECTA.**

Zozimos commonitorium presbyteris & diaconibus qui
 rauenne sunt. ex latione fratris nris archidami presbyteri
 qualiter suscepti sitis uel quid egeritis agnouimus ut qualiter

illi suscepti sunt qui contra canones aduersum nos ad comi-
tatamnesio. Qua audentes temeritate irruerunt atque
haec quaenunc in sumis olim scripta feceramus. eorum quas
in uiriose miserunt respondentes epistolis. sed quo non potuer-
rei in sua hoc est in nra ecclesia romana cum nris con-
commodari. haec ad uos illi tradendas litteras defunabimus.
In quibus decreto nro sanximus memoratos perturbatores.
Omnium ab apostolice nre sedis communione alienos fuisse
atque nra subscriptione prolata sententiam suscepisse.
illos etiam qui effrenato facto consilio que ad sensum comodare
uoluerunt. urae caritatis se efamare qualiter habeantur.
Quibus hoc obicere uos debetis quod iuxta canonum pcepta
fortiter incurre. & qualiter p bōs non decebat rebelles
existere temptauerunt. uos tamen monemus in speculis esse
debere. nequa eorum prorumpat audacia quos anathe-
mizatos scilicet & apostolica ecclesia. De his uero qui eoru
societas iunxerunt quid de eis agere debeamus. Cum re-
uer si fueritis consilio meliori tractabimus & aliam manu dā.

v. non. octob. honorio. xij. & theodosio. vii. aug. cons.

EXPLC. CONSTITUTA ZO SIMI

supplicatio pap bonifati ut constitutatur a principe
quatenus in urbe romanum quam per ambitum

ORDINENTUR ANTISTES.

Succedit Zofimo
418. II

Bonifatius eps honorio augusto ecclesiae meae cui dicitur
meum sacer dotum uob res humanas regentibus deputauit
cura confringit. Ne causis eius quamuis adhuc corporis
incommoditate detineat propter conuentus quia sacerdotibus

140
Incipit supplicatio papae bonifacii.

uniuersis & clericis & christiani principis desim. siquidem
secus quam oportet & cunctis non uos id facere. quicuncta equa
moderatione componitis sed nos per nos tacentes desideriam
uidebimur quod ciuitatis quietem. Ecclesie pacem peruertere
ualeat amississe. Cum enim humanis rebus diuine cultor^{re} legiosis
domino fauente. presidia nostras culpauerit si non id subura culpauerit
si non id subura gloria. Quam certum est diuinis semper rebus animo
promtore fauisse firmo & stabili iure custodiat. Quod per tot
amorum seriem & sub illis & iam principibus optinuit. quos nulla
nostrae regionis cura contrinxit. Id est licet & sub urbe imperio
clementiae minime quaesunt inlicita formidentur. Ipsa enim ecclesia
deuotionem tuam christi amissime imperator. meo quidem sermone
sed uenerabili appellat affectu. quam christi dominum. uiri fidus rector
& gubernator imperii. uni desponsa tam sibi & intactam uirginem
seruat. ne aliquos paciamini insidiantium procellarum fluctus
inlidi. & quietam faciem tempestatis insolite tumoretur bari
gloriosissime. & tranquillissime imperator auguste. Ipsa uero
que uni desponsata uirginitatem mater est ecclesia. hac pietatem
uiram legationem quam suis sacerdotibus commisit. Appellat pre
terita presentiaque repetit. uobis inquit re legiose imperantibus
modo totus est populus. tam fidus deo quam tibi qui est principi christiano.
Ecce enim inter ipsa mysteria inter preces suas quas prouinciae felicitate
dependit imperii. Teste apud quem & decuius sedes agitur sancto petro.
solicitas pro re legionis obseruantia uocibus clamant. Cum sollicita
petitione miscetur. aratione hos in uarias res semel euulsa distrahatur
acutis solito. temptatore sollicitante discordia agere & pluribus
princeps christi amissime. nisi apud thesaurum esse secura causarum.

Et in oppressionibus idolorum in hereticorum correctionibus
 fidelium diuino cultu pariter cum imperio semper florente uicissim.
 Habes refugium tue mansuetudinis animum. Cum sua re legionis
 ueneratione coniunctum. Cum quicquid huic proficiat uos agatis
 conferatis fratribus. & cum sacerdotibus meis probatissimis uiris.
 Ame & ab omnibus qui ecclesiam faciunt. ista mundalegatio
 quibus precamur. sacre causa re legionis prosequentes murbe
 urae mansuetudinis hoc anno quo postulat annuistis. In per
 petuum statui uniuersalis ecclesiae consulas. **DAT**

REIUTE. INCIPRESCRIPTUM

honoris augusti ad bonifatium papam romanum in quo statuit
 ut si deno romae epi ordinati fuerint duo ambo de ciuitate pelluntur.

Victor honorius inclitatus triumphator semper augustus
 scilicet ac uenerabili bonifatio papae urbis aeternae. scripta beati
 tudinis tuae deuota reuerentiae gratulatione suscepimus.
 quibus recensere egimus omnipotentis deo maximas gratias quod
 scilicet moniam tuam post longum incommodum optate redditum
 didicimus sanitati. & ideo reuerentibus uenerabilibus uiris
 gaudium nostrum. sacrorum apicum adtestatione signamus ac
 petamus ut cotidianis orationibus apostolatus tui studium
 ac uotum suum circa salutem atque imperium nostrum dignetur
 impendere. Illud autem pietatis nostrae satisfactum esse cognosce
 quod scilicet moniam tua de ecclesiarum aut populi perturbatione
 sollicita est quae ut aliqua ratione possit euenire. satis clementia
 nostra credidit esse prouisum. Denique predicante beatitudine tua
 id ad cunctorum clericorum notitiam uolumus peruenire.
 ut si quid forte re legionis tuae quod non optamus humana forte contage

Sciant omnes ambitionibus esse cessandum ac siduo contra
 facte merita te certantum fuerint ordinati. Nullum ex his
 futurum penitus sacerdotem sed illum solum in sedem
 apostolicam permansurum. quem ex numero clericorum
 noua ordinatione diuinum iudicium & uniuersitatis consensus
 elegerit. unde idolo seruandum est. Ut omnis tranquillam
 mentem & pacificos animos. Ex serenitatis nr̄e admonitione
 custodiant. Nec aliquid seditionis conspirationibus temptare
 conentur. Cum certum sit nulli partium sua studia profutura.

EXPLICIT EPISTOLA BONIFATII EPI

urbis romae ad episcopos gallie de maximo ep̄o diuersis.

CRIMINIBUS ACCUSAT.

Bonifatius ep̄s patro clo remigio. maximo hilario seuro
 ualerio. iuliano castorio leontio. constantino. iohanni
 montano. marino. mauricio. & ceteris ep̄s per gallias &
 septem prouincias confutatis ualenting nosderici ciuitatis
 adierunt. Proponentes per libellum criminaque maximum
 testis & tota prouincia asserunt commississe. De delegata toties
 cognitione illum confutata subter semper fugisse iudicia.
 Nec confusum conscientia fefanasse ut hies & innocens exami
 natus omnibus purgaretur. Quae toties decreta ex nr̄arum
 quoque cartharum inferuone cognouimus. Qui e contrario
 probauit de se illa quae dicta sunt. Qui ad ea confutanda cum
 essent innumera adecessoribus meis prouincialis delegata
 cognitio. Conuentus & iam dicitur euisse & adesse minime
 uoluisse. & nullus dubitat quod ita iudicium nocens subter
 fugit. Quemadmodum ut absoluator qui est innocens querit.
 sed astuta cauillatio eorum qui uersutias agendum credunt
 esse consilium. Numquam innocens nom̄ accipiet.

Confiteatur enim de omnibus quisquis se subter fugere iudicium
 dilationibus putat. ueniat tamen aliquando ille qui talis perhibetur
 in medium. Nec prode est illi toties latuisse toties subter fugisse.
 Quem sui actus & commissa quocumque fuerit eaque obiciuntur
 illi si uera sunt criminata persequuntur. Debueram quidem nam nunc
 dignam pro eius accusatis in iudicio ac abus qui cognitionem
 & decretum iudicium sepe declinando. credidit in ludendum ferre
 sententiam. Ac ne aliquis pro eo quem forsitan iudicatur & sibi
 qui absens est licet sit que sitis a nobis reseruatam esset. Nihil dicere
 maluimus inter capedinem temporis data differri. Cum haec
 etiam eius accusatores assererent. De cuius intentionibus & moribus
 sic securum maximum tanto magis damnanda comittere quanto
 tardius se confutatio iudicio presentaret. Quem manicheorum
 in uolutum caligine arguunt turpi secta olim. Ita nec eum possit
 abluere animum sordidasse in probatione obiecerit. Gesta
 synodalia proferentes. & commissis in uolutum undique flagrant
 nullum eum sanitate habuisse respectum quem furor suo & insana
 temeritate ad secularium quoque iudicium tribunalia subditum
 questionem. quod in uilique persona turpissimum est obicere
 peruenisse homicidium damnata adferunt gestas prolatas in medium.
 Et hunc talem post tanta taliaque commissis episcopatus. Adhuc
 sibi nomen in suis latibus uindicare in propriae ciuitatis infamia
 nimis doloribus conquiruntur. & sanctum nomen uindicando sibi
 uelle pollueri. Ideoque fratres karissimi qui audiendus hic presentare
 se noluit. Ne conuictus forsitan ab accusantibus se clericis possit.
 Dignatandem aliquando presentatus episcopali iudicio pronun-
 ciationis congrue ferri. sententia quam quam illi cum haec
 edocta fuerint. Que quo huius nominis esse iactura qui pudorem
 numquam habuisse sacerdoti perhibetur. & locum suum nemo dico

bonofati.

quidem tempore custodisse dilationem dedimus. & decreuimus
ur̄m debere intraprouinciam esse iudicium. & congregare
synodum antediem Kalendarum nouembrium. ut si adesse uoluerit
p̄sens si confidit ab obiecta respondeat. si adesse neglexerit
dilationem sententiæ de absentia non lucretur. Nam manifestū
est confiteri eum de crimine. quindulto & toties delegato iudicio
purgandi se occasione non utitur. Nihil enim inter est utrum
imp̄senti examine omniaque dicta sunt conprouentur. Cum ipsa
quoque pro confessione procurata toties constet absentia. Nos
autem per omnes prouincias litteras dirigemus. Ne excusationem
sibi ignorantis obtendat. ut ad prouinciam uenire cogatur
& illic se constituto p̄sentare iudicio. Quicquid autem ur̄a caritas
de ac causa duxerit decernendum. Cum ad nos relatum fuerit
nr̄a ut condecet & necesse est auctoritate firmetur. **D X T**

SUBD. IO IUN MONAXIO UC CONSUL

ut in una quaque prouincia nemo contempto metropolitano
EPISCOPUS ORDINETUR.

III. Bonofatus ep̄s ur̄ bisrome hilario ep̄o narbonensi diffialem
quidem fidem querimonis commodamus. Quarum sacerdotum
dn̄i pulsam intentio. maxime cum eos locuntur quippiam contra
patrum statuta temptasse. Sed frequenter hasasserit sicut nunc
multitudo causandum. Ecce enim ut caritativa recognoscit
ex subditis lutubensis ecclesie. Clero uel plebis praecessuas
uell acrimas ad nos quantum datur intellegi. magnocum dolore
miserunt dicentes. Coep̄m̄m patroclum suapetitione cessante
in locum decedentis ep̄i nescio quem in aliena prouincia. pr̄ter
misso metropolitano contra patrum regulas ordinasse. Quod
nequaquam possumus ferre patienter. Quia conuenit nos pater
narum sanctionum diligentes esse custodes. Nulli & enim

explíc. ept. pap. bonifati.

uidetur incognita synodi constitutioni caene. quae ita precipit
ut eadem propria uerba ponamus. Per unamquamque provinciam
ius metropolitanus singulos habere debere. Ne cuiquam duas
esse subiectas. Quod illiqua lter credendum non est seruandum
scó spú subsequente sibi m& censuerunt. Unde fr̄ km̄e sicut res sunt
& ad ecclesiam supradictam provinciam etiam includat. Nra auctori-
tate communitate communitas. Quod quidem facere sponte
deberet desideris supplicantium & uoluntate respecta ad eundem
locum in quo ordinatio talis celebrata dicitur metropolitani iure
munitus & p̄ceptionibus nr̄is fretus accede intellegens arbitrio tuo.
secundum regulas patrumque cumque faciendas sunt a nobis esse
concessa. Itaut per actis omnibus apostolice sedis quicquid statueris
tē referente clarescat. Custodius provinciae ordinationem licet esse
mandatum. Nemo ergo eorum terminos audax temerator excedat.
Ne aliquid in illorum contumeliam partibus suisque sibi in uidentur
concessa defendat. Cesset huiusmodi pressa nra auctoritate
p̄sumptio eorum. Qui ultra digitum suae limitem dignitatis ex-
tendunt. Quod idcirco dicimus ut auertat caritas tua ad eos
canonum p̄cepta seruare. Ut ita constitutio quoque nostra
definiat. Quatenus metropolitanus sui unaqueque provincia
in omnibus rebus ordinationem semper expectet. **DATV.**
V. ID. FEB. DD. NN. HORIO. XIII.
& theodosio. x. cons. Expt. pap. bonifati. Incipit decreta
pap. celestani. num. xxj. de prospero & hilario qui quosdam
galliae prob̄s accusant pellagii sectores.

Succesit Bonifacio
423.

Dilectissimis fratribus uenerio. marino. leontio. auxonio.
archadio. filitiano. & ceteris galliarum epis celestani apostolici
uerba p̄cepta sunt. apud iudeos atq; gentiles sine offensione
non esse debere. hoc quis quis xpianus est. tota animi uirtute

custoditum. quodcumq; sit non parum periculi illum manere poterit
ante dm̄ qui hoc decretat & iam fidelibus exhibere. Nam qualiter nos
quae neminem perire uolumus ita contristent. Quae auctoribus xpianis
percellunt animos xpianos. Dominicus in euangelio sermo testatur. At
enim ipse saluator. Quod expediat scandalizandi unum de pusillis
in maris profunda demergi. & ideo quae sit uis iam pena queramus. Cui
tale supplicium legimus expedire filium p̄ sentes prosperae. Hilarior
quorum circa dm̄ nr̄m sollicitudo laudanda est. Tantum mesio quibus
pr̄bis illicere quid dissensionem ecclesiarum faudeant. sunt apud nos per
secuta ut in disciplinae quae rationes uocantes in medium pertinaciter eos
dicant. p̄dicare aduersus tanta ueritati. sed uis dilectioni iustus imputamus.
Quando illi supra uos habent copiam disputandi. Legimus supra magistru
non esse discipulum. hoc est non sibi debere quemquam iniuriam doctoru
iudicare doctrinam. Nam & hoc ipsos ad dn̄m positos nouimus addo
cendum cum sit. Dicente ap̄t eister tuis locus intra ecclesia deputandus.
Quid illic specie est ubi magister tacentibus hilocuntur. Qui sita e.
eorum discipuli non fuerunt. Timeo ne conhibere sit hoc tacere. timeo
nemagis ipsi loquantur qui per mittunt illi stabiliter loqui in talibus
causis nocere & suspitione tacetur nitas. Quia occurreret ueritas si falsitas
displiceret. merito namque causa nos respicit. si silentio faueamus
errori. Ergo corripantur huiusmodi non sit his liberum habere
prouoluntate sermonem. Desinat si taceant in cessere nouitas. ue
tustatem. desinat ecclesiarum quietem inquietudo turbare. conantur.
sepe naufragio mergere. quos in portum stantes scatio facit
fida assuetos. fida quippe. e. omnium scatio. Quorum perfectas
gressibus uesigia non inducitur. Restituerit ad apostolicam p̄
dicta sedem. haec ipsa nobis quae temptat p̄turbatio conquerentes
habere te fr̄i km̄i. pro catholice plebis pace tractatum. sciant se
sitamen cessentur. pr̄bi dignitate uobis esse subiectos. sciant

TO
N

finis decreta pap̄ celestani.

quod sibi om̄s qui maledocent - discere magis ac magis competat quam docere - Nam quid in ecclesiis uos agitis silli summam teneant p̄dicandi. Nisi forte illud obsistat. quod non auctoritate non adhuc ratione colligitur. Ut aliqui fratrum nr̄m nuper de laicorum consortio in conlegium nr̄m forsitas am̄issi - Nesciant quid sibi debeant uindicare sup̄ his multa iam dicta sunt eotempore quod ad fratres statuenti dedimus scripta. Responsum nunc tamen repetentes sepius admonemus. Ut tentur huiusmodi qui laborant p̄ terra aliud quam illent̄ iussit agricola seminare. Nec tamen mirari possumus si haec erga iuuentem huiusmodi temptare audent. Quin tamen etiam quiescentium fratrum dissipare. **DESCO**
ep̄o augustano miralaudis adseruio.

Augustanum sc̄e recordationis uirum p̄ uita sua. utque meritis
in m̄ra communione semper habuimus nec unquam hunc sinistere
suspirationis salum rumor aspersit. Quem tante scientie olim fuisse
meminimus uanter magistros. Etiam am̄is semper decessoribus habe
rentur. Bene ergo de eom̄s in commune senserunt. utpote qui ubiq̄
cunctis & amor fuerit & honori unde resistatur talibus quos male crescere
uideamur. Nefas est haec patre legio s̄ animas. quarum afflictione
quia membrana sunt. Nos quoque conuenit macerari quamuis maneat
horum beatitudo p̄missa. Quicumque pbantur p̄secutionem p̄p̄i iustitiam
sufanere. quibus quid promittat dñs in futurum sequens sermo declarat.
Non est agentium causa solatium uniuersalis ecclesia quacumque nouitate
pulsatur. Intellegamus hec ipsa uobis que nobis non placet displicere.
quod ita demum probare poterimus. si inposito improbi silentio. De
talise in posterum querella cessauit. Dñs uos in colomet custodiat
fr̄s km̄i. **INCIP̄ P̄TERRITORUM SEDIS**
apostolice ep̄orum auctoritates de graadi.

Quia nonnulli qui catholico nomine gloriantur. Indignas
hereticorum sensibus seip̄rauitate siue in perita demorantes.

Purissimus disputatoribus obuiare p̄sumunt. & cum pellagium
atque celesianum anathematizare nondubitent. magistros tamen
magistrōs tamquam necessarium modum excesserint obloquuntur.
Eaque tantummodo sequi & probare profitentur. Quae sacratissima
beati petri contra inimicos gratiae per ministrum presulū
suorum sanxit. & docuit necessarium fuit diligenter inquirere. Quid
rectores romane ecclesiae de heresi quae eorum temporibus exorta
fuerit iudicarent. & contra nocentissimos liberi arbitrii defensores.
Quid de gratia sentiendum esse censuerint. Ita ut & iam africanorum
concliorum quasdam sententias iungeremus. Quas utique suas fecerant
apostolica auctoritas cum probarunt. ut ergo plenius quia aliquod dubitant
instruantur consuetudine scōrum patrum compendioso manifestamus
indiculo. Quo si quis non nimium est contentosus. Agnoscat omnium
disputationum connexionum ex hac subditarum auctoritatum breui
tate pendere. Nullamque sibi contradictionis super esse rationem
sic catholicis credat & dicat. **Q̄D AD AM OMNES**

I homines lesere nec quemquam nisi xpi gratia possunt saluari.

III In purgatione ade omnes homines naturalem possibilitatem & innocen-
tiam perdidisse. & neminem de profundo illius ruine per liberum
arbitrium posse consurgere nisi cum gratia miserantis et exercit.

Pronunciante beate memorie papae innocencio atque dicente in epistula
ad carthaginense concilium. liberum enim arbitrium ille per pessum
dum fuit inconsultus utitur bonis. Cadens in purgationis profunda
demersus est. & nihil quemadmodum exinde surgere posse inuenit.
suaque in omni libertate deceptus huius ruine latuit & aduenit.

Qui per noue regenerationis purificationem. Omne preterita
uitium sub baptismatis lauacro purgauit. **QUOD NEMO**
sit bonus nisi uiribus nisi participatione eius qui solus bonus est.

V Neminem esse per semetipsum bonum nisi participationem suam & ille

qui solus est bonus. Quod in eisdem scriptis eiusdem pontificis sententia
 pro testatur dicens. Numquid nos deorum posthac rectum mentibus
 aestimemus. Quae sibi seputant debere quod boni sunt. Nec
 illi considerant cuius cotidie gratiam consequuntur. qui sine ullo tunc
 se adsequi posse confidunt. **QD NISI GRATIA DĪ**
 continua iubemur insidias diabuli superare non possumus.

VI

Neminem etiam baptismatis gratia renouatum idoneum esse ad supe-
 randas diaboli insidias. Et ad euincendas carnis concupiscentias.

Nisi per cotidianum adiutorium dī per seuerantiam bone conuersationis
 acceperit. Quod eiusdem antistitis in isdem paginis doctrina confirmat
 dicens. Namquam uis hominem redimere a peccatis ille peccatus
 tamen sciens iterum posse peccare ad reparationem sibi. quemadmodū
 possit illum. & post ista corrigere multa seruabit. Cotidiana praesentat
 illa remedia quibus nisi freta confisi que nitamur nullatenus humanor
 uincere poterimus errores. necesse ē. enim ut quo auxiliante uin-
 amur eo iterum non adiuuante uincamur. **QD P XPM**

VII

LIBERO BENEUTATUR ARBITRIO.

Quod nemo nisi xpm libero beneutatur arbitrio. Idem magister
 in epistula ad mileuitanum conualium. Datapredicat dicens. Ad
 uertendum. opus uis simarum mentium peruersa doctrina. qd primum
 hominem ita liberat ut ipse deceptus. ut dum indulgentius frenis eius
 utitur. In praerogationem praesumptione concideret. Nec ex hac
 potuit erui nisi ei prouidentia regenerationis statum pristane
 libertatis xpi dñi reformasset aduentus. **QD OMNIA**
SCORUM MERITA DONASINT DĪ.

VIII

Quod omnia facticia & omnia opera ac merita scorum addi gloriam
 laudem quereferenda sint. quia nemo aliunde ei placeat
 nisi ex eo quod ipse donauerit. Inquam nos sententiam dirigit
 beate recordationis pape Tosimi regularis auctoritas. cū scribens

ad totius orbis epōs ait. Nos autem in strictudine omnia enim bona
 ad auctorem suum referenda sunt. unde nascuntur ad fratrum & co
 epōrum nrōrum conscientiam uniuersa retulimus. hunc autem ser
 monem sincerissime ueritatis luce radiantem tanto afri epī honore
 uenerantur. ut ita eundem uirum scriberent. Illud uero quod in
 litteris quas in uniuersas prouincias curata esse mittendas posuisti dicent.
 Nos tamen in strictudine & cetera sic accepimus dictum ut illos qui contradi
 ad iudicium extollunt humani arbitrii libertatem destricto gladio
 ueritatis uel uelut cursim transiens amputares. Quid enim tam libero
 feceris arbitrio. quam quod uniuersa in nrōe humilitatis conscientiam
 retulisti. & tamen in strictudine factum esse fideliter. sapienter que
 uidisti ueraciter fidenter que dixisti. Ideo utique quia pparatur
 uoluntas ad nō. & ut boni aliquid agant pater nisi inspirationibus suorū
 ipse tangat corda fideliorum. Quotquot enim in spū dī aguntur u
 filiū simeli. ut nec nostrum deesse sentiamus arbitrium. & in bonis
 quibusq; uoluntatis humane singulis motibus. magis illius ualere
 non dubitemus auxilium. **QUOD OMNIS SCĀ**
 cogitatio & motus pīe uoluntatis ex dō sit. **VIII.**

Quod ita dī in cordibus hominum atque in ipso libero operetur
 arbitrio. ut scā cogitatio pium consilium omnisque modis
 bonę uoluntatis ex dō sit. Quia per illum aliquid boni possumus
 sine quo nihil possumus. Ad hanc enim nos pferri nonem id est doctor
 instituit. Quicum ad totius orbis epōs de diuine gratię apitulatione
 loqueretur qđ ergo ait. Tempus inter uenit quo eius non negamus
 auxilio. In omnibus igitur acibus causisq; cogitationibus motibus
 adiutor & protector orandus ē. superbum est enim ut quicquam
 sibi humana natura psumat. Clamante aplo. Non est nobis conluctatio
 aduersus carnem & sanguinem sed contra principes & potestates
 aeris huius contra spiritalia nequitia in caelestibus & sicut p se iterū dī

Infelix ego homo qui meliberabit de corpore moras huius
 gratiadi per ih̄m xp̄m dñm nr̄m. & iterum gratiadi sum id quod sum.
 & gratia eius in me uacua non fuit. sed plus illis omnibus la^{te}raui. Non
 ergo autem sed gratiadi mecum. Quod gratiadi non solum peccata
 dimittat sed & iam adiubet. Ne committantur & lex impleatur.
 Non sicut ait pelagius facile quasine gratiadi.

DIFFICILIS POSSE IMPLERI.

Illud & iam quod in tra carthaginensis synodi decreta constatatum est
 quasi proprium apostolice sedis amplectamur. Quod salic & tercio
 capitulo definitum est. ut quicumque dixerit gratiam di quia
 iustificamur per ih̄m xp̄m dñm nr̄m. Ad solā remissionem peccatorū
 ualere quae iam commissasunt. Non & iam ad adiutorium ut non
 committantur anathemasit. & iterum quarto capitulo ut quisq̄
 dixerit gratiam di per ih̄m xp̄m. Propter hoc tantum nos adiuuare
 ad n̄ peccandū quia p̄ ip̄sū nob̄ reuelatur & aperitur intellegentia
 mandatorū. Ut sciamus quid appetere & quid uitare debeamus.
 Non autē illā nob̄ prestari ut quod faciendū cognouimus & iam
 facere diligamus atque ualeamus anathemasit. Cum enim
 dicat apostolus scientia inflat caritas uero edificat. ualde impiū ē.
 ut credamus ad ea quae inflat non habere gratiā xp̄i. & ad eam
 quae edificat non habere. Cum sit utrumque donum di & scire
 quid facere debeamus. & diligere ut faciamus ut edificante sci
 entia non possit inflare. sicut autem de dō scriptum est. Qui
 docet hominem scientiam. Ita & iam scriptū ē. Caritas ex dō est.
 Item quinto capitulo ut quisquis dixerit. ideo nobis gratiam iusta
 ficationis dari. Ut qd̄ facere p̄ liberū iubeamur. arbitrium
 facilius possumus implere p̄ gratiam tāquā & si gratia a n̄ daretur.
 Non quidem facile sed tamen possumus & iam sine illa implere
 diuina mandata. anathemasit. De fructibus enim mandatorū

degradi.

dn̄s loquebatur ubi non ait. sineme diffiluis potestas facere.

Sed ait. sineme nihil potestas facere. **QUO O SEDIS**

apostolice omnes orationes xp̄i gratiā resonant quæ genus humanū ab æternam damnationem reparatur.

Preterea beatissime & apostolice sedis inuolabiles sanctiones quib:
nos pissimi patres p̄sa fere nouitatis elatione deiecta. & bone uolun
tatis exordia. & incrementa probabilium studiorū. & in eis usque
in finem p̄seuerantia ad xp̄i gratiam refferre docuer̄. obsecrationū
quoque sacerdotalium sacramenta respiciamus. quæ ab apostolis
tradita in toto mundo atq; in omni catholica ecclesia uniformiter
celebrantur. ut legem credenti lex statuat supplicandi. Cū enim sc̄arū
plebium p̄sules mandata sibi & legationem fungantur. Apud
diuinam clementiam humani generis agunt causam. & tota secum
ecclesiam congemescendo postulant & p̄cari. Ut infidelibus doneatur
fides. ut idolatrie ab impietatis sue liberentur erroribus ut audeis
ablato cordis uelamine lux ueritatis appareat ut heretici catholice
fidei p̄ceptone respiscant. ut scismatici sp̄m rediuius caritatis
accipiant. ut lapsis poenitentis remedia conferantur. ut deniq;
cathecumini ad regenerationis sacramta p̄ductis celestis misericor
die uita referatur. hec aut̄ n̄ p̄ finctoris neque inani ad n̄o
p̄ta rerū ipsarū monstra effectus. Quomodo quidem ex omni errorū
genere. plurimos d̄s dignator adtrahere quos eruditor de potes
tate tenebrarum transferat in regnū filii caritatis sue. & ex uasis
ire faciat uasa misericordie q̄ ad o totam diuini operis esse sentatur.
Ut hæc efficiendō gratiarum sempactio laudisq; confessio pro in
luminatione saluum uel correctione referatur. **QUO Q̄ RATIA OI**

& iam baptizandorum testetur instituta purgatio cum exor
cismis exufflationibus sp̄s ab eis abiguntur immundi.

Iud & iam q̄ dicitur baptizandos in uniuerso mundo sc̄i ecclesia

Expliciunt auctoritates.

uniformiter agit. Non occiso contemplamur intuitu. Cum siue paruuli
siue iuuenes ad regenerationis ueniunt sacramentum. N prius fontem uitae
ad eum quam exorcismis & exufflationibus clericorum spiritus ab eis
immundus abigatur. Ut tunc uere appareat quomodo princeps mundi
huius mittatur foras & quomodo prius alligetur fortis. & deinceps uasa
eius diripiantur in possessionem transfusa uictoris. Qui captiuam ducta
captiuitatem & dat dona hominibus. His ergo ecclesiae sacris regulis.
& ex diuina sumpas auctoritate documentis. Ita adiuuante domino confir-
matum ut omnium bonorum affectum atque operum & omnium studiorum
omniumque uirtutum. Quibus ab initio fidei ad dominum tenditur dominum pro-
fitemur auctorem. & indubitemus ab ipsius gratia omnia hominis merita
perueniri. Per quem sit ut aliquid boni & uelle incipiamus & facere. quod
utque auxilio & munere dei non auferetur liberum arbitrium. sed liberum
ut de tenebroso lucidum de prauo rectum. De languido sanum. de impru-
dente sit prouidum tanta enim est erga omnes homines bonitas dei. ut nra
uella esse meritaque sunt ipsius dona & pro his que largitus est. & nra
prima sit donaturus. Agit quippe in nobis. ut quod uult & uellimus
& agamus. Nec ociosa. eest in nobis patitur quae exercendo non negligenda
donauit ut & nos cooperatores simus gratiae dei. Ac si quid in nobis
ex nra uiderimus remissione languiscere. Ad illum sollicite recur-
ramus. qui sanat omnes languores nros. & redimet de merito uitam
nram. & cui cotidie dicimus ne inducas nos in temptationem sed
liberanos a malo. **Q**UOD PROFUNDIORES
que rationes ne contemnende sint nec poentur adserendae.

XIII.

Profundiores uero difficiliioresque partes incurrentium questionum
quas latius tractarunt qui hereticis resisterent. sicut non audemus
contempnere ita necesse habemus adseruere. quia ad confitendam
gratiam dei cuius operi ad dignationem. Nihil penitus subtrahendum
est. satis sufficere credimus quicquid secundum praedictas regulas

apostolice sedis nos scripta docuer. ut prorsus non opinemur
 catholicam qd aparuerit p̄ fixis sententis esse contrarium.

EXPLICIT AUCTORITATES

preteritorum sedis apostolice epi scorum de gratia ad & liberu voluntatis:

Celestani uniuersis epis per biennen sem. [arbitrio.]
 & narbonensem prouinciam consatutis in dno salutem. Cuperemus
 quidem de uraru ecclesiarum ita ordinatione gaudere ut congratulemur
 potius de profecto quam aliquid commissum contra disciplinam ecclesi
 asticam doleremus. Ad miram & iam letitiam & benefacta pueniunt
 & memoris aculeis nosque fuerint malefacta compungunt. Nec silere
 possumus. cu hoc ut ab inlicitis reuocemus aliquos officii nr̄i puocemur.
 in sanctu in speculur ad o consatuta ut uigilantemre diligentiam con
 probanter. & que quo hercenda sunt resecemus. & que obseruanda s̄
 uinciamus. & quamuis arca longinquam spiritalis cura non defectit
 sed se pomā quanomen di p̄dicatur extendit nec notitiam nr̄am
 subter fugiunt. que in euer sionem regularum non uelle p̄ruptionis
 auctoritate temptantur. **QD N̄ DEBEANT SACERDOTES**
 aut clerici amicti palleis & p̄cinca lūbis in ecc̄is ministrare.

XIII. Dicimus enim dñi sacerdoter sup fatioso potius cultui inseruire.
 quem mentis uel fidei puritati sed n̄ miru si contra ecclesiasticum
 morem faciunt qui in ecclesia non creuer. sed alio uenientia in
 tinere secum haec in ecclesiam. Quae in alia conuersatione habu
 erant intuler. Amicti pallio & lumbos p̄cinca credunt se sc̄e
 scripture fidem. N̄ per spm̄ sed littera completuros. Nā si adhuc
 ista precepta sunt ut talit̄ seruentur. Cur n̄ fiunt pariter
 que secuntur. ut lucer ne ardentur unacumbaculo tentantur.
 Habensuum ista mysterium & intelligentibus ita clara sunt.
 ut eamagis quadece significatione seruentur. Nā in lūborum
 p̄cincone castitas. In baculo regim̄ pastoralem in lucernis

ar denabus boni fulgor operis de quo dicitur sic opera uera luceant
 indicatur. habent tam istum forsitan cultu more potius quam
 rationem. sequentes qui remotioribus habitant locis & pcul aceteris
 degunt. unde hic habitos in ecclesiis gallicanis ut tot annoru tantorūq;
 pontificum in alterum habitum consuetudo uertatur. Discer
 nendi a plebe uel ceteris summus doctrina a non ueste conuersatione.
 N habitu mentis puritate non culta nam si fūdere incipiamus
 nouitati traditum nob a patribus ordinem calcauimus. Ut locum
 sup uacuus sup fitionibus faciamus. Rude sergo fidelium mentes
 ad talia non debemus inducere. Docendi enim sunt potius quam
 ludendi. Nec imponendum eorū. ē. oculis sed mentibus infundenda
 pcepta. Erant quidem multa q; pro disciplina ecclesia facta uel
 ipsius rei dicere ratione possemus. sed ab his ad alia deuocamur.

quod nulli sit ultima penitentia deneganda

XV

Ag nouimus enim poenitentiam morientibus denegari nec illorum
 desideris annui. qui obitus sunt tempri hoc animis sue cupiunt remedio
 subueniri. horremus fateor tante impietatis aliquem repperiri.
 unde di pietate desperet & quasi non possit ad se quo uis tempore concur
 renti succurrere. & piclitantem sub onere peccatorum hominem
 perdere quo se ille expedire desiderat. & liberari quid hoc rogo aliud ē.
 quam orienti mortem addere eiusq; animum. suam credulitatem
 ne absoluta esse possit occidere. Cū dñs ad subueniendum paratissimus
 inuitans ad paenitentiam. sic pmitat peccatori in quid quacumque
 die conuersus fuerit peccata eius n̄ reputabuntur ei. & ideo iterum
 nolo mortem peccatoris sed tantum conuertatur & uiuat. salute
 ergo homini adimit quisquis mortis p̄terea tēpri penitentiam
 denegari. & desperauit de clementia di qui eum ad subueniendū
 moriendum morienta sufficere. uel momento posse non credidit
 pdidisset. Latro in cruce p̄mium ad xpi dextera pendens. si illum

unius hore penitentia non uisisset. Cum esset in poena penitentie
 & per unius sermonis promissionem habitaculum paradisi deo pro
 mittente promeruit. uera ergo ad deum conuersio in uultibus positore
 nite potius est estimanda quam tepe propheta hostaliter adserente.
 Cum conuersus ingemuert tunc saluus erit. Cum ergo deus sit cordis in
 spector quouis tempore non est deneganda poenitentia postulanti.
 Cum illi se obliget iudici cum occulta omnia nouerit reuelari.

QUOD PER GRADUS ECCLE

siasticos ad episcopatum debeat officium peruenire.

VI. Ordinato uero quosdam fratres karissimi episcopi qui nullis ecclesiasticis ordinibus
 ad ante dignitatis fastigium fuerint insuati. Contra patrum decreta
 huius usurpatione qui se hoc recognoscit fecisse didicimus. Cum ad
 episcopatum his gradibus quibus frequentissime cautum est debeat
 peruenire ut minoribus initiati officia ad maiora firmentur. Debet
 enim antesse discipulus quisquis doctor esse desiderat. ut possit
 docere quod dicit. Omnis uita insitutio ac adit. quod tendit se ratione
 confirmat. Qui in meliorem opera dederit preceptor. esse non potest
 litterarum qui non per singula sapendia creuerit. a demeritum
 sapendii ordinem non potest peruenire. solum sacerdotum inter
 ista rogo uilius est quod facilius tribuitur cum difficilius impletur.
 sed iam satis est. Lacos ordinare quod nullus fieri ordo per mitat.
 sed etiam quorum crimina longe lateque per omnes penes nota puincias
 ordinantur. Daniel enim nuper missa relatione ex orientalibus
 ad nos parabus ad omni quatenuerat uirginum monasterio nefarius est.
 obiectonibus accusatus. multademultis obiecta flagitia in qua
 nam later & terrarum parte questus est. ut si usque innocentie confi
 deret & contra se iudicium postulatam minime declinat &. misse
 ad arelatensem episcopum per fortunatum subdiaconum preceptiones ut ad
 iudicium desanaretur episcopale tantis grabatur testimonis.

tanta facinorū accusatione pulsatus. sacrarū ut dicitur uirgē
 pollutus incesto ep̄s adseritur ordinatus. In nr̄is libellis criminis
 continentur. quorum ad uos quoque exemplaria direximus in
 pontifici dignitatem. hoc temp̄r quo ad causam dicendā missis
 a nob̄ litteris uocabatur obrep̄sit sacronomini absenti iuria facilius.
 ut hanc dignitatem tali dando amiserit ordinator quā eam obta
 neat ordinatus cui conuicto sociabitur. Qui eum sibi credit
 largiendo pontificiū sociandū. Qualis enī ipse sit quisquis tales
 ordinari ostendit. his ergo in medium nunc deductis cū plerique
 ur̄m sint. qui apostolice sedis statuta cognouerint nob̄ cum tēp̄r
 aliquando uersati ad discipline normam nr̄is conuenta ad orat
 tionibus omnia fraternitas ur̄a euocare festinat. **Q̄D UNAQUEQUE**
 prouincia suometro politano debeat esse contenta.

XVII

Primum ut iuxta decreta canonū unaqueque prouincia suometropoli
 tano contenta sit. ut decessorū nr̄i data ad nar̄ bonensem ep̄m continent
 confutata. Nec usurpationi locus alicui sacerdoti in alterius conce
 datur iniuria sit concessis sibi contentus. unusquisq; limitibus alter
 in alterius prouincia nihil p̄sumat. Nec emeritas in suis ecclesiis
 peregrini & extranei & qui ante ignorant̄ ad exclusionem eorum. quibene
 de suorum ciuū merentur testimonio p̄ponantur. Nenouum q̄dā
 deco ep̄i fiant infatutū uideatur esse collegium. **Q̄D NOLENTIB:**
 clericis uel populis nemo debeat episcopus ordinari.

XVIII

Nullus inuitis detur ep̄s clericis plebis & ordinis consensus & desi
 deriū requiratur. Tunc alter de altera eligatur ecclesia. si de
 ciuitatis ipsius clericis cui. ē. ep̄s ordinandus nullus dignus q̄d
 euenire n̄ credimus potuerit inueniri. Primū enī illi rep̄bandis
 ut aliqui de alienis ecclesiis merito p̄ferantur habeat unusquisq;
 siue fructum militie in ecclesiam. In qua suā pomā officia trans
 egit & atem in aliena s̄pendia minime aliter obrep̄at.

Nec alii debitam alter sibi audeat vindicare mercedem. si facultas
 clericis retinendi si se uiderint p̄grauari. & quos sibi ingeri extrans
 uerso cognouerint non tamen refutare. qui non debitū p̄miū uel
 liberū deco qui eos rectorus ē. debent habere iudicium. **Q̄D AB IN**
 licitis sit ordinationibus abstinendum.

Ab sanctis etiam ab illicitis ordinationibus nullus ex laicis nullus digamus
 nullus qui sit uidue maritus aut fuerit ordinatus. sed inrephensibilis
 & qualem elegit ap̄tis fiat. Per moysen dicitur dñs p̄cepit uirginem
 accipiat sacerdos uxorem. subsequitur & sup̄lex ap̄l eodem locutus
 sp̄u. unus uxoris uirum de uere episcopatum consecrari episcopum
 ad hanc ergo eligantur formulam sacerdotis. & si que facte sunt ordi
 nationes illicitę remoueantur qm̄ stare n̄ poss̄ nec discussionem nr̄am
 subter fugere potuer̄. Quamuis latere se p̄fament qualiter p̄uener̄.
 nulla re religionis reuerentia obscuritate fuscetur. N̄ situ ana gloriatio
 palleat episcopalem morem qui ep̄i sunt sequantur. Danhel uidimus
 qui accusationem pontificali honore subter fugere se posse credidit. & ad
 fastigium tantum accusatores suos latendo puenit. Ascitatis uero
 ceti interim senouerit segregatū. qui senro iudicio debet obicere.
 si conscientia sup̄ nouit confidentiam obtinere. maxiliensis uero eccl̄s
 sacerdotem qui dicitur qd̄ dictum nefas ē. In necem fratris taliter
 gratulatur. ut huic qui eius sanguinem cruentatus aduenerat portionē
 cum eodem habiturus occurreret exuro eum audiendum collegio
 delegamus. **D̄ XI. VII. K̄t̄. AUG. FELICE**
 & turo cons̄ quod nulli sacerdoti canones liceat ignorare.

XX **C**elestianus uniuersis ep̄s per apuliam & calabriam constitutus nulli
 sacerdoti uos liceat canones ignorare nec quicquā facere qd̄ patrū
 possit regulis obuiare. Quae enim nob̄ res digna ser uabitur. si
 decretalium normam constitutorum p̄ aliquorum libito licentia
 populis p̄missa frangatur. **Q̄D N̄ CONUENIAT**

contentis clericis ecclesiarum de laicis epōs ordinari.

XXI

Audiuimus quosdam propriis deſtitutas rectoribus ciuitates
epōs ſibi petre uelle de laicis. Tantumque faſtigiū tā uile credere.
ut hoc iſ quino dō ſed ſeculo militauer. Neſamem nos poſſe
conferre n̄ ſolū male de ſuis clericis in quorū contemptu hoc faciunt
iudicantes ſed denobis peſſime quos credunt hoc poſſe facere. ſen
tentes qđ nūquā auderent ſi non quorundam illic hic conſentens ſententia
conhibere. Ita nihilque frequenter ſi decreta proficiunt. ut hoc
quaſi nunquā de hac parte ſcriptum fuerit ignoretur. Quid p̄derit
p̄ ſingula clericos ſapendia militaſſe & omnem egiſſe in dominicis
caſtris & ceteris. ſi qui hiſ p̄ futuris ſunt ex laicis requiruntur. qui
uacantes ſcto. & omnem eccleſiaſticū ordinē neſcientes. ſaltu p̄ p̄pero
in alienū honorem ambiunt. Immoderata cupiditate transcendere.
& in aliud ut egeſus calcata reuerentia eccleſiaſticę diſcipline tranſire
talibus. Itaq; qui uiri n̄rī id. ē. canonū gubernacula cuſtodiamur
neceſſe. ē. obuiemus hiſq; frānitatē tuā epiſtolis cōmonemus.
Ne quis laicum ad ordinem clericatus admittat. & ſinat fieri unde
& illum decipiat & ſibi cauſas generet. Quibus reus conſtitutus
decretalibus fiat. **Q̄D DOCENDUS SIT POPULUS N̄ SEQUENDUS.**

XXII

Docendus. ē. populus n̄ ſequendus noſq; ſi neſciunt eos quid
liceat quid ne liceat cōmonere. N̄ hiſ conſenſū p̄bere
debemus quiſquis uero conatus fuerit temptare p̄hibita
ſententia & cenſura ſedis apoſtolicę minime de futuram. Quae enim
ſola admonitionis auctoritatē n̄ corrigimus neceſſe eſt p̄ ſe
ueritatem congruentem regulis uindictamus per totas. hoc
ergo que p̄ prius rectoribus carent eccleſias uolumus innotefcat.
ut nullus ſibi ſpe aliqua forſitan blandiatur in ludat.

OXI. XII. KL. AG. FLORENTIO ET

diomifio conſr. ex p̄te papae celesiani. Incipit pap̄ leonis decreta.

Leo epf urbis romę uniuersis epif p campaniam picenū tusciam.
 ut p uniuersas pumcias confatus in dno salutem. Ut nob gratulationem
 facite ecclesiarū fiat salubri dispositione compositas. Nam leui nos more con
 tritax quoties aliqua contra constituta canonū & ecclesiasticę disciplinam.
 presumpta uel comissa cognoscimus. que si n̄ quadebemus uigilantia resecemus.
 Illiqui nos speculatores esse uoluit excusare n̄ possumus. pmitentes
 sincerū corpus ecclesie quod ab omni purū macula custodire debemus. Ambi
 endū in pba contagione foedari. Cū ipsa sibi membrorū p dissimulationem
 compago n̄ congruat. **UT NULLUS EPORŪ SERUŪ**
 alterius ad clericatus officium promouere presumat.

Non admittuntur passim ad ordinē sacru quibus nulla nataliū nulla morū
 dignitas suffragatur. & qui ad omnis sui libertatē consequi minime potuer
 ad fastigiū sacerdoti tāquā seruilis uilitas hunc honorē capiat puehantur
 & pbarido posse creditur. Quidominosuo necdū pbare se potuit. Duplex itaq;
 in hac parte reatus ē. qd & sacru ministeriū talis conforti uilitate polluitur.
 & domnorū quantū ad inlicitate usurpationis temeritatē pneret iura soluuntur.
 Ab his itaq; fr̄s km̄i om̄s ur̄e pumcie abstineant sacerdotes. & n̄ tantū ab his sed
 ab aliis & iam qui originalia utaliciu conditioni obligatis uolumus tēperari.
 Nisi forte eorū petatio aut uoluntas accesserit. Qui aliquid in eos iudicant poter
 tant. Debe tenim. eē. immunis ab aliis quidiuine militie fuerit adgregandos.
 ut acastri dominicis quibus nom̄ eius ad scribitur. nullis necessitatib uinculis
 abstrahatur. **UT QUI CŪQUE AD SACERDOTIŪ**
 uel uiduarū maria uel habentes numerosa coniugia p̄moti fuerint ab
 omnibus ecclesiasticis officiis arceantur.

Qualis uero cum unicuique constituerit natalium honestas & morum esse
 debet sacri altaris ministerio sociandus. & apostolo nos docente & diuina
 p̄ceptone didicimus. & canonū regulis a quibus plerosque fratru declinasse.
 & penitus diuasse repperimus. Nam constat ad sacerdotiū puenisse
 uiduarū maritos. quosdam & iam quibus fuerint numerosa coniugia

|||||

Et ad omnem licentiam uita liberior ad sacrum ordinem passim patefactis
 aditibus fuisse permittos. Contra illa beati apostoli uocem quatuorlibus exclamat dicens.
 unius uxoris uirum. & contra illud antiquae legis preceptum quod dicitur & cauetur
 sacerdos uirginem uxorem accipiat non uiduam. ne repudiatam. hoc ergo quicumque
 tales ammissi sunt ab ecclesiasticis officis & sacerdotali nomine apostolicis sedis.
 auctoritate iubemus arceri. ne hoc enim sibi potuerit uindicare. Cuius caper
 pro hoc quod illis obstitit. Non fuerit huius discussionis curam nobis specialiter
 uindicantes. ut si qua forsitan de his commissas corrigantur. Ne liceat ultra
 committi. & nequa excusatio de ignorantia nascatur. Quamquam ignorare
 nunquam licuerit sacerdotem. Quod canonum regulis fuerit definitum.
 Haec ergo ad puincia nostras per innocentium legitimum & segetium fratris & coepiscopi
 nostris scriptis direximus. ut quem mala pullulasse noscuntur radicitus
 euellantur. & messem dominicam zizania nullae corrumpant. Ita
 enim fructum uberem quae sincera praestabunt. si ea quae natae segete enecare.
 consuerunt diligentius amputentur. **quod uis uirum non solum**
 cleri exigere non debent sed ne clauici christiani.

III

N hoc quoque praeter eundem esse duximus quosdam lucriturpis cupiditate
 captos usurariam exercere pecuniam & fenore uelle ditescere. quos
 dicameosque in clericali officio constitutos. sed & in laicos cedere qui christi
 anos sediccupiunt condolemus. Quod uindicare acriter in eos qui fuerint
 confutati decernimus. ut omnis peccandi oportunitas adimatur.

IIII

U t clericis nec suo nec alieno nomine foenus exerceat.
 Illud etiam duximus praemonendum ut sicut non suo ulla alieno nomine
 aliquis clericorum exercere foenus ad temptat. Indecens enim est crim
 suum commodis alienis impendere. foenus autem hoc solum aspicere exercere
 debemus. ut quod hic misericorditer tribuimus ab eodem qui multiplicat
 & impetuum mensurare tribuere & recuperare ualeamus. **ut si quis**
 sacerdotum contrahere interdicta fecerit a suo officio submouend.

V

Hoc itaque admonitionem denuntiat. quod si quis fratrum contrahere

constituta uenire temptauerint. & prohibita fuerit ausus admittere.
 a suo senouerit officio submouendum. Nec communionis nr̄e futurū esse
 consortem qui solus ee. noluit disciplinē. neq̄ uero sit qd̄ p̄termissum a nob̄
 forte credatur omnia decretalia constituta. Tam beatę recordationis
 innocenti quā omniū decessorū nr̄orū. Quę de ecclesiasticis ordinibus & canonū
 pmulgatā. disciplinis. Ita ut nr̄a dilectione custodiri debere mandamus. ut
 si quis in illa cōmiserit ueniam sibi deinceps nouerit denegari. **Q̄Ā. VI**

Lid oct̄o maximo iterum & paterno cons̄.

Leoniuersis ecclesiis p̄ italiję prouinciję constitutis in dñō salutem. In con
 fortaum uos nr̄ę sollicitudinis aduocamus. ut uigilantia pastoralis ne quid
 diabolice licere possit a studie cōmissis. ubi gregibus diligentius consulat̄.
 Nihil quid nō misericordia reuelante p̄ nr̄am curā admittis ouibus morbus
 abicitur. Nec dum uobis p̄monitis & adhuc quid agatur ignaris puras
 sedis p̄ ḡte ecclesias. & suarum furtū amiculos inueniat latebrarum.
 ne quod a nob̄ murbe exanguitur tenebrosis apud uos radicibus seminetur.

Plurimos impietatis manicheę sequaces & doctores murbe inuesti
 gatio nr̄a repperit uigilantia diuulgauit auctoritas & censura coher
 cuit quos potuimus em̄dare correximus. & udam narent manicheum
 cū p̄dicationibus & disciplinis suis. publice eccles̄e professione & manus
 sue scriptione compulimus. & ita de uo ragine impietatis sue confessor
 penitentiam concedendo leuauimus. Aliquantuero qui ita sede mer ser
 uenullam his auxiliantis possit & remedium subuenire. sub dita legibus
 secundum xpianorū principiū constituta. Nescim greges sua contagione
 polluer̄. P̄ publicos iudices p̄petuos exilio relegati. & om̄a que tam
 in scripturis quā in occultis traditionibus suis. habent p̄fana uel turpia
 ut nos & populus quid refuger̄ & aut uitar̄. Oculis xpianę plebis
 certamini manifestatione pro b̄uimus. At eo ut ipse qui eorū
 dicebatur ep̄i a nob̄ tentus proder̄. flagitiosa in suis misfacis
 qua tenuer̄. sicut gest̄ uos series poterit edocere.

Ad instructionem enim uram & iam ipsa direximus. Quibus lectas omnia
 quae a nobis deprehensas nosse poteritis. & qualiquantos de his quos ne ab
 soluerentur artior reatus inuoluerat cognouimus au fugisse. Ad dilec
 tionem uram epistolam isimus ut affecta certior sciasura sollicitas agere
 dignetur. & cautus nec ubi manichee pueritatis homines plebes uras
 facultate ledendi. & huius sacrilegi possint inuenire doctores. Aliter
 enim nobis commissos regere non possumus. Nisi hos quis perditores & perditia zelo
 fidei dominice deuulgetur. persequamur & a sanis mibus ne pestas haec
 latius deuulgetur. se ueritate qua possumus absidamus. unde orator
 dilectionem uram obtestor & moneo. ut qua debeat & potestas sollici
 tudine uigilet ad inuestigandos eos. Nec ubi occultandi se repereant
 facultatem. ut enim habebit ad digne remunerationis premium quid dili
 gentius quod ad salutem commissis sibi plebis proficiat fuerit executus.
 Ite ante tribunal domini de reatu neglegentiae se non poterit excusare. Quicumque
 plebem suam contra sacrilege persuasiones auctores noluerit custodire.

**DM III KLE FEB THEODOSIO XVIII
 ET ALBINO QUCC CONS**

Leo uniuersis episcopis per siliciam constantis in domino salutem. Diuini preceptis
 & apostolicis monitis inquitamur. ut per omnia ecclesiarum statu in pigro
 uigilemus effectu. Ac si quid usquam reprehensione inuenitur obnoxium.
 Clerici sollicitudine aut ab ignorantia imperitia aut presumptionis
 usurpatione reuocemus. manentem dominice uocis imperio. quo bea
 tissimus apertus petrus trina repetitione misere sanctionis inuitur.
 Et christi oues qui christum diligit pascant. Ipsius sedis cui per abundantiam
 diuine gratie perferimus reuerentia coortamur. ut periculum desidia quantum
 possumus declinemus. Ne professio summi apostoli qua se amore domini
 esse testatus est. Non inueniatur in nobis qua negligenter
 pascens toties committat gregem. Coniungitur summum non amare pastorem.

quod prohibetur in die epiphaniarum

ep̄.

BAPTISMUM CELEBRARI

Cum ergo mihi de caritate ur̄ae ac ubi fraterna affectione sollicito
 certat indicis innotuerit. uos in eo qđ inter sacram̄ta ecclesie principale ē
 Ab apostolice institutionis consuetudine discrepare. Ita ut baptismi sacram̄ti
 numerosius indie ephiphanię quā in paschalit̄e p̄t̄ celebratur. miror uos
 uel p̄c̄s̄ores uros̄ tā inrationabilem nouitatem usurpare potuisse. Ut confuso
 temp̄r̄ utriusque misterio nulla eēt differentiam crederetis. Inter diem
 quoad oratus ē. xp̄i magis & diem quo resurrex̄ xp̄i mortuis quoculpan
 nullomodo potuiss̄ & incēdere. si unde consecrationē honoris accipias inde legem
 totius obseruantię sumeretis. & beati apt̄ p̄c̄ri sedis que ubi sacerdotalis mā ē.
 dignitatis eēt ecclesiasticę magistra rationis. A cuius uos regulis recessisse
 minore poss̄ & equanimitate tolerare. si aliqua cōmunionis nr̄e increpatione
 p̄cessiss̄. Nuncautem quia n̄ desperatur correctio seruanda ē. mansuetudo.
 uellic̄ uix ferenda sit in sacerdotibus excusatio. que p̄t̄ndat inscientiam.
 nulūm uiscam̄ & censurā necessariā temperare. & ratione uos apt̄issime
 uertant̄ instruere. **Q̄DCUNCQ̄ TANO BIS PER**
 ordinem rerū p̄ incarnationem dñi nr̄i saluati sacram̄ta degesta sunt.

Semp̄ quidem in ḡno concilio dī mansit humani generis in cōmutabiliter p̄
 ordinata reparatio. sed ordo rerum p̄ xp̄m ih̄m dñm nr̄m tēporaliter gerendarū
 in incarnationem uerbisump̄t̄ exordium. unde aliud tēpus ē. quo adnuncante
 anḡlo de uirgine maria fecundandam se sp̄m̄ sc̄m̄ credidit & concepit. Aliud
 quo salua integritate uirgine ā puer̄ editus exaltante gaudio celestium mis
 trorum pastoralibus indicatur. Aliud qđ infans circumciditur. Aliud
 qđ hostia p̄ea legalis offeritur. Aliud cum. iij. magidaritate noui sideris
 incitati imbec̄ilem ab oriente pueniunt. & adorant paruulū in fisco
 munerum oblatio uenerantur. Nec idem̄ dies quibus impio herodi.
 Ordinatus dimittitur in egyptū trans latine subtractus ē. uel quibus ab
 egypto in galileā mortuo p̄secutore uocatus ē. Inter has aut̄ dispensa
 tionū uarietates accedunt auḡnta corporea. Crescit dñs sicut euangelista

testatur perfectibus & gratiæ per dies pasche in templum hieru-
salem cum parentibus uenit. & cum ab esset & a societate redeuntium.
Sedens cum senioribus & inter admirantes magistros disputans inuenitur.
Rationemque mansionis suæ reddens. Quid. e. inquit quod querebatis me
nesciebatis quod in patris mei oportet & me esse. significant eius esse filium
cuius esset & templum. Jam uero cum in annis maioribus aptus declarandus
baptismum præcursoris sui iohannis expectat. Quid dicitur eius remansit
ambiguum quando baptizato dñi ihu sp̄s sc̄i in columbe spec̄e super eum
descendit & mansit. Audita de celis patris uocedientis. tu es filius meus
dilectus in te bene bene conplacui. Quia omnia ideo quantum potuimus
breuitate præstruximus. Ut notis sit dilectionis uis & uniuersos xp̄i dies in nu-
meris consecratos fuisse uirtutibus. & in cunctis eius actionibus sacramentorum
mysteria coruscasse. Sed aliter quidque signis denunciari aliter rebus
impleri. Necque cumque numerantur in operibus saluatoris ad tempus
potest pertinere baptismus. Nam si & iam illa que post beati iohannis
lauacrum ad nō gesta cognouimus sub indistincto honore colamus
omni a temporibus continuatis erunt deputanda festa. Quia omnia plena
miraculis. uerum qui xp̄i sapientiæ & intellectus. Ita aptus & totus
ecclesiæ erudiuit magistros. ut in xp̄iana obseruantia nihil inordinati
nihil patereat esse confusum. Discernendæ causæ sollempnitatem.
& in omnibus insatiatis patrum principiumque mōrū. Rationabili
seruanda distinctio quia non aliter unus grex & unus pastor sumus.
Nisi quem admodum aptus docet. Id ipsum dicamus omni. si unus aut
perfecta in eodem sensu & in eadem sapientia. **QD IN BAPTISMO**
mors ueniat interfectione peccati & sepulturam triduanam
imitetur trina demersio & ab aquis eleuatio sic uelut resurrectio de sepulchro

Quamuis ergo & illa que ad humilitatem. & illa que ad gloriam
pertinent xp̄i. In unam concurrant eandemque personam totamque
quod in illo & uirtutis diuinæ. & infirmitatis humane ad nos

reparationis tendat affectu. Proprie tam morte crucifixi. & in resur-
 rectione morti potentiam baptismatis nouam. Creaturam concedit & exuere
 ut in renascentibus & mors xpi operetur & uita. Dicente beato aplo. a p.
 ignoratis. Quia qui uicq; baptizati sumus in xpo ihu morte ipsius baptizati
 sumus. Consepulta enim sumus cum illo per baptismum morte. Ut quomodo
 surrexit xps a mortuis p gloriam patris. Ita & nos in nouitate uitae
 ambulemus. si enim conplantati facti sumus similitudinem mortis eius
 simul & resurrectionis eius erimus. & cetera quae laus magister gentium
 ad commendandum sacramentum baptismatis disputauit. ut appareret ex huius
 doctrine spu regenerandi filii hominum. & in diuinos adoptandi illum
 diem & illud tempus electum. In quo p similitudinem formaeq; mysterii.
 eaque geruntur in membris hisque in ipsos. Capite gesta congruerent.
 Dum in baptismatis regula & mors interuenit interfectione peccati.
 & sepultura triduanam imitatur trina demersio. & ab aquis leuato re-
 surgentis instar. e. de sepulchro. Ipsa igitur operis qualitas docet & cele-
 brande generaliter gratiae diem legitimum esse & in quo orta e. & uirtus
 muneris. & species actionis ad cuius rei confirmationem plurimum
 ualere. Quod ipse dicitur in xpo postquam resurrexit a mortuis. discipulis
 suis in quibus omnes ecclesiarum praesules docebantur. & formam & potestatem
 tradidit baptizandi dicens. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos
 in nomine patris & filii & sps scs. De quo utiq; eos & iam ante passionem
 potuisse & instruere. nisi proprie uoluisset & intellegi regenerationis
 gratiam ex sua resurrectione coepisse additur. sane huc obseruandae.
 & iam pentecosten ex aduentus scs sps sacra sollempnitas. quae de paschalis
 festa pendet articulo. & cum ad alios dies alia festa permaneat. haec sep-
 ad eum diem quae resurrectio nedm. e. insignis occurrit. Porrigens
 qd. an modo auxiliantes gratiae manu & eos quos adie pasche aut
 molestia infirmitatis aut longinquitas itineris. aut nauigationis
 difficulta interclusit. Inuitatis ad quibus libet & necessitatibus.

impediti desiderii sui effectum dono sc̄i sp̄s consequantur. Ipse enim unigenitus dei
 infidei credentium & in uirtute operū nullam inter se & sp̄m sc̄m uoluit esse
 distantiam. Quia nulla est diuersitas in natura dicens. Rogabo ego patrem
 & alium paraclētum dabit uobis. Ut uobiscum sit in ḡnū sp̄m ueritatis.
 & iterum. Paraclētus autem sp̄s sc̄s quē mittet pater meus in nomine meo
 ille uobis dabit omnia. & suggeret uniuersa quęcūq; dixi uobis. & iterum.
 Cum uenerit ille sp̄s ueritatis ille diriget uos in omnem ueritatem. Cum
 itaque ueritas xp̄i sit & sp̄s sc̄s sp̄s ueritatis nomenque paraclēti. Ut que sit
 proprium non de simile est festum. ubi unum est sacramentum.

QUOD BEATUS APOST. PETRUS

indie pentecosten uirorum tremilia baptizauerit.

X Hoc autem nos non ex nra persuasione defendere. sed ex apostolica
 auctoritate seruare satis idoneo probamus exemplo. sequentes
 beatum ap̄tm petrum qui in ipsodie quo omnem credentium numerum
 promissus sp̄s sc̄s repleuit aduentus trium milium populorū sua p̄dica
 tione conuersū lauacro baptismatis consecrauit. Quod sc̄a scriptura que
 ap̄tor actus continet & fideli historia docet dicens. His auditis conpunctis
 corde. & dixerat ad petrū. & ad reliquos ap̄tos. Quid faciemus uiri fr̄i.
 petrus uero ad illos. Poenitentiam agite & baptizetur unum unum
 quisque unum in nomine ih̄u xp̄i in remissione peccatorum uirorum.
 Et accipietis donum sc̄i sp̄s uobis enim est repromissio & filius uester
 & omnibus qui longesunt quoscumque ad uocauerit dñs dñt. Aliis
 & amplius uerbis testificatus est. & exortabatur eos dicens. Sal
 uamini a generatione ista praua. Qui ergo reciperent sermonem eius
 baptizati sunt. & apposite sunt in illadie anime circiter tria milia.

QUOD HÆC DUO TEMPORA

id est pascha & pentecostē ad baptizandū a romanopontifice legitima sunt p̄fixa.

XI Unde quia manifestissime patet & baptizandis in ecclesiis electis hæc
 duo tempora. de quibus locutus sumus esse legitima dilectionem

inquit

uram monemus. Ut nullos alios dies huius obseruantia misceatis.

QUOD OMNITEMPORE HUIUS

quinecessitate mortis urguentur. id est egritudine obsidionis percutionis & naufragii debeant baptizari.

Quia si sunt alia quoque festa quibus multa in honore dei reuerentiam debeat. Principalis tamen & maximi sacramenta custodienda nobis est misera & rationalis exemplatio. Non interdicta licentia quam baptismo tribuenda quolibet tempore per ictum tabulis subuenitur. Ita enim ad has duas festiuitates nexa sibi & atque cognatas in quo lumina & impietas securitatem de gentium libera uota differimus. ut in mortis periculo in obsidionis discrimine. In persecutionis angustiis in timore naufragii nullo tempore hoc uere salutaris singulare praesidium cuiquam denegemus. si quis autem epiphaniae festiuitatem quae in suo ordine debito honore ueneranda est. ob hoc existimat priuilegium habere baptismatis. Quia hoc quidam putant quod in eandem diem dominus ad baptismum sancti iohannis accesserit. sciat illius baptismi aliam gratiam aliam fuisse rationem nec eundem praeuuisse uirtutem. Quia per spiritum renascuntur. De quo dicitur. Quia non ex sanguine neque ex uoluntate carnis neque ex uoluntate carnis uiri sed ex donata sunt. Dominus enim nullius indigens remissione peccati nec quaerens remedium nascendi. sic uoluit baptizari quomodo & uoluit circumcidi. hostiamque praese mundationis efferti. ut qui factus erat ex muliere. sicut apertus. ait. fieri & sub lege quam non mouerat soluere sed implere & implendo finire. & sicut beatus apostolus praedicat dicens. finis autem legis christi ad iustitiam omnium credentium baptismi autem sui in se condidit sacramentum. Quia in omnibus primatum tenens sed docuit esse principium. Et tunc regenerationis potentiam sanxit quando de latere ipsius profugeret sanguinis redemptionis & aqua baptismatis. sicut ergo uetus testamentum nouae sanctificationis fuit. & lex per moysen data est. Gratia autem & ueritas per ipsum christum facta est. sicut diuersa sacrificia una hostia.

reformerunt. & multorum agnorum occasio illius immolatione
 finita est. De quo dicitur. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccatum mundi.
 sic & ioh non xpi sed xpi p̄uus. N̄ sponsus sed sponsi amicus fuit. Ad eos
 fideles & non sua querens sed que ihu xpi. Ut se profiteretur ad soluenda
 calciamta pedum eius indignum. Qm̄ ipse quidem baptizatus & in aqua
 in poenitentia. Ille autem baptizatus est & in spu sco & igni. Quid duplici
 potestatem & uitam redderet & peccata consumeret. His itaque
 fr̄i km̄i tot actantur existentibus documentis quibus omni abiguitate
 submotę uidentur agnoscat in baptizandis electis. qui secundum
 apostolicam regulam & exorcismis scrutandi & ieiuniis sc̄ificandi.
 & frequentibus s̄ p̄dicationibus inuendi. Duotantum tempora id est
 pascha & pentecosten esse seruanda. hoc uere indicimus caritati. ut apofo
 licis institutis nullo ulterius recedatis excessu. Quia utrum post hac
 esse non poterit. si quisquam apostolicas regulas in aliquo crediderit
 negligendas. **UT DE SICILIA IN IS EP**
 annis singulis de ep̄is adie. iij. kl̄. oct̄b̄ romasociandi synodo indissimulant̄ occurrant.

XIII. **Q**uam illud primitus per custodia concordissime unitatis exigimus
 ut quia saluberrime a sc̄is fratribus constitutum ē. binos in annis singulis
 debere esse conuentus. Terni semp̄ ex uobis addiem. iij. kl̄. oct̄b̄ roman
 fraterno concilio sociandi. Indissimulant̄ concurrant. Qm̄ adiuuante
 gratiadi facilius poterit prouideri. & in ecclesiis xpi nulla scandala nulli
 nascantur erroris. Cum coram beatissimo petro ap̄to id s̄p̄ in comune
 tractandum sit. ut omnia ipsius constituta canonum que. Decreta apud
 om̄i dñi sacerdoter̄ inuolata permanean. haec autem que inspirante dño
 insinuanda credidimus. per fr̄i & eo ep̄os nros uacallū & paschasium
 ad ueram uolumus noticiam puenire. Quibus referentibus cognos
 camus quam reuerent̄ a uobis apostolice sedis instituta seruentur.

DAT XII. KL̄. NOŪ CALOPODIUS

& ardabure. con fr̄i quod om̄s cuius lib̄ & ordinis clericus qui catholicam

deserens heretice se communione miscuerit si ad ecclesiam reuersus

in eo gradu que erat sine promotione permaneat.

Leo ep[iscopu]s urbis rom[ane] ianuario ep[iscopu]s aquilensi lecti fraternitatis tue
 litteris uigore fidei tue. Quem olim noueramur agnouimus. Congratu
 lamur tibi quod ad custodiam gregem xpi pastoralis curam uigilanter
 exsequeris. Ne lupi qui sub specie ouium subintrarunt
 bestiali se uita simpliciter quosque delacerent. & non solum
 ipsi nulla correctione perficiant. sed & iam ea que sunt sana corrumpant.
 Quod ne uel per ea possit obtinere fallacia dilectione tua duximus como
 nendam. Insinuantes ad anime periculum pertinere. si quisquam de his qui
 nobis in hereticorum atque scismaticorum secta delapsus. & se utrumque heretice
 communionis contagione macularit. Resipiscens in communione
 catholica sine professione legitime satisfactionis habeatur. saluberrimum
 enim & spiritali medicine utilitate plenissimum est. ut siue presbiteri
 siue diaconi uel subdiaconi aut cuiuslibet ordinis clerici qui se correctos
 uideri uolunt. Atque ad catholicam fidem quam iam pridem amiserant
 rursum reuerti ambiunt. Prius errores suos & ipsos auctores errores
 damnati a se sine ambiguitate fateantur. & sensibus prauis & iam
 peremptis. Nullam sperandi superstit occasio. Nec ullum membrum
 talium possit societate euolari. Cum potius illis professio propria coeperit
 obuiare. Circa quos & iam illam canonum constitutionem precipimus
 custodiri. ut in magno habeant beneficio si adempta sibi omni spe
 promotionis in quo inueniuntur ordine stabilitatem perpetuam maneat.
 si tamen iterata tunc non fuerint maculati non plebem apud
 dominum noxam incurrit qui talibus ad sacros promouendos ordines iudicant.
 Quod si cum grandi examinatione promotio conceditur. Inculpat
 multo multo magis non debet licere suspectis. Promde dilectio tua
 cuius deuotione gaudemus iungat curam sua dispositionibus nostris
 & de operam utar cum spe ac uelociter impleantur. que ad totius

incolomitatē & laudabiliter suggesta sunt & salubriter ordinata.
 Nā autem dubitā & dilectio tua nos. si quod non arbitramur neglecta
 fuerint. que p̄ custodia canonum & p̄ fidei integritate decernimur
 uehementius cōmouendos. quia inferiorum ordinem culpe ad nullos
 magis referendū sunt. Quam ad desider negligentesq; rectores qui
 multam sepe nutriunt p̄ salen tiam. Dū necessariam
 dissimulant adhibere medi cinam. **DAT. III. K.**

LIAN A LYPPIO ET ARDABURE CONS

Leo rufaco ep̄o narbonensi subdit responsio nibus & ad eiusdem
 consulta rescriptas ep̄istolas fraternitatis tuę. quas hermes archidia
 detulit libenter accipi. Diuersarū quidem causarū conexio multi
 plicet. sed non ita patientię legentis honorosā ut aliquid earum
 inter concurrentes undique sollicitudines fuerit p̄termissum. unde
 totius sermonis tui allegatione concepta. & gestas que in ep̄iscoporum
 honorate tūq; examine confectas recenset. Sabiniāno & Leonis p̄bis
 actionis tuę intelleximus fiduciam defuisse. Nec eius iustam sup̄ esse
 querimoniam. Qui se ab inchoatis disceptationibus sponte subtraxerunt.
 Circa quosquam formam quā uē mensuram debeas tenere iustitię tuo
 relinquomoderamini suadent tamen caritatis oratu. Ut sanandis egris
 spiritalem debeas adhibere medicinam. Et dicente scriptura. Noli esse
 nimis iustus. mirus agas cum eis qui zelo p̄ dicitę uidentur modum
 excessisse uindictę. Ne diabolus quidecipit adulteros de adulteriis.
 exultat & ultoribus. miror autē dilectionē tuam intantum scandalorū
 quacumq; occasione nascentium aduersitate abubari. ut uacationem
 ep̄iscopatus laboribus p̄ obtare tē dicas. & malle in silentio atque
 otio uitam degere. Quā in his que tibi commissas p̄manere. Dicente uero
 dñō. Beatus qui per se uera uertit usq; in finem. Unde et beata per
 seuerantia in fide uirtute patientię. Nam secūda apostolicā p̄ dicationē
 omnes qui uoluerint in xp̄o p̄ uiuere p̄secutionem patientur.

Quae non in eo tantum computanda est qd̄ contra xp̄ianam pietatem
 auferro aut agibus agitur aut quibus cūq; supplicis cūp̄secutione seuitiā
 suppleant. & dissimilitudinet morū & contumacie inoboedientiū & malignarū
 tela linguarū. Quibus conflictationibus cū omnia semp̄ membra pulsantur.
 & nulla piorum portio a conflictatione sit libera. Itaut nec periculis negotia
 careant ne laboris. Quis inter fluctus maris nauem diriget si gubernator
 abscedat. Quis ab insidiis laporum custodiet & ouer. si pastor ū cura n̄ uigilet & quis
 denique latronibus obsistet & furibus. si speculatorem in prospectu explorā
 tionis locatū ab intentione sollicitudinis amor quietis abducat. Perma
 nendū ergo est. in opere credito & in labore suscepto constanter tenenda ē.
 iustitia. & benigne p̄standa clem̄tia odio habeantur peccata n̄ homines.
 corripiantur tumidi. Tollerentur infirmi & quod seuerius castigari
 necesse ē. n̄ se uentis plectatur animo sed emendatis. Ac si uehementior
 tribulatio incuberit. N̄ t̄a expauescamus quasi illi aduersitati propriis
 uiribus resistendo. Cū & consiliū nr̄m & fortitudos̄e xp̄i ac sine quo nihil
 possumus. P̄ ipsū uincere possumus qui confirmans p̄dicatores euangelii
 & sacram̄torū ministros. Ecce ego inquit uob̄ cū sū omnibus diebus usq;
 ad consummationem sc̄ly. & iterū. haec inquit locutus sū uob̄ ut in me pacem
 habeatis. In hoc aut̄ mundo tribulationem habebitis. sed confidete quia ego
 uic mundū que pollicitationes quia sine dubio manifestes. Nulli debemus
 scandalis infirmari ne electionis di uideamur ingrati. Cuius tam potentias
 adiutoria quam uera p̄missa. De consolationibus aut̄ dilectionis tuae quas
 separatim conscriptas. Archidiaconus tuus detulit quid sentiendum sit
 inter p̄ sentes oportunius que rer̄ ē. si nobis conspectus tui copia proue
 nit. Nam cum quaedam interrogationis modū uideantur excedere. In
 tellego eas conloquit aptiores esse quam scriptas. Quia sicut quaedam sunt
 que nulla poss̄ ratione compelli. Itamulta sunt quae aut p̄ consideratione
 statū aut p̄ necessitate rerum oporteat temperari. Illa semp̄ conditione
 seruata ut an his quae uel dubia fuerint aut obscura id nouerimus sequendum.

Quod nec preceptis euangelicis contrarium nec decretis sanctorum inueniatur
aduersum. **INCIPIUNT AD INQUISTIONES**
eiusdem episcopi subiecta responsa quod non habeantur episcopi quos nec clerici
elegit nec populus exquisiuit nec prouinciales episcopi consecrarunt. si qui
tamen clerici ab his pseudo episcopi ordinantur rata potest ordinatio talis esse.

XV **N**ulla ratio sinit ut inter episcopos habeantur. quinec a clericis sunt electi nec
a plebibus expectati nec a prouincialibus episcopis cum metropolitani iudicio consecrati.
Unde cum sepe que suo de male accepto honore nascitur. Quis ambigat
nequaquam ita esse tribuendum quod non doceatur fuisse conlatum. si qui
autem clerici ab istis pseudo episcopis in ecclesiis ordinati sunt qui ad proprios
episcopos pertinebant. & ordinatio eorum consensum & iudicio presidentium facta est
potest rata haberi. Ita ut in his ecclesiis perseuerent. Alter autem uana
habenda est consecratio. que nec loco fundata est. nec auctoritate monita.

QD PRBI AUT DIAE SIN ALICO CRI

mine lapsi fuerint non possint per manus impositionem poenitentiae remedium consequi.

XVI **A**lienum est a consuetudine ecclesiastica ut qui in presbyterali honore
aut diaconi gradu fuerint consecrati. In pro crimine aliquo suo per
manus impositionem remedium accipiant poenitendi. Quod sine dubio ex
apostolica traditione descendit. secundum quod scriptum est. sacerdos si pecca
uerit quis orabit pro illo. unde huiusmodi lapsis ad peremerendam misericor
diam dei. priuata est. expectanda secessio ubi illis satisfactio si fuerit digna
sit & iam fructuosa. **QUOD DIACONI SICUT EPS**

& presbyter cessare debent ab opere coniugali nam repudiare coniugia.

XVII **L**ex continentiae eadem est. altaris ministris que episcopis atque presbyteris qui cum
essent laici. siue electores licito & uxores ducere & filios procreare potuerunt.
sed cum ad predictos peruenirent gradus. cepissent non licere quod licuit. unde
ut de carnale fiat spiritale coniugium. Oportet eos ne dimittant uxores.
& quas non habeant sic habere. quo & saluas sit caritas conubiorum & cessent
opera nuptiarum. **QUOD ALIUD SIT UXOR ALIUD**

157
Incipiunt inquisitiones eiusdem epi.

concupina necesse & quisquis filiam suam in matrimonium concubinam habentem tradiderit.

Non omnis mulier uiro iuncta uxor est uiro. Quia nec omnis filius heres est patri. Nuptiarum autem foedera inter ingenuos sunt legitima & inter aequales & multo prius hoc ipsum dno constituyente. Quam initium romani iuris existere. Itaque aliud est uxor aliud concubina. sicut aliud ancilla aliud libera. Propter quod & iam apte ad manifestandum harum personarum discretionem testimonium ponit ex genesi. Ubi dicitur abrahae eice ancilla & filium eius. Nemo heres erit filius ancillae cum filio meo isaac. Unde cum societatis nuptiarum ita initio constituta sit. ut propter sexuum conjunctionem quae habere & in christi ecclesie sacramentum. Dubium non est. eam mulierem non parere ad matrimonium. In qua docetur nuptiale non fuisse mysterium. Igitur cuiuslibet loci clericus si filiam suam uiro habentem concubinam in matrimonium dederit. Non ita accipiendum est. quasi eam conjugato dederit. Nisi forte illa mulier & ingenua facta & dotata legitime & publicis nuptiis honestata uideatur. Pater no arbitrio uiris cuncte careat culpa. si mulieres quae a uiris habebantur in matrimonio non fuerint. Quia aliud est nupta alia concubina. **QD NON SIT CONIUGII** duplicatio quando ancilla relicto uxor adsumitur.

XVI
III **A**ncilla matorona abicere & uxorem certe ingenuitatis accipere non duplicatio coniugii. sed profectus est honestatis culpanda sit. Sanct alium negligentia sed non penitus desperanda. ut tebris cohortationibus incitati quod necessarie expetuerint fideliter exsequantur. Nemo enim desperandus est dum in hoc corpore constitutus est quia nonnumquam quod diffidentia etatis differatur consilio maturiore perficitur. **DE COMMUNIONE PRIUATIS & ITA DEFUNCTIS.**

XX **H**orum causam di iudicio reseruanda est. in cuius manu fuit ut alium obtus usque ad communionis remedium differatur. Nos autem quibus uiuentibus non communicauimus mortuis communicare non possumus.
DE HIS QUI POENITENTIAM AGERE DIFFERUNT

Dissimulatio haec potest non de contemptu esse remedii sed de metu grauius delinquendi. unde poenitentia quae dilata est. cum fiducia sius petita non negetur. ut quomodo ad indulgentiae medicinam anima uulnerata. perueniat. **quod oportet licet** qui pro illicitis ueniam postulat & iam multis licitis abstinere.

XXII. **A**liud quidem est. debita iusta reposcere aliud propria perfectionis amore contemnere. sed in licitorum ueniam postulantem oportet & iam licitis abstinere. Dicente apto. Omnia licent sed non omnia expediunt. unde si poenitentiam habent causam quam neglegere forte non debent. & melius expectat qui se ecclesiasticum quam forense iudicium. **quod poenitentia** nulla lucra negotiationis exercere conueniat.

XXIII. **Q**ualitas lucri negotiantem aut excusat aut arguit quia est. honestus questus & turpis. Verum tamen poenitentia ut illius dispendia patitur quam periculis negotiationis obstringi. Quia difficile est. in mentis uenditisque commercium non interuenire peccatum. **quod ad militiam** secularem post poenitentiam rediri non debeat.

XXII. **C**ontrarium est. omnino ecclesiasticis regulis post poenitentiae actionem redire ad militiam secularem. cum aptus dicat. nemo militans deo implicat se negotiis secularibus unde est liber laqueis diaboli qui se militiam mundana uoluerit implicare. **quoniam ad uel** **CENS** siurgente quocumque periculo poenitentiam gessit & non se continentis uxoris potest remedio sustinere.

XX. **I**n adulescentia confatus siurgente aut metu mortis aut captiuitatis periculo poenitentiam gessit & postea timentis lapsum in continentia euenialis copulam uxoris elegit. Ne crimen fornicationis incurreret. Rem uideatur fecisse uenalem si propter coniugem nullam omnino cognouerit in quotamen non regulam omnino cognouerit in quotamen non regulam confatimur. sed quid sit tollerabilius aestimamus. Nam secundam ueram cognitionem nihil magis ei congruit qui poenitentiam.

gestit. Quam castitas per seuerans & mentis & corporis.

quod si quis propositum monachi

deseruerit publice sit poenitentiae satisfactione purgandus.

Propositum monachi proprio arbitrio aut uoluntate susceptum
deserri non potest atque peccato. quod enim quis non uult deo debet & reddere.
Unde quae relicta singularitatis professione admilitiam uel ad nuptias
deuolutus est. publice poenitentiae satisfactione purgandus est. Quia
& innocens milicia & honestum potest esse coniugium electionem
meliorum deseruisse. transgressio est. **quod puella**
que non coacte sed uoluntate propria uirginitatis propositum suscepit
delinquant cum nupsierint & si nondum fuerant consecratae.

Puelle quae non parentum coacte imperio sed spontaneo iudicio
uirginitatis propositum atque habitum suscepit. si postea nuptias
eligunt peruaricantur. & si nondum eis gratia consecrationis accessit.
Cuius utique non fraudarentur munere si in propositum permanerent.
DE HIS quibus dubium est. utrum baptismum preceperint necesse est. utrum.

S nulla extant indicia inter prope quos aut familiares. : nascantur.
Nullam inter clericos aut uicinos quibus huic de quibus queritur bap-
tismi fuisse doceantur agendum. ut renascantur neminem manifeste perant.
In quibus quod non ostenditur gestum ratio non sinit ut uideatur iteratum
quia ut possunt meminisse. Quod ad ecclesiam ueniebant cum parentibus
suis possunt recordari. An quid ab eorum parentibus dabatur acceperint.
sed si hoc & iam ab ipsa memoria alienum est. conferendum eis uideatur.
Quod conlatum esse nescitur quia non temeritas interuenit pre-
sumptionis ubi est diligentiae pietatis. **QUOD EOS**
qui se baptizatos agnoscunt sed in qua fide nesciunt per manus impositionem suscipi.

Hii autem de quibus scriptis non se baptizatos. nesciunt. : conueniant
sed cuius fidei fuerint qui eos baptizauerunt senescire proficiantur.
unde quomodo quolibet modo formam baptismi acceperunt.

baptizandi non sunt. sed p[er] manus inpositionū uirtutem sp[iritu]s sc[ilicet]
quam ab hereticis accipere non potuer[unt]. catholicis copulandi s[ed].

**DE HIS QUI CONUIUIO GENTILIUM
ET ECCL[ESI]IS IMMOLATICIS USI SUNT.**

XXX

Siconuiuio solo gentilium & eccl[esi]is immolaticis usi sunt possunt
ieiuniis & manus inpositione purgari. ut deinceps ab idolothytis
abstinentes sacramentorū xp̄i possunt esse participes. si autem
aut idola adorauer[unt]. aut homicidiis uel fornicationibus contamina-
ti sunt. Ad communionem eos nisi p[er] poenitentia[m] publicā nō portet
admitti. **QUOD SEMPER IESALONICENSES**

tantas uices apostolice sedis impleuerit.

XXXI.

*Leo Magnus
Quibus successit
Sixto III. Anno
X. electus 440.*

Leo ep[iscopu]s urbis romę anastasio ep[iscopu]s thesalonicensi. quanta fraterni-
tatis tuę beatissimi petri auctoritate commissa sunt. & qualia
& iam nr̄a tibi fauoresint credita. si ueritate per spiceres
& iusto examine ponderaris. multum possemus de uisite tibi
solicitudinis deuotio negaudere. Qm̄ sic uel preces fore me ipse
cessoribus tuis. Itaque ego dilectionis tuę priorū secutus ex-
emplum. uices mei moderamine delegaui. ut curam quam
uniuersis ecclesiis principaliter ex diuina institutione debemus
imitatis nr̄ę mansuetudines adiuuaret. & longinquis a nobis
p[ro]uincis p[re]sentiam quodāmodo nr̄ę uisitacionis impenderet
& conuenerit oportunoq[ue] p[ro]spectu p[ro]mittū tibi esse & agnoscere quid
in quibusq[ue] rebus uel tuo studio componeret uel nr̄o iudicio
reseruaret. Nam cum maiora negotia & difficiliora causarum
excitatus liberum tibi esse & sub nr̄ę sententię expectatione suspendere.
Ne ratio tibi necessitas fuit in id mensuram tuam excedere deu-
andi. Abundant enim apud te monitorū scripta nr̄orū. quibus se
de omnium actionū temperantia frequenter instruximus.
Ut cōmendatas ab xp̄i ecclesiis per exortacionem caritatis.

ad salubritatem audientie prouocaris. Quia & si plerumque existant
inter negligentes uel desider fr̄. Quae oporteat maiore auctoritate
curari. sicutamen ē. adhibenda correctio ut semper sit salua dilectio.
Unde & beatus ap̄t̄s paulus ad ecclesiam sacum regimen timotheum inueniens
dicit. senioremem ne increpaueris sed obsecra ut patrem iubenes ut fr̄s anus
ut matres iubenculas ut sorores. In ut omnimodicitate quaemoderatio
si quibuscumque inferioribus membris ex apostolica infuzatione debetur.
Quantomagis fratribus & coep̄is nr̄is sine offensione reddenda est. ut licet
nonnumquam accidant quae in sacer dotalibus sunt rep̄hendenda p̄sonis.
Plus tamen ergo corrigendos agat beniuolentia quam seueritas plus quo
hortatio quam cōmotio. plus caritas quam potestas. sed ab his qui que
sua sunt querunt non que xp̄i ih̄u facile ab hac lege disceditur. & dum
dominari magis quam consulere subditis placet honor inflat superbiam.
& q̄d̄ quis sum ē. ad concordiam tendit ad noxam. q̄d̄ ut necesse habemus
itadicere n̄ de paruo animi dolore procedit. me ipsum enim quod amodo
trahi in culpam sentio. Cū te a traditis tibi regulis immodice discedisse
cognosco. Qui situa ex ista estimationis paruum diligens eras meq̄ saltem
fame parcere debuisti. neque tuotantum factasunt animo nr̄o uiderent
gesta iudicio. Relegat fraternitas tua paginas nr̄as omniaq; ad tuos
emissa maiores. A postolice sedis p̄sulum scripta p̄currat & uel a me
uel a p̄ecessoribus meis inueniat ordinatum quod acce cognouimus. ee.
p̄sumptum uentiamq; ad nos cū ep̄is prouincie sup̄ fraterno fieri uicari.
Beatus ep̄yri metropolitanus anastet. & de indignissimam ad afflictione
quam tulit lacrimabili actione conquestus ē. coram adstantibus
diaconibus suis qui querellis flebilibus nihil contra referendo ea que
nob̄ ingerebantur. fide non curare monstrabant. Legebatur quoque
in litteris suis quasidem diaconitui detuler̄. q̄d̄ frat̄ atacus celsalonica
uenisset. Quodq; concessū suum & iam scripture p̄fessione signas sc̄.

pro Veteris
B pro V.
gr̄uifmg.
no et lat̄. inf.
ad. Lipl. de quo
m̄. h̄. h̄. h̄.
p̄fferm̄. ab̄.

Ut de illo non aliud a nobis possit intellegi quam proprii arbitrii & spon-
 taneae deuotionis fuisse q̄d uenerat quoque cartulando oboedientiae spon-
 sione conscripserat. In cuius tamen cartula mentione signū p̄debat in iuriae.
 N̄ enim necessarium fuerat ut obligaretur scripto. qui oboedientiam suā
 ipsam uoluntari aduentus p̄bat officio. Unde de plorationibus supradicta
 haec uerba episcopale tuae testimonium p̄buer. & p̄ hoc quod non ē catholicum
 nudatum ē illud q̄d silentio fuerat ad opertū. Ad tam felice & hillyrici p̄-
 feccuram & sublimissimam inter mundanos apices potestatem in exhibitionem
 infortis amittitur incitata. ut missa executione terribili que omnia sibi officia
 publica. ad affectū preceptionis adiungeret. ac a sacris ecclesie adit nullū ut
 falso in simulatur crimine extraheretur sacerdos. Cui non ob molestiam
 egritudinis n̄ obseuitiam gemis darentur inducie. sed inter asperū & peri-
 culis plenū p̄nuas n̄ uer agere cogere tur. q̄d tam laboris tanta que dis-
 criminis fuit ut ex his qui ep̄m comitatus quidā defecisse dicantur. multū
 stupeo fr̄s sed & plurimū doleo q̄d mecum de quo nihil amplius indicaueras
 quā q̄d euocatus adesse differet & excusationem infirmitatis obtenderet.
 Tā atrociter & tam uehementer potueris cōmoueri p̄sertim cū & iam
 sitale aliquid mereretur. Expectandū tibi fuerat quid a tua consulta
 rescriberem. sed ut a deo metu tuos exequi sine diu simulatione p̄perata.
 nec cōmoderationis nr̄e aliud disponerem scripta sumpsisset faciendi. In
 quo factum ē. licentiam n̄ habere an forte aliquid tibi facinus innotuerat.
 & metropolitano ep̄m noui apud se criminis pondus urgebat. Ad hoc
 quidem alienum ab illo esse & iam tū nihil ei obiciendo confirmasset.
 sed & iam si quid graue intollerandū que cōmitteret & nr̄a erat. expectanda
 censura. ut nihil prius ipse decerneret quam q̄d nob̄ placere cognosceret
 uices enim nr̄a. sic atq̄ credimus caritati ut in partem si uocatus sollici-
 tudinis n̄ implentudinem potestatis. Unde sicut multanos ea que accepit
 curata letificant. Itanimum ea que s̄ p̄perata agesta contristant.

& necesse est post multarum experientia casuum sollicitius prospici
& diligentius praueari. Quatenus ipsam caritatis & pacis omnium in materia
scandalorum de ecclesiis domini quas tibi commendauimus auferatur. preminente
quidem in illis prouincis episcopatus tui fastigio. sed amputato totius usurpa
tionibus excessum. **UT METROPOLITANIS** suauiter seruentur.

XXX II **I**gitur secundum scripturarum canones spiritus dei conditos & totius mundi reuerentia
consecratos metropolitanos singularum prouinciarum episcopos quibus ex delegatione
nostra fraternitatis tuae curam prebentur ius tradite sibi antiquitatis dignitatis
inmemoratum habere decernimus. Ita ut a regulis prestatitis nulla aut negle
gentia aut presumptione discedant. **UT METROPOLI**

XXX III **I**n quietatibus quarum rectores obierint de substituendis episcopis haec forma seruetur.
Ut his qui ordinandi sunt. & iam sibi bonae uitae testimonio fulceantur. Non lucus
non neophytus nec secunde coniugis sit maritus. Aut qui unam quidem habeat
uel habuerit sed quam sibi uiduam copularit. sacerdotum enim tam excellentium electio.
Ut haec quae malis membris ecclesiae non uocantur ad culpam. In illis tamen
habeantur illicita. **QUOS SUBDIACONIS CARNALE
CARNALE CONUBIUM DENEGATUR.**

XXX III **N**am cum extra clericorum ordinem constitutus nuptiarum societate & procreatione
filiorum. fraudis sit liberum arbitrium ad exhibendam tam perfecte conuenien
tiae puritatem. Ne subdiale quidem conubium carnale concedatur ut & qui
habent sint tanquam non habentes. & qui non habent permaneam singulares.
Quod si in hoc ordine qui quartus est. ac apte dignum est custodiri. Quam magis
in primo ut secundo tertio uel ser uandum est. ne aut leuitico aut presbyterali
hono re. Aut episcopali excellentia quisquam idoneus est
metur. qui se a uoluptate uxoris necdum frenasse detegitur. **UT NULLUS
INUITIS ORDINE TURANTIS ES.**

XXX V **C**um ergo summi sacerdotes electione tractabitur ille omnibus proponatur

quem clerici plebisque concessus concorditer poscularim. Ita ut si malam
 forte personam partium seuota diuiserint. metropolitani iudicio saltem
 proponatur. qui maioribus & studiis iuuatur & meritis. tantum ut nullus
 inuitis & non petentibus ordine tur necluitas epm noptatu aut contemnat
 aut odert. & fiat minus religiosum quam conuenit cum non liceret habere
 quem uoluit. **UT METROPOLITANUS EPYRI**
 de electo quem est ordinaturus epm ad thesalonicensem pontifice referat
 & de metropolitano electo similiter prouinciales episcopi.

XXX
VI

De personarum consecrandi episcopi & de clerici plebisque consensum metropoli
 tanus episcopus ad fratrem nitatem tuam referat. Quodque in prouincia bene placuit scire
 te facias ut ordinationem rite celebrandam tua quoque firma & auctoritas
 quaerentis dispositionibus nihil more aut difficultatis debet afferre. ne
 gentibus domini diu desit cura pastorum. metropolitano uero defuncto. cum
 in loco eius alius fuerit subrogandus prouinciales episcopi ad ciuitatem metropolim
 conuenire debent. ut omni uel clericorum. atque omnium ciuium uoluntate
 discussa ex presbyteris eiusdem ecclesiae ut ex diaconis optamus eligantur.
 De cuius nomine ad tuam notitiam prouinciales referant sacerdotes impletur
 uota poscentium. Cumque tibi placuit tibi quoque placuisse cognouerim.
 sicut enim iustas relationes nullis dilationibus uolumus fatigari. Ita nihil
 permittimus a ignorantia presumi. **UT BINAPER ANNUM**
 prouincialia episcoporum concilia celebrentur & si res difficilis emer serit
 nec fuerit thesalonicensis episcopi iudicio terminata ad romanum referatur antistitem.

XXX
VII

De conciliis autem episcopalis non aliud indicamus quam sancti patres salubriter
 ordinari. ut scilicet boni conuentus per annos singulos habeantur. In quibus
 de omnibus querellis que in diuersos ecclesiae ordines nasci
 ad solentur & indicentur. Ac si forte inter ipsos qui presunt de dema ioribus
 quod ab sit peccatis causam nascatur quae episcopali nequeat examine definiri
 fratrem nitatem tuam de totius negotii qualitate metropolitani curam instruere.

ut sicoriam postis partibus nec tuo fuerit res opita iudicio adnam
 cognitionem quicquid illud e. transferatur. **UT SI QUIS**
 epf suam deserens ciuitate maiore sede ibitus causa petierit nec illa obtinere poterit
ET SUA CARE RE DE BE BIT.

XXXVIII **S**iquis aut epf ciuitatis sue mediocritate despecta administrationem loci
 celebrioris ambiert. & ad maiorem ^{se} plebem quacunque ratione transfulerit
 ac thedram quida pellantur aliena sed carbit & ppria. ut nec illis psideat.
 quos pauaritam concupiat. Nec illis quos p supbiam spirant. suis
 igitur terminis quisque contemptus sit nec supra mensura iuris sui affectus
 augeri. **UT NULLUS ALIENUM CLERICUM**
 sollicitare uel detinere psumat suo epo n preuente consensu.

XXXVIII **A**lienum clericum inuito epo ipsius nemo suscipiat nemo sollicitus nisi
 forte ex placito caritatis id inter tandem accipientemq: conueniat.
 Nam grauis iniurie reus est quide fratris ecclesia idqd e. ualuis aut paoius
 aude uel abicere uel tenere. Itaq: si in tra punciam res agatur trans
 fugam clericum de ecclesia sua metropolitanus redire compelle. si aut
 longius recessit tu pcepta auctoritate reuocabitur. ut nec cupiditati
 nec ambitioni occasio relinquatur. **UT IN EUOCANDIS**
 prouincialibus epif ad te salonicense pontifice moderatio conseruetur
 ne sub hoc colore sacerdotalis honor contumelias addicatur nec amplius
 quam bini de pincis epif quos metropolitanus pbauerint dirigantur.

XL **I**n euocandis aut. ac te epif moderatissimu esse te uolumus. Ne p maioris
 diligentie speciem fratris gloriari uidearis iniuriis. unde si causa aliqua
 maior erit obquam rationale ac necessarium sit frater nu aduocare
 conuentum. Binos de singulis prouincias epof quos metropolitanus credi
 derint. ee mittendos ad frater nitatem tua uenire sufficiat. **UT N**
AMPLIUS ab statuto concilii tempore quad dies xv. remorentur
 epif & si mteos denegatio fuerit ob orta contentio cunctar romano pontificis

XLI.] I subiectionum insinuatione pandantur ut ab eo quod dō placuerit ordinetur.
 ita ut ap̄ futuro tempore n̄ ultra quindecim dies qui conuenerint retardentur.
 si autem meo qd̄cū fratribus tractandū definiendum uerredideris. Diuersa eorū
 fuerit atq̄ uoluntate sententia ad nos om̄a subiectionū cōsuetudine ferentur.
 ut remota ambiguitatibus qd̄dō placeat decernatur. Ad hunc enim finem om̄e
 effectū in̄ curāq̄ dirigimus. ut qd̄ ad unitatē concordie & qd̄ ad custodiam
 p̄m̄ & discipline nulla dissensione uioletur nulla dissidia negligatur.
 & te igitur frater dilectissime & eos fr̄s n̄ros quid et uis offenduntur excessib.
 Cū tamen in̄similis sit omnibus materia querellarū hortor & moneo ut quae
 pia sunt ordinata salubriterq̄ disposita. Nulla concertatione turbentur
 unusquisque p̄ximos uo placeat in bonū ad edificationē. Non enim poterat
 unitatis n̄re firma esse compago. Nisi nos ad inseparabilem soliditatem un
 culū caritatis adferin xerint. Qd̄ sicut in uno corpore multa membra ha
 bemus omnia membra non eundem actū habent. Ita multa unū corpus
 sumus in xp̄o. singula autem alter alterius membra. conexio totius corporis
 unam sanitatem unā pulchritudinem facit. & haec quidem conexio totius
 corporis unanimiorem requirit. sed p̄cipue exegit concordia sacerdotum.
 Quibus & si dignitas cōmunit n̄ est tamen ordo generis. ē. quoniam & inter
 beatissimos apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potes
 tatis & cū omnium par esset electio unitatem datū ē. ut ceteris p̄minere.
 De qua forma ep̄orū quoque ē. ortu a sanctio & magna ordinatione pro
 uisū ē. Ne om̄s sibi omnia uindicarent sed essent in singulis p̄m̄ cū.
 singuli quorū inter fr̄s haberetur prima sententia. & rur̄sū quidam
 in maioribus urbibus consatuta. sollicitudinem eius susciperent ampliore.
 p̄ quos ad unam petri sedem uniuersalis ecclesie cura conflueret. & nihil
 usquam a suo capite desideret. Qui ergo scit sequi busdam p̄positum
 n̄ moleste ferat aliquem sibi eē. p̄latū sed obediētię quam exigit & iam
 ipse dependat. & sicut n̄ uult grauis oneris sarcinam ferre. Ita n̄ audiat

alimportabile pondus imponere. Discipulienim sumus humilis & mitis
 magister dicentis. Discite a me quamtassim & humilis corde & inuenietis
 requiem animabusuris. Jugueni meū suauis est. & honor meū leuis est. Quod
 quomodo experiemur nisi illud nobis uantia ueniat quod idem dicit ait. Qui
 maior est uirum eremmisit ut. Quauit se exaltauerit humiliabitur & qui se
 humiliat exaltabitur. **EXPLICIT INCIPIT EIUDEM.**

Leonice te epō aquiliensi salutem. Regressus ad nos filius meus ad eodatus
 sedis hinc dicit conus dilectionem tuam poposcisse memorauit ut de his auctori
 tatem apostolicę sedis acciperes. Quę quidem magnam difficultatem diuidica
 tionis uidentur afferre. sed pro inspectione temporalium necessitatum
 adhibenda curatio est ut uulnera q. ad uersione hospitalitatis in lata sunt rele
 gionis maxime ratione sanentur. **quōd debentur femineq.**
 capti uiris nuptiarum alius regressis decapauitate uiris prioribus copulari
 ut quod suum est unusquisque recipiat.

XL
II **C**um ergo per bellicam cladem & per grauisimos hospitalitatis incursum. Ita
 quedam dicitur diuisa esse. coniugia ut abductas in captiuitatem uiris femine
 eorum remanserint de captiuitate. quę uiros proprios aut interemptos putarem.
 aut nunquam ammonitionem crederent liberandos & in aliorum coniugium soli
 tudine cogente transierint. Cumque nuntiationem rerum auxiliante dno
 in meliora conuersa. Nnulli eorum qui putabantur perisse
 me armis. merito caritastua uidetur ambigere quid demulie
 ribus quę alius iuncti sunt uiris anobis debeant ordi nari.
 sed qui anobis nouimus scriptū ad dno iungitur mulier uiro. & iterum
 pceptum agnouimus. ut quod dicitur iunxit homo non separat. Necessse est
 ut legitimarum foederum nuptiarum sed in te grande credamus. & re
 motis malis malisq. hospitalitas intulit unicuiq. id quod legitime habuit
 reformetur. Omniq. studio pcurandum. ē. ut recipiat unusquisq.
 quod proprium est. **quōd n̄ probet uresse**

culpabilis quia uxorem captam in matris monio uidetur esse sortitus.

XL
III. **N**ectamen culpabilis iudicetur. & tamquam alienis iuris personae quae per sonam eius mariti qui iam non esse existimabantur adsumpsit. sic enim multa quae ad eos qui in captiuitatem ducti sunt pertinebant in ius alienum transire poterunt. & tamen plenum iustitiae uisum reuersis propria reformarentur. Quod si in mancipiis uel agris aut & iam in domibus ac possessionibus recte seruatur. Quantomagis in coniugiorum redintegratione. faciendum sit. ut quod bellica necessitate turbatum est pacis remedio. reformetur. **UT SI UIRI** de captiuitate regressi in temperantia uxorū offensio non fuerint & uoluerint eas in coniugium recipere liberam habeant facultatem.

XL
III. **E**t ideo si uiri post longam captiuitatem reuersi ita in dilectione suarum coniugum perseuerent ut eas cupiant in suum redire consortium. Omitendum est & inculpabile iudicandum quod necessitas inuitit & retinendum quod fide poscat. **UT SI MULIERES AD PRIORES** maritos redire noluerint uelut impie ecclesiastica communione priuandae sint.

XL
V. **S**icutem aliquae mulieres ita posteriorum uirorum amores capere ut in abnatis coherere quam ad legitimum redire consortium. merito sunt notandae. ita ut ecclesiastica communione priuentur. quae de excusabili contaminatione criminis elegerunt. Ostendentes tamen per suam incontinentiam placuisse quod iusta remissio poterat expiare. redeunt ergo in suum statum uoluntaria redintegratione coniugia. Neque ullo modo ad obprobrium male uoluntatis exahatur quod conditio necessitatis extorsit. Qui a sicut hemulieres quae reuera ad uiros suos noluerunt impie habendas. Ita uel quae in affectum ex dō in certum redeunt merito sunt laudandae.

CAPTIUIS AUT TERRORES AUT FAMEM non ueneratione cyborum immolatio sedere compulsis penitentia concedenda.

XL
VI. **D**ehis autem christianis qui inter eos a quibus fuerant capti uati immolatio cyborum adferuntur esse palliati. consultationis caritatisque hoc & iam

respondendum esse credidimus. ut poenitentiae satisfactione purgentur.

Quae non temporis longitudinem quae cordis compunctione pensanda est. & siue hoc error excorserit siue famis sua serit non dubitetur. Abolendum cum huiusmodi cybus pmetu aut indigentia non pleigionis ueneratione sit sumptus.

quod huiusmodi ad iteratione baptismi

uel ui uel amore coacti animos inclinari poenitentiam sint subleuandi remedio ita ut semel periculis quoque & aegritudinibus ceterarumque necessitatibus habeatur sollicita consideratione respectus.

ALI uero de quibus similiter dilectio tua nos credidit consulendos qui ad iterandum baptismum uel metu coacti uel errore transducti sunt. & nunc se contra catholicam fidei sacramentum egisse cognoscunt. ea esse custodienda moderatio quae in societatem nostram nisi poenitentiae remedium & in propositionem episcopalis manus communionis recipiant unitatem. Tempora poenitentiae habita moderatione tua conficienda iudicio. prout conuerforum animos in poenitentiam. deuotus pariter & uiam habentes & aetatis semel mutum & periculis quorumque aegritudinem respicientes necessitates in quibus si quis sita grauer urgetur. ut dum adhuc poenitentiae de salute ipsius disperetur. oportet etiam sacerdotali sollicitudine communionis gratia subueniri. **UT HUIUS** hereticis baptizati sola sancti spiritus inuocatione firmentur.

AL **VIII** in huiusmodi baptismum ab hereticis acceperunt cum baptizati antea non fuissent sola sancti spiritus inuocationem in propositione manu confirmandi sunt. Quia formam tantum baptismi sine sanctificationis uirtute superest. & hanc regulam ut scitis seruandum in omnibus ecclesiis predicamus ut lauacrum semel initum nulla iteratione uioletur. Dicente aplo. unus deus. una fides unum baptismum cuius ablutio nulla iteratione temeranda est. sed ut diximus. sola sanctificatione spiritus sancti inuocanda. ut quod ab hereticis nemo accipit. a catholicis sacerdotibus consequatur. hanc autem epistulam nostram quam ad consultationem tuam fraternitas emisimus ad omnes fratres & compuncta lectuor episcopos facias peruenire. ut omnium obseruantiae data persistat auctoritas.

D. X. XII. KL. AP. CONS. MAIORIANI

aug. incausa lupicani epi leouinuer. sis epi pcessariense mauritaniam constituit.

XL
VIII.

Cum de ordinationibus sacerdotum quedam apud uos in licite usurpata crebrior ad nos comoneantium sermo perferretur ratio pietatis exegit. ut per sollicitudine quam uniuersae ecclesiae ex diuina institutione dependimus. rerum fide frueremur agnoscere uicem curentis per fias. ceterum nobis. & consacerdotum nostrorum potentia delegantes qui secundum scripta quae per ipsam ad uos direximus. Deceptis quorum culpabilis ferebatur electio quid uernas habere & inquirere &. Nobis quoque omnia fideliter indicare. unde quia idem plenissime notitiae nostrae curatae serauit. & sub quibus qualibusque rectoribus quaedam christi plebes in partibus praesentis caesariensis habeantur. sincera nobis relatione patefecit necessarium fuit ut dolore cordis nostri. quo per dominorum gregum periculis aestuamus. Datam nunc quoque ad dilectionem uestram litteris peremerimus. mirantes tantum apud uos per occasionem temporis in pacata ambientium praesumptione aut tumultu ualuisse popularem. ut indignis quibusque & longe extra sacerdotale meritum constituitur. pastorale fastidium gubernatione ecclesiae lederetur. Non est hoc consulere populis sed nocere nec prestare regimen sed augere discrimen. Integritas enim praesidentium salus est subditorum. & ubi est in colomitas oboedientiae ibi sana est forma doctrinae. Principatus autem quem uia seditio exortu contulit aut ambitus occupauit. Etiam si moribus atque acibus non offendit. Ipsi uero tamen in uisui est pernitiosus exemplo & difficile est ut bono pagantur exitu. quae mala sunt inchoata principio. Quod si in quibuslibet ecclesiae gradibus prouidenter scienterque curandum est. ut ad domum nihil sit inordinatum nihilque per posterum. Quantomagis elaborandum est. ut in electione eius qui supra omnes gradus constituitur non erretur. Nam tota uis familiae domini statum & ordo nutabit. si quod requiritur in corpore non inueniatur in capite. ubi est illa beati pauli apostoli per spiritum dei emissa preceptio. quam per sonum timothei omnium christi sacerdotum numerus eruditur. & unicuique nostrum dicitur manus cito nemini imposueris neque comunices peccator alienis. Quid est cito manus

imponere nisi antequam auctoritatis antequam examinis antequam merito
 diem antequam peritiam laboris discipline sacerdotale honorem tribuere n̄ potat.
 & quid ē. communicare peccatis alienis nisi talem effiaor dignitatem. Quasi ille ē.
 qui non meruit or dinari. sicut enim boni operis sibi comparat fructū seruat tunc
 & intelligendo sacerdotem iudicium. Itaque graui semetipsum efficit damno qui in suū
 collegium adsumit indignum. Ne ergo cuiquam p̄sona p̄mittendū ē. quod
 in fructu generalibus continetur nec putandus est honor ille legitimus qui fuerit
 contra diuine legis p̄cepta conlati dicente enim ap̄to. ut inter alias electionis
 regulas si ep̄s ordinetur. quem unius uxoris unū fuisse confiteri. tā sacra
 sep̄ habita ē. ista p̄ceptio. ut & iam de muliere sacerdotis eligendi. eadem intelle
 geretur seruanda condicione fortilla priusquā in matrimoniu eius ueniret.
 Qui aliam n̄ habuit s̄c̄ uxore alterius uiri esse experta coniugiu. Qui si igitur
 dissimulare tollerare audeat q̄d intant sacra p̄petrat inuiriā. Cū huic
 magno uenerando q̄ misterio ne diuine quidem legis statuta defuerint. quib:
 euidenter ē. definitū ut uirginem sacerdos accipiat uxorem. & alterius
 torū n̄ fiat coniugis que uxor futura ē. sacerdotis. enim in sacerdotib:
 figurabatur xp̄i eccl̄e sp̄itale coniugiu ut qm̄ uir capud ē. mulieris discat
 sponsauerbi n̄ alium uirū nosse quā xp̄m qui merito unā elegit unā diligit
 & alia p̄ter ipsā suo consortio n̄ adiungit. si ergo & iam in ueteri testamento
 haec sacerdotaliū coniugiorū forma seruata ē. Quanto magis sub euangeli
 gratia constituti apostolici debemus seruare p̄cepta. ut quālibet quis bonis
 moribus p̄ditus & sc̄is operibus inueniatur ornatus. Nequaquā tam uel
 ad uicariū gradū t̄ ad p̄sbyteri honore uel ad ep̄iscopatus culm̄ accendat.
 si aut ipsum n̄ unius uxoris uirū. aut uxore eius n̄ unius uiri fuisse claruerit.
 monente uero apostolo atque dicente. & hu aut p̄bentur primi & sic ministrent.
 Quid aliud intellegendum putamus nisi in his prouectionibus n̄ solū atri
 moniorū casamoniā sed & iam laborū merita cogitemus. Ne aut ab ap
 tismo nouellis aut a seculari actu repente conuersi officiu pastorale.

credatur. cum per omnes gradus milicie xpiane de incrementis perfectiū debeat
 estimari. An possint cuiquā maioracōmitti. merito beatorū patrū uenerabiles
 sanctiones cum de sacerdotū electione loquerentur. Eosdem ut ad eos sacris
 administrationibus censuerint. Quimultotēp̄ per singulos officiorum gradus
 p̄ uerū experimētū sui p̄hibile p̄buisent. unicuique testimoniū uite sue actiū
 suorū ratio p̄hiberet. si enim ad honores mundi sine suffragio temporis sine
 merito laboris indignū ē. p̄ueniri. & notari ambitus solent quos p̄bitatis
 documenta n̄ adiubant. Quam diligens & quam prudens habenda est dispen
 satio diuinorū numerū & celestiuū dignitatū. Ne in aliquo apostolica
 & canonica decreta uiolentur & his ecclesia dñi regenda credatur. Quile
 gitamarum infatigationū nesci & totius humilitatis ignari n̄ ab infimis
 sumere incrementū sed a sumis uolunt habere principū. Cū ualde iniquū sit
 & absurdum ut imperita magistris noui antiquis & rudes p̄ferantur
 emeritis. In domo quidem magna sicut ap̄t̄ differit necesse ēē. ut uas ad uera
 sint quedam aurea & argentea quedam uero lignea & ficilia. sed horū
 ministeriū p̄ materis qualitate discernitur. nec idem ē. p̄torū usus
 & uilium. Nam inordinata est om̄a. si ficilia aureis & ligneis & ficilibus
 eorum hominum species figuratur. Quinullis adhuc uirtutibus nitent
 ita in aureis & argenteis hu sine dubio declarantur qui per longe eruditione
 ignem & p̄ fornacem diuturni laboris excocci. aurū p̄batū & argentū
 purū. ēē. meruer̄. Quibus si merces p̄ deuotione non redditur. Omnis
 ecclesiastica disciplina resoluitur omnis ordo turbatur. Dū nec des
 qui nullū subier̄ ministeriū p̄ uerso eligentium iudicio in debitū obtinent
 principatum. Cū ergo inter uos tantū uoluerint auctu dia populariū
 aut ambitus sup̄borū ut n̄ solū laicus sed & iam secundarū uxorū uiros.
 Aut uiduarū maritos ad officium cognoscimus pastorale p̄ uerū.
 Nonne apertissime exigunt cause ut ecclesie in quibus ista cōmissio sit
 iudicio seu uenore purgentur. & n̄ solū in tales p̄sules sed & iam inordina
 coref

cōsuluo competens pferatur. sed carum frant nos hinc mansuetudo
 clemente hinc censura iustitiae. Et quia uniuersae sedis apostolice
 pietatem ita rān temperare sententiam. ut utināto pondere
 delictorū. Quorum unq; nūnamensura ē. quēdā credamur intūque
 tolleranda. quēdam uero poenitus amputanda. eos enim qui uel secundar
 nuptias inierit uel iuduarū se coniugio socias. Nec apostolica ne ele
 galis auctoritas sacerdotum obtendere pmittat. & multo magis illū
 si fuerit in uero iudicio confutatus. Qui sicut ad nos relatū ē. duarum
 simul est maritus uxorū. uel illud qui ab uxore demissus alteram duxisse
 phibetur. Ceteros uero quorū p uectio hoc tantū reprehensionis incurrit.
 Qd ex laicis ad officiorū episcopale dilecti sunt. neq; ex hoc qd uxores habent
 poss esse culpabilis. susceptum sacerdotiū tenere p mittimus n̄ p iudicantes
 apostolice sedis statuta. Nec beatorū patrū regulas resoluentes quibus
 salubriter constitutū ē. Ne primū. aut duo. aut iii. in ecclesia gradū
 quisquā laicorū quibuslibet suffragis fultus ascendat. prius quā ad hoc
 meritum p legitima iugmenta pueniat. quod enim nunc utcūq; patimur
 esse ueniale. multū post modū esse non poterit. si quisquā id qd omnino
 interdiciunt usurpare. Quia remissio peccati n̄ dat licentiā delinquendi.
 Neq; potuit aliquaratione concedi fas ē. amplius impune committi. Cū
 itaq; de omnibus fere que fratris nri potentia relato continebat. plenissime
 dilectionem uram. p dauid fratrem & coepm nrm. qui & sacerdotio merito
 nob ē pbatus & moribus uideatur instructū. sup ē fr̄ ut concorditer
 salubres suscipiatis. oriaturs. & nihil p contentione agentes sed ad omne
 studium deuotiones unanimes diuinis & apostolicis constitutionibus
 pareratis. & in nullo patiamini p uidentissima canonū decreta uolari.
 Quę enim certarū remissimus consideratione causarū antiquis dem cept
 custodienda sunt regulis. neq; a tempus pia lenitate concessimus iusta
 postulatione plectamus. In eo specialius & ppenius commouendi qui
 in ep̄ ordinandis scōrū patrū statuta neglexer. & refutare debuerint

FINI DECRETA PAPAE LEONIS.

consecrarent. unde si qui epi talem consecrauerint sacerdotem
 n̄ liceat. ee. qualem. Etiam si ali quomodo danū p̄p̄ri honoris seu aserint.
 Ordinationis tamen ius ulterius n̄ habebunt nec unquam eis sacram̄to int̄eunt.
 Quod nec neglecto diuino iudicio. imm̄ito p̄fater̄. Illud sane q̄ ad sacerdo
 tale p̄n̄ & dignitatē. Inter om̄a uolumus canonū statuta seruari. ut n̄
 in quibus libet locis neque quibus cūque castellis. & ubi ante nos fuer̄ epi conse
 crantur. Cum ubi minores s̄ plebes minoresque conuentus p̄sbyterorum
 cura sufficiat. Episcopalia autē gubernacula n̄ nisi maioribus populis
 & frequentioribus ciuitatibus oporteat p̄dere nequo sc̄orū patrū diuinitus
 inspirata decreta uetuer̄ unculis. & possessionibus uel obscuris & soli
 tariis municipis tribuatur sacerdotale fastigiū. & honor audebent ex
 celsiora. cōmitti. Ipsa sui numerositate uilescat. Quod nunc in sua dio
 cesim̄ restitutus ep̄ factū ee. cauitatē ē. & rationabiliter postulauit. ut
 si epi eorum locorū in quibus non debuerant ordinari humana conditioe
 decesserint. loca ipsa ad ius eius antecessit̄ & inuale. e. ut sacerdotale
 dignitas inconsiderata ordinaretur. facilitate sup̄flua multiplicatione
 minuat̄. De his autē que in agro uirginitatis p̄posito constantie. bar
 baricam p̄tulere uolentiam & integritatem pudoris n̄ animo sed corpore
 p̄dider̄. Canobis uideatur seruanda moderatio ut neque inuidiarum
 deiciantur gradu. Nec in sacrarū & p̄seuerantiū uirginū numero
 censeantur. Quibus se omnibus uirginalibus p̄seuerant. & castimonie
 soliditate mente custodiunt sacram̄torū non. ē. neganda cōmunio
 quam uisū ē. illas in eo uel argui uel notari quod non uoluntas ammittat.
 sed uis hostilis eripuit. . . . Causam quoque lupicini epi illic iubemus
 audiri cum multū & sepius postulanti cōmunionē. ac rationem reddimus.
 Qm̄ cū ad nr̄am iudiciū puocasset imm̄ito eum pendente negotio
 ac cōmunionē uidebamus fuisse suspensū adiectū & iam illud est q̄
 huic temere sup̄ordinatus esse cognoscitur. Quin̄ debuit ordinari
 antequam lupicinus in p̄senti positus aut confutatus aut certe confessus

iuste possit subiacere sententiae autuocantem locūq. admodum disciplina
ecclesiastica exigit. hisque consecratur accipere. si quis uero aliter emer-
serint causeque ad statum ecclesiarū & ad concordiam pertineant sacerdotū.
Ilic sub amore dñi uolumus uenienter. & de componendis atq. conpositis
omnibus ad nos relatio plena mittatur ut ea que iuxta ecclesiasticū morem
iuste & rationabiliter fuerint definita nrā quoque sententia roborentur.

**OXI. III. IO ACS. EXPLIC. DECRETA
PAP LEONIS. INCIP REGULA E**

pap hilari: flabio basilisco & herminico. uicc.

*Successor Leonis
magno. 467.*

Sub die .xvi. kalendarū decembriarū resedente uirouenerabili hilario
papa in basilica scē marie & maximo taurinum ciuitatū prouintie
galliarū ingenuo a ebridonensi punitis. medionense punitis sunt.
saurnio ambimonensi prouincis. Petro portuensi. Paulino.
aquebiensi. Primo. atellano. Paladio. alprano. Gaudenzio abi-
censi. romanus. sochere. neapolitano. Tiburtio. capuano. Gaudenzio.
syllateno. Felice. lunensi. Eubodio. trifanensi. Eusebio. senensi.
maioriano. ascensi. Iusto. faberino. Felice. sepontano. Concorchio barino.
uirano. Capario. casitano. Ianuario. presentano. Constantio.
aquinato. Adeodato. cumano. Precozato. inter-amiano. Iriberio.
curium sabimorum. Claudio. pausolano. Gerontio. camerino. Adeo-
dato. uelliderno. Lucifero. tiferinis metauris. Chrispiano. subau-
gustano. Romanus. albanensi. Serbodei. numontano. Florentio.
talesino. hilario. amerino. Candidus. tibur-tano. Paulus. foronouano.
Eusebio. suzino. Apuleio. arquinensi. Gaudenzio. arceatino.
Astero. gabinati. Proiectio. nepesino. Astero. florocludensi.
Philippus. numanati. Gaudenzio. uecconensi. Resatuto. & octabio afris.

**RESIDENTIBUS ETIAM UNI
uersis PRBYS ADSTANTIBUS
quoque DIACONIBUS HILARUS**

epi ecclie catholice urbis romae synodo president dixerit.

I Quoniam relegendis scōspū congregante conuincitur orator. Ut
 quecūque p̄disciplina ecclesiastica sunt necessaria. cura diligentiore
 tractemus. si placet fr̄ ea que ad ordinandū tenorem pertinent. Juxta
 diuine legis p̄cepta & incenōrū canonū constituta. Ita uiuuant ednō
 in omnia eūmansura solidemus. Ut nulli fas sit sine status sui periculo
 uel diuinas constitutiones uel apostolice sedis decreta temerare. Quia nos
 qui potissimi sacerdotes administramus officia. Taliū transgressionum
 culpa respiciet si in causis diuini desider fuerimus inuenta. Quam omnino
 q̄d timere debemus. qualiter comminetur dñi negligentie sacerdotum.
 si quidem reatu maiore delinquit qui potiori honore p̄fruitur. & grauiori
 facit uitia peccatorū sublimitas dignitatū. Cauendum ergo imprimis ē
 ne ad sacerdotis gradus sicut gestis prioribus ante p̄scriptū ē. quisquam
 qui uxorem nūc ginem duxit aspirat. Repellendus & iam quisque
 in secunde uxoris nuptias contra apostolica p̄cepta conuenit in scū
 quoque litterarū. nec nō aliqua membrorū damna per p̄fessi. & hu
 qui ex penitentibus sunt ad sacros ordines aspirare n̄ audeant. Quisquis
 taliū consecrator ex t̄terit factū suū ip̄ se dissoluit. & q̄d cōmisit in licite
 aut ad ceteros suos inuenit admissum. si p̄p̄riū periculum uult uitare
 damnabit. Nos enim in nullo uolumus seueritatem ultionis exercere.
 sed qui in causis diuini contumacia uel delictu deliquerit aut ip̄ se quod per
 peram fecit abolere noluerit. in se quicquid malū non reseruit inueniet.
 Quod uide in ceptis possit tenetur custodiri. si placet om̄s sententias
 & subscriptiones p̄p̄rias commodare. Ut sinodali iudicio aditus clau
 datur inlicitus.

**AB UNIuersis Ep̄is
 ET PRAESBYTERIS ADCLAMATUM EST.**

Ex audire p̄ hilario uita. d. vi. haec confirmamus haec docemus
 d. viij. haec tenenda sunt haec seruanda sunt. d. v. doctrine
 uita gratias agimus. d. x. ista uita per petuo seruentur confessio

rogamus. D. xv. p. dominum petrum ut in perpetuo seruentur rogamus.

D. viii. haec p. sumptionum quam fiat. D. x. qui haec uolauerit in se inueniet.

D. vii. & facto silentio. **HILARUS EPS DIXIT.**

Proterea fr̄s noua & inaudita sicut ad nos missis de his panis episcolis sub certa relatione puenit. In quibusdam locis per ueritatē semina subinde nascuntur. Deniq; nonnulli episcopatum qui nisi meritis pcederent datur. Nondum in unum sed hereditariū putant esse compendium & credunt fieri res caducas atq; mortalis ita sacerdotium uelud legati aut testamentario iure posse dimitti. Nam pleriq; sacerdotēs in mortuis confinio constituti in locum suum feruntur. Alios designatis nominibus subrogare ut scilicet non legitima expectetur electio. sed de func̄ gratificatio p̄ populi habeatur ad sensu. Qd̄ quam graues sit etiamate. atq; ideo si placet & iam hanc licentiam generaliter de ecclesiis auferamus. ne qd̄ turpe dictu est homini seputa debere qd̄ dī est. Ut autē qd̄ ad nos platu ē. ad uram & iam possit puenire noticiam. hispanorum fratru ut coeporū nr̄orū scripta legantur. Paulus notarius recitauit.

BEATISSIMO ET APOSTOLICA REUERENTIA.

anobis xp̄o colendo pap̄ hilario astantur & uniuersi ep̄i t̄ra cons̄s prouinc̄e.

III Quoniam curam apostolatus uester de p̄uinciarū suarū sacerdotibus gerat filio nr̄o inlustri uincencio duce p̄uinc̄e nr̄e referente cognouimus. Cuius impulsu uocā nr̄m in ausu scribendi p̄n ad uocatione surrexit. Ergo prouinc̄ali litterario sermone debita coronatur & obsequia deferentes. Hisque sumus ut indignatione que ceteros & iam humilitatem nr̄am in orationibus suis imitē habere dignemini. Beatissime & apostolica reuerentia in xp̄o anobis colende pater. Illud specialius deprecantes ut factū nr̄m qd̄ t̄n uoto pone om̄s p̄uinc̄as que exemplo uetustatis innotatū nr̄am deferatur. Per pensis adsertionibus nr̄is roborare dignemini. & cum legeret ab uniuersis ep̄is & p̄b̄is addamatum ē. ex aud̄ xp̄e hilario uita dictum ē. x. haec p̄ sumptionum quā fiat. D. vi. que dī sunt ab homine dari non possunt. D. ē. vi. p̄ dominū petrum ut in p̄petuum seruentur. D. v. haec ut reseruentur rogamus.

Hilarus ep̄s dixit lege. paulus notarius recitauit. ep̄s uero. hiensium
 ciuitatis. sc̄i nundinarius sortem expleuit conditionis humane. hic ep̄s
 uenerabili fratris hermeo quem ipse antea in diaecese suanobis
 uolentibus constituerat. Derelinquens ei q̄d potuit habere paupertas
 sub p̄me uoluntatis arbitrio in locum suū ut substitueretur optauit.
 sed defuncti iudicium in eius meritū non uacillat. & cum legeret & p̄bur
 ep̄s eō sensu surgens dixit. Illud licuit hoc non licuit successoris d̄i da
 auctoritate uia resistite huic rei p̄ apostolatū ur̄m. hilarus ep̄s dixit.
 p̄ curaque ceperat. paulus notarius recitauit. siquidem omnis clerus
 & plebs eiusdem ciuitatis & optami & plurimi puinciales. ut idem eius locū
 obseruar & a nob̄ sperauer̄ dato consensu. post cogitantes defuncti iudicium
 & p̄bantes eius uitam. & eorum nobilitatē atq; multitudinem qui petebant.
 simul & utilitatem ecclesie memoratē optimū duximus. Ut tanto
 sacerdoti qui ad diuina migrauerat non minoris merita substitueretur
 antistes p̄sertim cum ecclesia illius municipii. In qua antefuerat ordinatus
 semp̄ huius ciuitatis ecclesie fuisse dioecesis constat. Ergo suppliciter
 p̄camur apostolatū ur̄m. ut humilitatis nr̄e q̄ diuiste a nob̄ uidetur factū
 ur̄a auctoritate firmetas. Tandudum sane que facta fueramus litteris nr̄is
 de p̄sumptione filiam ep̄i. & miramur q̄ nulla apostolatū ur̄i responsa
 suscepimus. Nunc haec eadem suggerentes petimus. ut quid super his rebus
 nos dignemini informare. & ne forsitan p̄neglegentiam portatoris aut
 p̄longinqui itineris difficultatem humilitatis nr̄e ad uos scripta n̄ potuerint
 ex hoc negotio puenire & cum suggestionem nr̄am maluimus iterare
 & subscripao. Orantem p̄ nob̄ sc̄m apostolatū ur̄m iugiter diuina con
 feruet & sentat nob̄ omnibus & ecclesie sue. Domine uere m̄ sc̄ apostolice
 papa hilarus ep̄s dixit. alia epistola recitatur. paulus notarius
 recitauit. **HILARUS EP̄S. DIXIT.**

Domno beatissimo & apostolica reuerentia a nob̄ in xpo colendo papa e
 hilare ascanus & uniuersis ep̄i tarraconensis prouinciae. IIII.

Etiam si nulla existeret necessitas ecclesiarum discipline expe-
 dum reuerentibus fuerat. illud priuilegium sedisur̄ quo susceptus
 regni clauibus post resurrectionem saluatoris protulit orbem beatus
 simpetri singularis p̄dicatio uniuersorū inluminatio p̄spexit.
 Cuius uicarij principatus sicut eminens ita metuendus est ab omnib;
 & amandus. Proinde nos dñm in uobis primitus adorantes cui sine
 querella seruiat. Ad fidem recurrimus apostolico ore laudatā
 inderisponta quaerentes unde nihil errore nihil p̄sūptione sed
 p̄mo fiscalitōrū deliberatione p̄cipitur. Cum haec ita se habeant
 est tamen inter nos falsus fr̄at̄ cuius p̄sūptione sicut dicitur tacere
 n̄ licuit. Itaque loqui futuri iudicij necessitas imperauit. si Luanius
 quidem ep̄s calogorre in ultima parte nr̄e prouinciae consecutus.
 Diuinationes sibi in debitas usurpando humilitatem nr̄am ad hoc usq;
 p̄duxit. ut contra eius uanissimam sup̄stitionem sedisur̄. unicum
 remedium flagitemur. hinc namque iam ante septē. aut. viii.
 amplius annos post ponent patrum regular. Quia instituta despiciens
 nullis potentibus populis ep̄m ordinauit. Cuius p̄p̄erū factum
 existimantes fraternā pacifica posse admonitione sanari profecti
 imperius denique dū contra uetustatē canonum contra sinodi consecuta
 alterius fratris nr̄i p̄tibi sp̄t̄ tantum p̄sūptionis accensus in eodem
 loco qui illi fuerat destinatus. Cum uirto & repugnante inposuerat
 manus. & quin rōiam coetus fuerat adgregatus ep̄m fecit. hinc factū ē.
 ut de eius miserrima temeritate ad nos cesar augustiano urbis ep̄s
 fr̄at̄ nr̄e uniuersa referret. Cuius diligentiā & sollicitudo admodū
 p̄spexerat. si aliquo p̄fuisse siquidem cunctis inuicem apostat̄ ep̄s.
 se se schismatico adiungerent frequentissime contradixit. sed
 obfirmatione damnauit uocū q̄derat inlicitū. & q̄d nobis pudor est
 dicere n̄ erubuit solus ille committere. proinde quibus prae-
 sumptionibus quae unitatē diuidunt quae schisma faciunt uelociter

deb&occurri. q̄s sedem uram̄ ut quod sup ac parte ob seruire
 uelut apostolicis adfatis instruamur. quatenus fraternitate
 collecta prolatis in medium uenerandi sinodi constitutis contra rebellionis
 sp̄m uram̄ auctoritate subnixi. Quid oporteat & deor dinatone
 & de ordinato fieri intellegere dō iuuante possimus eripsecto ut
 triumphus si apostolatus ur̄i temporibus quod sc̄i petri cathedra ob
 tinet catholica audiat ecclesia sinouella tizaniorum semina fuerint
 stirpata & subscipao. Orante pro nobis sc̄m apostolatu ur̄m iugia
 euo diuino conseru& unitas. **AB UNIERSIS**
 ep̄is & praer byteris adclamatam est.

Vthaec emendentur rogamus dictum ē. vj. ut haec recitentur
 rogamus. d̄. vii. ut disciplina seruetur rogamus. d̄. viii. ut anti
 quitas seruetur rogamus. d̄. viii. ut disciplina seruetur rogamus. d̄. v.
 ut canones custodiantur rogamus. d̄. viii. ut in p̄sumptoribus uindictetur
 rogamus. d̄. viii. Ordinatio apostolica in libata seruetur dictum est. viii.

Ex audix p̄e hilarouita dictum ē. v. dignus papa dignus doctor. d̄. viii.

Hilarus ep̄s dixit. acceptasq; recitatae sunt de omnibus. nunc fr̄s specialer sententias
 dō uobis inspirante de p̄mitte. maximus ep̄s ecclesie tauritanis dixit. In casto
 diendis omnibusque ad sacras ordinationes p̄tinent disciplinis. melius
 sententiae meae p̄fessione deuincio. nihil a me unquam eorūque p̄hibitas
 ēē. facienda. Dereliquiscent eo ut quisquis talia fecerit aut detecta in eccl̄s
 refecare noluerit. p̄ouerit se graues causas in apostolice sedis iudicio reddi
 turum. In quo illi necesse erit subire sententiam. In genuis ep̄s ebrunensis
 dixit. mihi quoque eadem de omnibus partibus sententia est quae me p̄e
 confringo. Ne quidam eum quam de his que s̄ interdicta temptentur.
 Quia noui fatum & p̄fessionē meā. De ceteris & iam censeo. Ut quisquis
 fatuorum transgressor ex fatenti. sciat se ecclesiae face regulae laqueis
 innodari & creatum apostolice sedis incurtere. paulus ep̄s a que uedixit.
 Ego quoque similime lege con fringo. & de ceteris qui transgressores

fuerint pariter censeo. nec sine periculo sui quiquam tale temptare
 liceat quod merito debeat uindictam. primus ep̄ ecclesie atellanæ dixit.
 hoc & ego censeo. eē. obseruandum. palladius ep̄ ecclesie salpinge dixit.
 Nihil me contra disciplinam ecclesie a facam uel statuta sc̄orū canonum
 facturum esse polliceor. Iulianus ep̄ ecclesie sabinensis dixit. profiteor
 me statuta sedis apostolice in omnibus custodire. & sine ecclesie a cleri-
 corum aliquem contra p̄cepta sc̄orum canonum dep̄ hendero. aut muliere
 dixisse aut duas habere uxores ab ecclesie a facio officio separari. Ab uni-
 uersis ep̄is dictū. ē. sententiā fratrum om̄i sequimur. Om̄i confirmamus
 & obseruandum esse decernimus. Exaudi xp̄e hilaruita. Diē. vi. quæ
 male admittuntur p̄te corrigantur. Diē. viii. quod non licet non fiat dictū. ē.
 viii. Hilarius ep̄ ecclesie urbis romæ sinodo p̄sident dixit. qm̄ p̄sentis
 definitionis formam quæ secundum sc̄orū. ē. statuta sententiā in om̄iū
 ecclesiarū notitia puenire decernimus ne cuiquam p̄ sui possit ignoracione
 licere. q̄ non licet & edere gestanotariorum sollicitudo curauit.

PRECEPTUM HILARIUS EP̄S

ascanie & uniuersis ep̄is tarraconens̄i prouincie.

Postquam litteras ur̄p̄ dilectionis accepimus. quibus p̄sūptiones siluanæ ep̄i
 calagorensiū ecclesie retundi petitas. & rursum ueracenonensium
 queritas nimis illicita uota firmari. honoratorū & possessorū tyriasso-
 nensium castantensium calogortanorū. Uragensium tria insium leuensū
 & uero uiscensium ciuitatis cum subscriptionibus diuersorū litteras nobis
 constat ingestas. per quas idq̄ de siluano querella uerā depromserat exca-
 sabant sed reprehensione iustissima eorū pariter iusta allegatione n̄ carebat.
 Quapropter conscientiam metropolitani fr̄is & coep̄it̄i ascani. p̄ omnibus
 ciuitatibus ordinatis claruit sacerdoter unde quoniā quicquid ab alterutra
 parte. ē. indicatum. Om̄a uideamus p̄ ueritate confusum temporū
 nesci tate p̄specta. hac ratione decernimus ad ueniā
 per anere qd̄ gestū. ē. ut nihil deinceps contra p̄cepta

beati apti. nihil contranichenorum canonum confatuta temptetur.
 hoc autem primum iuxta eorundem patrum regulas uolumus custodiri. ut
 nullus propter notitiam atque consensum fratris ascani metropolitani
 aliquatenus consecratur antistes quia hoc & uetus ordo tenet. hoc. CCC.
 XVII. scorum patrum definiuit auctoritas cui quisque obuias tetenderit
 manus eorum se consortio fateatur indignum quorum preceptis resul-
 tant. In quorum contumeliam aspicebo spiritu & iam pars illa contemnitur
 quae ueretur. ne quis relicta ecclesia sua ad alteram transire presumat.
 Quod nimis impie conhibentibus. & ut doleatur grauius uobis adserenabur
 hireneus episcopus conatur admittere quanta auctoritate roborare cupias.
 Quos maxime de rebus illicitis magna indignatione probatis accendi.
 Leca sergo inconuenti fratrum quos natalis mei festiuitas congregare.
 Litteris uis quae de ordinandis episcopis secundum statuta canonum. uel pro
 decessore eorum decreta sunt. plura sententia gestorumque pariter dire-
 ximus. tenore discitis unde remoto ab ecclesia ueracenonensi atque ad sua
 remissio hireneo episcopo sedatur. per sacerdotalem modestiam uoluntatibus.
 quae per ignorantiam ecclesiarum legum desiderant. quod non licet
 obtinere talis penitus de clero proprio. ueracenonensibus episcopis ordinatur.
 Qualem te precipue fratrem ascani oportet eligere & debeat consecrare. nisi
 similiter forte factum fuerit non sine obuiatione tua maxime
 nominis recundat nostra precepta. quod iniuria mendi a quo specialiter sacerdo-
 talium. est gratia dignitatum didicerimus admissum ne episcopalis
 honor hereditarium ius putetur. quod nobis solaci nostri christi benignitate
 conferatur. Ordinato sergo nunc episcopos quos licet & dum te ignorante pro-
 uecti sunt. Cum suis auctoribus meruerint submoueri. hac ratione
 firmamus. sine cuius maritus fuerit quisquam & uniuersus uirginis
 nuptis ac uota conuenerit. sicut & legalia confatuta precipiunt dicendo.
 sacerdos uirginem uxorem accipiat. non uiduam non
 repudiatam. secundum quod & iam beatus apostolus paulus

magister gentium debet quiescere desiderant sacerdotes propria institutione
 non tacuit dicens unius uxoris virum cuius tenore sententiae ita infor-
 matione debet ut inter cetera quae cavenda sunt haec studeatur praecipue
 custodiri quae cognoscitur ante universa mandari in quibus etiam pro-
 spiciendum est ne duo sint in una ecclesia sacerdotes ne litterarum ignarus
 aut carens aliqua parte membrorum vel etiam experientibus aliquis
 ad sacrum ministerium prorsus sinatur accedere nec tantantum putat
 positiones valere populorum ut cum his pariter cupitur voluntatem di-
 ni quaenot peccare prohibet desideratur cuius indignatio ex hoc grauius
 commouetur qui ab benignitas eius. Dum sunt illicita peccos qui sunt inter-
 ptes placationis offenditur. Ut autem omnia secundum haec quae scrip-
 simus corrigantur. Praesentes litteras traiano subdiacono nostro ueniente
 direximus. quod si hinc in episcopatu ad ecclesiam suam deposito improbitatis
 ambitu redire neglexerit. Quod ei non in iudicio sed in humanitate
 prestabitur. Renouandum est ab episcopali consortio esse cognoscatur.
 Dat. in kl. ianuarium basilicoe ex herminico uicario. EXPLICIT

TITULE DECRETORUM PAPAE HELARI.
**INCIPI CONSTITUTA PAPAE SIMPLI-
 CII. SIMPLICIUS EPISCOPUS. IOHANNI EPISCOPO TABENNATI.**

Successit Helario
 anno 467.
 Baron. alyz

Siquis esse inuitus ecclesiae disciplinae. uel si quid apud te sacerdotalis
 modestiae teneretur. Numquam plectibilis per peccarentur excessus
 aliquibus in nullo te patrum regularum poterat continere praecipito
 Altum sanctae memoriae prodecessoris tui fueras reuocandus ex em plo
 Quicum fatiando praebit minus delinquis de inuitum. Senserat tamen
 dignum pro tali usurpatione iudicium ubi ista deducisti quae in fratrem
 & coepm nostrum gregorium. Non electione sed inuidia pertrasti.
 Quem inexcussabili uolentia pertrahi ad te passurus es atque uexari. Vt ei
 honorem tantum non per animi tranquillitatem sed per amentiam.
 Sicut dicendum est inrogares. Neque enim talia potuissent fieri.

sanitate consilii. Nolumus exaggerare quod gestum est nec cogamur iudicare
quod dignum est. Nam priuilegium memoratur amittere. Qui per missa sibi
ab utroque potestate. Sed uanior ratio facit esse sententiae molliores. quam ma-
lumus testare & coepo nro proiecto referente cognoscere. Non nris litte-
ris propter obprobrium publicare nisi scandalum cuius auctor agnosceris.
Ita moderatione conpescant ut frater & coepm meum greg. Quem non prouectu
constat esse sed pulsum. Nullam causam sicut peccat tecum habiturus. Muti-
tensem gubernare ecclesiam & contubernium spirituale quod forturi non
oportebat inuicem non re cuse amplecti. Cui si quid negotii forsitan
emerit tu nram habeo uel contra eum peccatur ex amen. Necessitate
etiam quas fatiente te compellitur suscipere hac definitione consulemus.
Ut resuso p'dio quod ante annum ibi datus est commemorat. Atque ad
ecclesiam reuersionem reuerso possessio in bonis anni xxx solidorum re-
ditum liberorum sine dubitatione tradatur. In diem scilicet uite eius.
Saluo proprietate iure tabernaculi ecclesiae ad quam p'dicta obitum
reuerteretur. Quod si non fuerit nris partium consuetus. Quod post
transgressionem maneat contumacem ipse ppendit. Denuntiam
autem quod si post hac quicquam tale p'sumpserit & aliquam. Seu epm
seu prbm seu diaconum inuicem facere forte credideris. Ordinationis
tibi reuermatur ecclesiae. Uel emliensis noueris auferendas. Datum
in kt unius seu uino ut conr. **EPISIMPLICIUS**
epi florentio equitio & seuro.

III

Relationos uis dilectionis inuicem & gestorum serie plenus intimauit.
Gaudentium ausinensis ecclesiae sacerdotem contra statuta
canonum ac nra p'cepta ordinationes inlicitas p'petrasse. Quam
illi totam poenitentiam auferri p'cipimus potestatem. Scripsimus enim
ad seuerum fratrem & coepm nrm ut si necesse fuerit ipsa in supra dicta
ecclesiae consideratur patrum regulis hoc figuratur officio quo
ille abusus esse conuictus est. Itaut hui quin licite ab eodem sunt p'uecti.

ab ecclesiasticis ministris sint remota simul & iam de redibus ecclesie
 uel oblatione fidelium. Quid deceat nescienti nihil licere pmittere
 sed solae ex his quarta portio remittatur fabricis & erogationi peregrinorum
 & pauperum profuturę ob onagro p[ro]bo sub periculo suo sui ordinis
 ministrantur. ut tamen inter se clerici p[ro] singulorum meritis diuidantur. Ad
 uero ministeria ecclesie que alienata conperimus reparare. p[re]s[er]tim
 p[re]dica fratris compellatur instantia. Cui & iam in hoc specialiter p[re]ci
 pimus imineri. Ut tres illas portiones quas ferienm[us] dicitur sibi tant[um] modo
 uindicasse restituat. Dat. xiii. kl. Dec[em]bris post consolatu leonis augusti.

EXPLICIT CONSTITUTA PAPE SIMPLICII
 INCIPIT CONSTITUTA PAPE FELICIS EX

Successus simplicii
 anno 483.

emplaria gestorum quibus allegatum est p[re]cepta pap[ae] felicit.

Flauius boetio. uic. conf. sub die .iiij. idus martiarum in basilica constanti
 am. Resedente uenerabili uiro papa felice unacum candido tiburano.
 paschasio centumcellem. herennio portuensi.
 Constantio aquinatu. Constantio tribetia.
 Equitio matellicata. Angelo telesino.
 philippo numanata. Constantino capuano.
 ephiphanio spellata. Urbano fulginata.
 Bono oftaensis. seuro casinata.
 martiano formiano. Asterio foronouano. martiano amerino.
 Rumulos p[re]nestano. Chrisconio tudestano. Uictore donatus. rusticus.
 Heculio utriculano. & pardalio afris. basilio. tollemnata.
 Episcopis & p[re]b[is]. Maximo blenaro. Rusticus urbico. firminus.
 proiectio tarquimensi. paulus. Casanus. petrus. petrus sub
 angustano. simplici[us]. ualente. Laurentius. maximino fertiensi.
 petrus. uincomalo. asterio. Basso. farenmanato. Laurentius.
 foranus. Canusio. felice anteatano. Ualentianus. Cassius. Inno
 centio mibanata. Paschasius. petrus. asterius. felice anteatano.

Valerandus. Cassius. Innocentius. Mibanata. Paschasius. Petrus.
 Asterius. Felice. Anagnino. Leone Asterius. Euchenio. Benigno.
 aque uuensi. Afello. Ianuarius. Bonifacio. Andrea. Gaumati. Martino.
 Petro. Gordianus. Decio. Trumtaben. Smaragdo. Petrus. Benifatio.
 Cypriano. Numentano. Lepidus. Xystus. Maxentius. Athanasio.
 Albanensi. Petrus. Epiphanius. Felice. Paschasius. Urtali. Fundino.
 Epiphanius. Felice. Asterius. Petrus. Lorensi. Petronius. Petrus.
 Laurentius. Constantio. Sutrino. Iustanus. Fulgentius. Felice. Fel-
 cissimo. Sabiniensi. Calistus. Alexandrus. Gaudentius. Forododiensi.
 Romanus. Redemptio. Bonifatio. Ueliterno. Iohanne. Pietatio.
 Valerianus. Bonifacius. Sebastianus. Laurentius. Martinianus. Iobinus.
 Epiphanius. Andrea. Bono. Petrus. Serbodei. Opilione. Petrus.
 Sebastianus. Seruandus. Romanus. Marcellinus. Dominus. Petrus.
 Agapitus. Julianus. & Abundantius. Adstantibus quoque diaconibus.

**FELIX EPS ECCLESIAE CATHOLICAE
URBIS ROMAE P[RE]SIDENTI SYNODO DIXIT.**

I Communis dolor & generalis est gemitus quod intra Africam rebaptizatos
 etiam ep[iscopos] p[ro]b[os] duosque cognouimus que sine dubio ad usque quoque puenit
 notitiam scitatis. De quo quid obseruari debeat ordinare nos conuenit.
 Proinde ut manifesta sit sup[er] hoc n[ost]ra sententia quaenobis sunt uisa reci-
 tentur. **ANASTASIUS DIAC[ON]US RECTI SCITIS**
 ura uniuersis ep[iscopis] p[ro]diuersas prouincias constitutis.

II Qualiter in africanis regionibus a furore diaboli seuerit in populum
 xp[ist]ianum atque in idm[ul]tiplici deceptione prup[er]it ut non modo
 uultus incautum. sed ipsos quoque immortis p[ro]funda demer[er]e s[er]u[er]e sacer-
 dotes. nullos non oribus ingemuit nullaterra nesciuit. Unde in grandi
 merore posita dissimulare n[on] possumus p[ro] euntium atque a nobis exi-
 gendarum discrimen animarum. Quapp[er] competens adhibenda est
 talibus medella uulneribus. non inuacua curandi facilitas mor[is] a f[er]a

Sub Felice Papa II
 Oracula reliqua S[an]c[t]i
 Barnaba apt[ostoli] et
 Euangelium S[an]c[t]i
 Matthaei h[ab]ent a
 anno. Domini
 485.

capiat peste nil p̄sit. sed segnius tractata p̄ncipet reatu non legitime
 curatiōis inuoluat. Pariter saucior & medenter. In primis itaque ueni-
 entis aduoc & remedium postulatur sollicitè discutienda est p̄fessio & p̄-
 sonadecepta. ut medella possit congruent exhiberi. & quis satisfactorius dō
 p̄penitentiam rebaptizandum legitime doluerit. utrum ad hoc facinus currerit.
 An impulsus accesserit requiratur. sciens quod se decipiat ipse qui fallit.
 Nihilq; p̄nram facultatem tribunalis excelsi iudicio derogari. Cui illa s̄-
 rata quaepia que uera que iustas & necessitas aliter tractanda. ē. ratio
 uoluntatis. Deterior. ē. autē causa illius qui forte p̄ao sollicitatus. ē. ut perire.
 Nihil enim intemptatum reliquid inimicus cum edesua liceat gaudere
 captura. succurrendum. ē. in reatu & concurrendus uenandis. ē. laqueus.
 Ut in faciatū lamentantibus lapsū tam iustas moderatione quam con-
 punitione pietatis ad aulam quam reliquerat sit regressus. Nec pudiat
 forsitan aut pigreat indicis ieiuniorum genitumq; temporibus obedire.
 Aut alius obseruantis salubrioris obtemperare. p̄ceptis quia humilibus
 datur gratia n̄ sup̄bis. sit ergo ruine sue dolore p̄feratus quisquis in xpo
 fieri querit erectus. & p̄ dispensationis nr̄e ministeriū qd̄ ueram sequi
 conuenit caritatem. Nec alicui fas. ē. uel uelle uel posse transcendere causas
 eius. Qui contra apostolicā doctrinā ad iterationē se nimis infaustam. baptizator
 matris dedit. uel eius qualibet argumentis excussandū callide p̄prium
 putauerit esse consensum. sacerdotali uigore & humanitati tractemus
 ut in eis fides quoniam si. ē. una. Jam nulla. ē. adiutori ocl̄ni iudicis ad salute
 siner̄e p̄p̄tationes offensione reparetur. Quia cum peccatoris a nobis
 satisfactio p̄tratur. n̄ p̄ter nr̄am laudem atque letitiam mens eius ad
 ueniā purgator inuenitur. & idē meminertis hanc sup̄his nos habere
 sententiam. Ut seruata discretione peccantium n̄ eadem cuncti qui lapsi s̄
 lance pensentur. Quia maioris castigationis ē. exigendus usura cui domus
 dñi cōmissa fuerit disciplina. Ut ergo ab ecclesie sumatibus incoemus.
 Eos quos ep̄os p̄b̄os ut diaconos fuisse constatu erit. & seu obtantis for̄ sitan

seu coactus lauacro illius unici salutaris que claruerit fecisse iacturam.
 & xpm quem non solum dono regenerationis. uerum & iam gratiam percepti
 honoris induerant exuisse. Cū contra neminē ad secundamunctionem uenire
 potuisse. nisi epalam xpianū negauerit. & p fessus fuerit. eē pagānum.
 Quod cū generaliter sit in omnibus execrandū. multo magis in ep̄is p̄b̄is &
 diaconibus auditu saluū dicitur q; p̄batur horrendū. sed qui uide m̄dit̄ atque
 saluator clementissimus ē. & neminem uult perire usque ad extrema s̄uidem
 in penitentiam si resipiscunt iacere conueniē. peccationi n̄ modo fidelium.
 sed ne cathecuminoꝝ quidem omnimodis inter eē. Quibus cōmuniolaua
 in morte rediū ē. data ē. Quam rem diligentius explorare uel facere proba
 tissimi sacerdos curadebebit. De clericis autem & monachis aut puellis d̄i. aut
 seruare p̄cipimus hunc tenorem. quem nichena sinodus circa eos qui lapsi
 uel fuerint seruandum esse constituit. ut scilicet quimulla necessitate nullius
 reuimore atque periculose. ut rebap̄azarentur heretici & impij dedider
 + sitamen eos ex corde penitente tribuamus inter audientes sint. septē uero
 annis subiaceant inter penitentes. manibus sacerdotū duobus & iam oblationes
 modis omnibus n̄ sinantur. sed tantūmodo populacibus in honoratione socient̄
 p̄reconfundantur dō colla submittere quicquid n̄t̄muit abnegare. qd̄ si
 pote mortalis inuicem p̄scrip̄t̄ temporis ceperit ut p̄finit̄ urgere. subuen
 endum ē. imploranti & seu ab ep̄o qui penitentiam dederit. seu ab alio qui tamen
 data esse p̄bauerit. aut similiter p̄b̄o uaticū ab eunti deserto n̄ negetur. Pueris
 + autem quibus qd̄ adhuc inuestes ap̄urnate uocabulum ē. seu clericis seu laicis
 aut & iam similibus puellis quibus ignorantia suffragatur & a t̄ aliquādiu
 sub manus impositione detentis reddenda cōmunionem p̄cecorū expectanda
 penitentia quos ex cap̄t̄ aquo eruaone censura. qd̄ ē. anobis p̄uide constitutum
 p̄ehi quibus inter rem labe contagii. plus minus uere scit ad uitam dum
 adhuc in penitentia sunt poenitenda forte cōmittant. qd̄ si ante p̄ finitum
 poenitentia t̄pus d̄spectus a medicis aut euidentibus mortis p̄st̄t̄ indicis
 recepta quisquā cōmunionis gratia conualescat. ser uemus in eo qd̄ nichena

canones ordinarunt. ut habeatur inter illos qui in oratione sola comunicant
 donec impleatur spatium temporis eidem prescriptum. Ne cathecuminos nostros qui sub
 tali professione baptizati sunt perimus quia non est causa dissimilis. sicut idem sancti canones
 ordinarunt eius qui quolibet modo christum quem semel confusus est. abiuravit. tribus annis
 inter audientes sint & postea cum cathecuminis permittantur orare. per manus
 impositionem communionis catholice gratiam receptare. Exceptis sane tantummodo
 episcopis & presbiteris diaconibus quibus solo mortis sue tempore conuolandum esse iam
 diximus. Ceteros id est siue clericos siue monachos uel monachas seu laicos.
 sexus utrisque personas quos uolentia & periculis coactos. Iterationem bap-
 tismatis subisse confiteri. uel quia aliquo commento huius facinoris piaculis
 dixerint se teneri. In poenitentiam per triennium durare decernimus. & per manus
 impositionem ad societatem recipi sacramenta. Illo pro maxima custodia ne ex his
 unquam quinquaginta aetate alibi quam in ecclesia catholica aut in baptizati aut
 rebaptizati sunt ad ecclesiasticam militiam prorsus permittantur accedere. Quibus
 sit esse debet qui in catholicorum numerum se receperit. Quod de suo ordine & communi-
 catione uidebitur ferre iudicium. Quisquis hoc uolauerit antefatum. uel qui non
 remoueri eum quem ex his administratum clericale obrepisse cognouerit.
 Curandum uero maxime & communitela est. prouidendum. ne quis fratrum
 corporumque nostrorum aut ecclesiam presbyterorum in alterius ciuitate uel dioecesi
 poenitente uel sub manu positum sacerdotis. aut eum qui conuolatum esse dixerit.
 sine episcopi uel presbyteri testimonio. & litteris aut in parrochia presbiteri aut episcopi in ciui-
 tate suscipiat. Quod aliqua dissimulatione neglectum culpam tangit. & iam
 clericorum qui locis in quibus hoc minus curatum fuerit commemorantur.
 his itaque rite dispositis & ad ecclesiarum uestrarum notitiam nostrae deliberatione
 placis parare uos conuenit. Quibus licet ad animarum reparationem nihil
 deesse uideatur. Tamen si uin noui aliquid & quod perire non potuit fuerit
 reuelatum. secundum beatum paulum apostolum tacente priore fidenter insinuet.
 quia spiritus sanctus ubi uult inspirat maxime cum sua causa. tractatur ne nos
 pieuit audire & si qua sunt omissa non arroganter abnuere.

sed rationabiliter ordinare. Data iduum martiarum dimanio & sibi dno
 uua. cons. explicit pp. fel. **INCIPIT EPISTOLA PAPAE GELASII**

Gelasius succedit
 Felici. anno
 492. Baron.

Sub hoc pontificatu
 S. Benedictus de seculo
 et Imperij seculi
 anno 494 fugis in
 Armonia.

papae gelasii generale de creatu ad omnes episcopos de iustitias ecclesiarum moderare
 pro temporis qualitate dispositis.

Necessaria rerum disputatione conferrimus & apostolice sedis moderamine
 conuenimus. sic canonum paternarum liberare. & petro presulū decessio
 rumque nostrorum precepta metiri utque presentium necessitas temporum restituendis
 ecclesiis relaxanda deposcit. Adhibita consideratione diligenti quantum
 potest fieri temperemus. quoniam in totum formam ueterum uideamur.
 excedere regularum. & reparandis militis clericalis officis quae per
 diuersas ita be partes. Itabelli famisq; consumpsit. incur sio ut in multis
 ecclesiis sicut fratris & coepiscopi iohannis rauennatis ecclesiae sacerdotis. frequens
 relatione comperimus usquequaque deficiente seruitio ministrorum nisi re
 mittendo paulus peccata facis promotionibus antiquis inter ualla prefixa
 remaneant. sine quibus administrari neque omnes sacris ordinibus ecclesie
 funditus deficiente atque plurimis locis propter inopiam competentis auxilii
 salutare subsidium redimendarum desit animarum. neque magno reatu
 sitantio coharzante periculo. Nā aliquatenus consolemur in necc-

UT UBI NULLA PER UNQUE IN NECESSITAS
 seruentur uel cum defuerint clerici de monachis eligantur.

III Priscis igitur pro sui reuerentia manentibus confirmatis. quae ubi nulla uel
 rerum uel temporum purgare angustia regulariter conuenit custodiri.
 Sate nus ecclesiis que uel cunctis priuatis ministris uel sufficientibus
 usque ad eum dispoliatis seruitus. ut plebibus ad se pertinetibus diuina
 munera supplere non ualeant. Tam in statuendi quam in promouendi clericali
 officii obsequio. sic spatia dispensanda condimus. ut si quis & iam de rele
 gioso proposito & disciplinis monasterialibus eruditus ad clericale munus
 accedit. In primis eius uita praeterita a temporibus inquiratur. uel si nullo
 graui facinore probatur infectus. si secunda non habuit fortassis iuxorem

Incantum

ne. amaro relicam fortitur ostenditur. si penitentiam publicam
 fortassis non gessit nec ulla corporis parte appareat uitiatus. si seruilis aut
 originarie non est. conditionis obnoxius securus. Jam probatur nexibus absolutus.
 si adsecutus est litteras sine quibus uix fortassis ostiarium possit implere ministerium.

Ut si his omnibus que predicta fulcitur. continuo lector uel notarius aut certe
 defensor effectus. post tres menses existat acolitus. maxime si huic etas
 suam suffragator. sexto mense subdiaconi nom accipiat. Ac si modo se
 conuersationis honesteque uoluntatis existat. non mensis sit diaconus completoque
 anno sit presbiter. Cui tamen quod annorum fueram inter sacra conlatura sci

pposita sponte suscepta doceatur presatisse deuotio. **UT SI QUIS**
 delicias eliguntur ad clerum multo sollicitus haecque superius dicta sunt
 inquirantur & super statutos gradus quibus annus expletur sex mens
 adiciendunt ut post annum & sex mens presbiter delicias sine necessitate exercit ordinentur.

Suero delicias quisquam ecclesiasticas est adgregandus officis tanta sollicitus
 in singulis que superius comprehensas huiusmodi doct & examinari personam
 quanto inter mundaniam re legiosamque uitam constat esse discriminis. Quia
 utaque conuenientia ecclesie ministeria reparandas non in conuenientibus meritis
 ingerendi. Tantoque magis quod sacris aptum possit esse seruicium in eorum querendum
 est infatigatus. Quantum de tempore quo fuerant haec adsequenda decerpitur.
 ut morum habere doceatur hoc probitas quod pluxior consuetudo non contulit.
 Ne per occasionem supplende penurie clericali uitia potius diuinis cultibus
 intulisse. si legitime familiae consistemus procurasse compendia. quorum
 promotionibus super annu metas. sex menses nihil ominus subrogamus. quoniam
 si iudicium est. distare conuenit. Inter personam diuino cultui deditam. & de
 lucorum conuersatione uenientem. Que tamen eatenus indulgenda credi
 dimus. ut illis ecclesiis quibus infatigacione bellorum uel nulla penitus uel
 exigua remanserunt ministeria renouentur. quatenus his deo proprio restitatis
 in ecclesiasticis gradibus subrogandis canonum paternorum uetus forma ser
 uetur. nec contra eos ulla ratione preualeat. quod paccidentis defectus remediopuideatur.

Non aduersus scita maiorū noua lege pponitur. Ceteris ecclesiis ab hac occasione cessantibus quas n̄ simili clade uastatas. pristinam faciendis ordinationibus conuenit tenere sententiam. Quomagus hac oportunitate cōmoniti. obseruantiam uenerandorū canonū p̄pensius delegamus. singulorū graduum conscientias admonentes. ne inlicitos. prumpere molliantur excessus. nefas eē. confidat quisque pontificum. bigamos aut coniugia sortientes ab aliis derelicta. siue quos lib& post poenitentia uel sine litteris uel corpore uti uel uel condictionarios aut curie publicorumq; rerum nexibus implicatos. ut passim nullatenus congruentis examinatione discusso diuinis seruituros adplicare mysteriis. neq; p̄uolubito iura studeant aliena p̄uadere. Absque sedis apostolicę iusta dispositione mandante. **UT AB EP̄S P̄RECEPTIO NE** pape noue basilicę dedicentur.

IIII **B**asilicas nouiter insatutas non petitis ex more p̄ceptioibus dedicare non audeant. n̄ ambiant sibi m& uindicare clericos potestatis alienae. **UT NULLA PRETIA DE BAPTIZANDIS** consignandisque fidelibus exigantur quod si qui per petare fuerint deprehensi honoris sui sint periculo subituri.

V **B**aptizandis consignandisque fidelibus p̄tia nulla p̄figant. nec in laetionibus quibus lib& impositas exagitare cupiant renascentes. qm̄ qd̄ gratis accipimus gratis dare mandamus. & ideo nihil p̄ditas prorsus exigere molliantur. quo uel paupertate ~~coegente decessu~~ uel indignatione reuocata. Redemptionis sui causas adire dispiciant. Certum habentes qd̄ qui pro hibita dep̄hensa fuerint admississe. uel cū missa n̄ potius sua sponte correxerint periculum subituri p̄ prii sint honoris. **UT PR̄BY** modum deuitū seruent non chrisma conficiant n̄ consignent nec p̄sentent. **NECSUBDIACONUM FACIANT.** quolib& ep̄o nisi iudeantur uel orare uel sedere p̄sumant nec a colorum

VI **N**ec minus & iam p̄bos ultra contra suum modum tendere prohibemus

Nec episcopali iudicio fastigio debita sibi nec audacter adsumere.
 In conficiendi chrismatum si configurationis pontificalis adhibende sibi nec
 arripere facultatem in presenti quolibet amfate. nisi fortasse iubetur
 uel orationis uel actionis sacre subpetere sibi presumat. et licentiam. neq;
 sub eius aspectu nisi iubetur aut redere presumat. Nec uenerabilia tractare
 mysteria. nec sibi meminerit ullaratione concedi. sine summo pontifice
 subdiaconi uel acolitiu uis habere faciendum. Nec prorsus ad dubit
 si quicquam ad episcopalem ministerium specialiter pertinet suu motu
 potuerit exequendum. continuo seprbu dignitate. & sacra comunione
 priuari qd fieri necesse e. censeamus. sicut p sule deferente huiusmodi
 fuerit p uaricatio comprobata. nec ipse uis epō a culpa cohibentiae
 & ultione uacaturō summoderata faciente dissimulauerit uindicare.
SIMILIT ut diaconi m sura ppria iuxta patru decreta custodiant.

Diaconos quoque ppriam consuetudinem seruare m sura. nec ultra tione
 patris canonibus deputatu quippiam temptare pmittamus. nihil eoru
 suo ministerio penitus adplicare. Quae primis ordinibus proprie decreuit
 antiquitas. absque epō uel pbo baptizare n̄ audeant nisi p dicitur fortassis
 officiu longius confutatus necessitas extrema compellat qd & laici xpianis
 facere plerūq; conceditur. **QD DIACONI IN PRESBY**

terio residere non possint nec contractatū habeant ecclesiasticū nec sacris
 corporis prerogationum p sentibus debeant uisurpare praeter byteris.

Non in presbyterio residere antiqua celebrantur uel ecclesiasticū habeant.
 Quicūque tractatū sacris corporis prerogationē sub conspectu pontificis seu pby
 teris a sentibus nisi non habeant exercendi. Cū enim decreta uenerabilū
 sanctorū nos quoque magnopere custodire nitamur. Ac sine eorum dispendio
 & illa quae pro alicuius utilitate fortasse conpendio uideantur laxanda
 dicemus. **QD APOSTOLICA SEDIS PATERNOS**
 canones pio studio deuoto que custodiat.

Cum quē nob contra salutarium reuerentiā regularū cupiamus temere

nihil licere. & cum sedes apostolica super his omnibus fauente dñō q: pat̄n̄r
 canonibus sum p̄fixa. p̄iadeuotoq: studeat tenere p̄posito satis indignū ē.
 quemquam uel pontificū uel ordinū subsequentiū hanc obseruantia refutare
 quam beati petri sedem & sequi uideat & docere. satisque conueniens sit ut totum
 corpus ecclesie in hac sibi & obseruatione concordet quam illuc iugere conspiciat.
 Ubi dñs ecclesie totus posuit principatum. Dicente aut̄ scriptura. ordinate
 in me caritatem & in omnia cum ordine fiant. Atque iterū psalmista p̄dicante.
 Circumdate sion & complectam meam parate in turribus eius. Ponite corda
 ur̄a in uirtute eius & distribute gradus eius ut in arceis in p̄genie alteras.
 Qm̄ hic ē. dñs dñi in s̄onū & ipse reḡ & nos in s̄eta. Hinc proculdubio qui in ecclesi
 a sacrum narratur altitudine dignitatum. & in cuius uirtute bonis operib:
 corda ponenda s̄ gradibus utique distributis cunctis dñi & rector populis p̄
 dicandus ē. xp̄ianis. Ubi nemo sibi & aliquid efame & imminutum. Cū & de
 unius cuiusque gradus perfectione nihil deperit. & conuenienter retinendo
 qd̄ celesta dispensatione conlatum ē. pariter nobis & cognoscibilem dñi
 fieri & tribuit esse rectorem. Nam & si quid indulgetur de temporū quanta
 tate moribus adgregati & strenuitate pensatur. si uirtute & iam p̄posito con
 tineatur quod p̄telata fuerat gl̄ate curandum. Dummodo illa nullatenus
 dissimulata subripiant. quorum qd̄ libet in eē. claruerit. merito clericalibus
 in fulis reprobabilem confit̄ conuincat esse p̄sonam. & nulla n̄ nūquam
 sinenda sunt quaesit̄ & errorum confit̄ integritas sola nocere n̄ ualeant.
 Illa tamen sunt magnopere p̄cauenda que recipi sine manifesta. De colo
 ratione non possunt act̄ia ipsa quaenullo detrimento aliquoties indul
 genda credentur. uel rerum temporūque cogit̄ intuitus. uel accele
 rate p̄uisionis respectus excusat. Quanto magis illa nullatenus mutalanda
 quaeneculla necessitas nec ecclesiastica prorsus extorquet & ualitat.
AD P̄I PASCHALE TEMPU S UEL
 pentecosten nemo baptizare p̄sumat nisi eos tantum quos egritudo
EXTREMA CONPULERIT.

X **B**apazandi sibi quispiam passim quocumque tempore nullam credat
 in eē. fiduciam p̄ter paschale festū & pentecosten uenerabile sacramētū
 excepto dumtaxat. grauisissimi languoris incursum. In quoueretundum ē.
 nemorbi crescente periculo sine remedio saluari fortassis egrotans exitio
 p̄uentus abscedat. **PRAESBYTERORUM**
 & diaconorum ordinationes certas celebrare temporibus.

VI **O**rdinationes & iam p̄btorū. diaconorumque. nisi certis temporibus & diebus
 exercere non debeant. Id. ē. III. mens. ieiunio. VII. & X. sed & iam quadra-
 gesimalis initi ac mediana quadragesime die sabbati ieiunio circa uesperā
 nouerint celebrandas. Ne cuiuslibet utilitatis seu p̄b̄m seu diaconū his p̄ferre
 qui ante ipsos fuerint ordinati. **UT PREFIXIS DIEBUS**
UIRGINES SACRUCULENTUR.

VII **D**e uotis quoque uirginibus nisi aut in epiphaniarū aut in albis paschalib:
 aut ap̄torū natalibus sacraminime uelamen imponant. nisi forsitan
 si ante baptismate dictum ē. graui languore correptis. ne sine hoc munere
 de seculo exeant implorantibus non negetur. **UT UIDUE NŪCULENTUR.**

XIII **V**idua autem uel are pontificum nullus ademptet. q̄d nec auctoritas diuina
 delegat. nec canonum forma p̄statuit. N̄ ē. ergo penitus usurpandum
 eis que si ecclesiasticas inferenda p̄sidia uel nihil committatur illicitum.
UT NULLUS PRESULATE ECCLESIE
 a face uel monasterii seruuum aut originarium nolentibus dominis
 sub nomine re religioso defendat honoris & cōmunionis periculū subiturus
 quisquis hoc per petrare temptauerit.

XII **G**eneralis & iam querelle uitanda p̄sumptio. ē. quā p̄modum causantur
 uniuersi. Passim seruos & originarios dominorū iura possessionumque
 fugientes. sub re religioso conuersationis obtentu. uel ad monasteria sese
 conferre. uel ad ecclesiasticum famulatū. conhibentibus quoque p̄sulis
 indifferenter admitti. que modis omnibus ē. ammouenda perniciet
 ne p̄ xp̄ianis nominis infatutum. aut aliena per uadii aut publici uideatur

disciplina subverti. Precipue cum nec ipsa ministerii clericali
 hac oblatione fuscari conueniat dignitatem. Cogaturq; pro foratu
 militantium sibi condicione iurgare aut uideri. qd absit obnoxia quibus
 sollicita competent interdictione prohibitas. Quisquis eps prb diaconus
 uel eorum qui monasteriis p. esse noscuntur. huiusmodi psonas apud se
 tenentes non resatuendas patronis. aut deinceps ue ecclesia face seruituti
 uel re religiosis congregationibus putauerint applicandas. nisi uoluntate
 for sitan dominorum subscripture testimonio primitus obsolutus. aut
 legitima transacione concessa. Periculum se honoris p priu n̄ ambigant
 cōmunionisque subiturus. si super hac re cuiusquam uerax nos querella
 pulsauerit. magnis quippe scidit secundum beatum aptm p̄cauendū ē
 ne fides & discipline dñi blasphemetur. **UT CLERICI NULLAS**
 negotiationes inhonestas & turpilucra sectentur.

XV

Consequens fuit ut illa quoque que de pichemparibus nupad nos missa
 legatio nunciavit. p̄ p̄ter eunda putaremus id ē plurimos clericorū
 negotiationibus inhonestas. & lucris turpibus imminere nullo pudore
 cernentes euangelicam lectionem. quia ipse dñs n̄ negotiatore se tēplo
 uerberatos flagellis adseritur expulisse. peccati uerba recoletes.
 quibus ait. Mem militans dō implicat se negotiis secularibus. psalmitā
 quoque dauid surda dissimulantes aut **cantantem!** qm̄ non cognouit
 negotiationes introibo impotenti a dñi. p̄ inde huiusmodi aut ab indignis
 post hac que facta omibus nouerint abstinentium. & ab omnibus cuius libet
 negotiationis ingenas cupiditateque cessandum aut in quocumque gradu
 sint positi. mox ad clericalibus officiis. & eē debet & dicit. ne officina
 negotiationis & spelunca potius sit latronum. **UT NEMO**

XVI

Inter litteratos quoque ^{non} & nullam parte corporis imminutos sine ullo
 respectu ad ecclesia facum didicimus uenire seruitium. qd simul antiqua
 traditio. & apostolice sedis uetus forma non recepit quia **litteris**

carens sacris esse potest aptus officii & uiciorum nihil deo propriis
offerri legalia precepta sanxerunt. Itaque decetero modis omnibus
haec uideatur nec quisquam talis suscipiatur in clerum. si qui uero
uel temeritate propria uel incuria presidentum tales ante susceptis
in his quibus confaturis sunt. loci tenentur per seuerent. ut nihil unquam
promotionis arripiant. satisque habeant hoc ipsum sibi praemium miseratione
permissum. **DE HIS QUI SE IPSOS ABSCIDUNT.**

XVII **D**ebis qui semetipsos absceiderint paterni moner euidenter sequenda
posuerit. Quorum tenore sufficiat indidit. Dicant enim talia per petentes
mox ut agniti fuerint a numero clericali debere sedudi. Quamodis
omnibus custodire nos conuenit quia fas est. nulli subpediat. proter illa
quaequam quae memorabilis decreuit forma censere. **QUOD**
ad clerum crimino sine queant promoueri & in clero postea simul aliquibus
fuerint inuenta criminibus a suis officis arceantur.

XVIII **C**onperimus etiam horrendis quibusdam criminibus implicatos tota
discretionem sumota. pro solude facas atrocibus necessarum plenitudine
si habere. sed nec aliqua correptione penitus succedente ad diuini
ministerium honoremque contendere. sed nec aliqua correptione.
In nullis autem in his sordibus constitutos grauibus delinquentes
facinoribus non repelli. Cum & apostolus claret nemini citomanus imponendas
neque communicandum peccatis alienis. & maiorem ueneranda contra
tuta praemittam. huiusmodi si fortes repererint. tanquam te peccauerit
decetero oportere depelli. quam sacre professionis obitios praerica
toresque sui propositu procul dubio submo uendos. **QUOD DE MONIIS**
aliisque passionibus in rectorum ministeria sacra tractare non liceat.

XV **V**sque adeo sane conperimus in licita que que prorupere ut de
III. moniis similibusque passionibus in rectorum ministeria sacra tra-
tare tribuatur. Quibus si in hoc opere positus aliquid propriae necessi-
tatis occurrat. Quis de sua fidelium salute confidat. ubi ministros
ipsos curationis humane tanta prospexerit calamitate. ne xar...

Atq: ideo necessario remouendū sunt. ne quibuslibet p quibus xpi
 ē. mortuus. scandalum generetur infirmis postremo sic corpore sa-
 ciatum fortassis aut debilem. nequaquam scā contingere. lex diuina
 p misit. Quantomagis domcelestis dispensatores. eē. n̄ conuenit qd̄.
 ē. deterius mente percussos. **qđ huiusmodi sacris**
 uirginibus sociant & foedera incesta cōmiserunt cōmunicare n̄ possint
 nisi forte publicam poenitentiam gesserint.

XX **V**irginibus sacris temere se quosdam sociare cognouimus & post
 dictum dō propositum incesta foedera sacrilega q: miscere. quos
 proctenus equum. ē. a sacro cōmunionē detruēdi. & nisi per publicam
 probatāq: poenitentiam omnino non recipi. aut his certe uaticū
 deserto transeuntibus. si tamen penitauerint non negatur. **quod**
uiduae ut supra dictum. ē. n̄ uellentur & si professam con-
 tinentiam pposito mutato calcauerint ipse pseratio dō p sua sint ac ab. redduntur.

XXI **N**am de uidiu subnulla benedictione uel andis superius laurus
 duximus. differendūq: si propria uoluntate p fessa pristina cōngu-
 casitatem mutabili mente calcauerit. periculius inter erit. Qualidm̄
 debeat satisfactione placare. sicut enim si se forsitā continere
 n̄ poterat. secundū aptm̄ nullatenus nubere uetebatur. si habitasse
 cum deliberatione pmissa dō pudicitiaq: fidem debuit custodire.
 Nos autem nullū talibus laqueum debemus inicere. sed solas ad ora-
 tiones p̄mi sēptm̄i poenasq: pponere diuini iudicii ut nrā sit absoluta
 conscientia. & illarū pro se rationē. dō reddat. intentio. Cauendū ē.
 quippe quē de earū moribus iacabusq: beatus paulus testatur apt
 qđ planius exponere p̄terimus. ne sexus instabilis nontā detrem
 quam admoneri uideatur. **qđ secunda con-**
uugia secularibus n̄ negentur quibus tam ad clerū hoc factū
 minime uenire conceditur.

XXII **S**ecundas nuptias sicut secularibus inire conceditur. ita post eas
 nullus ad clerū cale. sintur uenire collegiū. Alia. ē. enim humane

fragilitati generaliter concessa licentia. Ne ad ea & ee. uita,
diuinarum rerum seruitium dedicata dicendorum. **UT SI QUIS**
susceperit ecclis proprie desertore & in aliqua puerit dignitate
utriusque sententiae subiaceant quae canonibus p̄fixerint.

XXIII. **Q**ui propriis desertor ecclesie nullis excusationibus causis ad
aliamputauerit transeundum temereque susceptus fuerit & p̄
motus reuerendorum canonum. uel ipse uel receptor eius atque p̄ceptor
confutata n̄ fugiet. Quae de huiusmodi p̄sumptionibus p̄fixere
seruanda. **QUOD SI QUIS EX MONACHIS**
& laicis de quibus supradictum e. eligantur ad clerum cum nulla cogit
necessitas antiqua de eis debent instituta seruari quae si p̄benant sacra
menti. ee. p̄tio dignitatem ab officio deponantur p̄adante & accipi
entem simonismagi crimen uoluit.

XXIII. **D**e monachis laicisque in prima copiosius p̄ceptionis huius parte
digesta. quae uel quatenus pro rerum temporumq; necessitate concessa sint.
Quemadmodum ubi nullius facta necessitas inter esse p̄babitur.
Nisi uetus institutio debeat custodiri. quos uero confiteri in
dignos meritis sacra mercator. ee. p̄tio dignitate conuictos oportet
arctari. N̄ sine periculo facinus tale patrantur quia danam pariter
accipientemque. Damnatio symonis quam sacra lectio testatur
in uoluit. **DE SACRIS LOCIS NOUIT**
instituta quam uis superius dictum sit. hoc nunc tamen adicitur
ut nulla basilica sub defunctorum constructa nomine deducatur.

XXV. **D**e locorum consecratione sanctorum quam uis superius scriptum fuerit
comprehensum. Nobis quoque pate factum e. quod absque p̄cepto sedis
apostolicae. nonnulli factas ecclesias uel oratoria sacrare pre
sumant. hoc sumus tantum tam inditio detestabiliore p̄mitti
quod in quo uique nomine defunctorum. & quantum dicitur nec omnino
fidelium constructiones edificatas. sacris p̄fessionibus p̄fessionibus
audacter instituire memorantur que quoniam a coru. atam

durasunt ut eadem uixit ferre possit audiat. si reuera xpi anticitas
 affectus in illis regionibus certus & fixus e. & districtas ista querantur.
 & a quibus fuerint gesta prodantur. qm̄ sicut Latentibus in hac ad dicitate
 nominibus n̄ extat. In quem sententia debita proferatur. Ita cum mani
 festas fuerit documentis expositus quam ex celeris tantoposcit inmanitas
 si effugere uitauit ullatenus uitonem. **QD̄ NE FASSIT**
 feminas sacrifaltaribus ministrare ut aliquid ex his que ui torum
 sunt officis deputata prae sumere.

XX
 VI

Nihil omnino impatienter audiuius tantum diuinarum rerum
 subisse dispectum ut femine sacrifaltaribus ministrare firmentur
 cunctaque non nisi uirorum famulatu deputata sexum cui non competat
 exhibere. nisi quod omnium delictorumq; singillatim p̄ proximis noxiorum
 reatu somnis & crimen eos respiciat sacerdotes. Qui uel ista comittunt
 uel comittuntur minime publicando prauis excessibus se fauere signi
 ficant. si tamen sacerdotum iam sint uocabulo nuncupandi qui deligati
 sibi relegionis officiu. sic p̄sternere moluntur ut imperuer sa queq;
 p̄fana que deliuet sine ulla respectu regule xpianę p̄cipua funesta
 sectentur. Cūque scriptam sit minima que spernit paulatim de cadit.
 Quid e talibus efamandu qui in mensis ac multiplicibus prauitatu mollibus
 occupati. In gentem ramamultamodis impulsionibus edider. Quae non
 solum ipsos uideatur obruere sed eccles uniuersis mortifera sinon sanentur
 inferre p̄niciem. Qui hac exercere sunt ausi sed & iam qui actenus cognita
 nliuer sub honoris p̄p̄ria se uacere dispendio. sinon quanta poss celeritate
 festinant. ut loetalia uulnera competenti medicationes curentur. Quo
 enim more teneant iurapontificu. qui pontificalibus excubus eatenus
 inuncta dissimulant. ut contraria domuidi cui p̄sident potius operent.
 quantumq; apud dm̄ possent. si hi omni conuenientia p̄curarent tantum
 quid mereantur aspiciant. cum exetrali studio sectem ad uer sa
 & qua si magis haec regulasit que ecclesia debeat gubernari. sic quic
 'quid e ecclesiasticis inimicu regulis perpetratur. cu & sicognitor

habebit canones unusquisque pontificū non temerata debuerit
 tenere custodiat. & si forsitan nesciebat consulere fidenter spontuerit
 scientem ignorantem quomagus excusatio nulla succurrerantibus.
 Quia nesciens proposuit seruare quod norat nec ignorans curauit nosse quod
 gereret. **QUO IN UNANIMISQUE ECCLESIS**
 cui episcopi presbiteri quattuor tamen de re diti quam de oblatione fidelium fieri debent
 portiones ut una sit episcopali ad clericorum tertia pauperum & quarta fa
 bricis ecclesiasticis amplectatur. **XXVII.**

Quattuor autem tamen de re diti quam de oblatione fidelium partem unam libere
 ecclesie facultas admittit. sicut dudum rationabiliter est decretum
 conuenit fieri. portiones quarum sit una pacificis altera clericorum
 pauperum tertia. Quarta fabricis ad aplicanda de quibus sicut sacerdotis
 inter erit integram ministris ecclesie. memoratam dependere quanti
 tatem. si quis ultra delegatum sibi summam nihil insolenter nouerit
 expectandum euero quae ecclesiarum edificis attributa sunt. huic operi uera
 citer progat a locorum doceat instructio instauratio manifesta sanctorum.
 quia nefas est. si sacris sedibus defatigatis in lucrum suum presbiteri impendia his
 designata conuertat ipsam nihilominus adscriptam. pauperibus por
 tionem quamuis diuinis rationibus se dispensasse monstraturus esse.
 uideatur. tamen iuxta quod scriptum est. ut uideant opera uera bona & glori
 ficent patrem uerum qui in caelis est. Oportet & iam presentia reformatione
 predicari & bonae fidei praedicationis non taceri. **QUO EPISCOPUS PRESBITERI**
 & diaconus a quocumque clerico ueraciter accusatus quia contra haec
 constituta fecerit potest sine dubitatione procelli sui & iam honoris episcopi
 periculum subiturus si haec omnia ecclesiarum noscenda tacuerit.

XXVIII. **Q**uapropter nec clericorum quisquam si huius offensa futurum considerat in
 munem. si in his quae salubriter sequenda de promissis sunt. siue episcopi
 siue presbiteri seu diaconum uiderit excellenter non potius ad aures nostras
 deferre curauerit probationibus dumtaxat competenter exhibitis
 ut transgressoris ultio fiat. & ceteris interdictio delinquendi.

finiunt epistēt pap̄ gelasi.

Suero modis omnibus erit unusquisque pontificū. ordinis & honoris
elisor. sicuiquam clericorū ueleccles totius auditui haecputauerit
suprimenda. Dat. v. id. martiarum asterio & presidio & aliamanu.

conss. **E PLT PAP ANASTASIOURBIS ROME**
ad imperatorem anastasio propace ecclesiarum gloriosissimo
& clementissimo filio anastasio agusto anastasio sept.

Succedit Gelasio
Anastasio II.
anno 496.

Ex ordium pontificatus mei primitus oblata populis pace pnuntio conse
quentē profide catholica humilis pietatitue praecator occurro. In
quorū primum mihi diuinū fauorem pro prinquasse confido. Quod con
sonantia in mea augustissimi nominis tui n̄dubiū praestat auxilium. ut
sicut p̄celsum uocabulum pietatitue p̄ uniuersas gentes toto orbe p̄fulgēt.
Ita p̄ ministeriū meū humilitatis sicut semp. ē. sedes beatissimi petri in
uniuersali eccles̄ ad signatum sibi ad n̄dō teneat principatum. Nec p̄t
unū mortuū diutius unica illa salutaris desup̄ contexta p̄ totū. maleforas
patiatur incertum. Quae sola indiscissionem p̄ firmitate suu uenire non
potuit cui & iam impriuate utatantū circa sincere re religionis studium
fuit ut sicut fama certissima celebrauit. Memom agis uel inter preci
puos sacerdotes p̄fixas asc̄is patribus regulis eccles̄ custodis sedicatur.
qd̄ sem̄ studium cū maiestate imperii creuisse confidimus. **qd̄ p̄ xp̄o**

fungatur legatione dum p̄ pace r̄ catur ecclesia.

II

Legatione itaq; fungimus p̄ xp̄o ne eos p̄t̄ offensionem uel scandalum
patiamini publice nominari. quorū merita uel actus illū iudicem
latere non possunt. In cuius iam sunt iudicio constat nec illic potest
inter serere in corpore mortali adhuc temeraria p̄sumptio. In quo non
solū confessio facit aperta merita singulorū. sed & iam silenti ipsius
n̄ potest latere secretū. n̄ que & p̄ decessor n̄ pap̄ felix. sed & iam
acutus illic p̄culdubio s̄ ubi unusquisque sub tanto iudice non potest
p̄ sedere sui merita qualitate. **qd̄ n̄ s̄ i t e m e r e**

Iudicandum de his qui iam addm̄ migrauerunt.

II

Itaq; monente nos beatissimo paulo ap̄to ne qd̄ sit in hoc offendiculum

in ecclesiam dum quod facere non possumus debet quoniam transierint
iudicare conemur. obseruandum esse tranquillitatem tuam cognoscat.
Nam in debet quiderebus ad deum solum pertinet iudicare presumunt.
Nemo enim nisi sibi uiuit & nemo sibi moritur. siue enim uiuimus
domino uiuimus siue morimur domino sumus. In hoc enim Christus resurrexit
amortuus ut & uiuorum & mortuorum dominetur. tu autem qui iudicas
fratrem tuum aut tu quare spernis fratrem tuum. omnes enim statuimus
ante tribunal dei. scriptum est enim. uiuoenim dicit dominus. quoniam mihi flectet
omne genu & omnis lingua confitebitur deo. Itaque unusquisque nostrum pro se
rationem reddet deo. non ergo amplius inuicem iudicemus. sed hoc iudicate
magis ne ponatur offendiculum fratri uel scandalum. monetur
beatus apostolus ne de his nobis presumendo iudicium. De quibus nemo potest uerius
ut melius iudicare quam deus. In hoc sibi quippa temerarius ausus
usurpauit. & propter hoc pax atque unitas ecclesie dissipetur. Nam & in regnorum
libro dicitur non quomodo uidet in facie dei aut uidet in corde. Item in
paralipomenon libro primo. & pater salomon scit deum patrum
tuorum. & seruum illi in corde perfecto & anima uolente. Quoniam omnia
corda scrutatur dominus & omnem cogitationem nouit. Item in ezechiel
haec dicit dominus. sic dixistis domus israhel. & cogitationes spirituum non ui ego.
unde & de deo iudice dicitur. In euangelio sciens autem ihesus cogitationes
eorum dixit eis. Quid cogitatis mala in cordibus uestris. **UT SPECIALITER**
in ecclesia nomen taceatur acacii.

III Precamur itaque clementiam uestram ut specialiter nomen quod multas ex
causis scandalum uel offendiculum ecclesie concitauit speciali appella
tione taceatur. cum sicut diximus in generalitate sacerdotum uniuscuiusque
meritum illum iudicem latere non possit. Quid cuique tribuendum sit pro
estimata dispensatione meritorum. Cui soli cogitationes quoque
manifeste sunt. Quantos uero excessus atque presumptiones habuerit.
acacius ne demeritis pro singula suggerere fortasse uideatur onerosum.

criscomio uel etiam germano fratribus & coepiscopis quos misimus
ad serenitatem tuam de causis singulis ac acui qualis fuerit instructionem
plenissimam dedimus clementerque specialius recensendam si hoc piezta
tue placuerit. Curiosius indigare - nemaliquo suggestionis hinc
ueritas defuisse uideatur - ut pro diuina sapientia auram perspicuae
uidere possitis nisi superbia uel elatione sedis apostolice in accatum
talem processisse sententiam. sed facinoribus certis quantum nos extra
illum iudicium quod solum falli non potest estimamus. Telomagis
diuinitatis extortam. **quod MAGNOPERI CONTENTIOSITATE CAUENDA**

III Nos uero humiliter supplicanter contra uersam in ecclesie remanere
nolumus. Cum magis uitanda contentio sit sicut dicitur in puerbis.
Odium suscitatur contentio. Omnes autem qui non contendunt preterit amicitia.
Nam & apud achorinteos cum enim sint inter uos emulationes & conten
tiones. Nunc carnaliter estis & scilicet hominem ambulatis. Item ad phili
pensenses. si que ergo consolatio in christo si qua ad locutio caritatis si qua
societas spiritus si qua uiscera & miserationes implete gaudium meum.
Ut id ipsum dicatis omnes eandem caritatem habentes nihil pro contentione
neque pro inanem gloriam. sed in humilitate mentis inuicem estimantes
sibi & ipsos superiores nisi sua singuli respicientes sed aliorum.
ITA ALEXANDRINOS IMPERAT
ad moneat ad fidem sinceram & pacem redire catholicam.

IV Hoc tam precipue in sinu serenitatis tue gloriosissime & demeritis
sime filia auguste ut cum cause alexandrinorum putauerint piissimis
auribus uris ad sinceram & catholicam fidem eos auctoritate sapi
entia. Diuinisque uris monitis redire faciat. Nam quid tenendum sit
in re legione catholica. scilicet definita patrum & predicatione omnium
sacerdotum qui in ecclesia floruerunt. si hoc quoque preceperitis scientibus
in memoriam transmittendo renouauimus. Ignorantibus ad
discendum pro officiorum instructionis offerimus. ut nulla ex hac
ingentorum iactantia uel prauidas audiatur. **AMONETUR**

Imperator ut constitutus apostolice sedis obtemperet &
 illud uero peculiarius p amore imperii ur̄i & beatitudine quae
 consequi poterit regnū p apostolico officio p̄dicamus. ut sicut de cō
 & ipsi sēs dicat montanisim̄i oboedientia p̄dicator ut bona omnia ur̄a
 rem publicam consequantur. sicut in exodo p̄mittitur. si audieris uocem
 dñi dī tui & que placem feceris coram ip̄o. & obaudieris p̄cepta eius
 & custodieris omnem iustitiam eius omnem infirmitatem quam in
 portauit egyptus non importabo in te. Ego enim sum dñs qui saluum
 facio te. & illic iterū tuba potentissima canitur. & nunc israhel
 quid dñs dī tui potulat a te aliud quam ut timeas dñm dñm tuum.
 & ambules om̄i iustitias eius & diligas eum & seruias dño dō tuo ex toto corde
 tuo & ex tota animatua. Custodire p̄cepta dñi dī tui & iustitias eius quas
 ego mando tibi. haec me suggerentem frequentius non spernat pietas
 tua ante oculos habens dñm in euangelio uerba qui audit uos me audit.
 & qui uos spernit me spernit. & qui me spernit spernit eum qui meminit.
 Nam & apostolus concinens saluatoris nr̄o ita loquitur. Quapropter
 qui haec spernit non hominem spernit sed dñm qui dedit sp̄m suum sem̄
 in nobis. pectus clementis ur̄is sacrarū. ē. publice felicitatis ut per
 fantiam ur̄am quam uelut uicariū p̄sidere iussit in terris euangelicis
 apostolicisque p̄ceptis. p̄dura superbia resistatur. sed p̄ oboedien
 tiam que sunt salutare compleantur. **Q̄D E O S QUOS P̄D̄**
 nationem suā uel baptizauit uel ordinauit accacius nulla portio lēnis adtingat.

VII Nam sēct̄ ecclesiae catholice consuetudinem sacratissimū serenitatis sue
 pectus agnoscat. quod nullū de his uel quos baptizauit accacius uel quos
 sacer dotes siue leuitas sēct̄ canones ordinauit. Ulla eos ex nomine
 accacii portio lesionis adtingat. quos forsitan p̄ iniquum tradita
 sacramenta gratia minus firma uideatur. Nam & baptismum quod
 p̄culsit ab eccles̄ siue ab adultero uel a fure fuerit datum. ad p̄
 cipientem munus puenit in libatum que uox illa que sonuit per
 columbam omnem maculam humane pollutiones excludit.

finiunt episcopi papae anastasi.

Qua declaratur addicitur hic est qui baptizat in spiritu & igne. nam
suisibilis solis in aetheris cum per loca facta dissima transeunt.
nulla contactus inquina-tionem maculantur. multo magis illius qui istum
uisibilem fecit uirtus nulla ministerii indignitate confertur graui.
Nam & iudas cum fuerit sacrilegus atque fur quicquid egit inter apo-
stolos per dignitate commissa beneficia per indignum data nulla ex hoc
detrimenta senserunt. Declarante hoc ipse dñs manifestissime uoce.
scribe inquit & pharisei super cathedram moysi sedent quae dicunt facite
quae autem faciunt facere nolite. Dicunt enim & non faciunt. Quicquid ergo
ad hominum pro uictum qui libet in ecclesia minister pro officio suo uideatur
operari. hoc totum contineri implendo diuinitatis affectum. Ita ille
per quem Christus loquitur paulus adfirmat. Ego plantaui apollo rigauit
sed deus incrementum dedit. Ita quae neque qui plantat. est aliquid neque qui
rigat sed qui incrementum daturus. Ad eo autem non queritur quis uel qualis
predicet sed quem predicet ut inuidos & iam bene Christi predicare confirmet
quo malo diabolus ipse delectatur est. & hoc ipso predicare non desinit.

Q^UOD MALO BONA MINISTRANDO

sibi tantummodo noceant nec ceteris sacramenta cum maculant.

VIII

Ideo ergo & hic cuius nomina dicimus esse reticendum. male bona ministrando
sibi tantum nocuit. Nam in uolabile sacramentum quo per illud daturus est. alius perfectionem
suae uirtutis optinuit. Quae qui est aliquorum intantum se extendens curioso
suscepit. Ut in imagine Plato a papa felice iudicio postea inefficaciter
in sacramentis accacius usurpauit egisse. haec inde eos metuere.
Qui uel in consecrationibus uel in baptisate misteria tradita susceperunt
ne inrita beneficia diuina uideantur meminerint. In hanc quoque
partem similiter tractatum pro ualere superiorem. Quia non sine usur-
pationem sacerdoti ad iudicatus hoc egit iniquitate sua obanentibus
misteriis in hoc quoque alius reatibus persona non nocuit. Nam ad illum
peruenit quae taba dauid ita canitur. uerum tamen dominus conuasauit capita
inimicorum suorum uerticem capilli perambulanti indelicat fuit.

Nam supbia semp sibi non alius facit ruinam - quod uniuersa scripturarū
 celestium testatur auctoritas - sicut & iam p̄ sp̄m sc̄m dicitur in p̄ph̄a. Non
 habitauit in mediis domus in eę qui facit supbiam - Unde cū sibi sacerdotis
 nom̄ iudicauerit condemnatus in ipsius ueracem supbie tumor inflatus ē.
 qui non popularis quin miseris donū ipsius sitiebat exclusus ē. sed anima
 sola illa ē. que peccauerit iusto iudicio pprie erit obnoxia. Q̄d ubique
 numerosa scripturarū testatur instructio - unde remotas hominum studis
 siue uer sitis in hac adhuc p̄fena fragilitate positōrū secū p̄cetrās ad uisu
 & ueritate imperiali offerentē dōnrō - unā catholicā ecclēsiā & apostolicā
 quā hoc solū ē. in quō nō solū in terris sc̄d & iam in celo triumphare sine fine
 possit. subscriptio om̄ p̄d̄s regnū & salutē tuā p̄petua p̄tectione custodiat.

Gloriosissime & dem̄tissime semp auguste. EX ILLC̄ EPS̄ IL PAP̄ ANASTASII.
INCIPIT PAULINI UC̄ DIE KR̄TR̄
 martiarum in basilica beati petri ap̄t̄i sinodo presidenti beatissimo
 papa symmacho fulgentius archidiaconus. dixit.

ii Paulinus
 V.C. uelut Rom
 Confel. cum
 Ioc̄ Ilystia
 successore Anasias
 qui 2. m̄ annos
 sederat. 498.

Beatitudinā directas antehac p̄prouincit auctoritatibus frequentē
 italie sacerdotū synodū conuocauit - quorū p̄sentia in uisū uidetur
 oculis constituta - p̄unc beatitudinā quae ad ecclēsiac̄as indemni
Azates uel ad pacē totius ecclēsię p̄tinent siue concordiam dignē & ur
 tractabilē ordinare acclamātū ab omnibus ep̄is & p̄b̄is ex
 audixp̄e symmacho uita. Dictū ē. x. cuius sedem & annos dictum ē.
 VIII. ut facias rogamus dictū ē. x. **S Y M M A C H U S**
 ep̄is. ecclēsię catholice urbis rome dixit.

Coniliū dilectionis ur̄e neglecta hiemis asperitate sollicitudo nr̄a per
 ecclēsiastica indemnitate sp̄cialit̄ congregauit - ut ep̄iscopale ambitū
 & confusionis incertū uel popularem tumultū quem sub reptationem
 constat exortū. Cōmunicato pariter tractatu in futurū possumus robuste
 ac uacitē amputare atque ideo caueamus in p̄p̄t̄u nē sub uersio
 discipline aut audacia p̄sumtū gesta ad temptare similia - & paridona
 tione tractemus ex p̄s̄is scilicet sententiis san cientes. quidē ea.

romani ep̄i ordinatione debeat custodiri. uniuersi ep̄i ut p̄bider̄
 ut fiat rogamus dictū ē. x. ut scandala amputentur rogamus. d̄. viii
 ut ambitus extinguitur rogamus. d̄. xii. ex audix̄ p̄e symmachouita.
 d̄. vi. cuius sede & annos dictū ē. v. ut de p̄sentia fiat dictū. est. x.

SYMMACHUS EP̄S DIXIT.

II Quoniam fraternitas ur̄a p̄uisionis ur̄e suis exortationibus incitauit
 & parilem circa eccles̄ & tranquillitatem d̄n̄i contemplationē animū
 prestat. sicut p̄fatus sumus deliberatione in p̄sentia habita quid placeat
 ex omnibus ur̄is informate sententia que in hoc uenerabili concilio per
 ecclesiastica recitentur officia. Cumque surrexissent & paulo post iterū
 cum seclisissent emilianus notarius synodidē creta uulgauit.

III Prop̄i frequentes ambitus quorū eccles̄ nuditatem uel populi conlisione
 que molesta in competenter ep̄iscopatū desiderantium generauit habi
 ditus ut extinguitur futuris p̄sumptio. Tam pernicioſa temporibus
 constituit sc̄a synodus. ut si quis p̄b̄t audiac̄ aut cl̄er̄s papa in colome
 & eo in consilio aut subscriptionem p̄ romano pontificatu commodare
 aut p̄tatio p̄mittere aut sacramētū p̄bere temptauerit. aut aliquid
 certe suffragium polliceri. uel de hac causa p̄ribatis conuentaculis
 factis deliberare atque decernere loci sui dignitatem uel cōmunionē
 priuetur. uniuersa synod̄ surgens adclamauit. ex audix̄ p̄e symmacho
 uita. d̄. x. hic pax cum symmacho. d̄. xv. cuius sede & annos dictū ē.
 viii. parise ueritate ferendo eo qui hoc uiuo. sicut dictum ē. pontifice
 quolibet modo fuerit ambisse. conuictus aut certe temptasse omnib:
 pariter huius culpe reis anathematis poena plectendis.

SYMMACHUS EP̄S DIXIT.

Ergo uniuersitati placet & ab omnibus recognoscitur ut p̄batur
 ista sententia. uniuersa synodus dixit. placet. & qd̄ omnibus
 placet fiat. **SI QD̄** absit transitus pape inopinatus euenerit.

Vt de sui electione successoris ut supra placuit n̄ possit antedecernere.
 si quidem in unum totius inclinauerit ecclesiasticis ordinis electio am.

secretur.

Electus ep̄s si enim ut fieri sol & fudiacoeperim eē diuersa eorū
de quibus certamen emerferit uincat sententia plurimorum. sic
tamen ut sacerdotio careat qui captus p̄missione n̄recto iudicio
delectatione decreuerit. synodus dixit placet dictū ē. de te. **PP**TER
occultas aut fraudes & conurationes.

Secretus insidias quas huius sententia destructionis consequitur. si quis
ad ecclesiam faciam pertulerit notitiam. Consilia eorū qui contrahanc
synodū de pontificali egerit ambitu & rationabili p̄batione conui
cerit participes actionis huiusmodi n̄ solū purgatus ab omni culpa sit
sed & iam remuneratione qua non indigna sit subleuetur. uniuersa
synodus surgens adclamauit placet om̄a & adiecit. Ex audix̄ p̄
symmacho uita dictū ē. xxx. ut ita seruentur rogamus. d̄. x. ut
nullus aliter ad ep̄iscopatum romanū deinceps ueniat p̄camur. d̄. x.
ut decreta nr̄a confirmes rogamus. d̄. x. **S**YMMACHUS
ep̄s ecclesiae catholice urbis rome dixit.

Acdamnationes ur̄as synodique iudicium p̄sentia gesta suscipient
& adiecit. ea que ad sopiendo superternose p̄sumptionis errores
uel infenserebus ecclesiacis egritudinis morbos quibus uniuersalis
afficiebatur eccl̄s deliberatione re legioni congrua paci que conseruit
firmitatem p̄petem. socientur ut prestantē dō quem cūsto dem rerū
constat bonorū synodalis ordinatio uigeat atq; om̄s sine per sonę
alicuius distinctione plectetur & subscripser̄.

Caelius symmachus ep̄s. sc̄e ecclesie catholice urbis rome hic consti
tutus synodalibus amep̄batus atq; firmatus consciens subscripsi syno
dalibus confutatus atque in hac me p̄fiteor manere sententia.

Caelius bonifacius ep̄s. eccl̄s beliter nensis subscripsi & consensi
synodalibus confutatus atque in hac me p̄fiteor manere sententia.

MENSENSI CUM ANUS.

Rufinus. canusinus. Crisconius. tudartanus. uitalanus. parmensis.
Serenus. numentanus. Iustus. acerotanus. Clarus. alfanus.

Clarus. alfanus. basilinus. tollenatus. Uitalis. fundanus.
 Detus. triumtabernis. Innocentius. mibanatus. Ualentinus. amicitius.
 bassus. ferentinnouus. Uitalis. fanestris. Uitalianus. rosolanus.
 maximus. bletanus. Constantinus. capuanus. benignus. aqueuuenis.
 fortunatus. suessanus. pallidius. sulmontanus. Uindemius. anteanus.
 Constantius. utriculanus. Iohannis arminensis. Germanus. pipau
 rensis. martyr. terracinesis. candidus. taburitanus. Laurentius.
 tribensis. Uitalanus. harmensis. serenus. numenzanus. Iustus.
 aceronanus. adeodatus. cerrensis. stephanus. nursinensis. fortunatus.
 anagninus. paschasius. uulturnensis. **FURTUNATUS**
 ep̄ ecc̄s̄ anagninis pro sanctulo. ep̄o ciuitatis signina equia sub
 scribere non potuit pro eodem subscripsi.

Valerius. calenotanus. felicissimus. forosimpronensis. Ualentinus.
 amiter ninus. pro romano ep̄o. ecc̄es. patnanatu subscripsi.
 Colonus. foroclodiensis. Epiphanius. beneuentanus. Iohannis spoli
 tanus. Constantius. benefranus. salustius. amerinus. Lucanus.
 tarquinensis. molosensis. canalicellensis. florenus. plestanus.
 Maximianus. subaugustinus. fortunatus. fulgentianus. Iohannes.
 uuonensis. Gaudencius. tadinatus. mercurius. sutrinus. felix.
 nepesinus. serenus. nolanus. Lucipius. putolanus. Timotheus.
 abellinatus. rosarius. surenanus. stephanus. neapolitanus. ROSA
 RIUS ep̄. pro fratre meo ur̄sa ep̄o subscripsi. Gaudencius. uulsi
 nensis. ITEM gaudencius ep̄ uulsinensis. p̄proiectio. ep̄s̄
 foronouano. Quintus. teanensis. gaudencius. salernitanus. bella
 tore. hofacensis. Marius. uernicium. lampadius. urbisalpiensis.
 Adeo datus. forminensis. ur̄sus. stabianus. saturninus. herdonianus.

SUBSCRIPSETEPI NUMERO. LXXIII.

Caelius. Laurentius. archip̄b̄t̄. ut paxide. HIC subscripsi.
 & consensu. synodalibus. constitutus atque in hac me p̄fiteor manere
 .sententia. Iuanarius. p̄b̄t̄. ur̄. uesane. marci. p̄b̄t̄. ur̄. sc̄caelis.

Gordianus. p̄b̄t. t̄c̄. pammachi. petrus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i clementis.
 Urbicus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i clementis. paulinus. p̄b̄. t̄c̄. iuli. ualens. p̄b̄.
 t̄c̄. sc̄e sabine. petrus. p̄b̄. t̄c̄. chrysogoni. soranus. p̄b̄. t̄c̄. uestane.
 Asterius. p̄b̄. t̄c̄. pudens. Iulianus. p̄b̄. t̄c̄. pudens. felix. p̄b̄.
 t̄c̄. equit. Redemptus. p̄b̄. t̄c̄. gr̄isogoni. Proieccius. p̄b̄. t̄c̄. damasti.
 Iouinus. p̄b̄. t̄c̄. emiliane. bonus. p̄b̄. t̄c̄. crescentiane. pacasus.
 p̄b̄. t̄c̄. eusebi. Iohannis. p̄b̄. t̄c̄. pammachi. sebastianus. p̄b̄. t̄c̄.
 nicomedis. marianus. p̄. t̄c̄. cyriaci. Epiphanius. p̄. t̄c̄. sc̄i mathej.
 feruicidij. p̄r. t̄c̄. sc̄i clementis. Opilio. p̄b̄. t̄c̄. festane. petrus. p̄b̄.
 t̄c̄. crysogoni. Romanus. p̄b̄. t̄c̄. agride. marcellinus. p̄b̄. t̄c̄. iuli.
 Dominicus. p̄b̄. t̄c̄. crescenti. Abundantius. p̄b̄. t̄c̄. sabine. marcellus.
 p̄b̄. t̄c̄. romanus. Asellus. p̄b̄. t̄c̄. uizanas. Agatho. p̄b̄. t̄c̄. uizanas.
 sebastianus. p̄b̄. t̄c̄. equit. ualerianus. p̄b̄. t̄c̄. euseui. Anastasius.
 p̄b̄. t̄c̄. anafiare. genesius. p̄b̄. t̄c̄. nicomedis. Diomitus. p̄b̄. t̄c̄.
 emiliane. Epiphanius. p̄b̄. t̄c̄. aptorū. Aconcius. p̄b̄. t̄c̄. fasciole.
 Agapitius. p̄b̄. t̄c̄. aptor. paulinus. p̄b̄. t̄c̄. fasciole. Adeodatus. p̄b̄.
 t̄c̄. equit. benedictus. p̄b̄. t̄c̄. giu. Dominicus. p̄b̄. t̄c̄. priscę. Redemptus.
 p̄b̄. t̄c̄. agride. seuerus. p̄b̄. t̄c̄. iuli. gai. stephanus. p̄b̄. t̄c̄. marcelli.
 Crescentio. p̄b̄. t̄c̄. aptor. Julianus. p̄b̄. t̄c̄. anastasię. sepaminus.
 p̄b̄. t̄c̄. iula. cyprianus. p̄b̄. t̄c̄. marci. Epiphanius. p̄b̄. t̄c̄.
 fasciole. bonifacius. p̄b̄. t̄c̄. cealie. Petrus. p̄b̄. t̄c̄. praxedis.
 timotheus. p̄b̄. t̄c̄. marcelli. hilarus. p̄b̄. t̄c̄. lucine. Victorius.
 p̄b̄. t̄c̄. sabine. Laurentius. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i laurenti. Eutiches.
 p̄b̄. t̄c̄. emiliane. Julianus. p̄b̄. t̄c̄. anastasię. marcus. p̄b̄. t̄c̄.
 lucine. uincemalus. p̄b̄. t̄c̄. crescentianę. Abundius. p̄b̄. t̄c̄.
 marci. uenancius. p̄b̄. t̄c̄. marcelli. stephanus. t̄c̄. eusebi.
 paulinus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i laurenti. **SUB** scripser' p̄bi. numerum.
 LXVII. sub scriptio diaconorum.

Cyprianus. duc' sc̄e eccl̄is. romane. reg' vii. his sub scripti
 & consensi sinodalibus constitutus atq; macme p̄fiteor.

manere sententia Anastasius diae. regionis prime subscripsi.
 Citonatus diae. regionis v. subscripsi. Joh diae. reg. ii. subscrip.
 Tarrentis diae. regionis prime. subscrip. tertullus diae. regionis
 quartae subscripsi. **EXEMPLAR** confectum facta adomno
 symmacho papa de rebus eccl. conseruandos. flauio eueno. uel
 iuniore sub die. viii. iduum nouembrium. in basilica beati petri
 apostoli residentia uenerabili uiro papa symmacho. unacum
 uenerabilibus uiris. Laurentius maximo. petro. laurentio.
 Emilianus. tigrido. felice bassiano. cresconi. pacatiano. be
 pigno. rufentio. Innocentius. iohanne. maximo stephano.
 Iohanne. sereno. eulalio. procule iano. fortunato. laurentio.
 Eustachio. marciano. iocundo. candido. fortunato. felice. euano.
 helpnudo. Aprile. innocentio. mercurio. hilario. fortunato.
 concordio. asello. innocentio. stephano. geruntio. paschasio.
 uitale. memore. seuerino. hilario. uenerasio. Innocentio. casto.
 colonico. silino. maximiliano. aresthono. seuerino. propinquo.
 martyrio. ualentino. sebastiano. romano. uindemio. dulcicio.
 uictore. urso. Mercurio. asollo. seruodi. adeodato. asterio.
 marcamiano. felice. usebio. Angusto. pietcio. Chrysogono. benantio.
 Rustico. salustio. probo. amando. basilio. & florentio. EPIS
 residentibus etiam. Proiectacio. martino. Epiphanio. sebastiano.
 seruodp. obtauiano. epiphanio. anastasio. habundancius. uicomalo.
 paulino. iuliano. marcello. agathone. benedicto. crescentiane.
 paschasio. iuliano. seuero. paulino. adeodato. iohanne. timotheo.
 laurentio. hilario. adeodato. marco. stephano. benantio. petro.
 petro. chrysogono. litorio. & chrysogono. tanulo. uel maximo.
 fortunato. prbz. nec adiectione indige. plenitudo. maxime
 declericis. quos amor dominationis inuasit. & iugum discipline
 ecclesiasticae. fecit respuere. Quos propter eas. chisma fecisse
 apud uos constat. quibus misericordia tamen quãdã

mandat in uniuersis impendi sicut oportuit non negatis. si duricia
 cordis eorum non sibi adquirat poenam dum contempnit oblata remedia.
 quorum excessus enarrandum difficile est. Unum tamen quod occurrit
 uenerando ordinum in mare non differro. Dixerunt. Inter alia scriptura
 quandam in lustris memorie basilium quasi pro ecclesiastica amore
 substantie conscripsisse. In qua nullus romane ecclesie nec inter
 fuit nec suscripsit antistes. pro quem potuisset sortari legitimam firmi
 tatem. ne ego inde disputem. unde potest ut miudicare concilium.
 Requiritur & referatur in mediū ut de caone agnoscat cuius modo
 possit habere substantiam scā synodus respondit. Deferatur in
 medium ut cuiusmodi sit possit agnosci. & dum diceret ormisda
 diae recitauit. **EXEMPLAR SCRIPTURÆ**

Cum in unum apud beatū petrum apostolū residissent sublimus
 & eminentissimus uir perfectus priorio atque patricius agens & iam
 uices precelestissimi regis odoacris basilium dixit. Quamquā saudi
 urī & re legionis inter sit ut in episcopatus electione concordia
 principaliter seruetur ecclesie. nec pro occasione seditione status
 ciuitatis uocetur indubium. Tam admonitionē beatissimi patris
 papenri simplici quam ante oculos semper habere debemus. hoc nobis
 meminisse sub obtestatione fuisse mandatū. Ut propter illū trepidū
 & uenerabilis ecclesie detrimentū si eum de hac luce transire contigerit
 si sine nostra consultatione cuiuslibet celebretur electio. & cum
 legeret cresconius episcopus ciuitatis tuderane ecclesie surgens e con
 sensu dixit. hic pro pendat scā synodus ut propter missas per sonas rele
 giosas. quibus maxime cura est. de tanto pontifice in suam redire gent
 potestatem quod contra canones esse manifestum est. Item ormisda
 diae legit neque confusionis atque dispendii uenerabilis ecclesie
 sustineret & miramur. propter missas nobis quocquam fuisse temptatū.
 Cū sacerdotem super sitatem nihil debuisset adsumere quare
 si amplitudini uite uel scitate placet in columna omnia que ad futurum

Anasitar electione seruemus. hanc legem specialiter p̄ferentes quā
 nobis heredibusque nris xp̄iane mentis deuotione. sancimus. neūquam
 praedium seu rusticum siue urbanū. ut ornāmēta aut ministeria ecclēsi-
 arū que nunc sunt uelque ex quibus lib& tituli ad ecclēsiarū iure per-
 uenerit. ordinandus. & illis qui futuris seculis sequentur. Quocumque
 titulo atq; cōmēto aliena reuoluerit inefficax atque inritū iudicetur.
 sicq; facienti uel consentienti accipientiq; anathema. maximus ep̄s
 bledane ecclēsis dixit. modo sc̄a synodus dignetur edicere licet laico
 homini anathema in ordine ecclēsiastico dictare. Nudipotuit laicus sacer-
 dos anathema dicere. & contra canones q̄t̄ eī n̄ competebat constituere
 dicite uobis quid uidetur. De melius laico legem dare sc̄a synodus dixit.
 N̄ licuit. & adiecit lege sequentia ormisda diac̄ legit. & his qui p̄tium
 rusticū uel urbanū iuris ecclēsiastici fuerit consequutus. p̄ uerit se
 nulla lege ut p̄scriptioe munitū. sed si uis qui alienauerit siue que uē
 sequentur uoluntate contraria p̄tū huiusmodi alienatū reuocare
 temptauerit. Is cum fructibus restituat qui illud fuerit consequutus.
 & cū leger& stephanus ep̄s uenusiē surgens et concessū dix̄ p̄legatur.
 Ormisda diac̄ legit quam& iam poena placuit accipientes heredes
 p̄ heredesq; respicere. Inquare cui lib& clericorū contradicendi libera sit
 facultas. Iniquū ē. enim & sacrilegi inftar utque uel p̄ salute uel
 reliquis animarū suarū unusquisque uenerabili ecclēsis. pauperum
 causa contulerit aut certe reliquerit ab his quos hoc maxime seruare
 conueniat in altitudine transferatur planeque cumque in gemmis
 uel auro atque argento necnon & uesibus minus apta usibus uel or-
 natu uidebuntur ecclēsisque seruari. hac diuina n̄ poss̄. subiusta
 estimatōe uendantur & erogatio re religiose p̄ficiant. Cūque lecta
 fuisset laurentius mediolanensis ecclēsis dixit. Ista scriptura nullū
 romanę ciuitatis potuit obligare pontificem. Quia non licet laico
 statuendū ecclēsis p̄ter papā romanā habere aliqua potestatem.
 quo sub sequenti man& necessitas n̄ auctoritas imperandū maxime

cum nec papa romanus subscripserit nec alius scdm canones metropoli-
 tani legatur ad sensus. Petrus ep̄s rauenatis eccl̄s dixit. scripturę que
 in rā congregatōne uulgata est nullam uiribus sustinere manifestū ē.
 quā nec canonibus conuenit & laica non concepta p̄sona uidetur.
 maxime quā meā nullus p̄sul sedis apostolicę inter fuisse uel p̄
 subscriptione firmasse monstratur. Eulalius ep̄s syracusanę ecclesie
 dixit. scriptura que in sacerdotali concilio recitata euidentissimis
 documentis constat in ualida. prima qđ contra patrū regulas laicis
 quamuis re legiosis quibus nulla de ecclesiasticis facultatibus aliquid
 disponendi legiturum. quā ad tributa facultas facta uidetur.
 Deinde qđ nullus p̄sul sedis apostolicę subscriptione firmā docetur.
 Quod si cuiuslibet p̄uincę sacerdotis intra suos terminos concilio
 habito quicquid sine metropolitani sui auctoritate uel auctoritate
 testauerit. Irritum. eē. debere patres sc̄i sanxer̄. quātomagis
 qđ in apostolica sede non existente p̄sule qui p̄rogatiuam beatissimi
 apostoli petri p̄ uniuersum orbem primatum obtinens sacerdoti
 statū synodalibus consueuit tribuere firmitatem. Laicis licet
 consentientibus aliquantū ep̄s qui tamen pontificia quo consecrari
 probantur p̄ iudicium inferre n̄ potuer̄ p̄sumptū fuisse cognoscitur.
 uiribus carere non dubium ē. nec posse inter ecclesiastica ullomodo
 statuta censeri. III. Sc̄a synodus dixit licet secđ p̄secutionem uenera-
 bilium fratrum rōrū laurenti petri eolali cresconi maximi uel
 stephani. nec apud nos incertum habetur hanc ipsam scripturam
 nullus esse momenti. quod & iam si aliqua possit subsistere ratione
 modis omnibus in synodali conuentu. p̄ uida beatitudinis ur̄e
 sententię uari conueniebat. & irritū deduci nec exemplū
 remanere p̄sumdi quibuslibet laicis quamuis re legiosis uel
 potentibus in quacumque ciuitate quolibet modo aliquid decernere.
 de ecclesiasticis facultatibus quarū solis sacerdotibus disponendis
 indiscusse ad ōcura cōmissa docetur.

Symmachus ep̄s dixit. modo qui ad p̄sentiam ur̄am uotum mihi
 sub qualibet occasione concessit. uolo si placet rē fieri firmā quā credo
 ecclesiasticis facultatibus conuenire ut agnoscant om̄s quos in me uisus
 furor excitauit. nihil me magis fūdere quam ut saluum esse
 possit quod mihi ē. ad o sub dispensatione commissū. sed & iam
 quibus libet successoribus dñtamentibus gratū eē debeat. & ad ecclesi
 asticis custodiam patrimonii p̄tinere. sc̄a synod̄ dixit. scimus p̄ uisionē
 ur̄am necessariū studere. & ideo iurā. ē. potestate sequenda. disponere.
 Symmachus ep̄s eccl̄s catholice ur̄bis romę dixit. magna quidem
 uenerando & sacerdotali debetur cultura p̄posito cui imminet
 destitudio que rectas. non de necessitate disponere. sed quoniam in malis
 quibus aliena postulantes uitiorū mā auaricia repudiatas honest
 tatis reparabilis totum putat expedire qđ licet. & ita dum p̄d̄e
 inhiant patiente superne pietatis ab utitur expectantibus cor
 rectionem. Caelo moderante iudicis se existiment n̄ teneri. & clarū
 sit qđ apud certus in occasione rapiendi p̄cedat diuine mora sen
 tentie. sed nos qđ pastoralis cura. & ecclesiasticę ad foringit prodis
 pensatione credita ratio reddenda substantie opus ē. ut solli ciuitudinē
 nr̄am non solū ad p̄sentia sed & iam ad futura seta porrigamus.
 ne ad anime p̄re detrimenta contingat. si uero qui possum statuti debere
 innocentia p̄sumtis deliberate deliquerit cum re religiosa p̄ sint
 & nos & successoris nr̄i potestate fulciri legibus ecclesiasticis seruientes.

IIII H is ergo perpensis mansuro cum dñi consideratione decreto
 sancimus ut nullus apostolice sedis p̄sulia p̄senta die donec dis
 ponente dño catholice fidei manserint doctrina saluatoris.
 Liceat p̄ dium rusticum quantumq; fuerit uel magnitudinis
 uel exiguitatis sub p̄petua alienatione uel cōmūtionē ad cuius
 libet iura transferre. nec cuiusquam excusentur necessitas
 obtenta quippe cum non sit p̄sonale qđ loquimur nec aliquid
 clericorū uel laicorū sub hanc occasione acceptatueatur.

Romulus penetrinus. probus carmelianensis. Uindemius amicitinus.
 Candidus aburanus. fortunatus. abagninus. paschasius. uulturnensis.
 martianus. acamensis. Maximianus. perusinus. Gryfognus. albinensis.
 Cutaus. tranensis. Laurentius. uobianensis. marcus. samminus.
 Aplius. puercinus. memor. canusinus. Innocentius. forosipmensis.
 florentius. plesimensis. felix. neplestinus. Concordius. metanatus. Amand.
 potentianus. ueneriosus. pellenis. bonifatius. foro flammensis. sebas-
 anus. syranus. rusticus. bur-sentanus. uenantius. synogalliensis.
 Uictor. dunensis. Innocentius. afernantus. aberinos. siluinus.
 uelterninus. Iustus. signiensis. Areston. ostensis. augustus. lipartianus.
 felix. nepesinus. p. urso. Asterius. aquinatus. propinquus. trebiatis.
 Eusebius. fanestris. & romanus. pumentanus. Uindemius amicitinus.
 candidus. aburanus. helpidius. fortunatus. fulgenatius. p. culeianus.
 sepinatius. fortunatus. abagnus. paschasius. uulturnensis. marcianus.
 acamensis. maximianus. perusinus. crisognus. albinensis. Cutaus.
 tranensis. Laurentius. uobianensis. siluinus. uelterninus. Areston.
 ostensis. felix. nepesinus. p. urso. propinquus. trebiatis. & romanus.
 numentanus. Colonius. forocludiensis. helpidius uoliter-ninus.
 pietus. forinoui. ueneriosus. polensis. bonifatius. foro flammensis.
 sebastianus. syranus. rusticus. bur-sentanus. uenantius. sinogaliensis.
 uictordunensis. Innocentius. afernantus. tiberinoru. iustus.
 signiensis. Augustus. lipartianus. Asterius. aquinatus. Eusebius.
 fanestris. **RUFIO MAGNO PAUSIO**
 auieno ué conf. sub b. d. i. a. m. . x. x. t. nouembrium.

Quarta synod. habita romæ palmaris scâ synod. apud urbem
 romam ex pcepto gloriosissimi regis teuderici ex diuersis
 regionibus congregata in xpî nomine dixit. Cū ex diuersis
 p. uincis ad urbem romam conuenire sacer. dotes regia pcepisset
 auctoritas. ut de his qui at uenerabile papa. symmacho apostolice
 sedis p. sili. ab aduersariis ipsius dicebantur in pingi scâ concilium.

iudicari & liguriae emiliae uel uenetiarii episcopi quos ad praesentiam principis spei ianensis ductos adtraxit. Consulimus regem in uoluntate necessitatis consolandi. quod hos uoluisse & etate factos debilitate corporis in ualidos causa congregari. Respondit praefatus rex piissimus bene conuersationis affectum plura ad sede papae symmachi ac abus horrenda fuisse plagam & in synodi oportere si uera esse inimicorum eius obiectio iudicatione constaret & memorati pontifices quibus alligandi imminere occasio. suggerere ipsum quid dicebatur in petus debuisse synodum conuocare. scientes quia eius sedis primus petri apostoli merito uel principatus deinde secuta iussione domini conciliorum uenerandorum auctoritas singularem in ecclesia tradidit potestatem. nec ante dictam sedis auctoritatem minorum subiacuisse iudicium in positione simili facile forma aliqua testaretur. sed potissimus princeps ipsum quoque papam in collegenda synodo uoluntate sua litteris demonstrasse significauit. A mansuetudine eius pagine postulate sunt quas ab eo directas constabat has dari sacerdotibus sine tarditate constituit. Uel quicquid in eodem negotio actum scriptis romam ex diuersis terrarum uel re regionum partibus dissequutione peruenit. & dum uenerabilis collectione de incipiendo haberetur negotio per ut poscebat causa tractatur.

Sed papa symmachus basilicam iuli in qua pontificum erat congregatio per uenit curae celestes ingressus est. & de euocatione synodali demeritissimo regi gratias retulit. & rem desiderii sui euenisse testatus est. Causa ergo de sacerdotum animis que de concilio nondum firmato tristitia ministrabat. Abscissa est auctoritatem ordini colligendo sicut poscebant ecclesiae statuta in omnium qui ibidem conuenerant episcopi praesentia se dare professus est. sperans ut uisitator qui contra re legione contra statuta ueterum uel contra regulas maiorum a parte cleri uel aliquibus laicis fuerat postulatus. Ex ordinatione antea sicut decebat sanctum propositum prima fronte cedere. & roma que super gestiones inimicorum suorum amiserat potestatem eius.

ab honorabili concilio redderentur. & tanaloci p̄sul legaliter
 prius statui pristano redderentur & tunc uenire & ad causam. & sita
 recte uideretur accusantū p̄positionibus responderet. Digna res
 uisa ē. maximo sacerdotū numero atque mere retur effectū. Decernere
 tamen aliquid synodus sine regia notitia n̄ p̄sumpsit. sed suggestio
 iusta p̄legatorū negligentia non meruit sed uota responsū. Iussu ē.
 regis p̄ceptionibus papa symmachus ante patrimoniū uel ecclesiarū
 quas amiserat receptione cum impugnantibus suis indisceptione confligere
 qui potestatis suę priuilegia & quae p̄ conscientiae quantū iuste p̄sumamus
 emendatione sūmiserat p̄ethacuoluit uicere sumere. sed dum esset synodū
 in hierusalem basilicam sessoriam palatii constituta aliquibus sacer
 dotibus uisum ē. uel bellū quem accusatores parauerant qui cotidie
 seditionibus appellabant susciperetur. A synodo in quo suscepto duo
 erant quae uel ueritati inimica essent uel ipsi quantū ostenditur
 conuentus ecclesiastico p̄posito repugnare. Unum quia dicebant
 crimina memorata superius symmachipapae apud regia constitutis
 senociā qd̄ filium. eēt. declarauit. p̄ enim quas in nouam causam
 audientiae commississet sicut conscientiam conuictū de errore solam
 seire expectare sententiam. Aliud qd̄ p̄ seruos de his qui obieci bant
 se eum loquebantur posse conuincere. Ad tendes ut ipse mancipia
 traderet. Quibus tantū illi asseriebant possit in iudicatione super
 aliquae res canonibus & ipsis publicis erant legibus inimica. Cum
 patrum statuta sancissent ut quos ad accusationē legi seculi n̄
 admitant. In iudicandi incognitione t̄ ad sequendi aliquid dele
 ganda. eē. licentia. & dum inter ista quae essent facienda trac
 tantur. p̄ fatus papa diceret occur rebat qui ueniens ab inru
 entibus turbis gmulorū suorū ita tractatus est. ut multos p̄byter
 quicum ipso ierant p̄cedem ipsam oras fuisset occasio. & recentū
 adhuc uesigia uulnerū in iustis uircomis aliger nūf & sublimes
 uiriquidila & uedeulfulfus maiores domus regiae p̄spexissent.

quod secunde egressi fuerant ad beati petri ap[osto]li septa conuenerunt.
 In ista acas & rebus uaria confusione turbatis. Iterum nos ad
 iustitiam contulimus principalem scienter diuinitatem ppriam
 regere dnm. Quae ad italie gubnacula ipsa prouideret. Cuius mansue
 tudini omnia per relationis serie sicut res poscebat ingessimus. Ita
 manentes & iam se penominati papam postcedem cui subiacerat cu
 suis si uoluntate rursus habere & ex eundi adiudicium fuisse comonitu
 sed allegasse eum per directos episcopos mandata canonibus sibe
 concessisse affectu purgationis sue culmen humiliat. Quantis periculis
 poene fuisse oppressos dominum regem habere. quod uell & faciendi
 se inter iniustitiae retinentem. statuas canonicas non posse compelli. ad hec
 serenissim rex taliter do aspirante respondit. In synodali esse arbitrio
 in tanto negotio sequenda p[ro]scribere. nec aliquid ad se p[ro]ter reuerentia
 de ecclesiasticis negotiis p[ro]ponere. Comittens & iam potestate pontificum
 ut siue p[ro]positum uellent audire negotium. si uenollent qd magis putarent
 uale deliberarent. Dum modo uenerandi p[ro]uisionem concilii pax inciuitate
 romonaxpianis omnibus quaetum iuste offeratur di mandata con
 plentur. Italie siue dare rectorem agnoscentes nullu nobis laborem
 alium remansisse. pusidiffidentes cum humilitate p[ro]positanri ad con
 cordiam ortaremur. Quia unum tante rei restabat unde do pareremus
 ut sc[ilicet] principis uoluntate inuitam. senatu amplissimu quali oportuit
 legatione desunata monentes & instruentes causas di. Ipsi uis esse deno
 comittendas qui ualeat cor. pus occidere & animam uicere in gehennam.
 Quid dicit mihi uindicta & ego retribuam apud quem conscientia nuda e.
 cui n[on] abscondentur occulta cogitare. Prudentes uiros oportere quanta
 inconuenienter & p[ro]iudicialit[er] in huius negotii principis contagissem.
 Et nos uiam p[ro] hanc quam ipso uocabant remissione peccatis n[on] aperire
 sed claudere. Qui qd dicebat maiori iudicio seruamus instruentes
 eos quia p[ro] nos xps illis innocuit. n[on] ee. obium lupin fidias p[ro] uidere
 sed pastoris. maxime quia causa p[ro] fata multos se dignabantur

cognoscere & dō satisfacere error inuoluerat. & qui non poterant
 plura sub occasione eccl̄s membra dispergi sed magis per mansue-
 tudine susaneri. sicut boninos operis paulus magister instruxerat dicens.
 Sanando esse plurimos p̄ patientiam & doctrinam. & qui cū que putantur rei
 & grauibus peccatis inuoluti. quamuis nullus ē. quid elicto careat sic ioh̄
 testatur ap̄t̄s. si dicam quia peccatum n̄ habeo m̄dax̄ sū. hostiam magis pre-
 suris hominum sus tentari. & p̄ terreri has passionet iudicia diuina suspen-
 dunt maxime cum ille a que p̄missimus inter alia de auctoria sedis obstarent.
 Quia qd̄ possessor eius. quondam beatus petrus meruit in nobilitate possessionis
 accessit. & claritatem ueterem uob̄ dat d̄ x̄pi dote rectoribus clamantes
 scriptū ē. p̄ p̄ph̄eam ex personā dī. Numquid n̄ ualeat manus mea ad con-
 sumendū eos qui errauer̄. haec eadem sepiissime sicut oportuit cōmonentes
 ut habita intentione discederent. & factum n̄r̄m qd̄ dī inspirauerat iuxta
 mandatum principis non discutere sed sequerentur sicut decebat eccl̄s
 filios nec sub hac intermissione contenderent & crescerent eccl̄s detrimēta
 que resposcebat cū festinatione succurri. & nob̄ huius celeritatis & illis
 oboedientiae necessitas imminēbat. maxime cū omnē pene plebem cernimur
 eius cōmuni inde sociabiliter adhesisse cuius nos n̄ modica cura famulabat.
 p̄ nemaliquo lauaretur errore quibus allegatis. dum dī n̄r̄i obtestatione
 decernimus harum necessitatū uel re legionū consideratione adstricti.
 & caelestis p̄ pensis omnibus que incauserant inspiratione secretis. sym-
 machus papa sedis apostolice p̄sul ab huiusmodi p̄positionibus impetitus.
 quantum ad homines respicit quia totum causis obsistentibus superius
 designatis constat arbitrio diuino fuisse dimissum. sic immunis & liber &
 xp̄iane plebis maliqua de obiectis oblatione in omnibus ecclesiis suis ad
 iussedissue p̄tinentibus cōtradat diuina mysteria quia eum ab impugna-
 torū p̄tationem p̄p̄t superius designatas causas obligari n̄ potuisse
 cognouimus. unde sed principalia p̄cepta quē n̄r̄e hoc tribuunt potestati.
 & quicquid ecclesiasticū intra sacram urbem romā uel foris iuris est
 res for̄ manus. totam causā dī iudicio reseruantet uniuersos ortamus.

ut sacram comunione sicut res postulat ab eo p ficiant . & diuinarum
 suarū meminerint quia ipse & amator pacis ē . & ipse pax ē . qui non
 pacem meam dō uob pacem eā relinquo uob & in quacūq; ex in seruatione
 nra qd non est amamus . uel nā admitat uel retractari posse crediderit ui
 deat quam diuino iudicio contentus iuratione ē . sicut de dō confidimus
 redditurus . De clerici memorate pape qui ab epō suo ante tempus alicuius
 contra regulas discesser . & scisma fecer . hoc fieri decreuimus ut eos satis
 facientes epō suo misericordiam subsequantur . & officii ecclesiastici
 se gaudeant restituti quia dñi & redemptor nī oues p ditas ab errore . Laeta
 tur inuentas . & sup pro frugū filium paternam liberalitatem caelestis
 medicator adcomodat . Quis que uero clericorū post hanc formā anobis pro
 batam quocūque sacra dō loci in ecclesia romana missas celebrare pre
 sumpsert . p̄ter conscientiam pape symmachi dum uiuere statuta canonicis
 uelut schismaticis p̄cellatur . Ista n̄ sufficiant cum dīnotacia sincere
 protulisse subscriptione episcoporum .

L Laurentius ep̄s eccl̄s mediolanensis huic statuto nrō in quo totā causā
 diiudicio cōmissimus subscripsi . Petrus ep̄s eccl̄s rauennatis huic statuto
 nrō in quo totā causam diiudicio cōmissis subscripsi . Felix terrāensis .
 bonifatius . aqueuiuentis . maximus . bleranus . Aemilianus . sauranus .
 maximus . ugentis . Cassianus . mutanensis . Gerontius . ficuldensis .
 stephanus . benusi . Laurentius . boensis . fortunatus . fulginensis .
 mercurius . sutrinus . stephanus . neapolitanus . hilarus . temptanus .
 maximilianus . perusinus . Innocentius . feranatis . Concordius .
 mesinatis . uitalis . fundanus . Castus . portuensis . Aristus . hostensis .
 martyrius . terracinesis . Uictor . lunensis . Asterius . aquinatis .
 Chrisogonus . albanensis . Amantius . potentinus . romanus .
 numentanus . ursus . reatinus . Cresconius . tudertanus . Innocentius .
 miuanatis . Iohannes . spoliannus . eustasius . cremanensis .
 Laurentius . uergomatis . eucarpus . meretape . Rufentius .
 agnatinus . serenus . nolanus . marcianus . acanus . etiacius

tranensis. fortunatus. agninus. pascasius. uulturnensis. Immo centius.
 forosi p̄hromensis. felix nepesinus. hilarus. tempuranensis. Innocentius.
 direntium aberninorū. seuerinus. tandaritanus. siluanus. ueluternus.
 sebastianus. suranus. mercurius. gaunati. felix atellanus. rufacus. baxen-
 tinus. propinquus. tribensis. adeodatus formianus. bonifatius. cameritanus.
 Iustus signatus. uindemius. anteatinus. Augustus. liparitinus. ualentinus.
 amiterminus. fortunatus. suestanus. Iocundus. agustanus. tigradius.
 tauriganus. uiccanus. ceterensis. Iohannis. armenensis. Pculeianus. sepimatus.
 Candidus. abortanus. Aprilis. lateranensis. Asellus. populonensis. memor-
 canusinus. Colonicus. foroclochiensis. helpidius. uoloternanus. Iohannes.
 turritanus. Adeodatus. siluecandede. Uenerius. palensis. Rogatus. cauro-
 metianus. serausidi. ferensis. Probus. carmerianensis. Dulcius. sciantimi.
**EXPLICIT JUSTINUS AUGUS-
 TUS HORMISDE PAPAE.**

*Hormisda
 suscepit Symma-
 cho papae anno
 514*

Quofuimus semp̄ & quosumus studio p̄conciliandis sententiis catholicam
 fidem colentium ut eodem animo cuncti uenerentur. Lum̄ indiuiduū
 trinitatis palam fecisse dinoscimur. hunc legatum ad uiam beatitudinē
 ultro ad hoc ipsū dirigentes. gratū. uis. magistrum scrinii. quoremediū
 tandem reperiat. discordus uaria certantium. hunc prout libentique
 suscipientes affectu uiros relegendissimos quos inter uentores unitatis
 ur̄a sedis apostolica credit desinandos. p̄fecto & enim tamquam
 ipsam pacem & iucundis eos oculis aspeximus. & exiensis manibus
 duximos amplectendos. quin & iam omni intentione ordinabimus ut
 uenerabilis ecclesia constantinopolitana nec non complures aliae uota
 suscipiant ur̄a non solū in ceteris sed in auferendis & iam nominibus ex
 sacris dyptacis que remouenda maxime postulatis. uerū n̄ nulle fuer̄
 urbes & eccl̄s tam pontice quam asie. ac p̄cipue orientales quarū clerici
 uel populi omnibus p̄temptaminis atque p̄suasionibus tamen nequaquā
 flexisunt. ut tollant anathematū & repellant nomina quorum apud
 eos opinio floruit. sed mortem uitā estimant. si mortuos condemnauerint.

quorum gloria buntur uita super fatum quid dignatur facimus huiusmodi
 per anaxi quae nec dictu audiens existit & tormentantantū dispicit ut amplū
 tibi ac stefanum iudicet sic corpore prius quam re religioso desistat consilio
 nobis quidem uidetur esse mollius agendi & clementius quae si n̄ in tua
 sc̄titudine. Jam nec alio poter̄ inuenire. Nam neque sanguinis & suppliciorū
 cupidi qd̄ dictu & iam graue ē. libellum suscepimus neque ut paruo dis
 crimine remaneant in perfecta concordie desideria sed ad prorogandā
 quo possumus ordine coniunctionē membrorū eccl̄s utrum atque pres
 tantius erit minorū gratia. Imotū ēē. uobis ap̄ septas tantas multitudines
 an concessis exiguis & remissis maiora & admiratione querenda corrigi.
 utque n̄ licuit p̄ omnia saltim ex necessarius partibus allegantur.
 ueniam itaq; nominum postulamus ꝛ accaci non utriusq; petri non
 dioscori ut amothei quorum uocabula ad nos date sc̄tatis tuae episcople
 continebant. sed quos malis celebratū ciuitatibus episcopalis reuerentia.
 & hoc exceptis urbibus ubi uir̄ beatitudinis libellus iam plenū ad
 missus ē. ꝛ in hanc quoque partem beniuolentiā statuere tua mitius
 corrigendam. Uerū ne iudiciores carē sedis apostolice ut n̄ magis uenia
 dicenda sit quam deliberata. Jam ac p̄specta definitio anastasiū siquidē
 re religiosissime memorie ur̄e culm̄ eccl̄s palam ap̄ te que constitauerit
 cum hoc idem scribere & negotium decessorū n̄o sat̄ ee. pacē affectan
 tibus si non tantū reticeatur accaci. Ergo priora ur̄e sedis constituta
 sequitur quia non om̄s memorias mortuorū iudicat contempnendas.
 ut andignum habeatur & incongruū si n̄ placidior omnibus n̄ solum de
 functis sed & iam sup̄ sitaionibus ur̄a deuulgetur in omne fine terrarum
 lenitas & hoc quidem n̄ dubitauerimus. Itaque nos si uob̄ futurū & paci
 fico statim responsū letior mundus reddatur. retineat ur̄a sc̄tās
 quod dudum scripsimus ex oriente. supplicationes uob̄ ēē. stefan. itas
 uoluntate ipsorū continentet & arbitriū in quo sese duraturus ostendunt
 firmiter & quonulla ratione desistendū est amant. hanc itaq; cartulā
 sc̄tā n̄rā p̄missa ꝛ iohannē uirū reuerentissimū episcopum.

Dirigendam uobis in p̄sena merito credidimus ut a uera sede & iā
tenor eius admittitur ad colligendas p̄ficiat & ad unandas unti que uenera
biles ecclesias & hierosolimitanam p̄cipue curantū om̄i fauore impendunt.
quasi matrix xp̄iani nominis ut nemo audeat ab ea sese discernere consensū
itaq; p̄ prium tuam sc̄itudinē . epistolari quoque pagina conuenit declarare .
ut cognito omnibus atque patefacto tenorem eiusdem cartule uob̄ . & iam
laudari & tenaciter custodiri letior mundus existat. **DNI V ID**

II. **D**ō amabilia purissimo imperatori ex dō auḡ & principi iustino xp̄ia
nissimo de p̄catō & supplicatio ab hierosolymitanis antiochenis & secunde
syriae clericis & abbatibus & possessoribus puincia syrie aurite aqua
carnetata ex fontibus salutis uociferator . Et uas p̄ph̄cia ex clamat
fontes salutis euangelicas ueritates p̄dicationes manifeste ostendens
ex quibus beati apti & orū qui p̄ ordinem fuer̄ discipuli & sapientes
ecclesie doctores salutare aquā fidei aurientes omnem sc̄am eccl̄es
inrigauer̄ quae impetra sūmi apostolorū submixta rectam & inconflexi
bilem confessionem custodiens fiducialiter cum eo ad unigenitū filiū dī
omn̄i tēp̄r ex clamat dicens . Tu es xp̄i filius diuini hanc salutarem con
fessionem a sc̄is quattuor synodisq; euangelicis p̄ceptis honoratē suscipi
entes numquā p̄ xp̄i gratiam a traditis nobis rectis dogmatibus de uia ui
sicut rerū testatur p̄batio & tēp̄r necessitatis fidei constantia demon
strat . si uigetur ut xp̄ianitati fidei sumus participes domine purissi
& ad cōmunē pacem & ad unitatem festinamus nr̄am fidem quam ab
initio suscepimus . p̄ hanc satisfactionē nr̄am manifestam ur̄ae faciam
pietati . ut notū sit quia & paci concurrimus & a recta cum dī iubamine
non de uer̄ amur fidem . sed omne ex quo heresim execramus . n̄ solum euti
nistas & acefalos sed & nestorianos & hominem colentes toto animo odi
entes anathematizamus . nos autē dn̄e xp̄i amissime imperator sicut supe
dictum ē . In patrem & filium & sp̄m sc̄m ab initio baptizati quoque & co
dentes una essentia dī in tribus subsistentur adoramus secundū sc̄orum .

mathema & symbolum credentes in unū dñm patrem omnipotentem.
 & in unum dñm nrm ih̄m xp̄m unigenitū dñm uerbū similiter & in unū sp̄m sc̄m.
 & secundum hoc diuinū mathema definitionē a sc̄a calcedonense synodo
 p̄mulgatam. Intellegimus quoque & suscepimus confidentes & credentes quia
 una substantia uel p̄sona q̄d idē ip̄s sc̄a synodus induabus naturis. Id est
 inditate & humanitate diuise p̄dicauit. Dñm uerbū & dñm nrm ih̄m xp̄m unū ē.
 ex sc̄a & unū essentia trinitatis. sicut in unum dñm in uerbis subsistentis
 sicut dictū ē. accipimus. Pater autē n̄ ē. incarnatus nec sp̄s sc̄s dñm uerbū incar
 natū ē. & homo factus ē. unū ex sc̄a & unū essentia trinitatis. sed filiationis
 proprietatē sicut sc̄a p̄dictas sc̄as quattuor. synodus credentes & secundū
 dñm uerbū ueritatem. sed carne confiteri n̄ renuimus. Unde p̄p̄ria di genetrice
 sc̄a uirgo. eē. creditur. Tamquam natura & ueritate unius essentiae patris
 filiū dñm uerbū p̄ naturam. Enixa ē. & duas naturas in xp̄o p̄ essentiam uel
 substantiam unitas confidentes sicut in unū p̄sona uel substantia neque arū
 diuersitatem uel p̄prietatem post unionem auferimus auferimus nec eas
 diuidere induabus p̄sonis & substantiis p̄ unionem sumus edocti. Unde que
 semus unigenitum filiū dñi. & ante incarnationem eius & post ad eundē
 simul & hominem passibilem carnem passibilem dicitur. Circū scriptū
 corpori non circū scriptū sp̄i. Idem terrenū & caelestem quē mundus
 ut hominem coepit & dñm continere p̄potuit. mortalem & immor
 talem nusquam naturū diuersitate sublata neque diuidentes per
 essentiam unionem. hoc enim uere magnū pietatis mysteriū quia unū
 ex sc̄a & unū essentia trinitatis. incarnatus & homo factus dñm uerbū
 in utraque natura dicitur & humanitatis in diuise & in confuse cognos
 citur & adoratur. N̄. conuersionē uel mutationē sustinens sed pro
 prietatem utriusque naturae una p̄sona in semet ip̄so conseruans.
 Ob hanc igitur fidem p̄dictas sc̄a synodos suscipientes & custodientes
 anathematizamus om̄s qui aduersus eas quocumque tempore uel
 modo aliquid conscripser̄ p̄cipue iohannem. Ego tam qui aduersus
 memoratam sc̄am calcedonensem synodū. multas ut nestorianus

plasmias euomuit similiter contemnentis & timotheū elurum
 cognominatū. sicut eutyrianitam aduersus eam cum suis latrantem
 sequacibus. Ita ergo cum dū iubamine semp̄ sentimus & iam nunc sentamus.
 Quapp̄ hanc satisfactionem ur̄ obtulimus pietati. Tubere enim dignata
 ē. nos pprium intellectum & que admodum de sana fide sentimus ex
 ponere. quia quidem heretici dum suā malam fidem occultare fefanant.
 Nam xp̄o libertatem & rectam fidem detractare conantur. supplicamus
 igitur ur̄m clementiam sollicitudinem de perfecta ecclesiarū unitione sc̄arū
 habere debere. ut unitas qua etum di facta fuerit iubamine necullo
 demcepti rationabili aut in rationabili occasionis fomite inquietari
 pax possit. D̄s autem omnium ur̄m pium adimpleat desiderium
 in gloriam sui & rei publice disciplinam. **H O R O M I S D A**
I U S T I N O . A U G . I I I .

In tera que ad unitatem ecclesie p̄nitentia pp̄quam d̄s clem̄tie
 ur̄e elegit imperium in litteras contulit. hoc quoque uenerabilis
 imperator cura fidei cum multipliciter uos fraudare declaritatis ad
 iecit. ut aliquorū p̄ces p̄ferende ad humilitatis mee notitiam iunge
 rentur quibus uel quid questionis orretur agnoscerem uel ad sūmo
 uendum p̄positē. Consultationis ambigū responsū a me re religioso
 scientie conueniens redderetur. Legi om̄a sollicitudine quadecebat
 & licet ad responsi plenitudinem sufficere potuissem. si illa tantum que
 a ueteribus sunt definita rescriberem. Tamen ut re religiosi p̄positauri
 remunerarer affectum non subtrahendū credei dei quoque
 ser monis obsequium. quod de mer genabus nestori & eutiches & is
 uenentis paterna omisit instructio. poene om̄s impietatis cum in
 uentoribus tam nefandorū dogmatum conuenientia in unum synodi
 ca decreta presser̄. nec ulterius locus utis tam diris p̄fidi seminib:
 amputatis aut xp̄m d̄m n̄m credere sine carne fuisse ueritate.
 Aut eundem non & d̄m & hominem de matris uteri intemerata
 fecunditate p̄disse. Cū alter eorū dispensationem qua saluati sumus

Harmsida

negando quantum in se. e. irritam faceret alii opinione contraria.
 sed impietate consimili in eodem modo ihu xpo potestatem diuinam
 a uera humilitate secluderet. Neque ille recordatur quia palpandam
 carnem suam xpo ostendit. Neque illi euangelium memor uerbum carnem
 factum. ee. dicentur. Cuiusmodi indeficienter in sonare debuerat quod dixit.
 & docuit. nemo ascendit in celum nisi quid de caelo descendit filius hominis
 qui. e. in caelo. sepe haec & multas praecedentium comprehensa sententias. sed
 nec clementia uera licet & iam dictas sint fastidio se poterit repetita cognos
 cere nec nobis pudore eaque sunt apud decessoribus nostris praedicata reuoluere.
 Neque enim possibile. e. ut sit diuersitas praedicationis ubi una. e. forma
 ueritatis. Ne habere iudicabitur alienum sicum his cum quibus con
 uenimus fide congruamus. & dogmate reuolbantur primum insuetu
 dimis uere auribus de creta synodica. & beate papae leonis conuenientia
 sacrefidei constituta eadem inuenientis in illis que recensitas innotis.
 Quid ergo. e. post illum fontem fidelium statutorum quod amplius sitam fidei
 terminos seruat quamlibet curiosus scrutator inquirat non opus aut ad
 iectione plebis aut in statum profectis. nisi forte uult quisquam dubitare
 quam credere certa quam nosse. sed quid dubia quam seruare decreta
 nam si trinitas deus hoc. e. pater filius & spiritus sanctus. Deus autem unus specialiter
 legis latore dicente. Audistis dominus deus unus. e. qui aliter habere ne
 cesse. e. aut diuinitatem in multa diuidere. Aut specialiter passionem
 ipsi essentiae trinitatis in pingat. & quod absit a fidelium mentis. hoc est
 aut plures deos more per sanagenalitates inducere aut sensibilem poenam
 ad eam naturamque. aliena. e. ab omni passione transferre. unum. est
 sancta trinitas non multiplicatur numero. non crescit augmento nec potest
 aut intelligentia comprehendere. aut hoc quod deus. e. discretionem coniungit.
 Quis ergo ille secreto & in impetrabilisque substantiae. quod neque ulla
 uel inuisibilium creaturarum potuit inuestigare natura per sanam
 diuisionem temptat ingerere. & diuina archana mysterii reuocare
 ad calculum moris humani adoremus patrem & filium & spiritum sanctum

indifanctam difancte. Inconphensibile & inenarrabilem sub
 fantiam trinitatis. ubi fi admittat numero ratio psonarū unitate
 n̄ admittat essentia. Itatam ut ser uemus diuine ppria nature ser uemus
 ppria unicuique psonae. ut nec psonis diuinitatis singularitas generetur.
 nec ad essentiam qd̄ ē. pprium nominū transferatur. magnum ē. scē
 & inconphensibilem misterium trinitatis. Dī pater dī filius dī sp̄s sc̄i
 trinitas indiuisa & tamen notā ē. quia ppriū patris ut generat & filium
 proprium filiū dī. ut ex parte patris nasceretur equali. potū & iam quid sit
 pprium sp̄s sc̄i. ppriū autem filiū dī ut iuxta id qd̄ scriptū ē. In nouissimis
 temporibus uerbum caro fieret & habitaret in nob. Ita intra uiscera
 scē marie uirginis generatū sc̄i. Unitas utrisque sine aliqua confusione
 naturis ut qui ante tempora erat filius dī fieret & filius hominis & nasceretur
 ex tempore hominis more matris uulua natus aperiens & uirginitatē
 matris dicitur uirtutē p̄soluens. Dignum placere dō nascentē misterium
 ut seruaret partū sine corruptione qui conceptū fecit. eē. sine femine.
 seruans. qd̄ ex parte erat & representans qd̄ ex matre suscepit. p̄ā unde
 uacens in p̄sepio uidebatur in celo in uolutis pannis adorabatur a magis.
 In animalia editus ab angelis nunciatus. uix egressus infantiam & ad
 nuntiat mistica sine infatuente doctrina. Inter rudimenta anni
 puerilium sedens caelestium signa uirtutū. Idem enim dī & homo
 n̄ ab infidelibus dicitur sub quarta introductione psonae. sed ipse dī filius
 dī & homo. Idem uirtus & infirmitas humilitas & maiestas.
 Redimens & uenditus in cruce postus & caeli regna largitus. Transe
 infirmitatis ut possit interiri. In genitate potentiae ne possit morte
 consumi. sepultus ē. iuxta id quod homo uoluit nasci. & iuxta id
 qd̄ pater erat similis resurrexit patiens uulnerū & saluator egrot
 unus defunctorū & uiuificator oboeuntū a inferna descendens
 & a patris gremio n̄ recedens unde & animam quam p̄ comuni con
 ditione posuit p̄ singulari uirtute & admirabi
 lis potentia mox resumpsit. hec ita esse

p. 111
 nec ullam dubitationem oportere recipere. id. e. dñs n̄r ih̄s x̄p̄s aut
 inter corporis passionis dñonee. crederetur. Aut ned̄stantū n̄ & iā homo
 inter opera mirabiliū suspendauit utū p̄posito nos duorū aptor̄ infor
 mauit exemplo adm̄ esse se x̄p̄m dñm n̄r̄m petri fide hominem thome
 dubitationem declarans quid enim inter erat utquē homines dicerent
 discipulos suos uelle inquirere. ut si respondente petro tu es x̄p̄s filius
 diuini potū facerē & non hoc de carne & sanguine p̄ditū sed patre dō in
 spirante reuelatum. & p̄tes amoniū laudate responsionis fides pate
 facte fierē & ueritatis. Quid inter erat ut apparenite pot̄ resur̄ reuocō
 dñm thoma tantū autē & ceteris aut solus ambigerē nisi ut mundus
 crederē & q̄d ambigenis discipulus explorassē. ut dum unius manibus
 se pat̄eretur tangi ab uniuersitate fidelium q̄t̄ & possit agnosci. p̄
 ergo ad implorandū discipulū interposita. ē. dubitatio. sed quaesit
 a posteritatis instructio. An ne aliud exspectat quod eidem dñs cleope
 cum alio discipulo. cum ad emmaum tendentes dese loquerentur inseruit.
 & quāquā de resurrexione dñi p̄ mulieres. que primē admonum̄ tam
 conuenerant agnouissent. Tamen ut p̄ eorū dubitationē darē & credenti
 futuris seculi firmitatem. Incipiens amoyse & omnibus p̄ph̄ & isopartu
 issē p̄ x̄p̄m & ita intrare in gloriam suam. In̄ p̄tatur ostendit
 & p̄ passionem humanam p̄ naturam & diuinam in eo. eē. p̄ gloriam
 multiplicibus. haec sc̄arū scripturarū insinuantur exemplis. nec
 apud relegendam conscientiam tuam uenerabilis imperator
 tāquā ignota dicuntur fides enim ipsa que ate constant̄ adseritur.
 Tibi reddit hoc muneri ut sensibus tuis & affectū sui inserat.
 & scientiam p̄ quam diligentius adseratur infundat. & tam̄ inter
 ē. dispensationis mihi credite ut ego quoque uel apud scientes
 nota n̄ntaceam ut succedentes ibi per uices temporū catholicorū
 p̄dicatione sensum q̄d indeficienter adseritur sine fine credatur

latius haecque additāte humanitatemque
 dñi n̄r̄ ih̄s x̄p̄i p̄tinent & in eo unitas duas

in sem

sine confusione naturas potui secundum ueterū definita differere
 si esset aduersus eos qui his dissentiunt disputandum. sed in manibus
 omnium sint & synodica constituta & beati pape leonis dogmata p̄forinxisse
 potius pauca quam euoluerim credidi conuenientius uniuersa. nunc uero
 agnoscere satis ē. & uere ita proprietate & essentiam cogitandū ut sciatur
 quid p̄sona quid nos oportet deferre substantię que quid indeceter agnorant
 aut callida impietate dissimulant. Dū omittunt qd̄ sit p̄prium filii trini
 tate tendunt insidias unitati. sed si que p̄dicta s̄ ualidis teneantur fixa
 radiabus per aeterna traditione receditur & constanter quęstionibus
 obuiatur. **DAT. VIII. K. T. APRILIS. U. C. COS.**

Hormisdas presbyter byteris diaconibus & archi mandritas secunde syrię electis
 litteris dilectionis ur̄e quibus inimicorū dī pate facta uesania ē. & in
 fidelium p̄anax furor dolenter expositus. Quidum re diuino spū oder dñm
 membra illius impie p̄sequitur quantum ad constantie ur̄e agnitionem
 benedictam fidem militum suorū inter aduersa seruantem. sed rursum
 ecclesiarum concussionem & seruatorum dī modestas laboresque considerans

obit hormisdas
 523.
 quo anno
 s. illud
 s. mauri
 s. benedicti
 oblati

INCIPIT CONSTITUTA PAP. GREGOR.

In nomine dñi dī saluatoris nr̄i ih̄u xp̄i imp̄ dñm piissimo augusto.
 Leone ad coronato magno imperatore anno sexto. p̄c eius anno sexto
 sed & constantinonouo imp̄ eis filio anno secundo mense aprile indictione
 quarta. p̄sidente sc̄issimo act. beatissimo gregorio apostolico papa
 in basilica beati petri ap̄tor principis ante confessionem. Consederat
 & iam sc̄issimis episcopis. Anello. ferentiano. Iohanne belliternensi.
 Vitale alatrino. Oportuno. manturianensi. Martiano gabus.
 georgio. portuensi. Tibesio. Siluano. antiochano. Gregorio. aspagnas.
 Georgio. nepe. Iohanne. signinas. Andrea. albanensi. Agniello.
 sutrino. Tribunatio. falaris. Anastasio. Tiburtino. Iohanne. brezano.
 uuluarie. narniensi. sergio. penestrino. petro. amerino. sinderedo.
 archiep̄o spanie. sedulio. ep̄is brittanie. Fergusto. ep̄is sco cie

Gregorius
 anno 520
 Gregorius 2
 719.

& maurino . polimartii . seu uenerabilibus prbys . sissimio . iohanne .
 sissimio . iohanne . Intemiohanne . eustratio . georgio . thalasio . marino .
 Constantino . gregorio . iohanne . Epiphano . marino . & iohanne . Ad
 stantibus diaconibus quoque . petrus . archidiaconus . gregorius mascho . seu .
 benedicto . dicto diaconibus uel cuncto clero .

**SCISSIO
 AC BENTISSIMUS PAPA DIX**

Cum simus dominice plebis supra miseratione rectores studiosius nos
 conuenit di p̄sidio p̄ eorū sepe cogitare salute . ne de creditis frustratis q̄d
 absit animabus insidus antiqui hostis ante omnium posterū nisi succedat p̄
 ueniendo de offensis correctio detritam legem soluet rationem dūque
 p̄pendo uel ad animū reduco . quantum circumspectione nos oporteat inuigi
 lando contra sui cuiusque sceleris nequitiam obuiare & si quando insilierit
 ad perturbandas fidelium mentes adiutorio sup̄no ictu uisus resistere ualde
 concutior atque nimis tabesco . ne serpenina calliditate q̄d absit leuores quoq̄
 decipiat . Dō uero fauenter sollicitudine nimia anime quiori mente diuino
 iubamine freti . p̄ salute omnium studere debem̄s ut in confuso uultu non
 defraude quisquam p̄culsi ad sistere & nō iudicem te am̄ar & uocem audire
 inquentem . Euge serue bone & fidelis quia su per pauca fuisa fidelis supra
 multa te constitutam in tra in gaudium dñi tui . hinc namque . ē . quod in gemer
 cens dico qui a populi xp̄iani aliquos p̄ prouinciam . italiam hanc commemorantes
 audio temere contra catholicam fidem & patrum statuta . Ita ut dō sacras
 feminas ducere p̄sumant mulieres & p̄ pinquas in coniugio socient . quod
 oportumum . ē . sp̄italiam putare mucrone . Atque si uere placet sc̄itati radi
 citus euelli ne seget boni agricole in xoniorū mixta horrentibus fructus
 sordeseat . **SCISSIMI ET SEUCENERABILES TREBETES RONDONEBUN**

Vert cognoscimus gratia sc̄i sp̄i cor apostolatus ur̄i succensum ut tantae
 miserie squalores a fidelium mentibus detergantur & quasi uulnus corpori
 infixum ad totalius miserie obserato salutari antidoto curetur . sicut bene
 p̄ uisum . ē . interdictione anathematis . ne denuo quispiam hoc romanus

Langobardus uel cuiuscumque sit gentis sacrisque baptismatis undalotus
adtempt& ut nomanto piaculi mole oppressus precipiti incidat aut uirgine
mergatur iniquitas uitari debeat atque radicitus euellatur.

- P**ost hanc omnium consonam responsionem . gregorius apostolicus papa
ante corpus memoratum uenerabilis xpi apostolorum principis inferendo
sententiam dixit . **I** Siquis p̄bteram duxerit in coniugio anathemasit .
& responderunt omnes tertio anathemasit . **II** Siquis diaconam
duxerit in coniugio anathemasit . & responderunt omnes tertio ana
themasit . **III** Siquis monacham quam dicit ancillam appellant in con
iugio duxerit anathemasit . & responderunt omnes tertio anathemasit .
IIII Siquis comatrem spiritali duxerit in coniugio anathemasit . & responder
omnes tertio anathemasit . **V** Siquis fratris uxorem duxerit in coniugio
anathemasit . & resp̄d̄ omnes tertio anathemasit . **VI** Siquis neptem
duxerit in coniugio anathemasit . & responder omnes tertio anathemasit .
VII Siquis noueram aut nurusua duxerit in coniugio anathemasit . & resp̄
omnes tertio anathemasit . **VIII** Siquis consubrinam duxerit in coniugio
anathemasit . & responder omnes tertio anathemasit . **IIIIII** Siquis de p
pria cognatione uel quam cognatus habuit duxerit in uxorem anathemasit
& responder omnes tertio anathemasit . **X** Siquis uiduam furatus fuerit
in uxorem uel consentiens ei anathemasit . & resp̄ omnes tertio anathemasit
XI Siquis uirginem nisi desponsauerit furatus fuerit in uxorem uel consen
tens ei anathemasit . & responder omnes tertio anathemasit .
II Siquis ariolis aruspibus uel incantatoribus obseruauerit aut filacteria
usus fuerit anathemasit . & responder omnes tertio anathemasit .
XII Siquis in quoquam parte ue p̄cepta ante emissam apostolicam eccles
deo li uetis & locis diuersis temerauerit & non in omnibus obseruauerit
anathemasit . & responderunt omnes tertio anathemasit . **XIIII** **Ha**
driano filio ex hilarati qui post presdito sacramento in apostolica
confessione epiphaniam diaconam illicita usu in uxorem habet

anathematis & responderunt omnes tertio anathematis

XV. **C**yprianus diaconus qui post profano sacramento cum adriano exhilaratus
 filii lapsa fuga est. mixorem anathematis & resp omittit anathematis.

XVI. **S**iquis eorum crudeliter se impulerit anathematis & responderunt
 omittit anathematis. **XVII.** **S**iquis ex clericis laxauerit comam anathema
 sit & resp omittit anathematis. **XVIII.** **G**regorius episcopus sancte catho-

lice atque apostolice romane ecclesie huic confutatio anobis promulgata
 subscripsi. **A**gnellus episcopus sancte ecclesie senecensis huic confutatio anobis

promulgata subscripsi. **J**ohannis humilis episcopus sancte ecclesie bellitorrensis
 huic confutatio anobis promulgata subscripsi. **E**gouialis episcopus sancte ecclesie

alatriensis huic confutatio a nobis promulgata subscripsi. **O**portunus gratiadi
 episcopus sancte ecclesie mantuarianensis huic confutatio a nobis promulgata subscripsi.

Martianus episcopus sancte ecclesie gauentis huic confutatio a nobis promulgata
 subscripsi. **C**eonius episcopus sancte ecclesie portuensis huic confutatio anobis

promulgata subscripsi. **L**iberius episcopus sancte ecclesie siluecandide huic confutatio
 anobis promulgata subscripsi. **G**regorius episcopus sancte ecclesie agninae

huic confutatio a nobis promulgata subscripsi. **G**eorgius episcopus sancte
 ecclesie signine huic confutatio a nobis promulgata subscripsi.

Andreas episcopus sancte ecclesie miltanensis huic confutatio promulgata
 a nobis subscripsi. **T**ribunius indignus episcopus sancte ecclesie salernitane huic

confutatio a nobis promulgata subscripsi. **A**nastasio episcopus sancte ecclesie
 turritane huic confutatio a nobis promulgata subscripsi.

Johannes episcopus sancte ecclesie biterrane huic confutatio a nobis pro
 mulgata subscripsi. **Q**uillanus episcopus sancte ecclesie narniensis huic

confutatio a nobis promulgata subscripsi. **S**ergius gratiadi
 episcopus sancte ecclesie penestrine huic confutatio a nobis promulgata

subscripsi. **P**etrus humilis episcopus sancte ecclesie amerine huic
 confutatio a nobis promulgata subscripsi. **M**artinus episcopus

sancte ecclesie polimartini huic confutatio a nobis promulgata subscripsi.

Sinderedat episcopus hispania huic constituto anobis promulgato subscripsi.
Sedulius episcopus de genere scotorum huic constituto anobis promulgato subscripsi.
Ergastus episcopus pictus huic constituto anobis promulgato subscripsi.

IT'S C O S C R I P T I O P R O M U L G A T O S U B S C R I P T I

Sisinnius humilis presbiter sancte romane ecclesie tituli sancti laurenti qui appellatur
lucine huic constituto anobis promulgato subscripsi. **I**ohannis presbiter

sancte romane ecclesie tituli sancti sexti huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Iohannes humilis presbiter sancte romane ecclesie tituli sancte susanne huic constituto
anobis promulgato subscripsi. **E**ufracius humilis presbiter tituli sancte

romane ecclesie tituli sancte anastasia huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Georgius immeritus presbiter sancte romane ecclesie tituli sanctorum iohannis et pauli huic
constituto anobis promulgato subscripsi. **T**alasius humilis presbiter sancte

romane ecclesie tituli sancte dionysii quae appellatur calasa transiberi

huic constituto anobis promulgato subscripsi. **M**arinus humilis presbiter

sancte romane ecclesie tituli sancte saune huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Constantinus presbiter sancte romane ecclesie tituli sancti cyriaci huic constituto anobis
promulgato subscripsi. **G**regorius humilis presbiter sancte romane ecclesie tituli

sancte dementi huic constituto anobis promulgato subscripsi. **E**pi

phanus humilis presbiter sancte romane ecclesie tituli sancti laurenti quamdamasi

huic constituto anobis promulgato subscripsi. **M**arinus indignus

presbiter sancte romane ecclesie tituli apostolorum huic constituto promulgato subscripsi.

Iohannes humilis presbiter sancte romane ecclesie tituli sancte prisce huic constituto
anobis promulgato subscripsi. **G**regorius indignus et humilis

diaconus sancte sedis apostolice huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Muschus humilis diaconus sancte sedis apostolice huic constituto anobis promulgato

Benedictus indignus diaconus sancte sedis apostolice huic constituto anobis
promulgato subscripsi. **D**I O N O N A P T I S I O N P

DN N I I I S I M O A U G U S T O L I O N E A D D O R O N A T

NI A G N O I A N T A N N O S I X T O I C I I U C A N N O S I X T O

~~ante hunc~~ ~~Gregorius Imperator~~

anno 721
nam Leo imp. constantin.
filius annum unum natum
augustinum appellavit
qui merito huius novus dicitur

Exproyunt fidei Bapthista...
SIBI CONSANTINO NOBIS IME FLUS ELLI
ANNNO SECUNDO IN QUAR EA...

EXPLICIT CON
SISTIT PAPA NO GREGO
RIUS UBANUS DE EXTENS
FERDICTA...

Qua & aliquorum

LAHDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DESSELDORF